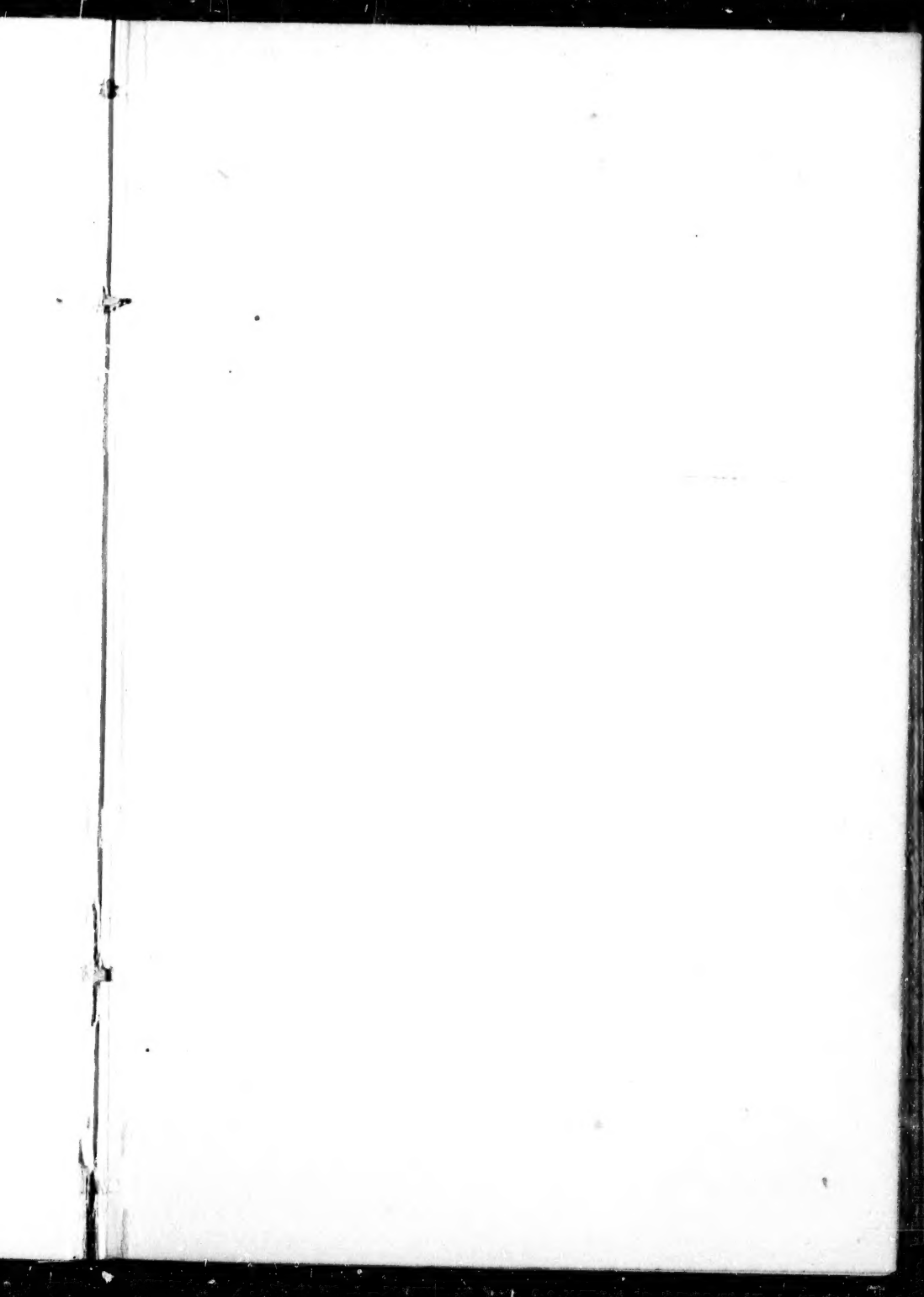

N.

NEH

NASE NOIATONSERATOKENTI

THE HOLY GOSPELS.

TRANSLATED FROM THE AUTHORIZED ENGLISH VERSION
INTO THE IROQUOIS INDIAN DIALECT, UNDER THE
SUPERVISION OF THE MONTREAL AUXILIARY
TO THE BRITISH AND FOREIGN BIBLE
SOCIETY.

PRINTED BY JOHN LOVELL & SON, FOR THE BRITISH
AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.

MONTREAL.

1880.

S.

NEH

NASE TSI SHOK8ATAK8EN

ION
E

NE

SONK8AIANER IESOS-KERISTOS.

TSINIHOT TSI TEHOSENNATENION ONI TSI ROIAHTON
NE SOSE ONASAKENRAT.

HI

TRI TEHARISTORARAKSTA NE JOHN LOVELT, TEIO-
TERISTORARAKON, NEH ROTIKARIAKON TSI TEKA-
RI-TORARAKON NE KAIATONSERATOKENTI
TEHONRENIATHA SKANIATARATIKO8A
ONI TIOTIAKE RATITIOK8AIEN.

TIOTIAKE 1880.

BS
345
187
1880

62584

TIOTASA8AK8EN

RAOIATONSE BATOKENTI 8ATIO.

Ori8atokenti Tsinihoiaton ne Roiatatokenti 8atio.

1 KENH Kaiaton tsinithotenek8ensinon ne iesos-Keristos, David roienha, Abraham roienha.

2 Abraham roienha ne Isaak ; Isaak roienha ne Jacob ; Jacob roienha ne Judah tanon ne rontateken-hokonha.

3 Juda roienha ne Phares oni ne zara thamar rote8e-tonni ; Phares roienha n'Esron, Esron roienha n'Aram.

4 Aram roienha n'Aminadab, Aminadab roienha ne Naasson ; Naasson roienha ne Salmon.

5 Nok ne Salmon roienha ne Booz Rahab rote8etonni Booz roienha n'Obed, Rut rote8etonni ; Obed roienha ne Jesse.

6 Nok ne Jesse rohnontii David roienha ; David ronontii roienha ne Salomon, Urikenha rone rote8e-tonni.

7 Nok ne Salomon roienha ne Roboam, Roboam roienha n'Abias ; Abias roienha n'Asa.

8 Nok n'Asa roienha Josaphat, Josaphat roienha ne Joram, Joram roienha n'Osias.

9 Nok n'Osias roienha ne Joathan, Joathan roienha n'Achaz, Achaz roienha n'Ezechias.

10 Nok n'Ezechias roienha ne Manassé, Manassé roienha n'Amon ; Amon roienha ne Josias.

11 Nok ne Josias roienha ne Jakim, nonen Babylonke siiaon8atinask8enhasere, niho8iraientaon ne Jakim nehne Jechonias tanon ne rontatekenhokonha.

12 Nok nonen siiehon8atinask8enha Babylonke niho8iraientaon ne Jechonias nehne Salathiel; Salathiel roienha ne Zorobabel.

13 Nok ne Zorobabel roienha n'Abiud; Abiud roienha n'Eliacim; Eliacim roienha n'Azor.

14 Nok n'Azor roienha ne Sadok; Sadokroienha ne Achim nok n'Achim roienha ne Eliud.

15 Nok n'Eliud roienha ne Eleazar, nok n'Eleazar roienha ne Matthan, Matthan roienha ne Jacob.

16 Nok ne Jacob roienha ne Sose n'On8ari rone nok aonha ionk8ate8etonna ne Iesos-keristos ron8anatunk8en.

17 Kentho kati kahiaton tsinikon teiotereseranet Kaieri ia8enre teiotereseranet tsinatehiatere n'Abraham tanon ne David; Etho tsiotasa8e tsiniore Babylonke siiaon8atinask8enhasere Kaieri oni nehneh ia8enre nateiotereseranet; Etho are tsiotasa8e Kaieri are nehneh ia8enre teiotereseranet tsiniore niichonakeraton ne Iesos-Keristos.

18 Kenh niia8enhon tsi ronakeraton ne Iesos-Keristos: On8ari ne ronistinha, Sose ron8atiniak-tenhni; ok taontierentsi onen oia niionnhoten, areko ok ohseronni siniteron eh nithote8eiennonni ne Rotkon-Roiatato-Kenti.

19 Nese 8aonni ne rone, Sose tsinihori8ak8arision 8arere senha ioianere notasetonkeha taha te8entete tsiniot nahatehate.

20 Nok tanon sekonok nehe nihanontonnionsk8e, Raronhiakeronon 8ahotehtsaten, nok 8aha8enhase: Sose, David iaienha, tosa tesianonhianik ne taeseniasehake ne teseniteron: Kahtiken onk8e eh niia-koieren, Rotkonse Roiatatokenti roiatonni ne kaia-takon raiatat.

21 Nok roskenraketa enkenhake nenhio8iraiენტane; Iesos enhtsenatonk8e: Asekenraonha sari8a-tontane ne kari8aneren.

22. Neh Sahonni etho naha8enserone naho8ennaierite ne Niiro, Rotitokensehak8e ron8a8ennakarata8e, ratonhak8e :

23 Iah tekanak8aenterine nenbio8iraientane ; Emmanuel enhon8anatonk8e ; neh sakat naiahiran Niiro te8ak8ekonhatie.

24 Ak8ekon Sahari8aierite tsinithotati ne Raronhiakeronon nonen Sosa8aie ne Sose, ok Skennen tatonsaharhoton ne rone.

25 Nok ki tanon iah othenon tehaieren tsiniore iarennakerate ne tako8anen roienha ; nok Iesos Sahanatonk8e.

Tekenihaton teioteri8asonterak8en.

1 HEROD Shihonontiiro, nihonakeraton ne Iesos tsi tkanataien ne Bethlehem, etho kati Sahanne8e Asen nihati Ratisenno8anens tsi tkarak8inekens nontahonne.

2 Rontonne : kahnon8e nihonakeraton ne Sitaeronon Ron8anontiiro 8atonsere ? Tionk8atkathon ne rahotsistok tsi tkarak8inekens ; nese 8aonni taiak8e nasak8a8enniioste.

3 Herod Sahoteronhienten tsi nahoten Sahari8aronke, nok kanatak8ekon ne Jerusalem taiontonnekhon.

4 Sasakoiataroroke ne ratitsihenstatsi, oni ne ratiia8tons ; Sasakori8anontonse, Sahanron : kahnon8e, nennakerate ne Keristos.

5 Bethlehem, taonniron, aseken etho niiro tsi roiaton ne rotokensehak8e raton :

6 Iah teionatakenrat ne Bethlehem Kon8anatonk8a Sitaeronon rahonatenata, enhiakotoheststen ne kanato8anens, aseken en8haiakenne ne Ra8enniiro enhon8ennakeraton rahotiok8a Israerronon.

7 E8hone onen n'Erod otasetonke ionsasakononke

ne ratisennoŝanens, Ŝasakoriŝanontonse : katke akŝa nonŝe nithonatkathon notsistok.

8 Nok Bethlehemke iasakotori, Ŝasakaŝenhase : Ŝaseŝe hetsiseŝaiatisakha ne raksaa ; nok enseskŝarori nonen hentsiseŝaiata tsenrion, aontiesenhake hahiŝenniiostana oni nii.

9 Akŝa neok Saharihokten neh nikarihoten, tontahatiiakenne ethone oni oksaok Sakonŝaken n'Otsistok ne thonatkathonne, ahonha Ŝakahente tsiniiore iahonneŝe, nok etho iatkatane tsinonŝe nihotonni ne Raksaa.

10 Iah tiiaieriŝaheŝe tsi nahontsennonni Sonsahontkatho n'Otsistok.

11 Iahontaŝeiate, etho Ŝahonŝaiatatsenri raksaa nikŝekon ne ronistenha Onŝari, Ŝahontiskŝentaren tsi rentakere nok Ŝahonŝaŝenniioste. Ŝahatinonteksi ne rahotihnata nok Ŝahonhion, oŝistanoron, kanetanoron, kaienkŝarakon nok kanonkŝatseranoron iontatiatokasta.

12 Rahotiserentakon Ŝasakotokaten ne Raŝennii ne tosa Erodne iahonsahontohestste, okkati tiiohahate Sahonthahita tsi Sahontenti.

13 Onen Sishonatention, Niio raoronhiakeronon Ŝahotokaten ne Sose, Ŝahaŝenhase : Satketsko, tetsiat ne Raksaa oni ne ronistenha, nok Egyptke iaseŝatekŝasen, ehoni iaseŝenterontak tsiniiore ienskonrori : Aseken n'Erod enhoiatisake ne raksaa, aontonseke ahorio.

14 Iahaietakŝe ne Sose, iokontatie Ŝathoiatakŝe ne raksaa oni ne ronistenha nok Egyptke niaonne.

15 Ehniiore eh iehatiteron tsi niiore iarenheie n'erod ; ehare nonŝe erskat iakaierite tsi nihaŝen ne Roianer, tsi ratonhakŝe ne Rotoken ŝhakŝe : Egyptke ieshinonkon ne riienha.

16 Ŝahonakŝen n'erod ŝahattoke tsi ronŝanikonrhatenni ne ratisenloŝanens, Ŝahatennhane Ŝahontaŝenthon n'eksaokonha tsi ni Kanata, oni tsi niaonsentsia ne Bethlehem, tekeni toiakaoseriikon nonton-

tasa8en, aseken etho niiore nitiotasa8e tsi ron8aror' ne Ratisenno8anens.

17 Ehare non8e enskat taho8ennokate tsinitha8en ne Rotokensehak8e Jeremi :

18 Rama non8e nate8atenonhianite ; ontsitoko, Sahaka8ensenanion, Sahakonikonraksenseron oni : Rachel iakonnhatens n'akohienhokonha, iah oni othenon tataionikonra8enrie aseken onen iako8entaon.

19 Sarenheie n'erod, oksaok ne Raronhiakeronon ionsahorori ne Sose Egyptke iehenteron.

20 Saha8enhase : Satkestsko nok tetsiatak ne raksaa oni ne ronistinha, nok Israerrononke niionsase8e : Aseken onen rona8entaon ne ron8aiatisaksk8e nahon8ario ne raksaa.

21 Onen ki are ne Sose Sahatketsko, Sathoiatak8e ne raksaa oni ne ronistinha, nok Israerke niionsahonne.

22 Nok tanon Sahari8aronke, tsi Archelaiis shonontiio ne Sitaerononke, ne Erod rahonaktake, Sahatsanike netho niaonsahonenon ; Raronhiakeronon kati are savorori ne Sose, ne Galilene nonk8ati niaonhne

23 Nazareth Kanatakon Sahontien ; onenare iakerite tsiniha8en ne Rotokensehak8e ; ratonhak8e ; Nazaretronon enhon8anatonk8ake.

Asenhaton Nateioteri8asonterak8en.

1 EHNON8E sikaha8is ne Sa8atis nihotasa8e 8asakorionnien tsini honon8entsia ne Sitaeronon.

2 Ratonne : Sase8atat re8at : Aseken onen akta ih8e ne Niio rahonakerasera.

3 Aseken onen 8ara8e ; ne rotonhak8e tsi ra8en ne Rotokensehak8e Isai : Kenhni ha8ennoten ne karhakonson ra8ennotaties, ratonnes : hetsise8ahaaseronien ne Roianer, tsionniarak8enhaton tsi rohatenion

4 Oniak8aher onon8erhon ionniaton ne rahotse-ronniat nok ona rotiatannhenne; tsistarare tanon otsinakontak8ane otsikketa ronnhek8en.

5 Ok kenh tontaia8en tsi non8és'en's' nires, Jerusalem, Judée nok oni ratinakeraserak8ekon ne Jourdain taiontentionko oni neneh.

6 Nok ak8ekon tasakonek8ahestonhatie, Jourdain Kaihionhakon, tsiakotiatoke8enhatie tsi iakori8aneren.

7 Nok tanon Sasakoken Kentioko8anen, ne Pharisien, oni Sadusean ratiri8anontons aontenek8aeste, 8asaka8enhase: Ka8atsiraksensk8a! Onka ietsirori naese8atek8ase ne Niio raonak8ensera?

8 Tioseret Kati ne tkuri8aieri tsi Sase8atatre8at.

9 Nok tosa sekon aonsese8atonheke ne se8ani-Konrakon: Abraham se sak8aniha. Aseken nii K8arori, tsi haak8eni ne Niio kenhiken kanenhia-keron aontasakoiatineken8e n'Abraham sakoienhokonha akenhake.

10 Onen ak8ekon niiekon8atiri8enton tsinikon ioteronton; nese 8aonni tsinikon ne iah te8aianiiontha ne 8ahiio enkarontiakon nok otsirake en8ation.

11 Nese ok 8ahi nii na8enke k8anek8ahesta nakai-eronnihake tsi tsise8atatre8ata; nok tanon n'onaken tare neh senha rok8eniatsero8anen, ak8ekon iah te8akerihonte neok oni ne rahota akatha8a: rahonha ensetsise8anek8aheste Rahonikonra tokentiserakon oni otsirake.

12 Raha8e ne rashe8ata, ak8ekon enhase8e ne rahonatsia, rahononsoharake ienhate8eienton; nok ne ka8ahe otsirake n'iah te8as8as ienhoti.

13 Ethone sikaha8is, Iesos iahoiatorenne ne Sa8atis Kaihionhakon ne Jourdain, Galile nontare neh rani-ente nahatenek8aheste.

14 Satharihoroke ne Sa8atis, 8ahenron: ii tanon teitont8entriohon naskenek8aheste nok kenh ise takeri8anonttonni.

15 Nok tanon ne Iesos tontahenron: etho niare

thiiotonhak : Aseken etho niionkhirisahan naeteni-ri8aierite. Ethone onen ok tarennikonriake.

16 Nok nonen Sahatenek8aheste, Satontahatesko-ko; nensok tontonteronhiakhasi, nok ne Sa8atis 8ahoken ne Nii Rahonikonratokenti Orite rotiatontak8enhatic Karonhiake nontare.

17 Nok Karonhiake oni taha8enninekenne, 8ahenron : nehne Riienha rinoronk8ako8a, rahonhake 8akien nakenoronk8asera.

Kaierihaton nateioteri8asonterak8en.

1 ONEN non8a ne Iesos karhakon iahotori ne Karonkonra eh non8e iatahonikonraseren n'otkon.

2 N'onen saha8entontiete ne kaieri ni8asontasen onen 8ahatonkariake.

3 Ethone oni onen ne saronkonrotak8as 8ahotera-nentakten, 8ahenron : Toka Nii Iaienha akenhake, tsiron kanatarok 8aton kehiken Kanenhiakeron.

4 Iesos tontaho8enna8eron, nok 8ahenron : Kaiaton : iah kanatarok ok tenronnhek8en ne ronk8e, nese oni tsinitha8enninekens ne Nii,

5 Ethone notkon onatatokentike niiahoiatenha8e, nok ononsatokenti kanonsakenhiate iahostsk8aren.

6 Nok 8aha8enhase : toka Nii Iaienha akenhake, iasatiatent : kaiatonse 8ahi : tsi entesakotori ne raoronihiakeron ratisnonke ensistsk8aratie tosa aesasi-tak8arase n'onenhiake.

7 Iesos tontaha8enhase : Kaiaton nah oni : Tsi iah tatatsenikonraseren ne Iaianer. ia Nii.

8 Sekon notkon tiononto8anen niionsahoiatenha8e, nok On8entsiak8ekon 8ahonatonhase, oni tsiniiotieren ne tekarensaron;

9 Nok 8aha8enhase : Ori8ak8ekon ! ' iken enkonhion, ka8ennioki, on8entsiake iatasatonstsoten, ask-sennaien.

10 Nok tanon tontahenron ne Iesos : ehrenset, sat-

konseraksen! Aseken kaiaton, tsi entsennaien no Roianer, ia Niio, raonha ok oni hentseSenniiostake.

11 Ethone onen notkon Sahotka8e, nok ok eh kanenraratie ne ratironhiakeronon oni Sahon8anonte.

12 Sahari8aronke ne Iesos tsi ron8annhe ne Sa8atis, Galilé niahare.

13 Ehren oni Sarete ne Nazaretne, Capernaïm niionsare eh ionsahatien, kaniatarakta kanataien, tsi tetiaton8entsianekhenhatie ne zabulontanon nephtali.

14 Ne are nehne niakaierite tsi nihatonhak8e ne Rotokenschak8e Esai, raton.

15 Tsi Saton8entsiate ne Zabulon oni ne Nephtali tsi Sahohatatie ne teioniataroién, isinonk8ati no Jourdain, nehne Galilé niah teiakori8iioston.

16 Tohiken asatakon iakonnhetiene, kas8athetse-ro8anen Saontkatho; nehoni nak8a tiakononk8isenne ne kenheiatne, Satiakos8athene.

17 Ethone oni onen ne Iesos tahataza8en Sahateri-8anoton, oni Sahenron; Sase8atat8e8at aseken akta ih8e ne Niio rahonakerasera.

18 Tsi tehoteniataratasehatie ne Iesos tsi kaniatare ne Galilé, etho Sasakoken iatatekenhaha nehne Simon, Tier ron8anatonk8en, tanon André teiatennontere, iataharosk8e, aseken nitsiask8ask8e.

19 Nok iasaka8enhase: karo kasene, nok ii enkenon Onk8e entsitsiarioka8inesheke.

20 Ok etho taiatsiak8arisi ne raonahare, Sahon8asere.

21 Sekon ihsi niioire niionsare ehare sasakoken iatatekenhaha oni nehne, Sak, Zepedé roienha tanon San teiatennontere, kaon8akon niiati, tehonti ne ron8aniha Zepidé, satik8atak8as ne raonahare; nok iasakononke.

22 Ok etho taiatsiak8arisi ne raotihon8eia oni ne ron8aniha, 8aon8asere.

23 Nok ne Iesos tehoststekafenhatiesk8e, tsini Saton8entsia ne Galilé, Sakotatihaties tsi kanonsoton n'ononsatokenti, rorihotasionhaties Ori8atokenti

Karonhiakeka, nok Sesakotsientonhaties n'iatekannrotenson, tsi ok naiakoiataSenseke n'onk8eokon.

24 Nese Sahonni 8ahasenno8annha rahotinakeraserakon ne Syrian; eh onikenh iontatiathesk8e n'iakonnraronnion, niatekannrotenson, Otkon iakontienni, iaka8ennitaronnis, iakoiatakenheion: nok sesakotsionthak8e.

25 Nok kentioko8anen tahon8anonteratiete ne Galilé, Décapolis, oni ne Jerusalem, Judée, nok oni nisinonk8ati ne Jourdain.

Sisk-haton nateioteri8asonterak8en.

1 SAHATTOKE ne Iesos tsi kentioko8anen ron8anonteratie, onontoharake niahare: nok eh iahatien, oksaok 8athon8atitaton ne raotiok8a.

2 Nok kenh nahaier tsi 8asakorihonnien.

3 Iakotaskat n'iakonikonrenten: aseken ako8enk ne karonhiake.

4 Iakotaskat ne teionsenthos: aseken entsionta-tenikonraie8enthote.

5 Iakotaskat n'ok tiika8eron ia8eronhatie; aseken ako8enk en8aton non8entsia.

6 Iakotaskat ne tkari8aieri iontonkariakta oni iakonjatathata: aseken enhiontatatahten.

7 Iakotaskat niakota'nitenraskon, aseken entsiontatitenre.

8 Iakotaskat n'iaka8eriasiiio: aseken enhon8aken ne Niio.

9 Iakotaskat n'iakoianerenseriio: aseken Niio sa koienhokonha enhiontatenatonk8ake.

10 Iakotaskat ne kari8iioston iontatkenrenseronniatha: aseken ako8enk ne karonhiake.

11 Ense8ataskat ne katke kiok, niatekon enhietsiienhase, enhietsirenhiakente oni, nok oni nii akeri8ake niatekon enhietsiiennenno8enta-nionhase.

12 Se8atsennonni oni se8atounharen, aseken ko8a-

nen ense8atsennonniate ne karonhiake: aseken etho nihon8atiierase ne thonatierenton Thotitokensehak8e.

13 Ise ahoiotsis tsi ion8entsiate; nok tanontokat en8atasoko ne teioiotsis, ohnahoten tentsie-iotsistarhote ? neok 8ahi skasta n'aste iaiakoti nok taionsk8aseronk8ate.

14 Ise ahos8athesera tsi ion8entsiate: iah8ahi taonton aiotaseton n'onontoharake kanatahere.

15 Iah oni 8ahi ok8irokeon tiieihaserotha nahehaseroten; iehaserotak8ake 8ahi enhienioten; nok ak8ekon tenhiakos8atheten ne kanonskon ieteron.

16 Eh kati oni nise nase8aier teietsis8atheten ne se8as8athesera nonk8eokon etho naonta8e ahon8anenton ne Etsise8aniha Karonhiake tenteron.

17 Tosa se8erhek skianerenserarisionhe kenh; iah: neh tanon nakierite tsinihotiaton ne Rotitokensehak8e.

18 Aseken k8arori, ohenton naonsonton8entsiarisi, iahtekonte tsi ienkaierite tsinikuiaton ak8a ok oni eh nia8ensere.

19 Onka kiok, enskat oni ahari8aiesate tsinikon 8ak8arori, etho'k' oni nahaiera tsi asakorihonnien nonk8eokon, neh raonhaa nenthosennaska n'onen ienra8e ne karonhiake; nok tanon nenthori8aieriton tsi ensakorionnienni enhasennanoronne ne karonhiake.

20 Aseken 8ak8arori, iah karonhiake tese8etane ne iah senha tentise8ari8aierike tsi niit ne ratiatons oni ne Pharisien.

21 Se8ari8aronkas tsi ron8atirorisk8e ne se8ahsotsera: Tosa sherio nonk8e; nok enhon8ari8ente nonkakiok enhata8entho.

22 Nok nii, katon, enhostonte nonka kiok ok tenhorihose enhonak8ase ne teiatennontere; nok tokat enha8enhase: iah tesanikonra, enhon8ari8ente tsi katsienhaien; nok nenha8enhase; tesanon8ara8enrie, ror8atatseraien n'onesson ahon8aiatonti.

23 Tokat oni onen iahase8e tsinon8e nitse8enniios-

tane ne Niio, eh aonsaseiarane tsi ronikonraksens ne tsiatatekenha ise sari8ake.

24 Ok eh sati tsiuahoten ahsa8i, niare saseniri8aseronni ne tsiatatekenha ethone tentese ienseri8aierite oni.

25 Tosa sanisko naonsaseri8aseronni tsinon8e nasenikonraksaton, aseken iotteron ne kariton iahon8arihon, nok tehaiatoretha ia honsahorihon, nok iaiesannhoton.

26 Ori8iio tsi konrori tsi ok enskarokten nonaken katak8en ne k8enis tentesiakenne neh non8e.

27 Se8aterientare tsini hon8atiri8atati ne iestsisothokonkenha: Tosa satenak8aiesat.

28 Katon kati nii, ok satekari8aneren neneok oni takon8akanerake ne tsiiothon8isen nakon8askanekseke.

29 Tokat tsi se8eientetakon naskarati sari8aientatenni, stako, ihnon oni iasati: aseken senha ioianere ne skati taonsaskaratake ka8enniioki tosa tsiatak8ekon Oneson aontetsirat.

30 Tokat tsi se8eientetakon nasenentsati sari8aientatenni, itsiak ihnon oni iasati: aseken senha ioianere ne skati tasenentsontake tsiniiot ne tsiatak8ekon asatetsirate.

31 Sekon are oiah son8atirori: Tokat onkakiok enshate8entete ne rone, raiatonseronkih ne tetsiontekhasiata.

32 Katon kati nii: Onkakiok enshate8entetane ne rone niah kentehsera tenhiostonthe, iatehaiati ki enhakaronni, nok onkakiok enshotiuiake netho ionk8e ori8iio tsi enhonnhike.

33 Se8ari8aronken oni tsi ron8ennenni ne se8atsotserakenha: Tosa tsesat Niio Raosenna; ensatate8ennaierite tanon tsini sarharastston.

34 Katon kati nii: Tosat seri8anirat tsiokoni naontahiotieraton: iah oni tsi karonhiate, aseken Niio rahonistsk8ara.

35 Iah oni non8entsia; aseken ne konrasitoke8ata

ne rahosita; Tosa oni Jerusalem; aseken Unontio-ko8a raotenata.

36 Tosa oni seri3anirastst ne Sanontsi3ne aontas-tako: aseken iah task8eni, nenskat oni asennratonni ok ne's'en's' ne kanonk8iseraontsi.

37 Neok tanon kenhak ne sa8enna: enh, enh, iah, iah; aseken nisinonh kari8aksen.

38 Se8ari8aronken oni tsi kaiaton, 8aton: Okara iatenskene n'akara, nok n'ona8ira, ona8ira.

39 Katon kati nii: Tosa se8ahtsent; ok eken tanon non8a, tokat tsi se8eientetakon aiesaranonsaiake senatonhas oni ne skati.

40 Tokat oni onka kiok enhiaiatonseron ne sakhare tahakanerake, iahatson kenik8ekonhak natiata8i.

41 Onka kiok aiatennekaronk8en ahetsiatenrosen tsiniore ne se8ateniententsera, asennon n'ia-ohestst.

42 Hehtson n'iarisanontonni, nok tosa hetsiatarontiens ne ranihas.

43 Se8aterientare oni sekon tsi ron8atirori: ens-henon8ehake ak8ekon nonk8e, nok tanon ensbes8en-seke tsiniiakon iesas8ens.

44 Katon kati nii: Shenon8ehak ne iesas8ens, nok Teshenon8eratonsek ne iesakenronni, sheiateras8i-iosten ne iesakenronni, nok sheiaterennaiennihek ne teiesonnharikhons oni iesakenrenseronnis.

45 Aia8ens iaonteri8ihe8e ne tokenske etsise8a-ienha aonton ne Etsise8aniha Karonhiake tenteron: aseken iah tatehatihas, ok satesakos8athetenni ne ionk8etaksen tsiniiot ne tionk8etaieri.

46 Nahoten ensatonnrak8ate neneok ashenoronk8a-ke ne iesanoronk8a? iah oni kenh naha eh tehatiierha ne ionk8etaksen okonha?

47 Tokat non8a neok teseiarhoton ne tesatennon-tere, ohnahoten iesoheststa tsiniiot notiake? iah oni kenh neneh eh tehatiierha ne ionk8etaksen.

48 Eh tanisa nontese8ari8aierik tsinithori8aieri ne Etsise8aniha Karonhiake tenteron.

Iaiak-haton Nateiteri8asonterak3en.

1 SE8ANIKONRARAK tosa 8ene kenhak nenhietsitenre ne iakotent, n'aionttokanion; aseken iahki othenon tatatsise8ari8aserak8ase ne Etsise8aniha Karonhiake tenteron.

2 Tosa kati se8ate8ennoten n'onen enhietsitenre; tsinihatiierha ne Kaianeren ronatkon8aroron rati-riho8anatha tsi ronterennaientak8anionk8a, oni tsi tekanatokenhaton ne tahon8atirensaron n'onk8eokon Ori8iio tsi k8arori ak8a iehatiiatentatha.

3 Kenh tanon nasiere n'ashetenre, tosa 8attok ne sesenek8ati tsini8atierha ne tsi Se8eientetakon.

4 Tosa senestonhak tsi satanitenron; nok ne ianiha n'iah othenon tehotrenhostenni, 8ene enhronni tsi tenshiari8aserak8ase.

5 Nok n'onen ensaterennaian; tosa shenakeren ne kaianeren rona tkon8arorokton, ratinon8e nahatitake n'onen ronaterennaian, aontonk8eneste oni tsi tekanatokenhaton ahon8atiken n'onk8esonha. Ori8iio tsi k8arori tsi iah othenon teshotirhare n'onakenke.

6 Nok tanon nise nensaterennaian satatennhoton sanonskon, teiakanerese ne Ianiha tsi saterennaian; nok ne Ianiha ne tiotkon teiakanere tsi oni non8e niioaseton, 8ene enronni n'onen henhiatonraseronse.

7 Nok oni n'onen saterennaian, tosa ok neh ton-tasatasafhak tsinihatiierha ne iah tethonetakon; aseken ronnero neh ensonk8entenrate tsi 8eso enhiak8atati.

8 Tosa kati ietsinakeren: Roterientare se ne Etsise8aniha tsinahoten tese8aton8entsioni ohenton natsise8ari8anontonse.

9 Kenh kati nense8aiere nense8aterennaian: Ta k8aiienha ne Karonhiake tesiteron! aiasasennaian!

10 Aiesa8enniiostake! aiesa8ennarak8ake non-8entsiake tsinitiot ne Karonhiake tiesa8ennarak8a.

11 Tak8anont ne kenh 8ente iakionnhek8en niate-8enniserake.

12 Sasanikonrhen ne ionk8ari8aneren tsi niot nii tsionk8anikonrhens nothenon ionkhinikonraksata.

13 Nok tosa aionk8asenni ne kari8aneren; ehren tanon tak8ari8ak8iten ne iotaksens, aseken ise ne tsiniihen8e ensenakereke, kasastensera oni Kanentonsera iah takari8entane. Amen!

14 Aseken nentsise8anikonrhen tsinikon iotsinikonraksaton nonk8e, enshonikonrhen ki oni nise tsinikon hetsise8anikonraksaton ne Etsise8aniha Karonhiake thenteron.

15 Nok tanon niah tentsise8anikonrhensere, iah ki oni ne raonha taonsahonikonrhen tsinitise8anikonraksata.

16 Nok nense8entontiete, tosa tense8atkonsastaren tsinihatiierha ne Kaianeren ronatkon8aroron, n'ia-taonsahatiierkenha's' ak8ekon aionttok tsi ronenton-tieton. Ori8iio tsi k8arori tsi iehatiientattha.

17 Nok tanon nise, satkonsohare, satoka oni n'onen sentontietane.

18 Ne tosa aionttok, nok tanon ne Ianiha ak8ekon tehakanere, raonhaa teiakanere tsi nonnisataseton, 8ene enronni n'onen tenhiari8aserak8ase.

19 Tosa se8arorok non8entsia ahotsoko8atsera, otsinon8a, oskenra oni entiatek8isa, ne oni ne sakonasetha rotinikonrotak8as ratinensk8as oni.

20 Neh tanon se8atateroroks Karonhiake tiostsoko8atsera, n'iah othenon tekontiierha notsinon8asonha, iah oni ne ratinensk8as.

21 Aseken tsinon8e nikaien ne se8atsoko8atsera etho ki oni non8e iekaien ne se8eri.

22 Okara 8ahi aos8athesera n'oieronta; toka non8a iah othenon teiohre ne skarake tsiatak8ekon teios8athe.

23 Neh kati ne iah tentiori8aierike ne sakara, tsiatak8ekon kitentiokarasheke; toka kati non8a neh aiien ne tetiokaras, oh kati onte ak8a niiatenhiashenne tsinon8e tetiokarasko8a.

24 Iah taonton onka tekeni taokos8etseraientake;

aseken tokat saiatatenhos8en, enhonon8ene ne saiatat ; ok ne's'en's ne saiatat enhokonnienste, enhokenron ki ne saiatat, iahkati oni nise taonton ne sataietsiio-tense, ne Niio tanon notkonseraksen.

25 Nese 8aonni k8arori, katon : Tosa tese8aterien-tarak tsi tsionnhe, tsinahoten ense8ake, tsi oni nahoten ense8anekira ; tsioni ni8aststa ne se8aieronke, nahoten aese8atseronniate : iahken senha atonnhest tekanoron tsiniiot natennatsera, nok oni ne ieieronke tsiniiot ne iontseronniatha.

26 Tese8aiatoret notsitenhokonha ; iah tekontiienthos, iah oni tekontiient8ak8as, iah oni othenon tekonte8eientons ne kanonsoharakeson ; nok sane sakonontens n'Etsise8aniha Karonhiakethenteron. Iah onteken senha ise tetsise8anoronk8a tsiniiot n'ononha ?

27 Onka oni tsinitision bahak8eni ne tsi tiotkon tahotatenikonrhara ke se8asita nahatatneniestste ?

28 Nahoten oni ahori8ake tese8atatenikonrhare natak8ennia ahori8ake ? Tese8aiatoret tsiniiot tsi konteiarous n'ahontesonha : iah teiotiote iah oni etkontiseriies ;

29 Nok sane K8arori, roiatanerak8attonnesano ne Salomon, nok iah non8enton tiiehero tsi ratseron-nisk8e tsiniiot n'ononha.

30 Iah onteken senha ise tatsise8aseronni tsiniiot n'ohontesonha, non8a iohniote, nok n'enhiorhenne kakiok non8e ien8ation, O Kanoron ki onte oni tsi se8anikonrasto ?

31 Tosa kati tonsese8anikonrhara k, n'aese8aton-heke : nahoten naha enhiak8ake ? ok ne's', nahoten ente8anekira ? toka's' oniken nahoten ente8atseron-niate ?

32 Etho'k' sek nehne niiot tsi ronneseaks ne iah tehotiianere : roterientarese ne Karonhiake Tetsise8aniha tsi eh niiot tsi tese8aton8entsioni.

33 Neh tanon tas-e8atierent se8esak ne Niio raho-nakerasera, nok ne kenh ioha8iton aksekon nehne ok tentkonné.

34 Tosa kati tonsese8ennikonrharak toh naia8enne tsi enhiorhenne; aseken enkene nenhiiorhenne tsi nateioton8entsiohon: se8ennisoratson se 8ahi ni-
iok8eniatsera.

Tsiatak-haton nateioteri8asonterak8en.

1 Tosa teskeiaret nenserheke tosa taiesaiatorete.

2 Aseken, ok eh nentsiesaierase tsinensheierase; oni tsi entsiehsatenienthase nensheiatenienthase

3 Oh nah oni niaa8ens tsi sattokas onaonskeri rokarisenne tsiatatekenha, iah nise tesattokas ok iate-
iohnaharohare sakarisen.

4 Ok ne's' nasiron; niare tanon tiatateken skohko sakarisen onahonskeri; nok nie3 nikaronta ne sakari-
sen.

5 Onk8etaksensk8a! neh niare sasoko nise sakari-
sen, ethone ensaterientisake oh nasiere aonsasoko ne
tsiatatekenha rokarisen onaonskeri.

6 Tosa erhar ietsiatiens nori8atokentison, tosa oni
ne k8isk8is ietsiatiens ne se8anekorha; iotteront ne
takonsk8aseronk8ate nok aietsiatakari.

7 Se8ari8anonton nok enhietsiion; se8esak nok en-
se8atsenri; se8annhontishon nok enhietsinnhotonk-
8ase.

8 Aseken ron8a8is ne rari8anontons; ratsienries ne
resaks; ron8annhontonk8enni ne rannhohaiaks.

9 Onka nah neh non8a n'onenhia ahontahaon ne
roienha ne kanatarok ahori8anontonse.

10 Nok ne kentsionk enhari8anonton oniare onte-
kenh henthaon?

11 Tokat non8a ise ne tsionk8etaksenhokonha eh
niiore tsi se8ak8enion n'ioianere aontaietsiion ne ietsii-
enhokonha; ohkati onte ak8at niiot ne Karonhiake
Tetsise8aniha tsi entesakaon tsiniiakon ron8ari8anon-
tonni!

12 Tsini tesaskaneks naiesaierase ne tkari8aieri,
etho oni nise naseieras; aseken eh nikaianerenseroten
eh oni nihotirihoten ne Rotitokensehak8e.

13 Tatsiata8eiat tsinonkati nikannhohaha ; aseken ne Kannhoho8anen oni teiohahakaron oneson iakoia-tenha8itha ; Kentioko8anen oni neh nitien8.

14 Aseken nikannhohaha niiohaha oni ne Karon-hiake iakoiatenha8itha ; kenh oni niiaakonha ne iet-senries.

15 Se8atatenikonrarak kati, enhietsiiatorennene ne rotitokensetseraksens, teiotinakarontonha enhohnati-atontak8enhatie, nese naoskon Ok8aho oni tsini hati-nensk8as.

16 Rati8eiennake kati entietsiiinterestak8e. Kan-nenharaniiiontha kenhaha nohiktake, Katen Sison-honion8arake aonhianiiionthake ?

17 Nese 8ahi ne karontiiio 8ahio ki ne Saianiiiontha ; tsikiniiot ne karontaksen Saiaksenki Saianiiiontha.

18 Iah non8enton 8aiaksen tiiaonhianiiionten ne karontiiio ; tsikiniiot ne karontaksen, iah ki te8aianii-iontha ne 8ahio.

19 Tsinikarontake n'iah te8aianiiiontha ne 8ahio, enkaiakon nok otsirake en8ation.

20 Rati8eiennake kati ok entise8aientereste.

21 Tsiniiakon ne ionkennis : Se8enniiio ! Se8enniiio ! iah tehonta8eiatane ne Karonhiake ; neok tanon ne ronikonraieriton ne kakeniha karonhiakon thenteron.

22 Kentioko8anen enhionkenhase n'ethone te8en-niserate : Se8enniiio ! Se8enniiio ! iah kenh naha ise tesasennakon tsi ionk8atokensehak8e ? iah oni kenh ise tesasennakon tetsiakhiiatek8atanion n'onatkonse-raksens ? iah oni ken ise tesasennakon niatekon iori-8anerak8atenion tsiniiionk8aieranion ?

23 Ethone tanon nii onen tentekhoienhase ; iah non8enton tetk8aienterine : ehren kati ise8et tsi non8e nikiteron, ise ne se8ari8aneraakskonko8a.

24 Onkakiok rothonte tsinahoten katon, nok enha-te8eienton, neh tenthiiatenienten8te ne ronk8e oststen-rake rotenonsonni ;

25 Enhiokennore, nok etho tenhiohnonke nenkana-8aronnionne, tenhio8eratase oni, iah othenon taia-8enne aseken ioniron tsi kentsk8ahere.

26 Nok tanon non8a ne rothonte tsinahoten katon nok iah tahate8eienton, neh tenthiatenientenste, ne iah tehonikonra onesaronk8ake rotenonsonni.

27 Nok nentiokennore, etho tenhiononko n'oneka, tentio8eratase oni, enkanonsienenne ak8a ihken ionerak8at tsi en8atkenrenseronni.

28 Ak8a ihken ionerak8at tsi 8ahakohnerak8enhaton tsinihoianerenserio nonen sasakotatiasi.

29 Aseken eh ki nitiotte tsi sakotatis tsinihosastensera, nok iah tsinihatiierha ne ratiatons.

Satekon-haton nateioteri8asonterak8en.

1 Nok kentioko8anen ron8anonteratiene satontahanontastsnente.

2 Saiatat eh raiataratie ne roststa8is, iathotontsothase ne Iesos, nok 8ahenron: Saianer! ak8ase ok tasanonton nasere shitsient.

3 Nok ne Iesos iahonisonsaerhase, nok 8ahenron: eh nontonkenikonra8en, satsie8entann. Ak8a oksaok sabaiegentane.

4 8ahenron ne Iesos: Senikonrarak tosa onka she-
rori; 8as tanon rahouihenton ratitsihenstatsi seri-
8aierit tsini hori8ataton ne Moïs aia8ens neh 8ene
ahonohnien.

5 Nok nonen siiahara8e ne Capernaimke, rasenno-
8anen 8ahoiatorenne ronitentasehatie.

6 Nok ratonne: Saianer! Saiatat nakennhatsera
ra8ennitaronni nok 8eso oni tsi roronhiakan.

7 Tahenron ne Iesos: ehienke, nok enhshitsiente.

8 Tontahenron ne rasenno8anen: Saianer! iah se
te8akerihonte n'iasata8eiate nakenonskon; enskat ok
tanon aontasatati, nok enshaie8entane.

9 Aseken nii neok nonk8ene 8akaterihonte, sekon
kis 8atons nakheienhase nakonk8eta, 8as, nensok
8are; tihaiatate, kats, tare; nok nakennhatsera ken-
natsier, oksaok eh nenhaiere.

10 Sahonerako ne Iesos tsiniiot tsi Saharonke, Sasaka8enhase ne ron8anonteratiene : Ori8iio tsi k8a-rori, tsi iah te8atkathon n'Israerrononke neh niko8a-nen te8etak8en.

11 Nese 8aonni katon kentioko8anen, tsi tkara-k8inekens oni tsi late8atsothos nentienseron, nok ens-katne ienhatik8ekon kanakeraserakon ne karonhia-kon, Abraham, Isaak, Jacob.

12 Nok nak8a Niio sakoienhokonha astste tsi oni non8e tetiokaras ienhiontatiatonti, eh non8e naten-hionsenthoseke oni tenhionnokaraniehonheke.

13 Ethone onen Saha8enhase ne rasenno8anen : 8as, nok etho nenhia8enne tsiniiot tsi tisetakon. Eh oni nikaha8i tontahaie8entane ne rahonnhatsera.

14 Onen non8a ne Iesos iahara8e tsi thononsote ne tier, kanaktake kaiationni ne tier ron8ennhonsa ioton-k8arhos ionon8aktani.

15 Neok nathanisnonsaerhase; oksaok sontkestsko nok 8atiakosniene.

16 Nok nonen Siikarahane, kentioko8anen eh8a-ontatiataktate notkon iakohnatiennine, Ak8ekon Sasakoiatineken8e, Ak8ekon oni niionsasakotsiente tsiniiakon iakohnon8aktanihak8e ;

17 Neh naontakaierite tsiniha8en ne Rotokense hak8e Isaï, tsi ra8en : 8athatatek8en ak8ekon oni ionsahaha8e nonk8annraokonkenha.

18 Sahattoke ne Iesos tsi kentioko8anen 8ahon8aia-torenne, 8ahari8anonton ne tahatiiiaiahke.

19 Saiatat ne raiaons 8ahoiatorenne, 8ahenron : Saianer ! tiotken enkonhnonteratieseke tsi ok oni non8e niienhense.

20 Tontahenron ne Iesos : Iohnatsonhionton naha ne Tsistso, nok kontsinakonni notsitenhokonha ; Nok ne Niio Roienha ak8ekon iah tsohien natkonsera.

21 Tihaiatate 8ahenron nehneh : Saianer ! takater-harat niare Shiitatatahannha ne rakenikenha.

22 Tontahenron ne Iesos ; kasts taknonteratie, ion-tatiatata naka8enheionta.

23 Ok ronSanor : ietane ne raotiok8a tsi Iaha-tita.

24 Iokontatie taka8eroten ak8a ikenh ka8ero8anen, skanorons bahatihonhiohne ; rotas sane ne Iesos.

25 Akta niiahonne ne raotiok8a nok 8ahon8aiete, ronton ; Saianer ! tak8aiatakennha 8atiak8enheie.

26 Tontasaka8enhase ; nahoten Se8aterontha nise-8erientaha ? Ethone tontahatane, 8ahatarhase no8e-ron oni tsi kaniatare ; nok oksaok tonsaka8eriiake.

27 8ahakohnerak8enhaton ne teiekaneronhnion nok 8ahahironhnion : Onkah nah kehiken, ak8ekon no8eron oni tsi kaniatare ro8ennarak8a ?

28 Nok nonen sihaonrarho skaionhati, Gersenian raotinakeraserakon, teniase notkonseraksen rona-tienni taiatotasi tsi ioshon8enion iathon8aterate ; iah onka tetsiontoheststak8e neh non8e tsi natehohnat-hnonhianitonne.

29 Nok 8athotihenrete, 8aniron : nahoten taseni-ente, Iesos Niio Iaienha ? taskenironhiakentane ken tsi kenh nontase, areko sane tiieiohe ?

30 Iah ihnon teken, k8isk8is iohnentioko8anen tkonnesk8e tehiohnastskaontiesk8e.

31 Ron8anekennihak8e kati nohnatkonseraksen, 8akonniron : tokat ensesk8aiatineken8e, astion ki arahona kenhiken tkonnes k8isk8is niiavonsaiak8e.

32 8asaka8enhase, 8asene : tontakontiiakenne, nok eh niiakonne ; nensok ne k8isk8is 8akonteko kania-tarake iakontiatonti ak8ekon oni etho 8akonniheie.

33 8ahonteko ne k8isk8is sakotinonnhak8e ; kana-takon niionsahonne iahontrori tsinaha8enne, oni ne teniase Otkon rohnatiennine niiatatake.

34 Kanatak8ekon 8aheiakenne 8athon8ateratana ne Iesos : nok nonen sahon8aken, 8ahon8aneken ne ehren aonsarete tsinihonaton8entsia.

Tioton-haton nateioteri8asonterak8en.

1 SAHATITA nok tonsahaiaiake, sara8e tsi thotenata.

2 Saiatat roiatakenheion Kanaktake raiationnitie eh SahonSaiathe8e. Tehakanere ne Iesos tsinithone-takon, Saha8enhase ne roiatakenheion : Sanikonra-nironhak kien ! sonterake8e ne sari8aneraaksera.

3 Nok ne ratiatons tahonniron ne rahotinikonra-kon : ori8iio tsi rari8aiesatha kehiken.

4 Roterientaratsihon ne Iesos tsini thotinikorra-8ens, Sasaka8enhase ; Sahenron : oh niitieren tsi 8anon tonniontseraksen se8anontonnions.

5 Kah nikaïen senha 8atiesen ; naiahiiron : Sonte-rake8e ne sari8aneraaksera ; tsiniiot ne, satkestsko, nok satenti ?

6 Neh kiok oni aese8atokatak8e tsi rok8eniatse-raien ne Niio Roïenha non8entsiake aonsaharake8e n'iakohri8aneren ; Ethone Saha8enhase, satkestsko, nok ionsashaf ne sanakta, nok sasatenti.

7 Tontahatkestsko nok sahatenti.

8 Ak8ekon ok Sahakohnerak8enhaton tsinahoten 8aontkatho, nok 8athon8anon8eronnion ne Niio tsi eh nikak8ehniatseroten sako8i n'onk8e.

9 Sekon isiniïore niionsare ne Iesos, eh iahoken ne ronk8e, Satio ron8aiasts, renstsk8ahere are tsi raka-rotasiatha, iahatati, Sahenron : taknonteratiesek. Tontahatenstatsi nok Sahosere.

10 Tsinikari8es tehotskakon ne Iesos, Satio rao-nonskon, eh iaonta8eiate ne rutikarotasions oni nona-k8aiesentasonha, etho oni ne rononha takarane tsi ronatek8ahere ne Iesos oni ne raotiok8a nok 8ahon-tekhonni.

11 Tsiniiot tsi Sahontkatho ne Pharisian ; Sasako-tiri8anon tonsee ne raotiok8a, ronton : oh niitieren tsi tehontonts ne etsise8ako8anen, ne ratikarotasions oni ne ratinak8aïesenhokonha ?

12 Nok tanon ne Iesos rothontetsihon, Sasaka8en-hase : iah othenon tatehon8aton8entsioni ne ratetsi-enssts ne skennen tiiakonnhe, neh Sahi tanon ne ia-kohnon8aktani.

13 Sasene tanisa, oni ietsirori tsinahoten kenton

ne kenh nika8ennoten : atanitenron ikere, iah natate-
Senniiotsera. Aseken iah neh tekheroriane ne tion-
k8etaieri aonsaiontatre8ate, neh tanon ne iakori8ane-
raakskon.

14 Ethone ne Sa8atis raotiok8a 8ahonSaiatorenne
nok 8ahonniron : oh niiotieren nii oni ne Pharisian
iotkate ionk8entontietha, nok ne sentiok8a iah teho-
nentontietha ?

15 Iesos tontasako8enna8eron : tsinihati ron8ati-
honkara8i tsi 8atenniote, en8aton kenh nahotinikonrak-
sen seke tsinikari8es ratik8ekonhaties ne rohniakon ?
ien8atenniserihe8e ki tanon ne ienhon8aiatenha8e ne
rohniakon, ethone onen enhonentontietahnion.

16 Neh oni sakat katke asehtsi nitiakohnanentak-
tak8en n'onen iok8enniakaionhon : aseken enhione-
hare ne kennanentaktak8en tanon onen senha enbio-
sonhio8annha tsi teiorihon.

17 Iah oni katsetakaionne teiehnekarha n'otsitsia-
se, aseken tenkatsetarite nok en8a8erontane. Kat-
setatsitsike's'tanon 8aheren notsitsiasse iah nehne oh
taia8enne.

18 Tsini kari8es neh rohtarak8en, rasenno8anen
eh 8ahoketote rahohenton ne Iesos 8ahanitente 8atha-
tontsoten, ratonne : Kheienha onen tiaka8enheion ;
karo ki tanon aontasete, nok sanisnonsaerhas nok en-
tsionnheke.

19 Tontahatane ne Iesos, Sahne, oni ne raotiok8a.

20 Skaiatat ne tsiiothon8isen onen tekeni ia8enre
niioserake siionnrakaionse, 8ahohnonterane, nok ia-
kaiena tsi tetkak8athon ne raotiata8i.

21 Aseken te8atonhak8e na8erientakon : ne'k'ok's'
oni ne raotiata8itne iakiena enskie8entanese.

22 Nok tontahatkarhateni ne Iesos, 8athatkaneren
nok 8arenhase : tsiaken kien ! nese sesatsiente tsi
tisetakon. Nok oksaok sakaie8entane.

23 Nonen siiahara8e ne Iesos tsi thononsote ne
rasenno8anen, 8asakoken kentioko8anen ronteren-
notha, otiake oni ronaterakareraston.

24 Sasaka8enhase : saseniakenn : Katiken ia8enheion nese ok ne iotas. Nok ok taon8aieron.

25 Tsi kati ak8ekon sonsahatiakenne, ethone iahata8eiate, iahanentsa, nok sontketsko.

26 Ok kenh tiiakaha8e tsi 8ate8ateri8areni neh non8e.

27 Onen shihotoheststonhatie ne Iesos, teniase teniron8ekon 8ahon8anonterane, tehotihenretane, iatonne : David Iaienha! takenitenr.

28 Nok n'onen siiahara8e kanonskon, 8ahon8aiatorenne nok 8asaka8enhase, 8ahenron : tisenetakon ken tsi enkk8eni tsinahoten seniri8anontons niihne? ton-taniron : Ori8iio on8e, tokenske Saianer ensk8eni!

29 Ethone kenh niiahaiere nikarake nok 8ahenron : Etho nii8enn tsinitisenetakon.

30 Nok tonsaniron8eksi ; 8asakotia8enratse, 8ahenron : tosa onka ietsirori.

31 Nok tanon ne rononha, ok eh ionsaiatasa8en, 8athon8arensaronnion tsini ionsane.

32 Ak8a onen sishoiakenhonhatie, eh 8aon8aiathe8e iah tehatati oni Otkon rotienni.

33 Oksaok sahatati nonen sonsakaiakenne n'otkon, ak8ekon ok 8ahakohnerak8enhaton, 8abahironnion : Areko non8enton etho tetia8enhon n'Israerrononke.

34 Nok ne Pharisian 8ahonniron are nenehe : ot-konseraksen rohiehna8ase tsi sesakotek8atha n'otkon-seraksen.

35 Nok sane ne Iesos ak8ekon nontaha8enont. aha-tie tsi kanataienton oni iohnatak8enraron, Sakotatis-k8e tsi ronterennaientak8anic k8a, roriho8anatonhatiesk8e n'Ori8ase Niio raori8atokentitsera, sesakot-sientanionsk8e oni niakohnon8aktanionnisk8e tsi ienakerenion.

36 8asakotenre, nonen sahonikonraientane tsiniiot tsi ratinakere, ok tiiatehonarenihon aniosiken teioti-nakarontonha iah teiotiien ne ranonhne.

37 8asaka8enhase ne raotiok8a : Ori8iio tsi kaeto-8anen nok kenhnihatiha ne rotiote.

38 Hetsise8ennitentas kati ne Rahetak8eniio ahon-
tasakotori kannhatesra tsi rohetaien.

Oieri-haton nateioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne Iesos iasakononke ne tekeni ia8enre
nihati raotiok8a, 8asakok8eniatseron, naonsasakohna-
tek8ate n'otkon aiakohnatienni, oni aonsasakotitsiente
tsiok naiakohiata8enseke.

2 Kentho ratisennare ne tekeni ia8enre nihati :
Simon ton8ako8anen, tier shon8anatonk8en ; tanon
n'iatatekenha San.

3 Philippe, Barthelemi, Aton8a, 8atio rakarota-
sionsk8e ; Sak alphé roienha ; Lebbé Tadé ron8ana-
tonk8en.

4 Simon kanaenronon ; tanonne rotenninon, Sitas
Iskariot.

5 Sasaka8enhase ne raotiok8a tsi iasakotori ; 8a-
henron : tosa tanon eh niihase8e tsi ratinakerenion
ne kaiatonni ratisennaiens, iah oni tsi rohnatenataien
ton ne Samaritanronon.

6 Israerrononke ok tanon tese8aststekafa saietsiia-
haharat ne iakohiatatonhon.

7 Ense8atonheke n'onen enhietsiiatatisheke : Onen
akta ta8e ne Niiio raonakerasera.

8 Saietsitsient n'iakonon8ak tanionni oni ne iako-
stata8is, Saietsiionnhet n'iaka8enheion ; iesentenraton,
Sasetenrat ki.

9 Tosa se8arorok no8istanoron, o8ista oni aontake
ne sanatatserakon.

10 Tosat iase8aiarenhaf ne kaneka niienhense8e,
tekeni oni tahese8atiata8itseraientake, ahta, nok oni
natennists ; aseken tehotentson nahon8anonte ne ra-
iotenseriio.

11 Nok ne kakiok non8e tkanataien iense8atenato-
renne, se8ari8isak onka iakorihonte naiesate8eienton,
etho oni tsiterontak tsi niiore ensesatenti neh non8e.

12 Tesatenon8eraton kakiok non8e iensata8eiate :
ensiron : Skennen kenhak ne kenh kanonskon.

13 Tokat entiakori8aierike ne iakohnonsote enhia-
korane ne skennen, nok ne iah, iseke tente8e.

14 Kakiok non8e, tsiok oni non8e iah tenhietsinak-
totanire iah oni taiontaonsatate ne sa8enna, ensesara-
sitoke8e nonen tentesiakenne neh non8e.

15 Ori8iio tsi k8arori tsi senha enhiotesero8anaten
neh non8e, tsiniot ne Gomor oni ne Sodome nonen
tentesakoiatoretane tsi nense8aton8entsiarisi.

16 Etho niot tsi iak8atori tsiniot ne teiotinaka-
rontonha ok8ahotserokon iakon8anatori, se8atateni-
konrarak kati se8anikonriihak oni.

17 Se8atatenikonrarak kati nonk8ene nonk8ati ;
aseken enhietsiiatiniente tsi rontkennisahata, enhon-
tennhaneoni aietsisok8a8eson tsi ronterennaientak8a.

18 Oni ii akerihonniat enhietsiiaten8a8ison raho-
tihenton ratikorason nori8iio ahonnonni tsiki niot
nonk8eokon.

19 Nok tanon nonen enhietsiiena, tosa tese8atate-
nikonrharen tsi nahoten aese8enron, tsi oni naese8a-
iere tsi aese8atati : aseken enk8a8ennon neh non8e
nenkaha8i.

20 Aseken iah ise taese8atati, Ehtsise8anihase rao-
nikonra ense8atatiате nethone.

21 Ienkahe8e n'ok ne neh teiatennontere enhori-
8ente kenheiatne, Roniha ne roienha, ratiksaokonha
ensesakohnatkarhateni ne ron8atiienha nok ensako-
tirio.

22 Ii aksenna enhietsis8ate nonk8eokon ; neok
tanon enhatsennonni ne iatenrokten.

23 Kakiok non8e tkanataien entietsikenrenseronni,
neh noia tetkanataien niionsase8e : aseken ori8iio tsi
k8arori areko ok on8entsiak8ekon tentise8enonton
tsiniiore tentre ne Niio Roienha.

24 Iah senha tethanontons ne ron8arioannienni tsi-
niot ne sakorihonnienni, nok oni ne rannhatsera tsi-
niot nak8a raiatak8eniio.

25 Ethose ok nithotte ne ron8arihonnienni tsiniiot tsi rate8eiensta, oni ne rannhatsera tsiniiot tsi ron8annhas. Tokat non8a otkon ron8anatonk8en ne Raniserak8eniio, toh kati onte ak8a senha niienshon8atinatonk8ake ne sakohienhokonha.

26 'Tosa kati othenon se8atsanisek. Aseken ak8ekon niien8atotasi ne iotaseton, oni niien8aterihotasi tsinikon ne ioteri8aseton.

27 Tese8ari8athet tsinahoten asatakon k8arori, nok kanonsakeson tatese8ahenret tsinikon tek8atsiaonni.

28 Tosa se8atsanisek tsinahoten aiorio noieronta, iah tanon taiorio natonnhests; neh tanon se8atsanisek tsinahoten aiotirio natonnhests oni noieronta nok otsirake iaiotiiatonti.

29 Iah kennah tekatsitenserake tiiatekehnes n'enskat k8enis? Ak8ekon sane etsise8aniha sako8enniio tsi konnes.

30 Ieiohe oni ak8ekon 8asheton tsinikon se8anonk8iserote.

31 Tosa kati se8ateronsek senhase ise se8aiatanoron tsiniiot n'otsitenhokonha.

32 Onka iah tenhakatchasere nonk8ene, iahki oni nii taontahiiatehase raohenton ne Rakeniha Karonhiake thenteron.

33 Nok tanon nenhakatonnnhiase nonk8ene, tenthiiatonnnhiase ki oni nii tsi thenteron ne Rakeniha.

34 Tosat se8erhek skennen ken kienne non8entsiake; iah neh tekienne ne skennen, ashareko8a tanon.

35 Aseken tekhekhasionhe ne iatatieha, tiatieha, ha, oni ne tiatatsafa.

36 Neh oni enshon8as8enseron nak8a rahonnhatseraokon.

37 Onkakiok senha ronihia, ok ne's' ne ronistenha senha sakonoronk8a tsiniiot nii iah tatehakeri8atson; ok neh sakat ne senha roienha ok ne's' ne raienha senha sakonoronk8a tsiniiot nii iah othenon tatehakeri8atson.

38 Oni ne iah tenhatketathe ne raoronhiakensera nok ahakianenhasa iah othenon tatehakeri8atson.

39 Oni nenhononstaton tsi ronthe, enhotonse; neh tanon enshatsenri nenhakate8entetase.

40 Onka tenhiahrrhoton, tenhakarhoton; nok ne tenhakarhoton tenhorton ki ne takatennieton.

41 Onka rotokense tenhorhoton tsiniot tsi rotokense; eh ki niitot tsi tenhon8ari8aserak8ase tsiniot ne rotokense, nok ne thori8aieri enhokonnienste, eh ki nenhon8atonraseronse tsiniot ne thori8aieri.

42 Nok oni ne ska8isa ok onekanos aon8anekanonten saiatat nakitiok8a; ori8iio tsi k8arori tsi iateka-konte tenhoteri8aserak8ase.

Enskat haton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 NONEN saha8eiennentane ne Iesos 8asakoianerenseron ne raotiok8a, akte niionsare, nasakorihon-nien asakotati oni tsi ronatenataienton.

2 Ethone oni ne Sa8atis Saharonke tsini hatiera-nions ne Iesos, teniase ne raotiok8a iasakotori ahon-8ari8anontonse aniron:

3 Ise ken ne kari8atat on8entsiake entre, katen ohia enshak8arhareke?

4 Tontasako8enna8eron ne Iesos, 8ahenron: 8asene nok satsisenirori ne Sa8atis tsinaoten tsiatkathos on-tsiaronkas.

5 Tsiakens ne teieron8ekonne, tsiontenties ne iesi-naksen, tsiontons n'iakoststa8is, tsionronkas ne te-ionhontak8ekon, Tsiontonnhests niaka8enheion, nok iontataronkatenti ori8atokenti ne iakotent.

6 Iakotaska ne iah tenhiontateri8aientatennire nii akari8ake.

7 Nok nonen sonsaiatenti, Iesos Kanenrakon iaha-tati, 8ahenron: nahoten se8atkenseronnonne karha-kon? Ok8ire kenh ne te8atkarenrons tsi iahote?

8 Oh kati nekenhen nahoten se8atkenseronnonne?

rok8enniatsanit kenh ne etsise8aken ? tsiniiot ne ro-
tinontiioson.

9 Oh kati nekenh ak8a nahoten ? Rotokense onte-
ken ? enh, k8arori tsi sakotoheststenni ne Rotito-
kense.

10 Aseken raonha roton tsi 8aton n'oiatonserato-
kenti : ienhiiatori nenhihaaseronnien tsini ienhense.

11 Ori8iio tsi k8arori, tsi iah sekon noiah tehona-
keraton neh senha hahaiatanoronke tsiniiot ne Sa8a-
tis ; nok sane neh nak8a nitraha ne Karonhiako sekon
neneh senha ieshaiatanoron.

12 Tsinahe thonakeraton ne Sa8atis, ethonahe site-
8askennhen ne Karonhiako, nok neki ne ratisasto
rontk8enies.

13 Aseken ne Thotitokenseak8e oni ne kaiatonsera-
tokenti ok iarennakerate tehon8arensaronnnions.

14 Nok naese8atontatseke tsihenkiron ; nese 8ahi
ne Eli tontareno.

15 Ionronk ne tenhionhontakarontake.

16 Ohnahoten taontakheiatenientenste neh niion-
k8etoten ? ne's' teshontieren ne ratiksaakonha tsi ion-
kerontak8a ratistsk8aronnion nok iesakotinonks ne
rontenrookon.

17 Ronton : ionk8aonra8aton nok iah tatese8anon-
niak8en ; ioterennatatitenrat ionk8aterennnote nok
iah tese8atatitenranion.

18 Aseken ne sa8atis iah tehonekirenhaties iah oni
tatehostskaonties ; nok sane sekon ron8enni : Rotkon-
seraien.

19 Nok ne Niiio Roienha tehastskaons ranekirha
oni ; nok ronton : Shako8ane, tsionekaka8e, rontenro
oni ne ratikarotasions oni n'onak8aiesentasonha. Nok
ki tanon 8ene iotonhon nateri8ak8arisionsera tsinon-
k8ati ne sakoienhokenha.

20 Ethone onen tahatasa8en 8asakori8asten tsi-
non8e eso natehoieronnionhaton nok iah teshonata-
tre8aton, 8ahenron :

21 Sententasere Korasin, ise oni Betsaita ! Aseken,

Tirne ok ne's'en's' Sidonne etho naiori8anerak8atenionke tsi naonkieren, katkaron ahontahonatakenroserhon tsinahonsahonatatre8aton.

22 Nese karionni katon, tsi k8arori : Tikenha tsi nensakote8eiennatsaniten ne Tirronon, oni ne Sitonronon, n'onen tentesakoiatorethane tsinise niiot.

23 Nok nise Capernaiim, ise enskat ne iatesaketo-tak8e tsi teiesarensaronsk8e, tentesenonk8ihse n'oneson. Aseken tsinikon satkathon n'iori8akerak8atenion, aiotkathon ne Sodome sekon nah neh non8a nakanataientake.

24 Nese 8aonni k8arori katon, tikenha tsi nenthon8anak8isronhase ne Sodomronon n'onen tentesakoiatoretana.

25 Ethone ne Iesos tontahenron : O konsennaiens Rakeni, ok tise8enniiio tsi Karonhiate oni tsi Ion8entsiate, ne tsi sheri8asetenni neh nikarihotens ne ionto-khas oni ne ienikonrasson, nok neh ne kenniiakasa shetokatenni.

26 Eh niiot, O Rakeni, nehkitsi eh nitisanikonriihon.

27 Ori8ak8ekon Rakeniha raka8i ; iahonka tehon8aienti ne Roienha, ak8a neok ne Roniha, toka ken onkakiok enshakororihake ne Roienha.

28 Kasene ise ne tese8a8ishenheion oni se8a8ishenne, nok ii enk8asnienon.

29 Se8atketat nak8atientaniakt, se8ari8aienterhann oni tsi te8akeri8aieri oni keriasiiio, oni ense8atsenri aotorisensera ne se8atonnhests.

30 Aseken iah te8ateri8atore nakeri8asonha, iah oni teiokste nakriena.

Tekenihaton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne Iesos 8athahetiiakon onatsia kaienthoseron ASentatokentike ; 8ahontonkariake ne raotio-k8a ok kati neh 8ahatiratoskare nok 8ahonneke.

2 Sahonniron ne Pharisian tsi Saontkatho : Satia-
Senre na8entatokentike eh naieiere tsinihatiierha ne
Sentiok8a.

3 Tontasako8enna8eron, nok 8ahenron : iah kenh
tese8a8ennanotha tsini hoieren ne David oni ne rao-
tiok8a Saontonkariake ?

4 Oh nihoieren tsi iehota8eiaton Niio raononsakon,
8ahanatarake ne Ron8a8enniiostak8a, iah se sane te-
hoenk narakke iah oni ne raotiok8a, ak8a neok ro-
nonhaa ne Ratitsihenstatsi ?

5 Iah oni kenh tese8a8ennanotha ne Kaianerense-
ra tsi iah tehotinnhis ne Ratitsihenstatsi n'ononsato-
kentike ahotiiten n'a8entatokentike ?

6 Aese8aterientarake tsi 8ak8arori, tsi senha raia-
tanoron non8entsiake non8a ihres tsiniiot n'Ononsa-
tokenti.

7 Nese karihonni iah taietsiri8enton ne iah teia-
konnhikon naese8aterientarake tsinahoten kenton ne
kenh O8enna : Atanitenrat te8akaton8entsioni iah
n'atate8enniiosta.

8 Aseken ne Niio Roienha raho8entsi i'a8entato-
kenton.

9 Sonsahatenti netho, tsi ronterennaientak8a ni-
ionsare.

10 Saiatat eh raataratie skati ronentsakenheion ;
neh 8ahatiri8akensera8e naon8ari8arho, 8ahon8ari-
8anontonse Sahonniron : iah kenh te8atia8enre na-
8entatokentike aonsaiontatetsente ?

11 Tontasako8enna8eron, 8ahenron : onkakiok tsi-
nitsion Oson8akon iakaiatenne ne raotsenen, iah on-
teken oksaok taonsahaiatatako a8entatokentike sane
Senniserate ?

12 Eso onte 8ahi tetiattihen tsi natekanoron n'on-
k8e ok ne neh katsenen. 8atons kati naontaieri8aie-
rite n'a8entatokentike.

13 E8hone kati onen 8aha8enhase ne ronk8e : sa-
nentsak8arisi, 8ahanentsak8arisi nok sahaie8entane.

14 Sahatiiakenne ne Pharisian, 8ahon8atsienhaien,
ohonte nahatiiere naon8ario.

15 Nok tanon ne Iesos sakohnikonraienteritsihon, oksaok sahatenti; nok kentioko8anen 8ahon8asere, ak8ekon oni niiesesakotsienthak8e.

16 Nok sakonnhesehak8e nahatiriho8anate.

17 Naontakaierite tsiniha8en ne Rotokensehak8e Isaï.

18 Iahiiatori nakennhatsera, ne riatarak8en rino-ronk8ako8a neok oni 8akon8esk8ata; enhiion nakeni-konra, neh ensakorori ne Niio racnakerasera n'on-k8eokon.

19 Iah tahateri8atek8aseke, iah tatahohenretake, iah oni onka taon8a8ennaronke haha8ennotatietsi tekanatokenhaton.

20 Iah oni tahas8ate ne sekon nikaienk8arotonni-ons tsiniiore niienhasenniasa ne kaianeren.

21 Ak8ekon ok nonk8e enhon8asennaniahesen.

22 Saiatat etho 8ahon8aiate8e otkon rotienni, teha-ron8ekon iah oni tehatati, nok sahotsiente: ak8a ki iah othenon tatetiotokte, rothare oni tehatkathonnions.

23 Ak8ekon ok 8ahakonerako nok iontonhak8e: iah kennaha neh tekenh ne David Roienha?

24 Nok tanon tsi 8ahonaonsonkote ne Pharisian; 8ahonniron are neneh: kehiken ak8a Beelsebul ok ahosennakon sesakotek8atak8a nonatkonseraksen nese 8ahi tkon8atkonserak8eniio.

25 Nok tanon ne Iesos sakohnikonraienteritsihon 8asaka8enhase, 8ahenron: tsini kanakeraserake n'iah skari8at tekenh iah ki othenon taonsakaieronnihake, tsini kanatake oni tsini ka8atsirake ne iah skennen, iah othenon taioteri8atentiasa.

26 Nekati kehiken, non8a; Rotkonseraksen ahon-sahoiatineken8e ne ratkonseraksen, ak8akati 8ahi tatehotiri8ate: oh kati nenhiotonhatie tsi enhnina-kereke?

27 Nok tokat tokenske Beelsebul ahosennakon tsi sekheiatek8ata n'onatkonseraksen, kahkati nithati-has ne ietsiienhokonha tsi sesakohnatek8ata? nese 8aonni ok rononha tentsetsiiatorete.

28 Nok tanon tokat non8a Niio raonikonrake tsi sekheiatek8ata nonatkonseraksen, ori8iio kati tsi onen se8aiatorenhon ne Niio raonakerasera.

29 Oh nai8enne ne ronk8e iahota8eiaten ne roiata-niron oni ahonensk8enhaton, ne iah niare tenhoneren-khe ne roiataniron ? ethone onen en8aton enhonen-sk8enhaton.

30 Onka iah teiakenik8ekon akte kinihotieraton, nok ne iah tateion keniiena8akon tsi keroroks, ratie-satha.

31 Nese 8aonni 8ak8arori, ak8ekon niien8aton naonsaiontatenikonrhense nonk8e akori8aneraaksera; kenkaien nenhon8anikonraiesate ne Rotkon Roni-konratokenti iah neneh tetsiontatenikonrhensere.

32 Nok onkakiok ra8ennake roiesatak8en n'Onk8e Ron8aienha enshon8anikonrhense, nok tanon onka enhon8aiesate ne Rotkon Ronikonratokenti iah taon-saen8anikonrhense ne kentho on8entsiake iah oni non-Senton.

33 Ne ens oni ne se8aton : 8ahiio, neki tsi karontiio, 8aiaksen, neki tsi karontaksen, aseken kaikne kiok entieien teristak8e tsini karontoten.

34 Se8a8atsiraksensk8a, oh nahoni nai8enne naon-takari8aierike tsi aese8atati, ak8ase tsionk8etaksen, aseken tsinitkananon na8eriane eh kiniiot tsi ien8atati na8ennasa.

35 Tronk8etaieri ak8aki neok tatak8as tsini tioia-nere tkananon ne ra8eriane ; nok ne ronk8etaksen neh ki tatak8as tsini te8ahetken ne ra8eriane.

36 Nese 8aonni k8arori: tsi neh tenhiontatiatore-tak8e nonk8e n'onaken te8enniseronte tsinikon tia-kotati ne ka8ennaksen.

37 Aseken sa8enna entsisarihoke8ate, sa8enna oni ensari8ente.

38 Ethone onen otiake ne ratiatons oni ne Phari-san 8ahon8enhase : Saianer! ori8iio tsi iak8askaneks ne tak8akanerarake iori8anerak8at tsi nasiere.

39 Tontasako8enna8eron, 3ahenron : Ka8atsirak-

sensk8a oni kanak8aiesen, kari8anontons enskat ne iori8anerak8at, iah ki tanon takonhion ne iori8anerak8at neok tsi nihoiata8enhon ne Rotokensehak8e, Jonas:

40 Aseken asen nonta asen oni ni8asontake tsionnho8ane kaiatakon iehaiatitak8e ne Jonas, eh kati oni nehneh nenhia8enne n'onk8e Ron8aienha, asen nen8atu, asen oni ni8asontake on8entsiakon ienhenterontake.

41 Ninivronon enkon8ari8asten ne kenh ka8atsirate tsi non8e Kaiatoretatsera te8enniserontake: aseken ne rononha Jonas rao8ennake shonatare8atak8en: nok non8a ne kenh ihres senha raiatanoron tsiniiot ne Jonas.

42 Entieronon Kon8akorako8a enhiakori8asten oni enhiakori8ente nekenh ka8atsirate. Aseken naonha On8entsiokten tsi ontaonsatatha ne Salomon raottokbasera: nok non8a kenhihres senha isinon8e tsini aiatoten tsiniiot ne Salomon.

43 Katke tenthon8aiaken8e ne ranikonraksen tsirotiennine ne ronk8e, on8entsiathensne tenhaststekafa ra8esakonhaties ahaorishentane, iah tanon tahatsenri.

44 Ethone enhenron: eh ienske tsi te8akenonsote, tsinon8e te8akiakenhon. Nok nonen ensra8e, 8ahatkathc, ononsoskon isken, tsionhe8en oni skaraseston.

45 Ehren sarete, nok tsiatak nihati ionsasukohonkaron ne senha tehotinakaratsanit tsiniiot neraonha, eh saonne8e oni ionsahonta8eiate ak8a oni sahontenaktonni; nok ne kenh ronk8e iense8atohestste tsi nenshaiese; eh kati oni neneh nenhiotiata8en ne kenh ka8atsirate ka8atsiraksensk8a.

46 Nok sekon ok sishakotarani nonk8eokon, astste toutahatitane ne ronistenha oni ne tehontennontere, ron8aiatisakonhatie tahatitharen.

47 Nok iahon8arori 8ahiron: kenh astste thonhnete sanistenha oni tese8atennontere iesaiatisaks taese8atharen.

48 Sahenron tsi tontaho8enna8eron, neh nika8ennoten taha8enninekenne: Onka nakenistinha, onka onine tekatennontere?

49 Nok iahatsiatate tsinonkati ne raotiok8a, Sahenron: neh kehiken akenistinha, neh oni tekatennontere.

50 Aseken onkakiok enthon8anikonraierite ne Rakeniha ne Karonhiake thenteron, neh tohiken onkiatatekenha, oni onkia tennosenha, oni akenistinha.

Asen-haton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 Ok neh sahenniserat satontahaiakenne ne Iesos kanonskon, kaniatarakta sahatien.

2 Nok kentioko8anen Sahon8aiatorennne, nese 8aonni kaon8akon iahatita, nok eh tahatien, nok n'onk8eokon atsiaktatie tekanenraton.

3 Nok eso iori8ake 8asakorihotasiase tekari8akentonk8enke tsi Sahenron: Saiatat ne raienthos 8ahaia-kenne 8ahaienthosera.

4 Nok tsi rohientonhatie, otiake nonatsia ohahakatie 8akakerontane; otsitenhokonha 8akonneke.

5 Nok otiake oststenrak8entarake 8akakerontane tsi non n'iah eso teiokenrahene. Ak8a neneh oksaok takateronten aseken nitkaienha.

6 Nok nonen sontakarakoten 8akontiatatsa; nok tsi iah nakon tetioteronte ak8aki ontsa.

7 Nok otiake ohiktokon iakakerontane; takonteiaron nohikta nok 8ahotirio.

8 Nok otiake tsinon8e niion8entsiio iakakerontane, nok ontonnisa: skanatsia 8ate8atennia8eke, otiake iaiak ni8asen, otiake asen ni8asen onteiaron.

9 Onka tehaontakarontak8en naharonkate, raronk.

10 Ethone ne raotiok8a Sahon8ateranentakten, nok 8ahonniron: oh niitieren tsi neok ne tesheri8akentonk8enni?

11 Tontasako8enna8eron, Sahenron! ne ki toi

ietsiia8i nise naese8ari8aienterhane ne karonhiakeka,
nok ne rononha iah tehon8ana8i nahatiienterhane.

12 Aseken sekon enshonhion ne roien, enshotiesten
oni ; kenhkaïen n'iah othenon tehoien, ieiohe ak8ekon
enshon8ak8a tsinikonha roienha.

13 Neh kati 8aonni neok ne tekharï8akentonk8en-
ni, ne 8ahi tsi enhontkatho iah tiatahatikaraientane,
iah onitahotinikonraientane.

14 Rononhake kati taho8ennaierite tsiniha8en ne
Rotokensehak8e Isai, Ra8en : Ense8athontetie, ense-
ronke nok iah ki taese8anikonraientane, oni tense8a-
kaneratie ense8atkatho iahki tiataese8akarahientane.

15 Aseken iotokoton tsi roneriasaniron nekenh
ronon8entsiate ; iohniron tsi tehonhontakaronte,
tehonatateron8ekon oni : Ratitsanis ne ratikarake
aontkathote, nok tsi tehonhontakaronte ahonronkate,
nok rzoneriane ahotinikonraientastak8e, nok iah
taonsaontatre8atane, iah oni nii taonsakhetsientane.

16 Ionataskat tanon nise se8akara, aseken kontka-
thos ; ionataskat oni ne se8aonta aseken konronkas.

17 Aseken ori8iio tsi k8arori, kentioko8anen Roti-
tokensehak8e, oni ne thotiri8aierisk8e, ronaskanekon
naontkatho tsi nahoten se8atkathos, nok iah tehonat-
kathon ; nok oni nahonronke tsi nahoten se8aronkas
nok iah tehonaronken tsinise niïot.

18 Se8ataonsatat kati nise tsinahoten kenton ne
raien.hos :

19 Ne tsi rotaonsate ne ronk8e ne Niïo rao8enna,
nok iah tehonikonraientas, Ranikonraksen tare nok
8ahanensko tsinikon kaienthonne ra8eriane : neh 8ahi
neneh roton, nohahakta ionatsiakerontaon.

20 Nok kenh kaïen noststenrak8entarake ieioien-
taseron, neneh roton, ne rataonsatasts no8enna, ak8a
oni 8ahatonnharen tsi 8ahaiena.

21 Iah tanon teioteronte ne rahonhake, ne se
8ahonni iah tateka8ishastste : ka8ennïio'k'8ahorane
kanikonraksensera, atatkenronniatsera's'oni, akari-
onniate n'O8enna ak8a's'oksa 8ahatatenikonrotako.

22 Kenh kaien nohiktokon iekokerontaan, neneh, roton, rotaonsataton ne Nii Rao8enna, neh tanon tehonikonrharanis non8entsiakeka, tsioni niiorihoten natsoko8atsera, neh kon8arios no8enna, nok iah tiie8atonnisaas.

23 Kenh tanon kaien ne tsi tion8entsiio ieiokerontaan? neneh roton, ne rotaonsate n'O8enna, ronikonraientas, 8atonnisahas, 8ateiarons oni, otiake enskat te8ennia8e, otiake iaiak ni8assen, oni nasen ni8asen.

24 Sekon are oiah tonsasakori8akentonk8en, 8ahenron: ak8a neh testiatieren ne Karonhiake tkanakeraseraien, ronk8e Kanenhiios 8ahaienthon raon8entsiake.

25 Nok tanon tsini kari8es rotitas ne kannhatsera, onen tare ne Ros8ens, kanenhaksen eneken tontahoti tsi kaienthon nok 8ahatohestste.

26 Nok nonen sontakaontonten, oni 8akanatsioharen, onen 8ahotikentane ne kanatsiaksen.

27 Nok ne ratinnhatsera 8ahon8aiatorenne ne Ron8aianer, nok 8ahonniron: Saianer, iah kenh naha ne tehsaienthon ne kanatsiio; kah kati nontakonne ne kanatsiaksen?

28 Tontahari8aseraka, 8ahenron: neh 8ahi ne raks8ens eh nihoieren, tontahonniron ne kannhatsera; asathontate kati ken eh iaiak8e nok aiak8ako ne kanenhaksen?

29 Nok tontahenron; tosa: On8a's' naha tsi ense8ak8enhatie ne kanenhaksen ense8anioton-ko oni neneh ne kanenhiio.

30 Ioneronhatie tetsiaron tiateiaron tsiniiore ien8atonnisa; nok tsini ieienthok8as, enkheienhase nakennhatsera: neh niare tase8atierent se8ako ne kanatsiaksen nok se8enthokonnianion naontsahatonhake; akenonsoharake tanon niiase8ahafne kanatsiio.

31 Ohia are tonsasakori8akentonk8en; 8ahenron: neh teskiatieren ne Karonhiake tkanakeraseraien tsiniiot, otsinek8ar kanen ieienthota, onkakiok 8atra-
k8e nok raon8entsiake 8ahaienthon.

32 Neh tiacnhaa nitkanenhaa tsinikon ne kanen-sonha : nok tanon nonen ioteiaron ne senta sko8anen tsiniiot notiake, ak8a oni karonta iaonton ; iakae8e ki notsitenhokonha ahonenrokon kontsinakonnis.

33 Sekon are ohia tonsasakori8akentonk8en, 8a-
henron : neh teskiatieren ne Niio raonakerasera,
tsiniiot ne iosherhatken : tsiiothon8isen asen
natkaieste n'othesera tanon ne loslerhatken tsiniore
ak8a ien8attenko.

34 Ak8ekon tekari8akentonk8entserakon tsinikon
ne Iesos 8ashakorori n'onk8eokon, iah othenon tesha-
korori ne iah tatakari8akentonk8en.

35 Ne naontaho8ennaierite ne Rotokense, tsi-
ra8en : tenkastsk8eksi nok tenkeri8akenton8e : en-
kerihotasionko neneh sontonton8entsionni siioteri-
8aseton.

36 Ethone are ne Iesos sasakotkenrate nonk8eokon
nok kanonskon niionsare, 8athon8anenronni ne rao-
tiok8a nok 8ahonniron : tak8anikonraientaten nahoten
kenton toh ihken Kanenhaksen skaienthon.

37 Tontasako8enna8eron, 8ahenron : tohiken ka-
nenhiio raienthos, nehne Onk8e Roienha.

38 Nok ne kaehta neh tsi ion8entsiate ; kanenhiio
Niio sakoienhokonha, kanenhaksen otkon sakoienho-
konha.

39 Nok ne Rasts8ens, otkonseraksen 8ahi, tsiniie-
ient hok8as, tsi nense8aton8entsiarisi ; nok ne ratii-
enthok8as, Ratironhiakeronon 8ahi nehneh.

40 Tsi kati niiot tsi teieiastasions ne kanenhaksen
nok otsirake iakoties, etho oni nehneh nenkaieren
n'onen en8aton8entsiokten.

41 Onk8e Roienha enteshakotori ne Raoronhiake-
ronon okon, neh tenshatiiestahsi ne Kari8aiesatatsera
ne raonakeraserakon, nok oni ne iakori8are ne 8ahe-
tken.

42 Nok tsi tkanonk8aien n'onesson iensakotiiatonti,
etho non8e natenhionsenthoseke oni tenhionnokara-
niehonheke.

43 Ethone onen ne tiakori8aieriton tenhionteron-ronten tsi niiot ne Karak8a, raonakeraserakon ne Ron8aniha, onka tehahontakarontak8en naharonkate, raronk.

44 Nesekon testiatieren ne Niio raonakerasera tsi-niiot n'o8istanoron 8asehton kaehtakon, ne ronk8e 8ahatsenri, sahasete; nok tsi nahatsennonni sahatenti 8ahatenninon nion tsinihoien nok neh sahaninon.

45 Nesekon testiatieren ne Niio raonakerasera : tsiniiot ne ronk8e ra8esakonhaties Kanenhianorons.

46 Nok enskat iahatsenri nehne kanoron, saha-tenti, ak8ekon 8ahatenninon tsinihoien nok sahaninon.

47 Ne sekon testiatieren ne Niio raonakerasera : tsiniiot ne kaniatarake 8aharontion, ak8ekon taioie-nahatie.

48 Nonen 8akanane, ehtiooke niienhatiha8e ne rati-tsiak8as; onen eh enhontien tenhatiiestasi, rahotihon-8akon enhonneta ne ioianere; nok ihsi ienshonati ne iotaksen.

49 Etho nenhia8enne nonen ense8aton8entsiarisi : enthonne ne Ratironhiakeronon okon, nok tensakoti-khasi ne ionk8etaksen tanon ne tionk8etaieri.

50 Nok tsi tkanonk8aien n'onesson ienshakotiiaton-ti, eh non8e natenhionsenthoseke oni tenhionnoka-raniehonheke.

51 8ahenron ne Iesos : Ori8ak8ekon ken 8ese8ani-konraientane? tontahonniron, etho niiot Saianer!

52 Nok 8asaka8enhase 8ahenron : ne kati 8ahonni ne Raiatons nak8a rari8aienti ne Niio raori8asonha, neh teshiatieren tsiniiot ne ronk8e raorontotserakon tatak8as nori8ase oni nori8akaionshon.

53 Nonen saharihokten ne Iesos ehren sarete neh non8e.

54 Nok nonen sonsara8e raonakeraserakon, sakori-honniennisk8e tsi ronterennaientak8a; nok tsini iakonerak8enhatonsk8e iontonnionsk8e : kah nehneh nithoha kehiken tsinihattokha, oni ne raok8eniat.

55 Iah kenh naha neh teken ne ras8enkaraketas

ne Roienha? iah kenh naha On8ari tekonsaiasts ne ronistenha, nok ne tehontennontere, Sak, Sose, Simon tanon Jude.

56 Iah kenh kentekonnes ne rontennosenha? Kah kati nekenh ak8a nithahas ne kenhkauien neh nikari-hotens?

57 Ak8a ihken tsi rontateri8aientatennihake ne raonhake, nok tanon ne Iesos 8ahenron: ak8a raonakeraserakon ok tanon raononskon iah tehonsakonni-esta ne Rotokense.

58 Iah oni ken eso tatehoieronnon neh non8e, sotsi ronatenno8entastskon.

Kaierihoton-ia8enre Teioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne Ronentiio Herod 8ahosennaronke ne Iesos:

2 Nok 8asaka8enhase ne raosennaokon: Sa8atis 8ahi shotonnheton; nese 8aonni raha8e ne Kak8eniat ne iori8anerak8at tsi nahaiere.

3 Aseken raonha Herod rotennhonne ron8annhotonk8e ne Sa8atis, Herodias ahori8a, neneh iatatekenha Philippe ronek8e.

4 Ne tsi ra8ennihak8e ne Sa8atis; 8atia8enre ne neh asatatenakonnien.

5 Ak8a thoianerasehak8e nahatennhane ahon8ario; kenh ki tanon nonkati ieshatsanisk8e ne tsi ak8ekon ok nonk8e tiaka8etakonne tsi Rotokense ne Sa8atis.

6 Enskat kati tsi rotenniote ne ronentiio Herod, tsi niieskaes tsinihonakeraton, Kanonsihen satkanonniak8e ne Erodias akoienha, nok thaha8erientiio ne Herod.

7 Nese 8aonni ak8a 8ahari8anirate ak8ekon enron, tsi nahoten, tsi oni nikon akari8anonton.

8 Niare ionsaionikonraien nonistenha, ethone onen8akenron: Akeratne aontakaratie tsi askon non8a ne Sa8atis raonontsi.

9 Sahonikonraksen ne ronontiio ; nok ki tanon neh tsi rotate8ennaniraton, oni tsi ronathontenion nenskatne ronatek8ahere, 8ahatennhane kati naontakohion.

10 Nok iashakotori 8ahon8aniariakha ne Sa8atis tsi non8e tannhotonk8e.

11 Nok akeratne karatie n'onontsi, takonhion ne Kaiatase, nok onistenha ionsaiahon.

12 Eh 8ahonne8e ne raotiok8a ionsahatiha8e, oni 8ahonte8eienton ne raoieronta ; nok 8ahon8aroriana ne Iesos.

13 Sahari8aronke ne Iesos ehren sarete neh non8e kaon8akon 8ahatita, eh non8e niiahare tsi non8e raonhaa iakenhake, nok nonen saheri8aronkanion, taiontentionko naktatiesonha kanataienton nok 8aon8asere ehtakesson niiahahen.

14 Nok sontahatitako ne Iesos kaon8akon, iotiok8atsani 8asakoken, nok 8ahonikonkararen raotanitenraserakon, nok sasakotsentanion ne iakohnon8aktani-onni.

15 Nok nonen siiokarahane, 8ahon8aiatorenne ne raotiok8a, nok 8ahonniron : Karhakon 8ahi ite8es, onen oni ontenniserokten ; tonsassheiareniat kati, oni taonsaionreni tsi kanonsoton, aieninon oni niieks.

16 Tontahenron ne Iesos, iah tateioton8entsiohon naonsaiontenti, ise tanon ietsiion niieks.

17 Nok tontahonniron : 8isk ok nikanatarake ionk8aien tanon tekentsiake.

18 Nok tontasaka8enhase, kase8ahaf kihasa.

19 Nok neh tahatierente 8asakorori nonk8esonha n'ohontake aiontien, 8atrak8e ne 8isk nikanatarake oni ne tekentsiake, nok Karonhiake iahatkatho 8athon8eraton Niio, ethone 8athanatariakhon nok raotiok8a tasakaon nok ionsasakotiiakhonhase.

20 Nok ak8ekon 8ationstskaon 8ahakotane oni ; nok tekeni ia8enre ni8atherake sakanane ne iotatenronokonha.

21 Neh nahoten ne 8isk ni8ennia8ehetserasen niion-

k8etake 8ationstskaon iah te8aseton ne tsionathon
8isen iah oni neksaakonha.

22 Ak8a neok onte8eiennentane oksaok ne Iesos
8asakorori ne raotiok8a, Kaon8akon ahonsahontita
nok ahonsahontatiteronna ihsi nakaniatarati tsinika-
ri8es ne raonha tensesakoreniate nonk8eokon.

23 Nok nonen saha8eiennentane tonsasakoreniate,
onontoharake niiahare tsinon8e raonhaa akenhake,
aontiesenhake tsi ahaterennaen ; sekon etho nireu
onen taiokara8e.

24 Kenh kaien ne kaon8eia, on8arok onte Kania-
tarhen nate8anistskaronta8etane, aseken thoti8eroka-
ton.

25 Nok onen siiorhenhonhatie, sasakononterane ne
Iesos, onekakesson ihre.

26 Nok ne raotiok8a, 8ahon8aken onekakesson
ihre, 8ahonateronhienten 8ahenniron oni : 8ahonk8a-
tianeronne ak8a oni 8athotihenrete tsi nahotiteronne.

27 Ak8a ok tanon iononteratietane iahatati ne
Iesos, nok 8ahenron : skennen se8anontonnionhek ;
iise : tosa Kati othenon se8ateronn.

28 Nok Tier tahatati ; 8ahenron : Saianer ! neneh ise
enkenhake, tsiron Onekakesson niieke iekef tsi tesete.

29 Nok tahenron ; kasts, nensok ne Tier tahatitako
onekakesson niiahare tsi itrake ne Iesos.

30 Nok tanon 8ahatsanike tsini iononto8anens io-
nontak8arontonties, onen ok oni siiahoiatenhonhatie,
8athohenrete kati 8ahenron : Saianer ! takiatakennha.

31 Nok tontahatsiatate ne Iesos nok 8ahoiena, 8a-
henron : Sonk8e sanikonrasto, ohniiotieren tsi 8asaten-
no8ente ?

32 Ak8a neok saiatita kaon8akon oksaok 8atka8e-
riiake.

33 Ethone oni onen ne kaon8akon ratiitatit 8ahon-
8aiatorennne rontonne : tiakari8akenniate Niio 8ahi
laienha.

34 Ionsahonrarho ihsi nakaniatarati, ionsahonne8e
tsi 8aton8entsiate ne Genesaret.

35 Tsiniiore iahon8aienterene n'etho ratinakere, 8athonteri8areniate tsi ienakerenion naktatiesonha, nok eh 8aontatiathe8e tsiniakon ne iakonnrarak8e.

36 Nok ron8anekennihak8e nasakaon arahona's' en's' neok oni tsi tetkak8athon ne raotiata8i iaieiena; tsiniakon ne kenniieiakoieren saieie8entane.

—

8isk-haton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne ratiatonsoni ne Pharisian Jerusalem nontaonne 8ahon8aiatorene Iesos, 8ahonniron:

2 Ohniiotieren tsi iah tehatiri8aierists ne senti ok8a tsinihotiri8ataton ne rotikstenhokonkenha Iahse 8ahi tehontsiohares n'onen tehonstskaonne?

3 Tontasako8enna8eron, 8ahenron: ise ki 8ahi oni se8ari8aiesata tsini hori8ataton ne Niio, tsini tsise8a-tateri8isahani.

4 Aseken ra8en ne Niio: Shekonniienst, ianiha oni ne sanistenha. Ra8en oni naha: onkakiok ensa-koiesate roniha ok nene ronistenha, ron8ario.

5 Nok nise se8aton: tokat non8a enhokenrense-ronni ne roniha ok ne's'ens ronistenha: tsinikon ensa-tonraseron, ise ensesatsennonniate.

6 Iah neok teken tsi iah tasakokonniienstane ne ron8aienha, ak8a ki iah tahonnhiseraientane. Et kati nite8es tsi ise se8ari8isahatsera iorioton ne Niio Raori8atahton.

7 Akon8ara: Ori8iio tsi thori8aieriton tsinitsise-8aiatanote ne Rotokensehak8e Isai.

8 Tsi ra8en: Ratisehne'k'ok ionksennaiens neok iaken ne iaken tsi ionkkonniensta; kenhkaien ne raoneri ih non neneh teiak8atere.

9 Ak8a tanon ok se8atieren oni kari8aiesatonke tsi ionksennaiens; aseken neok sakotirionnienni tsini hotirihoten, tsioni nihotiri8ataton ne ronnonk8e.

10 Ethone iasakononke nonk8eokon, nok 8asaka-8enhase: Se8ataonsatat se8anikonraientann oni kehi-ken.

11 Iah se neh tehoiatakhsatha tehokaronniatha oni ne rönk8e tsi nahoten rennek8anons, neh tanon tsinikon tkaiakens tsi rasakaronte neh roiataksata oni rokaronniatha.

12 Nonen neh sahenron, 8ahon8ateranentakten ne raotiok8a nok 8ahonniron: iah kenh tesattoken tsi oiah nontahonatierase ne Pharisian tsinahoten 8asiron?

13 Nok tontahenron: tsinikon iohniote ne iah Rakeniha Karonhiake thenteron tenhoniotope, enskateriotsion.

14 Roneronhatie; ne 8ahi ne tehatiron8ekon, teieron8ekon sakonasharine: tokat teharon8ekon enhonenstsi ne teharon8ekon, tetsiaron ienniiatenne tsi teiontiakon.

15 Ethone Tier tahatati; 8ahenron: tak8ari8at-heten tsi nahoten Kenton nekenh tekari8akentonk8en.

16 Nok 8ahenron ne Iesos: Areko oni ken nise tese8anikonraientas?

17 Iah kenh tatese8aiatoretha tsi nikon ionnek8anons tsi ielatakon niiahonenonhatie, nok onakenke tsi tiotaseton ienskontiakenne.

18 Kenhkaie tsinikon tkaiakens tsi iesakaronte, aka8eriane te8atenties, neh tohiken iakoiataksatha n'onk8e.

19 Aseken Aka8eriane tkaiakens 8ahnontonniontse-raksens; Atatahseton, Kanak8aiesatsera, Kanensk8en, Kanikonrhaton, ne oni n'atatenratonnisera.

20 Neh tohiken nakarihoten iakokaronniatha n'onk8e. Kenh kaie ne taionstskaon iah teiakotsiohare, iah othenon teiakokaronniatha n'onk8e.

21 Ethone ne Iesos ehren sarete neh non8e, Tyrne tanon Sidonne niiahare.

22 Skaiatat tsiathon8isen eh 8ahoketote Kanaanronon nakaiatoten eh non8e nikanakerek8e, 8atiohenrete 8akenron: Saianer! David Iaienha! askitenre; iakotentsihon keienha otkonseraksen iakotienni.

23 Iah othenon tethotati; nok ne raotiok8a 8aon-

Sateranentakten nok 8aon8ari8aneken, ronton : sasa tek8at, sotsi 8ahi teionk8aterientakariatha.

24 Tahenron tsi tahatati : neok se tionk8atorieton, naonsakheiahaharate n'Israerhaka rotiiatatonhon.

25 Nok tanon naonha senha akta niahahe nok 8ahonitenten ; 8aton : Saianer ! takiatakennha.

26 Tontaha8enna8eron 8ahenron : iah se tetkari-8aieri neksaa akonatarok taiek8e nok erhar o8ira akon8atinonte.

27 Tontakenron, ak8a neneh tokenske Saianer ! nok kis'en's' sane n'erhar o8ira konneks en's' tsinitkaniserens ne sakotsenenhokon raotekk8arane.

28 Ethone ne Iesos tontaha8enna8eron, 8ahenron : O, tsisathon8isen ! ko8anen tsi tisetakon ; eh kati nia8enn tsini saskaneks, nok oksok sakaie8entane nakoienha.

29 Nok sahatenti ne Iesos neh non8e, kaniatarakta Galilé sara8e ; 8ahanontarahne nok onontoharake iahatien.

30 Nok niateionk8etotenson eh 8aon8e tsi renteron ; iontatiatienha8inontie, ne iontsinokata, tieron8ekon, iah teiontati, iakoiatakenheion, sekon 8eso noiasonha tsini iakoiata8ens ; rahsitakta ne Iesos 8aontatiteron, nok sasakotsiente.

31 Ne kati 8aonni nonk8esonha iakonerak8enhanonsk8e tsi iontkattos, tsiontati n'iah teiontatihak8e, ietsieiatieri n'iakoiatakenheionne, ihsiens n'iah teiensk8e, tsiekens oni ne teieron8ekonne ; nok 8athon8anon8eronnion n'Israerhaka Ron8aniio.

32 Ethone ne Iesos iasakononke ne raotiok8a, nok 8ahenron ; ori8iio tsi khetenre kehiken tekanenrison : onense 8ahi neh asen nonta siionk8ariskonhonhatie eh oni nahe iah othenon tekakk8asonrionhatie ; nok iah oni tekere raonentakon tsi aonsakheiatori ; on8a's'en's' naha ohahakeson enhonatakenrok8ase.

33 Nok taonniron ne raotiok8a : kah kati naontaia-8aha8e ne kenh non8e karhakonko8a niatakaieri, aiakotaten oni neh nikentiok8a.

34 Nok ne Iesos Sasakori8anontonse 8ahenron : toh nikon se8anataraien ? tontahonniron : tsiatlak, tanon tokara nikentsiake.

35 Ethone are onen 8asakorori nonk8eokon ne Ehtake aiontien.

36 Satrak8e ne tsiatlak nikanatarake oni ne kentsi-onk, 8ahaiakon 8athonon8eraton ne Niio, nok rao-tiok8a iasakaon nok nerononha onk8eokon ionsasa-konon.

37 Nok ak8a ak8ekon 8ationstskaon 8ahakotane oni, nok sonteroroke ne iotatenronhokonha, ak8a tsiatlak ni8atherake ienatararak8a tsinikon 8ahotatenre.

38 Tsiniiakon neh non8e nationstskaon neh onte nahoten ne kai8eri ni8ennia8eheserascn, iah te8asaseton ne tsionathon8isen iah oni neksaakonha.

39 Nok nonen satonsasakoreniate nonk8e okon kaon8akon ionsahatita, nok Magdala nonk8ati ionsa-haton8entsiorenne.

Iaiakhaton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne Pharisian oni ne Sadusean, eh 8aon-ne8e; nok 8athon8anikonraseren 8ahon8ari8aneken asakonatonhase othenon iori8anerak8at Karonhia-keka.

2 8ahenron tsi tontasako8enna8eron : se8aton's' en's, ne tontakaronhiarite tsi iaten8astsotho : Senniseriios-tane nonhiorhenne.

3 Nok norhonkene nonk8ati, se8aton's' en's' neneh ; iokennoresere, aseken 8atioharennato-e tsiteiaronhia-riton. Akon8ara ! Se8a8eiente neneh ne taese8aia-torete tsini 8atieronniststa ne karonhiakeson nok iah tese8ak8enies taese8aiatorete tsinii8ansenrons tsi io-k8enraron.

4 Ka8atsiraksensk8a oni kanak8aiesen, kari8anon-tons ne kari8anoron. Iah ki tanon noiah takon8ana-tonhase neok ne tsinihoiata8enhon ne Rotokensehak8e Jonas, nok sasakotkenrate ehren oni 8arehte.

5 Nok nonen siiahonne8e ne raotiok8a isi nakai-honhati tahotini konrhen nahontahotinataraninonke.

6 Nok 8asaka8enhase ne Iesos: neh 8ahi enskat se8atateni konrarak ne Sadusean raonathenk8atha.

7 8ahonnere ne rononha nok 8ahonniron: neh 8ahi-tsi iah tete8anatarenha8i.

8 Nok ne Iesos, sakohni konraienteritsion, nok 8ahenron: ori8iio ki onte oni tsi kenh nise8anonton-niontseraha, nahoten, niio tsi se8anontonniion tsi iah tese8anatarenha8i?

9 Arekoken tese8anikonraientas, iah oni ken tetsise-8eiaras ne 8isk nikanatarake 8isk ok oni ni8ennia8e-hetserasen niionk8etake, toh oni ni8atsenontserake iotatenron?

10 Ne oni ne tsiatak nikanatarake nok kaieri ni-honnia8eheserasen, toh are neneh nikon tsi se8aroron?

11 Oh kati nekenh niio tsi iah tese8anikonraientas, tsi iahse Kanatarok tekton tsi katon; se8atateni konrarak ne Pharisian oni Sadusean raonattenk8atha.

12 Ethone onen 8ahotinikonraientane tsi iah kanatarok, teionthenk8atha tehenton tsi sakoti: 8enrati, nese tanon tsinihotirihoten ne Pharisian oni Sadusean.

13 Nok tsini iohahes ne Cesare Philippe, 8asakori-8anontonse ne raotiok8a, 8ahenron: nahoten ionton-nions nonk8eokon nii akeri8ake, ii ne Onk8e Roienha.

14 Nok tontahonniron: otiake ki ionton, ise ne Sa8atis; otiake, Elie; otiake Jeremie, okne's' en's' onkakiok Rotokense.

15 Tontahenron; nok kati nise onka'onte ise8ere?

16 Simon tahatati; 8ahenron: ise ne Keristos Niio Ronnheon8e Iaienha.

17 Tontahenron ne Iesos: Sataskat Simon Jonas iaienha, iahse o8aron, iah oni nonek8ensa tesarihotasienni, neh tanon ne Rakeniha Karonhiake then-teron.

18 Nok 8akonrori oni: ise ne Tier, nok etho

oststanrake enkenonsonni nakenonsatokenti; iah
oni non8enton tiiakon8asenni nonatkonseraksen.

19 Entkonhion oni ne Karonhiake tionnhotonk8a :
nok tsinikon ensnerenke non8entsiake entkaneren ne
Karonhiake, tsi oni nikon ensnerensi non8entsiake
entkanerension ne Karonhiake.

20 Etho oni onen 8asakotia8enratse ne[~]raotiok8a
nahontrori tsi rahonha ne Iesos Keristos.

21 Ethone oni onen tabatasa8en ne Iesos 8asakori-
hotasien ne raotiok8a tsi iatekakonte Jerusalem
niihenre, nok etho non8e eso enthon8aronhiakente
ne Ratitsihenstak8enijos oni ne Ratiiaons; eh oni
non8e enthon8ario, nok asenhaton nen8ata_~enshaton-
nhete.

22 Tier otasetonkeha 8ahoriste,[~]8ahenron :_~Saia-
ner! Satatitenr tosa eh nia8enn.

23 Nok tanon ne raonha tontahatkarhateni Saha-
8enhase ne Tier: Satkonseraksen ehren iset ne
kiataкта! takeri8anera aktenni: aseken iah ki tesani-
konraientas ne Nii raori8asonha, neok nonk8e akori-
8asonha.

24 Ethone ne Iesos 8asaka8enhase ne raotio-
k8a: Onka kiok enrerheke ahakateranentakten,
ak8akiratate8entet, nok ratketat ne_~raoiasa nok
rakser.

25 Aseken nenhaskennha[~] ne raottonbestst enho-
tonse, nok nii akeri8ake enhate8entete enshatsenri
nehneh.

26 Nahoten naha oni ahatsennonniatak8e[~] ne
ronk8e, non8entsiak8ekon tahatentsa nok ahasente
ne raottonbestst ? Ok ne ens nahoten ahontaonhion ne
ronk8e tsi tahataton ne raottonbestst?

27. Aseken n'Onk8e Rcienha tentre Roniha raoia-
tanerak8atsera enthoiatanerak8atak8enhatie, oni ne
raoronhiakeronon okon, ethone Skastson tsi ensako-
ieritse tsini iakoiotenseroten.

28 Ori8iio tsi k8arori, tsi otiake kenthon ratiatare
ne iah taonniheie, tsiniore ienhontkatho n'Onk8e
Roienha enhata8eiate raonakeraserakon.

Tsiatakhaton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 NOK IAIK nonta onakenke, Iesos 8asakoiatenha8e ne Tier, Sak, San iatatekenha, nok tsi tiotaseton niiasakoiatenha8e, Onontoharake.

2 Nok rahotihenton etho 8athatteni; eh nahakon-sotenne tsiniiot ne karak8a, nok ne raotseronniat eh nakenrakenne tsiniiot noniete.

3 Nok etho 8ahon8atiken, ne Moïs, Oni Elie, teho-tithare.

4 Ethone taha8enninekenne ne Tier, 8ahenron: Saianer! ioianere ne kenthon aete8enterontake; ne kati nasathontatseke Asen naete8atatoseroten, enskat nise Sa8enk, enskat Moïs nok enskat n'Elie.

5 Sekon ok nihotaratie teiotsikerathe 8ahakorhoro-ke nok eh taka8enninekenne, Saton: neh kehi-kenne Riienha Rinoronk8a on8e hetsise8ataonsatat kati.

6 Tsinahoten 8ahonronke ne raotiok8a, ak8a ehtake 8ahatiiatakerontane tsi nahonateronhienten.

7 Nok tanon ne Iesos eh niahare, iasakoiatoriane-ron; raton: tese8ataunn tosa oni Se8ateronn.

8 Nok tsi tonsahoutkak8arisi iah onka nakoren teseshakotiken raonhatsi8a ok ne Iesos.

9 Nok nonen satontahonanontastsnentonhatie, 8asakotia8enratse ne Iesos, 8ahenron: Tosa onka ietsirori tsi naha8en tsi 8ese8atkatho, tsiniiore iensha-tonnhete n'onk8e Roienha.

10 Nok ne raotiok8a 8ahon8ari8anontonse 8ahon-niron: oh niitieren tsi ronton ne ratiatons Elie tenthahento?

11 Nok ne Iesos tontasako8enna8eron; 8ahenron: tokenske neneh Elie tenthahente, nok ori8ak8e-ken enshak8atako.

12 Nok tanon k8arori tsi onen rok8athon ne Elie, nok iah tehon8aientereon, tsi tanon nithatinon8es nihon8aierase, eh kati oni nene nenhoiata8en n'onk8e Roienha enhon8aronhiakente.

13 Ethone ne raotiok8a 8ahotinikonraientane tsi Sa8atis rotonhak8e.

14 Nok nonen sonsahonne8e tsi kanenraien, Saiaat akta 8arete nok rahohenton 8athatontsoten.

15 Nok 8ahenron; Saianer: atsitenre ne riienha ra8ennitaronnis, ak8a ihken tsi rotent, iotkate n'otsi-rake ienhentakerane, oni na8enke.

16 Nok iehiiataktaton tsinonk8a ne sentiok8a, iah tehotik8enion naonsahon8atsienton.

17 8ahenron ne Iesos tsi tontaho8enna8eron: Ise ne se8atenno8entastskon oni se8anikonraksen? tohnekenh nen8e ente8ak8ekonhatieseke? oni ok ten8akeron ia8eronhatio? kenh kinioh nontatsia-tenhaf.

18 Nok tahak8isron ne Iesos tsi 8ahatteten not-konseraksen, oksaok sakaiakenne, oksaok oni sahaie-8entane.

19 Ethone ne raotiok8a otasetonkeha, tsi8ahon8aia-torene oni 8ahon8ari8anontonse, 8ahonniron: ohniiotieren tsi iah nii teionk8ak8enion aonsaia-k8atek8aton.

20 Tontahenron ne Iesos: ne tsi sotsi se8atenno-8entastskon, Aseken ori8iio tsi k8arori, araohna ehnaonske tsi aontese8etakon tsini kanatsia notsi-nek8ar ieienthotha, aese8enhase kehiken iohnonte: kenh nonk8ati niare niiahase; ehse niienhen8e; iah oni othenon taese8anoronseheke.

21 Nok tanon kehiken nikannroten, ak8a neneh aterennaient, tanon a8entontieton ok entsioiatine-ken8e neh ni8atkonseroten.

22 Nok sekon Galilé sitresk8e, 8ahenron ne Iesos: ienkae8e n'onk8e Roienha, enhon8anatsiak8arisiase nonk8eokon.

23 Nok enthontennhane aon8ario, nok tanon asen-haton nen8ata enshatonnhete, 8ahotinikonraksen ne raotiok8a.

24 Nok nonen Siiaonne8e Capernaïm, Tier 8ahon-8ari8anontonse ne ratikarotations; 8ahonniron: iah kenh tehakariaks ne Didrakme ne Iaianer.

25 Tontahenron ; enh : nok nonen Sonsahata8eiate ne kanonskon, tahohnenne tahorori ne Iesos ; tsi 8ahenron : Oh nise niiot tsi tesiatoreta, Simon ? Onka Sakotikaraiennis ne Rotinontiiiosson ? Sakotienhokonha kenh, katen neneh teionta8enrie ?

26 Tier 8ahenron : neneh ok tiika8on8entsiate ; tontahenron ne Iesos ; iah kati othenon teiakokaraien neksaokonha ?

27 Nekiok oni ne tosa aiethiri8aientaten, 8as kaniatarake niahase, nok iasarionti, neh nente8atie-rente enseskoko testskaraf etho ensetsenri enskat stater, neh iasheion ne sateionkeniri8ake.

Satekon haton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 Ak8a neok iononteratietane, 8aon8aiatorene ne raotiok8a, rontonne : Onka enthon8ako8anen nonen Karonhiake ?

2 Nok ne Iesos, raksaa iahononke, rahotinenrihen 8athotaste.

3 Nok 8ahenron : ori8iio tsi k8arori, tokat iah taten-se8atonnhatenionhe, iah oni eh tentsise8aiatotensere tsiniiot n'eksaokonha iah ki taese8ata8eiate ne karonhiake.

4 Nese 8ahonni onkakiok enhanitente tsiniiot kehi-ken raksaa, neh tohiken tako8anen ne Karonhiake.

5 Nok onka kiok enhote8eienton neh nihateksata ii aksennakon, ak8a ii rakate8eientons.

6 Kenh tanon kaien ne sekori8aientatennis neh niieksatotens nehne tiaka8etakon naksennakon ; senha ioianere ne kanenio8anen aon8anenhianiion-thase nok kaniatarake iaon8aiatonti.

7 Iakotentestennire nonk8eokon ne kari8aientaten-nisera ; etho neneh tsi tenhiontateri8aientatenniheke ; nok ki rotentasere ne ronk8e nensakori8aientaten.

8 Nene toka sasnon8a ok ne's'ne sasita sari8aianta-tenni, stoskar, nok ihnon iasatieseron : aseken senha

ioianere, asastsinokatane, skati oni asenentsontatie iasata8eiate ne Karonhiake, tsiniiot ne tetsiaron tasa-sitontake oni tasenenstsontonke nok otsirake iaiesaiatonti.

9 Tokat oni sakara sari8aietatenni stako nok ihnon iasati, aseken senha ioianere onsti akenhatie iasata-8eiate karonhiahkon; tsiniiot ne tetsiaron taskaratake nok tsi tiotekhaon8e asatetsirate.

10 Se8anikonrarak, tosa ietsikenron ne mieksatasa, aseken 8ak8arori: kehiken raotironhiakeronon, tiotkon on8e tehon8akonsakanere ne Rakeniha karonhiake thenteron.

11 Aseken n'onk8e Roienha ne saskennhasere tsi nahoten ioieshaonne.

12 Oh niiot nise tsi tese8aiatoreta? ne ronk8e enskat te8ennia8e ronask8aien teiotinakarontonha, nok enskat aontiataton, iah onte kenh ok eh tasakotsiak8arisi, ne tiottoni8asen tioton oni ia8enre, nok onon-toharakeson niaie ahaiaisakha ne iotiatatonhon?

13 Nok nentiotokentane enshaiatatsenri, ori8iio tsi k8arori tsi senha neh enhatonnharen, tsinihotonnha-here tsi tesakokanere ne tioton nikontiiataten tioton oni ia8enre iah tejonatiatatonhon.

14 Etho kati oni neneh nithonikonroten ne Etsise-8aniha Karonhiake thenteron, ne tosa oni enskat aieiesha nekenh niaakasa.

15 Tokat tsiatatekenha enhianikonraksate, 8as, hestsre tsiaron otasetonke, tokat enhiaaonsatatse tensetsenikonratsa ki.

16 Nok n'iah tenhiataonsatathe, teionk8etake satonk8eta8entat nori8iio akenhake, tsi nenhonathon-teke ne teniase, ok n'es'nasen.

17 Tokat iah othenon ori8a tasakaonni, kentiok8a srori; nok nesekeon iah tenhataonsatatire ne kentio-k8a, satennikonranentasi tosa oni serhek rori8iiston kenh.

18 Ak8a ori8iio tsi k8arori, tsinahoten ense8ane-renke non8entsiake entkaneren ne Karonhiake, oni

tsinahoten ense8anerension entkanerension ki oni ne Karonhiake.

19 Sak8arori oni, ioiohe ne teniase skari8at enhnonni tsinikon enhniri8anonton ak8ekon entesakaon ne Rakeniha Karonhiake thenteron.

20 Aseken tsinon8e nihonatkenison teniase ok ne's' nasen nihati, eh se kiatare.

21 Ethone Tier Sahoteranentakten, nok 8ahenron : Saianer ! toh niiori8ake enshinikonrhense nenhakenikonraksate nonkiatatekenha ? tsiatak onteken niiori8ake ?

22 Tontahenron ne Iesos : iah takonrori nakiron tsiatak niiori8ake ; tsi tanon nikon ne tsiatak niiori8ake ne tsiatak ni8asen.

23 Ne 8aonni ne testiatieren ne Karonhiake Tkana-keraseraien tsiniot ne Ronontiio, 8asakokontseratironten ne raonnhatsera okon.

24 Nonen shontahatasa8en 8ahakontseraseronni : saiatat eh 8athon8ataste neh n'oieri ni8ennia8ehetserasen Talent, rotkarotak8e.

25 Nok tsi iah othenon tehoien nahakariakte : 8ahatennhane naon8atenninon, oni ne rone, nok oni ne sakoienhokonha nok neh aontkariakte tsinikon rotkarote.

26 Nok ne rannhatsera 8athatontsotonnion rasiakta ne Roianer ronitentase, raton : Saianer! asaterharate nok ak8ekon enkonkariakse.

27 8ahonikonkararen ne Roianer nok sahotka8e ak8ekon oni 8ahaiatonko tsinihotkarotak8e.

28 Ak8a tanon neok tsi ionsahaiakenne ne kenh rannhatsera, eh 8atiaterane enskat ne ronatenro enskatne oni rotiiote, enskat te8ennia8e k8enis rokaro-tani : ok sihakontatie iathohonriake ratonne : takkariaks onen tsinikon konkarotani.

29 Kenhkaian ne ronatenro rotentsihon 8athatontsotonnion raton : saterharat nok onkonkariakse.

30 Iah tanon othenon tehotatonsataton okeken 8ahatennhane 8ahon8annhoton tsiniore iahakarokten.

31 Ori8iio onte tsi Sahotinikonraksen ne ronatia'ke tsiniiot tsi Sahontkatho; eh kati saonnete nok ori8a8ekon suon8arori ne Roianer tsi naha8enne.

32 Oksaok ne Roianer ionsahatennhane ionsaon8enonke nok 8aha8enhase: sennhatseraksensk8a ak8ekon nii konhia8i tsinikon satkarotak8e aseken 8askeneken.

33 Iah katiken taioianerenhon natsitenron ne tsiatenro tsiniiot tsi kontenron nii?

34 Sahonakk8en ne Roianer, nok ratiriton 8asakonaskon tsiniiore ienhakarokten tsini hotkarote.

35 Etho oni nene nentsise8aierase ne Rakeniha8aronhiake thenteron, n'iah se8eriasak8ekon tataon8eso8atatenikonrhensere tsi natese8atatenikonrak8ata ne se8atatekenokonha.

Tiotonhatont ia8enre Teioteri8asonterak8en.

1 NONEN saharihokten ne Iesos, ehren sarete ne Galilene isih niihare tsi te8aton8entsiakhenhatie ne Jude' isih nonk8ati ne Jourdain.

2 Kentioko8anen 8ahon8asere, eh oni non8e saskotsientanion ne iakonon8aktanionni.

3 Ethone oni 8ahon8aiatorene ne Pharisian ron8anikonrotakohe 8ahonniron: en8aton ken non8a ne ronk8e aonsahate8entete ne rone tsiok nahoten aontakarionniate?

4 Tontasako8enna8eron, 8ahenron: iah kenh tese8a8ennanote tsini kaiaton ne sontahatasa8en saskoieronnistste, roskenraketa oni tsiiothon8isen 8askoiatonni.

5 Nok 8ahenron: neh enkarionniate ne ronk8e ensakotsiak8arisi ne ron8aienha nok enhateranentakten ne rone, nok enskat ienshiaton?

6 Ne e 8aonni iah tatesniase, ak8a tanon ok sahoti8ara. Tsikati nahoten Niio tehokhen, tosa ronk8e teshakhasi.

7 Tontahonniron : oh kati niotieren tsi eh nihoieren ne Moïs tsi raßen ! enkon8aiatonseron ne tetsiontekhasiatha, nok enshatek8ate ne rone ?

8 Tontasako8enna8eron Sahenron : ne 8ahi tsinise8eriasaksen, neh 8aonni ne Moïs hetsise8ari8a8i naonsese8atek8ate ne se9aniakon, nok iah ki eh tetiotonne ne tiotierenton,

9 Katon nii : onkakiok enshatek8ate ne rone, nok oia enshoniake, enhari8anerake ne Kentesera, ka8enniiio ki iah kentesera teniostonthe, oni onkakiok enshatateniaktent ne skon8atek8aton enhari8anerake oni neneh.

10 8ahonniron ne raotiok8a : toka non8a eh nihoteri8aienni ne ronk8e tsinonk8ati ne rone, senha ki ioianere tosa roniak.

11 Tontahenron : iah ki neneh ak8ekon teiakok8enion, neok tanon tsiniiakon ne iontata8i.

12 Aseken otiake ok iah sihoniakon sarennakerate ; nok otiake onk8e eh nihon8atiri8isahani ; nok otiake Karonhiake ahorionniat tsi eh nihonatateri8isahani, onka enhak8eni nahonikonraientane, ronikonraientann.

13 Ethone are onen etho 8ahontatiathe8e eksaakonha, neh ok oni niasakoiena, nok ne raotiok8a ok tiiesesakotirektak8e.

14 8ahenron ne Iesos : Karo itient neksaakonha, tosa oni ietsiiotasts ; Aseken neh tiakonakte ne Karonhiakon tsiniiakon tsiontatieren.

15 8atesakonisnonsaronnionhase, nok sahatenti.

16 Saiatat eh 8ahoketote, 8ahenron : Saianer ! ise ne tisari8aieri ! oh nakiere tsi aontakeri8aierite onen akata8eiate Karonhiakon iaonsakonnhekeon8e ?

17 Tontaho8enna8eron : oh niotieren tsi saton, tisari8aieri ? Niiio seok thori8aieri ; Kenh kaien nasa8eiate Karonhiakon, seri8aierit tsini kari8ataton.

18 Tontahenron : Kah nikaien ? Nok ne Iesos tontaho8enna8eron : Tosa sherio n'onk8e ; Tosa saststeristne kentesera ; tosa senensko : tosa sheienno8enten.

19 Shekonniest ne iesaienha ; nok, shenoronk8ak nonk8e tsinise nisatatenoronk8a.

20 Tontahenron ne ranekenteron : ok te8akeri8en- ha8iton neh nakarihotens sontonkateiarontie ; naho- ten kati sekon te8akatoktanis ?

21 Tontahenron ne Iesos : toka non8a aserheke ak8a aesaianerek, 8as, satenninon tsinahoten saien, shetenrat n'iakotent, nok entisatsoko8atseraigentane Karonhiake ; ethone tontase nok takser.

22 Nonen saha8ennaronke ne kenh ranekenteronha neh nika8ennoten, tahaniarenne nok 8ahonikonrak- sen ne tsi rok8atsene.

23 Ethone ne Iesos 8asaka8enhase ne raotiok8a : ori8iio tsi k8arori, tsi tenkaniotane nahata8eiate ne Karonhiakon ne Rotsoko8a.

24 Sekon sak8arori : tsi senha 8atiesen n'oniak8aer taontohestste tsi te8aontakaronte ienikhonk8a tsi- niiot ne rotsoko8a ahata8eiate karonhiakon.

25 8ahotinerako ne raotiok8a tsinahoten 8ahon- ronke nok 8ahonmiron : onka kati nekenhen enhienia- kenne ?

26 8asakotkatho ne Iesos nok 8ahenron : ethoneneh tsinonk8ati nonk8ene iah othenon taonton ; nok ki tsinonk8ati ne Niio, ori8ak8ekon thien8aton.

27 Ethone Tier tahatati 8ahenron : oh kati nii nen- hionk8aiata8en ii nori8ak8ekon ionk8ate8enteton nok kenh k8anonteraties ?

28 Tontahenron ne Iesos : ori8iio tsi k8arori, ise kehiken ne tak8anonteraties tsinon8e nase tsiontons, nekati n'onen onk8e Roienha raonistsk8arane oni raoiatanerak8atserakon enhenstsk8arake etho oni nise ense8enstsk8aronnionke se8anistsk8aratseratson tenhietsiiatoretake ne tekeni ia8enre nihotitarake n'Israerronon.

29 Nok onka kiok enhote8enteton, kanonsa, teha- tennontere, iatennosenha roniha ronistenha, ok ne's- en's rone, sakoienhokonha toka on8entsia nii akeri- 8ake oni aksennakon, te8ennia8e isinon8e tsi nensha-

iena, nok enhoientane nenronnheke on8e on8esentserakon.

30 Kentioko8anen tanon ne iehente ohnaken entsiakaonniate, nok n'onaken ihien neh entsiehente.

Te8asen-haton Teioteri8asonterak8en.

1 Aseken neh testiatieren ne Karonhiake tsiniiot ne saiatat ne ronk8e orhonketsi Sahaiakenne 8ahannhatseri sakha.

2 Nok nonen sahonteri8aseronnisa ska8ista enhonatkariakse ne se8ennisera, ethone iasakotori tsi thotenharhare.

3 Sekon are sahaiakenne asen sii8istahehatie, 8asakoken kanathen ratitaraien iah othenon tehontierha.

4 8asaka8enhase: 8ase8e se8aiotensera oni nise tsi te8akatenenharhare, nok enk8akariakse tsi satekena.

5 Eh neneh 8ahonnete. Sekon are sahaiakenne iaiak oni ne tioton sii8istahe ok are etho nonsahaieri.

6 Onen enskat ia8enre sii8istahe sekon are sahaiakenne, 8asakoken are n'iah othenon tehontierha, nok 8asaka8enhase: oh niiotieren ken8entatieson kenh non8e nise8enstsk8ahere nok iah othenon tese8ati-erha?

7 Tontahonniron iah ki onka teionkhinnhas. Tontahenron 8ase8e oni nise tsi te8akatenenharhare se8aiotensera nok ense8atkariakse tsi satekena.

8 Nok siiokarasneha 8asaka8enhase ne rahonnhatera: ionsaietsinonk nok ietsikariaks tsinikon tehonatentson; neh taietsiiatierent n'onaken roti, onaken rononniat ne ratihentene.

9 Ska8istatson tahon8ennon n'onaken nihoti,

10 Neh 8ahonni isihnon nihotirharek8e nahohnatkariakse ne ratihentene; Ska8istatson ki oni neneh tahon8ennon;

11 8ahatiiena kineneh nok ki tanon 8ahon8enratonnionhase ne raiatak8eniio.

12 Ronton : ok satesk8akariakse nenskat ok 8aka-8istabeke 8ahoti1oten tsini1ot nii ne ken8entatie ionk8aiatote tsi iorak8atarihen.

13 Ne ok ne 8ahenron tsi tontasakorica8erak8ase : Iah othenon te8atenro tek8akaronnis ; iah kenh teionk8ateri8aseronni tsi ska8ista ense8atkariakse ?

14 Se8aiena ne tsia8enk nok satsiatenti, Kenon8es nii neh oni neneh nakhekariakse ne kenh kaien tsiki nise niiot.

15 Kanekhere 8ahi entkanonton tsini ienhenkha8e tsi nahoten 8akien ? ohia ken nitisatierase tsi te8akeri8aieri ?

16 Etho kati oni neneh nenhia8enne, neh ontsiehente n'onaken iako, nok onaken entsiakaonniate ne iehentene ; aseken kentioko8anen iontathonkara8i kenh ki tanon niiakonha iontatiatarak8en.

17 Jerusalem siiahonenontohatie, eh 8asakotiata-tisk8ate ne tekeni ia8enre nihati nok 8ahenron :

18 Kenh ihken Jerusalem 8ete8e onen enthon8aiena n'Onk8e Roienha enhon8atirihon ne ratitsihens-to8anens oni ne ratiatons, nok enhon8ari8enteenhon8ario.

19 Enhon8anatsiak8arisien ne ionk8etak8en nahon8atentoriate, enhon8asok8a8esson nok enhon8aiasake8sko ; nok ki tanon asenhaton nen8ata enshatonn-hete.

20 Ethone eh on8e ne Zebedé rotinistenha, 8atho tonstsothase nok 8ahoneken ne tanitharen.

21 8arenhase ; nahoten isere ? tontakenron, asathon tatseke ne kenh ines keienhokonha, suiatat tsi se8eientetakon ahenstsk8arake nok ne saiatat sesenek8ationen iensese8e saiatanerak8atserakon.

22 Tontahenron ne Iesos : iah tetsiatierientare tsi nahoten seniri8anontons. Ensenik8eni kenh aсени-nekira tsi niiot tsi knekirane ? tontaniron enhiakenik8eni.

23 Tontasaka8enhase : Tokenske ki neneh enseninekira tsini1ot tsi knekirane : nok kenh kaien tsina-

hoten seniri8anontona, iah neneh ii tekhei8is, ak8a neneh raonhatsi8a Rakeniha roteri8aienni neh non8e niiori8ake.

24 Ori8iio tsi 8ahotinak8en noieri nihati tsinahoten 8ahonronke ne iatatekenhaa rahotiri8ake.

25 Nok tanon ne Iesos iasakononke nok 8asaka8enhase : Se8aterientare 8ahi tsi sakoti8ennii' n'onk8e ne Ratikorasson, oni ne Ratisennasson.

26 Tosa kati nise eh nase8aier : ok eken aese8ata-tennhatseronniien nonka enrerheke aionkko8anen.

27 Nok oni nenrerheke entkanontonseke, se8ata-tenaskonniien oni neneh.

28 Tsi ki niiot n'Onk8e Roienha, iah neh tehani-ente nahon8akonniienste ; asakokonniienste tanon, nok oni kentioko8anen asake8enheias.

29 Kentioko8anen 8ahon8asere nonen sonsahatenti ne Jeriko non8e.

30 Teniase teniron8ekon tnistak8ahere ohhaakta, 8aniri8aronke tsi Iesos rotoheststonhatie, 8ahotihenrete, 8aniron : Se8ennii, David iaienha takenitenr.

31 Nok n'onk8eokon 8ahon8anariste tsi tehotihenretha ; nok ne rononha ok eken senha taiak8isronne tsi iaton : Se8ennii, David iaienha takenitenr.

32 Sattatane ne Iesos nok iasakohnonke, 8ahenron : ohnahoten tetsiaton8entsioni ?

33 Taniron : Se8ennii ! Aiakenikenseke.

34 8asakotenre ne Iesos tsi 8asakoken, kenhniiahaiere nikarake nok oksaok 8aniken ; nok 8ahon8asere.

Te8asen enskathaton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 ONEN kanatakta sihonne ne Jerusalem, onen oni sahonne8e ne Bethphage' tsi iononte ne Olivier teniia se ne raotiok8a iasakotori.

2 8ahenron : eh iahasene kehiken tkanataien. Entsiatkatho kenseri iatatieha iasaronte : ietsineronsi nok kaietsiiatenhaf.

3 Tokat onka kiok othenon eniahiiron, enseniron ; Roianer tehoton8entsioni, nok oksuok entkon8anatka8e.

4 Neh 8ahonni eh naha8enne, neh naho8ennaierite tsiniha8en ne Rotokensehak8e.

5 Ietsirori ne Sion-ronon Se8enron : Onen tare ne Ianontiiio 8atonsere Kenseri tahose.

6 Eh kati neneh 8anete, ak8ekon oni 8aniri8aierite tsini sakonnhaonne ne Iesos.

7 Takon8aiatenha8e ne Kenseri, oni ne roienha, rahonatseronniat 8akon8aruse nok eh taon8enstsk8aren.

8 Iotiok8atsanit ok neh nakotseronniat 8ahetak8entarho tsinon8e nenhatohestste, otiake iennhatoskaronsk8e nok neh iakotiesk8e rahohaake.

9 Ak8ekon ok oni iontonhak8e : Ron8asennaaien ne David Roienha! ahon8anenton ne tare raosennakon ne Ra8enniiio! ahon8asennaaien Karonhiake.

10 Ak8ekon ok taiontonneke nok 8abakonikonkararen nonen siiahata8eiate Kanatakon Jerusalem, iontonhak8e ; Onka nah onte ?

11 Ak8ekon ok iontonhak8e : neneh Iesos Roto-kense Nazareth nitha8enon.

12 Nok ne Iesos Ononsatokentike iahata8eiate ; ak8ekon astste tontasakoiatonti tsiniiakon Kanonskon iontenninonsk8e oni ne ieninonsk8e, 8ahatek8aratserakarhathoseron ne ronatek8aratserotonk8e ne tehontat8ista8is, nok 8asakohnistsk8aratserakarhathoseron norite ronatkerontonk8e.

13 Nok 8asaka8enhase : Kaiaton, 8aton : ionteren-naientak8a enkon8anatonk8ake nakenonsa, nok nise ienensk8atha se8atatenonsenniatenni.

14 Ok kenh tontaiha8en tsi 8ahon8aiatorenne ne tehatiron8ekon oni ne rontsinokata nok ak8ekon tontasakotsientonhatie.

15 8ahotisense ne ratitsihenstak8eniiios oni ne ratiations, sahontkatto tsiniiiori8anerak8atenions tsi nihoieren ne Iesos, oni tsi iontonnionsk8e n eksaokon : Ahon8asennaaien ne David Roienha.

16 Sahon8enhase; Sahonniron: sathonte ken; tsi nahoten iontonnions? nok ne Iesos tontahenron: enh; iah kati kenh non8enton tese8a8ennanote ne kenh nika8ennoten: eksaokonha neh oni ne sekon ienonkerha iatenhiakotiete tsi nenhiesanenton?

17 Nok ehren 8arete, Betani niahare eh oni non kati iahanon8ete.

18 Nok n'orhonkene kanatakon siionsaha8enon hatie, 8ahatonkariake.

19 Iahatkatho ohaakta tkerhite tsionion8arontonha ko8a, akta niahare; iah tanon othenon teiohienton neok ne ioneratonte; nok 8arenhase: Tosa uni niha non8enton 8aianiionten, ak8a oksaok onstathen ne karonta.

20 8ahotinerako ne raotiok8a tsinahoten tsi oni niiot tsi 8ahontkatho, nok Sahonniron: oh nah onte naha8enne tsi tontaia8entsi onstathen ne kenh kerhite?

21 Nok ne Iesos tontahenron: ori8iio tsi k8arori; nori8iio ahontese8etakon iah oni othenon tahontese8a-tenno8entake ne se8eriane, iah neok taese8ak8eni neh naese8aiere tsi nahoia8a8en ne tsionion8arontonha-ko8a; ne se's en's' tanon aese8enhase ne kenh iononte ehrent set, kaniatarake iasatiatonti eh se nenhia8enne.

22 Tsiok nahoten entsise8aneken ne Nii Ka8en-niiki neok n'ak8a te8etakon, ak8ekon entsitsion.

23 Nonen Ononsatokentike siiehenteron, eh 8ahon-ne8e ne Ratitsihenstak8eniios oni ne rotikstenhokon nok 8ahon8enhase; kah nitisak8eniatserenha tsini-sierha non8a, onka oni iesak8eniatsera8i?

24 Tontasako8enna8eron, nok 8ahenron: Tsiori8at oni nii enk8ari8anontouse toka onsk8arori ethone ki oni nii enk8arori kah nite8ak8eniatserenha tsinitierha non8a.

25 Kah nitia8enon ne Sa8atis raotenek8aeston? Karonhiake kenh katen Onk8ene? Satonterisatiha-nion, rontonhak8e: toka ente8enron: Karonhiake,

enthenron Sahi: oh kati niitieren tsi iah tetise8e-
takon?

26 Nok nente8enron: Onk8ene; neneh iatetsiot-
teron tsini kentioko8anen ionton Rotokense ne Sa8a-
tis.

27 Ethone kati onen 8ahonniron tsi 8athon8aSenna
8eron: iah othenon teionk8aterientare. Tontahenron
ne raonha, iah ki oni nii tek8aroriane tsi ni8ak8enia
tseroten.

28 Nahoten nise ense8enron? ne saiatat ne ronk8e
tekeni teho8iraien, 8aha8enhase saiatat; 8as kien
saiotensera akhetakon.

29 Tahenron iah eh tiiake, Nok tanon tont'hata-
teri8asten nok eh 8arete.

30 Neh oni neneh 8aha8enhase ne saiatat; etho
8ahenron Saianer nenhia8enne eh ienhke. Nok iah
eh tiieha8enon.

31 Kah nikaian ne toniase tahonikonraierite ne
Ron8aniha? tahonniron nehne thotierenton, Tonta-
henron; Ori8iio tsi k8arori: neh ne ratikarotations
oni ne tsionatak8akareni ohenton 8ahetsiiaotohe8ts-
tak8en tsi nonk8ati ne Karonhiake.

32 Aseken ateri8ak8arisiontserakon thoientakon
ne Sa8atis, nok iah tetsise8ataonsatati; ne ok ne
ionk8etaksen okonha iakotaonsatatton oni tiaka8eta-
kon; nok nise se8atkathon, nok iah tetise8etakon iah
oni tetsise8atat8aton.

33 Se8ataonsatat sekon oiahe tekari8akentonk8en;
Saiatat ne ronk8e 8ahanenharaienthos, 8ahatehenronni,
oni tsi ienekonniata tanon tahanikatoten ne iononsa-
niron; ethone onen 8asakoni ne ratinenharaienthos,
nok 8ahatenti.

34 Nok vonen tsini8aiaris, iasakotori ne raonnh-
atsera naontahatiha8e tsinikon rao8enk.

35 Nok tanon ne ratinenharaienthos 8asakotiiena
ne kannhatsera, 8asakotisok8a8eson, otiake 8asako-
tiro, nok otiake 8ahon8atinenhioiake.

36 Sekon ionsasakotori onen oni 8enha kentioko-
8anen, eh ki oni neneh nontahon8otierase.

37 Iakae8e ki nak8a nene Roienha iahotori, nok Sahanron: tokat naha neneh tenthon8arhoton ne Riienha.

38 Nok tanon ne ratinenharaienthos, 8ahonniron siiahon8aken tare: kenh tare ne rao8enk 8atonsere; het-site8ario tanisa nok onk8a8enk en8aton tsini hoiën.

39 8ahon8aiena kati astate ionsaon8aiatonti nok 8ahon8ario.

40 Oh onte nensakoiere tohiken ratinenharaienthos nonen tentre ne Raiatak8eniio?

41 Tontahonniron: Ori8iio on8e tsi enhatennhane enhon8ana8entho nok akoren ensesakoni nenhon8a8i-seke tsi nikon rao8enk.

42 Tontahenron ne Iesos, iah ken non8enton tesse-8a8ennanote ne Roiaton8eratokenti; tsi 8aton: neneh rotinenias8enhon ne tehatiststenrotha neh 8akanenhiak8eniione tsi tekaio8aien: neh kehiken n'ak8a Roianer eh nihok8atak8en, oni ok tiionerak8at tsi te8atkattos?

43 Ne kati 8ahonni k8arori katon: entsetsihk8a ne Niio raonakerasera, neh entsiontaton nenhiakeiaron.

44 Onkakiok tenhonenhionko tenhaiatarine, nok tenhoiatorarake nonka enhonenhienienne.

45 Kenh kaien ne ratitsihenstak8eniios oni ne Pharisian 8ahotinikonraientane tsi rononha 8a8akoton tsi nahaiere tsi 8athari8akenton8e.

46 Nese 8aonni ronnerhak8e asak8aiena; neh tanon ionsahatitsanike tsi ak8ekon ok ionton Roto-kense.

Te8asen nok tekeni aton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 SEKON are ne Iesos tontahatati oni 8athari8aken tonk8e tsi Sahanron.

2 Neh testiatieren ne Karonhiake tkanakeraseraien tsiniiot n'Onontiio-ko8a 8ahatennioten 8ahoniake enskat ne Roienha.

3 Iasakotori ne raonnhatsera nasakotinonksa ne iontathonkara8i ; iah tanon onka tetiotention.

4 Tihatite sekon ionsasakotori ; Sahenron : ietsirori ne kkehonkara8i tsi onen ka8eiennentaon kakk8a- here ; ak8ekon kon8atirio ne kheiarenstonne, onen kati ka8eiennentaon karo kasene nok se8atekkonni.

5 Iah othenon ori8a tethononni, ok eken eh niia- onne tsinon8e thotiri8aien.

6 Otiake Sasakotiiena ne kannhatsera Sasakotiken- renseronni oni Sasakohna8enthon.

7 Sahonakk8en n'Onontiioko8a Sahari8aronke, iasakotori raosotarha Sasakona8enthon ne ronta8en- thos, nok Sasakohnatenatenta8e.

8 Nok sasaka8enhase ne kannhatsera : Atsk8i ! onen 8ahi ka8eiennentaon Kakk8ahere ; nok ki tanon iah tehotirihontak8e ne ron8atihonkara8ine.

9 Sasene kati tsi teiohaokenseron nok ak8ekon ietsihonkaron tsiniiakon enhietsiken.

10 Ok tiiathonreni tsi iohatenion Sasakotiiataro- roke tsiniiakon Sasakotiiatatsenri, tionk8etaieri nok oni ne ionk8etaksen ak8aki 8akanonsine tsi kakk8a- here.

11 Nok nonen sisakotkensere ne Ronontiioko8a tsiniiakon iakotekk8ahere ; saiatat 8ahoken n'iah tehotseronniaton ne iontenniotak8a.

12 Saha8enhase : ohniiotieren kiatateken tisata- 8eiaton ne kenthon iahse tesatseronniaton ne iontek- k8arak8a ? iah othenon tehok8enion naontahotatike.

13 Ethone Sasaka8enhase ne kannhatsera : hetsise- 8anerenk nok tsi tetiokaras iatsise8aiatonti, etho non8e natenhionsenthoseke oni tenhionnokaraniehon- heke.

14 Aseken kentioko8anen iehiontatinonkon nok ki kenb niiakonha iontatiatarak8en.

15 Ethone akte sahonnnete ne Pharisian, Sahatitsien- baien oh nahatiiere naho8ennannhike.

16 Iasakonatori kati ne raohnonk8eta, 8ahonniron : Se8enniiio ! ionk8aterientare tsi tisari8aieri, ori8iio

oni tsi neh sherihonnienni ne Niio raori8asonha, iah
oni tatesonk8etaiestasions: Aseken iah ki neh teska-
henhions tsiniieiatotens.

17 Ask8arori kati tsinise nisanikonroten: ioteri8i-
son kenh naiekariake tsini hotenienten ne Cesar, tokat
kenh iah?

18 Nok tanon ne Iesos roterientaratsion tsini
hotinikonroten 8asaka8enhase: Tsionk8etaksensk8a!
ohniiotieren tsi ise8ere asak8anikonrotako?

19 Tak8anatonhas tsinahoten iekariaкта. Ska8ista
8ahon8anatonhase.

20 Nok 8ahenron: onka raiatare, rasennare oni?

21 Tontahonniron; Cesar. Tontasaka8enhase: ha-
tsitsion ki 8ahi tsinikon rao8enk ne Cesar: nok Niio
tsinikon Niio rao8enk.

22 8ahotinerako tsi nasakoierase, nok sahontenti.

23 Ok neh sahennisera 8ahon8aiatorenne ne Sadu-
sean neneh ronton iah tetsiontonnhests nonk8e; 8ahon-
8ari8anontonse.

24 8ahonniron; Se8enniio! Ra8en ne Moïs: onka-
kiok areko tenho8iraientak enrenheie, neh ne teiaten-
nontere shotiniak n'iotereons nahot8atsironnien ne
Rotsikenha.

25 Kenh kati nia8enhon: tsiatlak natebontennon-
tere; 8ahoniake ne thako8anen nok iah teho8iraien-
taon tsiniore iarenheie; neh kati ne rokenha sahoti-
niake.

26 Etho oni neh naha8enne ne tekenihaton oni
nasenhaton tsiniore ne tsiatakhaton.

27 Nok onaken 8ahaonniate ne tsiathon8isen, 8a-
kenheie.

28 Ne kati 8ahi nonen entsiontonnhete kah ni-
kaen ne tsiatlak nihati enrohneke ne kenh tsiathon-
8isen? ak8ekon se 8ahi niiehotiniakon.

29. Nok tanon ne Iesos 8ahenron; tsi tontasako-
8enna8eron: se8aiatatons netsi iah othenon tese8a-
8ennaienteri ne Kaiatonseratokenti, iah oni ne Niio
raok8eniatsera.

30 Aseken iah tetsiakoniaks ne Karonhiake, etho tanon nitsiciatoten tsiniot ne Niio raoronhiakeronon okon.

31 Nok kenh kaien tsi tsiontonnhests niako8entaon, iah kenh tese8a8ennanote tsinahoten rotonhon ne Niio tsi ra8on.

32 Ii Rao-Niio n'Abraham, Isaak oni ne Jacob ? Iah kati 8ahi teshako-Niio ne Niio niako8entaon, neh tanon Ron8a-Niio n'iakonnhe.

33 Sahakohnerak8enhaton nonk8eokon tsini hori-8ak8arision tsinahiare tsi tontasako8enna8eron.

34 Sahatiri8aronke ne Pharisian tsi sakosk8ekon ne Sadusean 8ahontkennisa.

35 Saiatat tsinihati Sakorihonnienni ne Kaianeren-sera, neh 8ahori8anontonse 8ahenron tsi 8athonikon-raseren.

36 Saianer ! Kah nikaien Kari8ak8eniio tsinikon-ionk8atenientense ne Kaianerenseratokenti ?

37 Tontahenron ne Iesos : Sanikonrak8ekon saton-nhetserak8ekon seriasak8ekon oni tsi entsenon8ehake ne Niio Ra8eniio tsi Sonnhe.

38 Neneh tiotierenton meh oni tkako8anen.

39 Nok testiatieren ne tekenihaton : Enshenon8ehake ak8ekon nonk8e tsi nise nisatatenon8es.

40 Ethonon8e ak8ekon nikaien oni niioteroron tsini 8aton ne Kaianerenseratokenti oni ne Rotitoken-seak8e.

41 Nok tsi etho ronatkennison ne Pharisian, 8asa-kori8anontonse ne Iesos.

42 8ahenron : Onka nise ise8ere Ron8aienha ne Keristos ? Tahonniron, David.

43 Tontahenron : Oh kati naha niiotieren tsi ra8en ne David 8ahonikonrata ne Kanikonra, ronatonk8a Raoianer tsi raton :

44 Roianer ra8enni ne Rakianer tsi ke8eienteta-kon satien tsiniore ienkheiarasitoke8ate ne iesas-8ens.

45 Oh kati nekenh naia8enne ne Roienha akenhake raton se Rake8enniiio?

46 Iah onka oni ne tsio8ennat tetiotati, iah oni sekon noiah tetsiotenienten aonsahon8ari8anontonse ne karo takaha8ite.

Te8asen-asen ia8enre aton Teioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne Iesos iahatati tsinonk8ati nonk8e okon oni ne raotiok8a.

2 8ahenron: Ratiiatons oni ne Pharisian Moïs raonistsk8arane ratistsk8ahere.

3 Tsikati nahoten enhietsiri8atatse naese8ari8anoronk8e, se8ari8anoronk eh oni nase8aier; tosa ki tanon teietsiiate8eiennak, aseken neok ne ronton, iah ki eh tehatiierha.

4 Aseken karieno8anens, iorienakste oni ratirienonnis nok sakotiketasts nonk8eokon; iah tanon ne rononha kenh tiiehatiierha, sekons' en's' oni neok n'iataonnisonnsaren.

5 Ak8a oni neok, ne ok ronesakon ne taon8atirenaronste nonk8e okon ne rahoti8eiennake: Aseken kenno8anens ronaniinianton, oni 8akoses tekafasontak8en ne rahonatiata8it.

6 Neok ronesakon tsinon8e niitkonniens tsi 8atenniote, oni tsi ronterennaientak8a.

7 Tahon8atinon8eratonseke n'onk8eokon tsi ionk8ene, nok ahon8atinatonk8ake n'onk8eokon, Sonk8a8enniiio!

8 Tosa tanon nise aietsinatouk8ake: Sonk8a8enniiio! Aseken Keristos ok raonhaa hetsise8arihonnienni nok nise ak8ekon tiiese8atatekenha.

9 Tosa oni onka shenatonk8ak ne kenthon8entiake iahniha: Aseken enskat ok Sanisen, nehne Karonhiake thenteron.

10 Tosa oni aietsinatouk8ak Sonk8arionnienni, Keristos se 8ahi hetsise8arionnienni.

11 Okeken tanon onka tsinitšion ak8a anioh rata-
tonnis neh se8atatennhatseronnien.

12 Aseken nenhatatkonnienste enhon8akenron nok
nenhatatkenron, enhon8akonnienste.

13 Nok ki tanon nise se8aientasere ne Se8aiatons
oni Pharisian Akon8ara! iestsinnhotonse nonk8eokon
naionta8eiate ne Karonhiake; iah ki tanon oni nise
tese8ata8eiatane, iah oni teietsiia8is nienenre iakata-
8eiat, n'iaionta8eiate.

14 Se8aientasere ise ne Se8aiatons oni Pharisian
Akon8ara! iestsinonskarihatons ne iakotereons neh
se8ari8akenserak8a tsini se8aterennaientaktseres;
ne se 8ahonni senha kare8atatsero8anen ense8atre8a-
tak8e.

15 Se8aientasere ise ne Se8aiatons oni Pharisian
Akon8ara! Aseken on8entsiak8ekon nitise8etha ne
taietsiri8ateni; nok nonen tenhateri8ateni ten8atia-
seren tsisenha ranesonronon enhaton tsiniiot nise.

16 Se8aientasere ise ne teieron8ekon ietsiiasarine!
Se8atons en's': iah othenon tekari8a n'ononsatokenti
aieri8anirastte; kenh kaien enhiakonontannhake
nenhieri8anirastte tsiniiostston no8istanoron.

17 Tese8anon8ara8enrie oni tese8aron8ekon! Kah
nah nikaien senha kanoron: o8istanoron, ok ne neh
Ononsatokenti ne se 8ahi ionoronstak8en no8istano-
ron?

18 Oni Se8atons en's' 8ahiken; onkakiok enhari-
8anirastte tsi Ietsienharak8a, iah othenon teiotieren;
kenh kaien kari8a naieri8anirastte tsinahoten kaere.

19 Tese8anon8ara8enrie oni tese8aron8ekon! Kani-
kaien naha senha kanoron, tsiniiot neh kaere, ok ne
neh Ietsienharak8a kari8anoronsta tsinahoten eh
kaere?

20 Neh kati nonka enhari8anirastte tsi Ietsien-
harak8a neh ki enhari8anirastte oni tsinikon neh
kaere.

21 Nok n'ononsatokenti enhari8anirastte, Ononsa-
tokenti ki enhari8anirastte, oni neh renteron.

22 Nok onkakiok tsi tkaronhiate enhari8anirastste, Niio raonistsk8ara enhari8anirastste oni netho renstsk8ahere.

23 Se8ententasere ise ne Se8aiatons oni Pharisian Akon8ara! Ak8a neneh ionerak8at ak8ekon oni niiese8akariaks tsiniiore n'ohontesonha; nok isi ietse8are nak8a kontiri8ak8eniios tsinonk8ati ne Kaianerenseratokenti: neh 8ahi tohiken, aterisak8arisiontsera, atanitenron, Te8etakon, neh kehiken teioton8entsiohonne aese8aststeniaronke, tosa kineneh sane aese8ariontion notiake.

24 Ietsiiasarine ne teieron8ekon! Se8anon8akenstata ne kenh nikatsinon8asa, nok iese8atiatanek8anons n'oniak8aer.

25 Se8ententasere ise ne Se8aiatons oni Pharisian Akon8ara! Ak8a neneh ionerak8at nastste nonk8ati aese8anoharenion nakerasonha oni ne katsesonha, nok tanon ne nakon titkahere, kanensk8en, oni kanon8aratonsera.

26 Pharisian tese8aron8ekon! Katsetakon nonk8ati tase8atierent se8anohare, tosa oni aiohrak nastste nonkati.

27 Se8ententasere ise ne, Se8aiatons oni Pharisian Akon8ara! Ak8a eh nise8aiatoten tsi ieiatarion's'ihken kak8atak8en karaseston, ak8a ki's' en's' anio io8eienston n'astste nonk8atik8en nok ki tanon ne nakon titkaskenrhahere oni ostienhokonkenha nonk8eokon.

28 Ak8a kis en's' anio oni nise se8aianere astste n'onk8ene nok ki tanon ne nakon, se8aiati n'aiontation oni ne kari8aneren.

29 Se8ententasere ise ne Se8aiatons oni Pharisian Akon8ara! Aseken ietsiiatatahas ne Rotitokense, Nok tsise8akerak8a tsi ratiatarion ne thotiri8aierisk8e.

30 Nok se8aton's' en's'; iah non8enton tiiaionk8ari8anon8ehontsi ron8ana8enthon ne Rotitokensehak8e.

31 Ori8iio kati tsi se8aterientare tsi ise se8asotsera ne Sakona8enthon ne Rotitokense.

32 Nok ise se8anahnnonhatie tsinikon thonatok-tani ne ietsinihokon kenha.

33 Oniare, ka8atsiraksensk8a! oh nense8aiere na-onsese8aniakenne tsi tiotekha n'onesson?

34. Aseken naontak8atennietase, Rotitokense, thononk8etaieri oni ratiatons, aietsiia8enthon se are, aietsiiasakestsko, aietsisok8a8esonnnion tsi se8a-terennaientak8a, nok aietsisereson aietsinask8enhabison tsi se8anataienton.

35 Naese8ateri8aketate tsinikon ionekiren non8entsia ne kanek8ensanoron, tiotasa8e tsi thon8ario n'Abel, tsiniiore ne Zakari Barachi roienkenha, akta ti ietsienharak8a hetsise8ario.

36 Ori8iio tsi k8arori, ak8ekon ise entsise8arane.

37 Jerusalem, Jerusalem, ise ne Sherios ne Rotitokense nok ietsinenhioiaks ne tekheiatories! Toh niiori8ake 8akatenienten aonsakheiatororoke ne Sheienhokonha tsiniiot ne kitkit kaneraontsokon iakoiatasetha nakoienhokonha, nok iah tese8athontaton.

38 Onen kati Ononsokon en8aton tsi se8anonstote.

39 Aseken k8arori tsi iah tesesk8akensere ohenton tsiniiore iense8enron: ahon8anenton ne tare raosen-nakon ne Ra8enniiio.

Te8asen kaieri aton ia8enre teioteri8asonterak8en.

Nok onen sishoiakenhonhatie, onen oni sishotionhatie ne Iesos, 8ahon8ateranentakten ne rao-tiok8a, nahon8arori ahakahenhion tsiniiot tsi kanonsonni.

2 Nok 8ahenron ne Iesos: Ak8a 8ahikenh se8atkathos tsiniiotanion? Ori8iio tsi k8arori, tsi iah oni nenskat non8a tatekanenhiasere taiotatenron ne iah takarision.

3 Olivier tsi tiononte iahatien, rahonhake tsi8ahon-8ateranentakten ne raotiok8a, 8ahonniron: Ask8a-rori tanon katke ienkae8e neh naia8enne, ohoni nahoten enkaieronniststak8en nonen tentese, nehoni nonen ense8aton8entsiarisi?

4 Tontasako8enna8eron ne Iesos, 8ahenron: Se8atatenikonrarak tosa onka aietsinikonrakarhatho.

5 Aseken kentioko8anen enthonne nenhionksen-nenha8i rontonne: ii ne Keristos, nok kentioko8anen ensakotinikenrenha8e.

6 Ense8ari8aronkanion iakoteriio, oni ionteriiosere, tosa tanon se8ateronhienten: Aseken iatekakonte neneh tsi eh nenhia8enne; iah ki tanon, areko oni neh teken ne tsi iotokte.

7 Aseken tenhotiri8arheseron ne tehonton8en-tsiianekhaon tsinonk8ati ne raotisastensera: nok enhiontonkariakon, enkannratarineseron nok ten-hiaon8entsishonk8anion.

8 Ak8a sane neneh neok tsi tiotasa8ak8en naieron-biakentak8e.

9 Ethone oni onen enhietsiiena, enhietsironhia-kente, enhietsirio, ak8ekon ok oni nonk8e enhietsis8a-tak8e n'aksenna.

10 Kentioko8anen neh non8e nenhotiri8anoron, tenhiontast8enseron, tenhiontatatenninnion oni.

11 Kentioko8anen oni ehnon8e nenhotiketote ne Rotitokenset-eraksen nok kentioko8anen ensakotini-konrakarhatho.

12 Nok tsi naten8areni ne kari8aiesatsera, kentioko8anen nentsiako8istoten nakotanitenrat.

13 Nok tanon onka iatenharionkote neh enhania-kenne.

14 Nehoni kehiken Ori8atokenti Karonhiake nitioteri8inon On8entsiak8ekon enkariho8anaton, 8ene aiakaonniaten nonk8ekon; ethone onen en8a8e tsi iotokte.

15 Ne kati nonen ense8atkatho ne kari8aiesatatsera neneh iakohnikonraksatak8a, tsiniiot tsi rotrori ne

Rotokensehak8e Daniel, enkari8ataton n'onaktatoken-
kentike, (ratennikonraren onka ro8ennanontha netho
Rotokense.)

16 Ethone tsi ionontenion enhiontek8asentak8e ne
Judéronon.

17 Nok oni ne kanonsake ieharates tosa tethasts-
nent naonsahakoha tsiok oni nahoten akenhake ne
raononskon.

18 Nok oni ne kaehtake iehres tosa sahket naonsa-
hakoha ne raotseronniat.

19 Iotitentasere ne tsionathon8isen noiah nenkon-
tiatoten neh non8e te8enniserate oni nenkonststa-
ronthake.

20 Se8aterennaaien kati ne tosa koserake, tosa oni
a8entatokenkente akenhak n'onon ense8ateko.

21 Aseken ionikonraksentseratsanit tsinenhia8enne
nethone,neki enskat nareko non8enton eh totia8enhon
tsinahe tioton8entsiatasa8e tsiniiore non8a, iah oni
noiah eh tiaonsai8enne.

22 Neh oni ne iah taontaha8enniserokeri neh
ni8enniserotens iah onka tahioniakenhon ; neh tanon
ne iontatiatarak8en akori8ake, en8enniserokeri neh
ni8enniserotens.

23 Neh kati nenhiesarori nethone enhiahiron :
kenh renteron ne Keristos, ok ne's'ens : kenh nonkati,
tosa tasetak.

24 Aseken enhatinakerenne nethone ne Keristos
enhontatonni, Oni ne Rotitokense, iori8anerak8a-
tenion, teiotieronnonhaton oni tsi nenhatiieranion,
aantonseke oni asakotinikonrotako ne iontatiata-
rak8en.

25 Onen kati 8ahi non8a tahonnenne tak8arori.

26 Neh kati nenhiesarori nenhiiahiron : Karhakon
thenteron : tsi iateiotennhonta8enhe thenteron ; tosa
tasetak.

27 Ak8a tanon tsiniot nate8anennekara8e, tsi
tkarak8inekens takahientak8e nok tsi iatesastsothos
iakaniharho Sahokentane ; eh nenhia8enne nonen-
tentre n'Onk8e Roienha.

28 Aseken tsi non8e nenhioiataststokotonke n'iake8entaon ethonon8e natenkontentasente n'Ak8eks.

29 Ak8a neok en8atenniserohestste neh ni8enniserotens, en8aterak8aton, iah oni tataonsakas8athete nasonrekha, entkuniserenne ne karonhiake tiotsistok8aronnion nok tenhiotihenton8e nahosastensera tsi Tkaronhiate.

30 Ethone onen entkaieronnine karonhiake n'Onk8e Roienha raoteniensera, ethone oni oni akaon 8entsiak8ekon nonk8e enhiakaonsenanion enhiontatonstsk8enaiakhonseke, enhon8aken oni n'Onk8e Roienha tare tsi taiotsikeraronniontie karonhiakeson, enthok8eniatsero8anenhatie enthoiatanerak8atonhatie oni.

- 31 Nok entesakotori ne raaronhiakerononokon, neok nenthatihonra8ate tsi ensakotiiatarcroke ne Sakoiata8en tetsiaronk8en tsi ieioton8entsiokta nihon.

32 Kenh kati kaien tase8atennakerat kehiken Tsiohnion8arontohake tekari8akentonk8en: Ak8a neok enkarana8en oni enkask8eionten, ok naha neh ense8aienteristak8e tsi onen toha taiokennhonti.

33 Eh kati oni neneh nenhia8enne nonen ense8atkathoseron kehiken nikarihotens, se8erhek onen k-kheto tare n'Onk8e Roienha, ak8a oni onen kannhohakta irate.

34 Ori8iio tsi k8arori, non8a kenh ka8atsirate iah te8atohests tane ohenton neh nai8enne.

35 Karonhia On8entsia entiatohestste, kenh kaien nake8enna iah neneh non8enton tiiaontohestste.

36 Kenh kaien tsinon8e ni8enniseronte, tsi oni niio8istahe iah onka teioterientare, iah oni ne Rati-ronhiakeronon, raonhatsi8a ok roterientare ne Rake-niha.

37 Tsiki tanon niitonne sihotenniseratenion ne Noè, eh oni neneh nenhia8enne nohnen tentre n'onk8e Roienha.

38 Aseken, tsiniitonne ohenton sahonnnotonko8a, skennen tatehonastskaonk8e, ratinekirhak8e oni, rotiniakonsk8e, tsikiniiore iahatita ne Noë raohon8a-kon.

39 Nok iah othenon tehonnerhak8e en8ennoton ken, tsiki niore onen iahonnoton ak8ekon oni iaha-koiatenha8e; Etho kati oni neneh nenhia8enne n'onen tentre n'Onk8e Roienha.

40 Teniase kahtakon enhnesseke: Saiatat enhon8aiena nok enhon8atkenrate ne Saiatat.

41 Tekenias enkenithetake tsi iethetak8a; Skaia-tat enkon8aiena, enkon8atkenrate ne Skaiatat.

42 Se8atennikonraren kati: iah se 8ahi tese8ate-rientare toh nenkaha8i tentre ne Etsise8aianer.

43 Se8ari8aienterihak tanon kehiken, Onka kiok ne ronk8e ahontahoterientarake tsi nen8atasontine ahononsorensere ne Sakosehta ahatie8atense naha, nok iah tarere ia8eronhatie teionkenonsariten.

44 Neh kati oni nise 8aonni Se8atate8eiennenta-honhak: Aseken tsi non8e ne iah tese8arhare nenra8e n'Onk8e Roienha.

45 Kah nihenteron non8a tohiken ne rannhatseriio rori8atoken oni, nene Roianer rorihonte nasakostste-riste ne rannhatseraokon, neoni nasakohnonte tsi non8e nateioton8entsiohon?

46 Rotaskat netho rannhatsera neh nenhoierenha-tie tsi roiotate nonen ensra8e ne Roianer!

47 Ori8iio tsi k8arori, tsi ak8ekon enhorihonten tsi nihoien.

48 Kenh kahien tokat kannhatseraksen, enhenron ne raonikon rakon: ronisk8as ki oni naontare n'Akianer!

49 Nok ok eken asakokenrenseronni asako8enthoni ne Satehatinnhatsera, nok keken neh enskatne enhonton8esen ne tsionekaka8e.

50 Tobiken Rannhatsera Raoianer eh non8e ni8en-niserate nensra8e, tsi oni niio8istahe n'iah otheuon tenhorhareke.

51 Nok ehren enhoiatenba8ite, neh oni iatensha koieste nakon8arasonha : eitho non8e natenhior enthoseron oni tenhionnokaraniehonheke.

Te8asen nok 8isk Teioteri8asonterak8en.

1 NEH tenstiatieren ne Karonhiakon tsiniiot n'oieri nikontiiatassetserake Kontihaserenba8inontie 8athon-8ateratane ne Rotiniakhe.

2 8isk nikonti tkonnonk8etaieri, nok 8isk oni nikonti tiiotiteha.

3 Kehiken tiiotiteha neok iakontiha8e ne iehasera-
rak8a iah ne kenhie.

4 Kenh kaien ne konttokha oksaok neneh tion-
nenhienaten iehaserarak8ake.

5 Nok tsinikari8es ronisk8as nara8e, 8aotiserenta-
rane nok iahotita8e oni.

6 Neh nahoten nasonthen ontsaroko ionton : onen
kenh tare ne Hetsise8arhare, 8ase8e kati iatetsise8a-
terat.

7 Ak8ekon kati 8akontkestske nok 8akonttasera-
seronni.

8 8akonniron ne tiiotiteha : Tak8enbiehnon iah
nekenh teionk8atekse.

9 Nok ne konttoka takonniron : iah taonton na-
k8enbiehnon on8a's' en's' naha entionk8atoktase ;
8asene se8atatninonsera tsi tiontenninontha.

10 Tsi katinikari8es iatekontiiatakonte onen 8a-
ra8e ; nok ne iohnatate8eiennentaon iaonnete iahon-
ta8eiate tsi 8atenniote nok tontaiennhoton.

11 Nok onaken eh skonne ne tiiotiteha, 8akonni-
ron : Se8enniiio ! Se8enniiio ! tak8annho8onk8as !

12 Tontasako8enna8eron 8ahenron : ori8iio tsi iah
tek8aienteri.

13 Se8aterharat kati iah se 8ahi tese8aterientare
kah ni8enniserate tsi oni nio8istahe entre n'Onk8e
Roienha.

14 Aseken ak8a neh sateiot tsiniiot ne ronk8e ratentionhe, iasakohnonke ne raonnhatsera, 8asakorihonten ahatinikonraraketsinihoien.

15 Nok saiatat 8isk nika8istake tahaon, saiatat tekeni, saiatat enskat : tsiki nithonttoka : nok oksaok 8ahatenti.

16 Kehiken 8isk nika8istake roiena, 8ahatenti, nok 8ahakarhateniate tsiniore 8isk niiathatentsa.

17 Etho oni neneh nahaiere ne tekeni tehoiena, tekeni oni neneh iathatentsa.

18 Kenh tanon kuien ne ska8ista roiehna, 8aron-8entsiok8ate nok eh 8ahasete.

19 Kari8estsinahe onen sara8e ne Ron8aianer, nok 8asakokont-seratironten.

20 Eh 8athatahne ne 8isk niho8istaiena, 8ahona-tonhase ne 8isk natehotentson 8ahenron : Saianer ! 8isk nika8istake takatak8enniaienni eh kati oni nikon 8akeiaron ne sa8ista.

21 Nok ne Roianer 8ahenron : ioianere tsi se8eien-niio ; kenh sane niiori8aha nok ki taseri8aierite eso kati enkonrihonten : satonnharen raottonnharatsera-ton ne Saianer !

22 Onen neh eh isre ne teka8istake roiehna nok 8ahenron : Saianer teka8istake takatak8enniaienni, nok eh oni nikon 8akeiaron.

23 Nok ne Roianer 8ahenron : tsi sennhatseriio, kenh sane niiori8aha nok ki sari8atoken, eso kati enkonrihonten : satonnharen raottonnharaserakon ne Saianer :

24 Kenh kaien ne ska8ista roiehna, eh 8athatane 8ahenron : Saianer ! 8akaterientare tsi niseniakastste, tsienthok8as tsi non8e niah tesaienthon seroroks tsi non8e niah tatesareniaton.

25 Ne 8ahonni onkteronne nakon8istontienne, oken-rokon kati 8akasetonne ; kenh kati sek8 .8i tsinikon ne sa8enk.

26 Nok ne Raoianer tontaho8enna8eron ; 8ahenron : kan...atseraksensk8a, saterientarak8e, tsi

kienttok8as tsinon8e iah te8akientton, keroroks oni tsinon8e iah tate8akareniaton.

27 Teioton8entsiohonne kati tsi ie8istaientak8a iahesaientake, nok tsi naonsonka iaonsonktak8en akenik8ekonhatie tsinikon aioteiaronke.

28 Ehtsise8a8istak8a kati, nok neh satsitsion noieri niho8istaien.

29 Aseken skatson iakoiien tsiniiakoiien, enshonhion nok sekon enshoientane; kenb tanon kaien niah othenon tehoien ienkae8e oni tsi nihoienha enhon8ak8a oni neneh.

30 Astste kati iatsiseniiatonti niah othenon tekanhatserasta tsi non8e tetiokaras; eh oni non8e natenbionsenthoseron, tenhionnokaraniehonheke oni.

31 Ne nonen tentre n'Onk8e Roienha enthoiatanerak8atonhatie, tenthon8anitiok8atontie oni ne raoronhiakeronon okon, nok ethone enhennistsk8aren ne raonistsk8aratseranerak8atserakon.

32 Nok akaon8entsiak8ekon nonk8e raohenton enhionteroroke, nok tensakoiataiestasi, tsikiniiot ne teiotinakarontonha ranonhne, tesakokhasions notinnhetien tanon ne Kontitsinn.

33 Tsi ra8eientetakon ensakoiatoheststak8e notinnhetien, nok ne kontitsinn sanek8ati ensakoiatoheststak8e.

34 Ethene ne Ronontiio ensaka8enhase tsiniiakon tsi ra8eientetakon iakoiatontieton: karo kasene ise ne Rakeniha hetsise8amatateriston, se8ata8eiat tsi non8e niietsinaktaseronnienni sontonton8entsiata8a8en.

35 Aseken Sakatonkariakon, nok tak8anonten; 8akeniatathenhon, nok tak8anekanonten; 8akie8ahonhatiesk8e, nok tak8ate8eienton.

36 Akenekon kenhne, nok tak8aseronni; 8akenon8aktanihak8e nok tak8atkense, kennhotonk8e nok iesk8aiatatsenrion:

37 Ethone entiahiiron ne tiakori8aieri: Saianer! Katke nik8aken nasatonkariakseke, nok ak8anonten; ok ne ens aesaniatathenseke nok ak8anekanonten?

38 Nok katke nisaieshaonhatiesk8e, nok k8ate8eienton ok ne ens sahnekon kenhne nok k8aseronni ?

39 Katke nik8aken aesanon8aktaniheke, ok ne ens asennhotonke nok ak8atkenseron !

40 Tentesako8enna8eron ne Ronontiio enhenron : Ori8iio, Ori8iio tsi k arori tsi niiori8ake etho niie-tsiierase n'ak8a niieiakaha nakatatekenha iise eh nisk8aierase.

41 Ethone oni neneh ensaka8enhase ne sanek8ati iakoiatontieton : Se8ari8aston ! ehren ise8et nok 8asene tsi tiotekhaon8e, eh non8e nihon8anaktaseron-nienni n'otkonseraksen oni ne raotiok8a.

42 Aseken 8akatonkariakon, nok iah tesk8anonten, 8akeniatathenhon nokiah tesk8anekanonten.

43 Sakieshaonhatiesk8e, iah tesk8ate8eienton, Akenekon kenhne nok iah tesk8aseronni ; 8akenon-8aktanihak8e, kennhotonk8e iah tesk8atkense.

44 Ethone oni neneh tenthon8a8enna8eron, enthonniron : Saianer ! katke nik8aken, asatonkariak-seke, aesianiatathenseke, aesaieshaonhatie, sahnekon akenhake aesanon8aktaniheke ok ne en's' asennhotonke nok iah tak8aiatakennhaon ?

45 Tentesako8enna8eron, enthenron : Ori8iio tsi k8arori tsi iah enskatha eh teietsiiatierase enskat ne niiakasa, iah ki oni nii eh tesk8atierase.

46 Nok neh kehiken tsi tiakoronhiakenon8e niien-henhien ; kenh kaien ne iakoianere enhiontonnharana tsi non8e ne tiakonnhe on8e ne oni tsiniienhen8e.

Te8asen nok iaiak Teioteri8asonterak8en.

1 NE nonen saharihokten ne Iesos, 8asaka8enhase ne raotiok8a.

2 Se8aterientare 8ahi tsi tese8enniserake ok onen enshatonhete ; onen oni enhon8ateh8entete n'Onk8e Roienha ne tahon8aiientannharen.

3 Ethone oni onen 8ahontkennisa ne Ratitsihensto-

Sanens ratiatons oni ne rotikstenhokonha rahononskon ne ron8ako8anen Kaif ron8aiastsk8e.

4 Nok neh 8ahatitsienhaientak8e kah nahontahatiierate tsi ahon8aiena nok ahon8ario ne Iesos.

5 Nok tanon rontonhak8e : Tosa ki tanon tsini8entanoron akenhake, on8a sotsi enkariho8annha tenhiakonikonrharen oni n'onk8eokon.

6 Tsini kari8es, sekon oni Betani sitres ne Iesos, raononskon ne Simon roststa8is.

7 Tsiotion8isen eh on8e Katsetenhasi tite8enhienahere n'ak8a 8enhienanoron, nok tsinikari8es tehostskaon, ranontsine ton8eron Sahahoka8e.

8 Nok ne raotiok8a ohia nontahonatierase nok 8ahonniron : nahoten kasta en8aton nikon 8akaiesha ?

9 Esole naha iataiohnenon naontenninonke nok iakotent aiontatitenraton.

10 Nok tanon ne Iesos roterientaratsihon are, 8asaka8enhase : ohniotieren tsi se8ari8astani ne kenh tsiotion8isen ? Aseken ori8iio tsi takari8aierite nii akari8ake tsi nakaiere.

11 Aseken tiotkon e se8aientak8e ne iakotent, iah tanon nii tiotkon tatask8akanerake.

12 Aseken tsi onkiatoka8e ne 8eniehnaon neh takak8atak8ate tsi enhionkiatata.

13 Ori8iio, Ori8iio tsi k8arori : tsi on8entsiak8ekon ; kabkiok oni non8e nenhie8ennanoton ne kenh Ori8atokenti Kari8iio etho'k'niiori8ake entsiontroriaake tsi nakaiere.

14 Ethone onen saiatat ne tekeni ia8enre nihati, Sitas Iskariot ron8aiats 8asakotkensera ne Ratitsihenstak8eniios :

15 Nok 8asakori8anoutonse ; 8ahenron : toh nasakariakse nak8atsiak8arisien ? Asen nika8istasen 8ahon8asetase.

16 Neok oni onen saresake naontiesenne ahotenninon.

17 Neneh sontontenniseratierente tsini ienataraks ne iah te8attenk8aton, 8aon8ari8anoutonse ne raotio-

k8a ; Sahonniron : Kah non8e nisere aiak8akhonniana ne Shotonnhestston ?

18 Nok tontahenron : kanatakon niiahasene,kenh non8e thononsote, nok en-e8enron : Raton ne Roianer ; onen thoha aonkatenniseroktase ; sanonskon kati tenhiak8astskaon nakitiok8a ne Shotonnhestston.

19 Nok ne raotiok8a eh nahatiere tsinisakonnhaon ne Iesos.

20 Nok nonen sontaiokara8e, atekk8aratserakta Sahanistsk8aren, nok oni ne tekeni ia8enre nihati.

21 Nok tsini kari8es tehonastskaon 8asaka8enhase : Ori8iio ak8a Ori8iio tsi 8ak8arori tsi saiatat tsimitsion enhakatenninon.

22 Nok ko8anen tsi 8ahotinikonraksen, nok satiaatason taontasa8en 8ahon8ari8anontonse, ronton : Saianer : ii onteh kenh ?

23 Tontahenron, ne non8a ne kenh teiakiatonts enhakatenninon.

24 Kenh kaien n'Onk8e Roienha satentionhe tsikiniot tsi kaiaton ne raonba raiatatake ; nok tanon rotentasere ne ronk8e n'enhottenninon n'Onk8e Roienha ! Senha aioianerenhon ne tosa non8enton ahonakeraton netho ronk8e.

25 Sitas ne neh rotenninonre tahatati 8ahenron ! Saianer ii ontehken ? tontahenron ne Iesos, ak8a neok ne taseri8aierite.

26 Nok tsinikari8es tehonastskaon, Iesos 8atrak8e kanatarok nok 8ahaiatateriste oni 8athaiake nok iasa-kaon ne raotiok8a, nok 8ahenron : Se8aiena ise8ak nehkehiken nakieronta.

27 Katse oni tonsarak8e nok 8ahaiatateriste, iashakaon, 8ahenron : se8ak8ekon se8anekira.

28 Aseken neh kehiken nakenek8ensa, neh nonek8ensa n'ase Kari8aniraststak8en, kentioko8anen iontatenek8ensarise, naonsonterake8ate tsi iakori8aneren.

29 Onen kati 8ak8arori tsi iah sekon taonsaknekira nonenharakeri tsiniore ien8atenniserihe8e entsite8anekira raonakeraserakon ne Rakeniha.

30 Nok nonen sabatirennokten, Olivier Onontoharake niahonne.

31 Ethone ne Iesos Sasakorori 8ahenron: On8a kenh 8asontate ense8atateri8aientaten nii akeri8ake; Aseken 8aton tsi kaiaton: enhiiiente ne ranonhne, nok tenkonreni ne teiotinakarontonha.

32 Nok tanon nonen ense8akatonnheton, enk8ahentete Galilene nienhenke.

33 Tier tabatati 8ahenron: ok oni niahonstsahate, iah kinii non8enton.

34 Tontahenron ne Iesos: Ori8iio tsi 8akonrori, tsi on8a kenh 8asontate ohenton nahontontati ne kitkit asen nenskatonnhiase.

35 Tontahenron ne Tier; ok onte oni naionkhiiari-skontane aionkhiriosere iah kinon8enton tiiaikonhiatonnhiiase, Ak8ekon ok eh nabatiere, ne raotiok8a.

36 Ethone onen Getsemane kon8anatonk8a niahare ne Iesos; nok 8asaka8enhase ne raotiok8a: kenthose8atien, tsiniore ienkaterennaientako tsinon8e 8ake.

37 Neek iasakoiatenhase ne Tier, tanon teniase ne Zepedé sakoienhokonha, ethone oni onen tontasaden 8ahonikonranon8ake, oni 8aha8eriasanon8ake.

38 Ethone oni onen Sasakorori 8ahenron; Skanorons aonkeriote tsini 8akenikonranon8aks; kenthose8enterontak nok se8atie8aten.

39 Nok isih niiore niionsare nok etho 8ahati-k8entahren, 8ahaterennaaien, raton, Rakeni! aontonseke's' en's' ehren askha8itase ne kenh katse; tosa ki tanon ii aontonkenikonraierite, ise ki aontesanikonriione.

40 Eh natontare tsi ratiteron ne raotiok8a, nok rotitas; 8aha8enhase kati ne Tier: ionerak8at 8ahi tsi iah tesak8enion arahona enskat aio8istahe enskatne aiontiatie8atake?

41 Se8atie8aten nok se8aterennaaien ne tosa aese8anikonrasenni: Aseken kaiatasnoren nonikonra nok ioiatakerheion no8aron.

42 Sekon isih niionsare neneh tekenihaton, nok 8a-

haterennaian raton : Rakeni niah taontonsere nehren n'aontohestste ne katse n'iah taknekirane, ehkini-ia8enn tsini sanikonroten.

43 Ehare natontare, sekon are sasakotkatho rotitas ; aseken ak8aki ok tatehotiron8eksk8e.

44 Nok iah othenon tesakosteriston sekon isih niionsare, nok onen neh nasenhaton nahaterennaian, ok neh tontahatasa8en.

45 Ethone onen are eh sara8e, nok 8asaka8enhase ne raotiok8a : Se8entaf onen nok se8atorissen ; onen iakae8e, naontatenask8aienhase ne ionk8etaksens n'Onk8e Roienha.

46 Hennioh tese8atann, onen kenh ihre ne raka-terminonre.

47 Sekon ok nihottare, eh 8ahoketote ne Sitas, enskat ne tekeni ia8enre nihati kentioko8anen rotio- k8ine, ronsharenha8inontie, Kanhiashonha oni, nene ratitsihenstak8eniies sakonatorihatie.

48 Kenh kaien ne rotenninonre ne, sakotehnnienten tsera8i ra8en : nehne tenhinoronk8anion neh hetsise-8aiena.

49 Oksire 8ahoteranentaktenne Iesos, nok 8ahen-ron : Saianer ! 8atkounon8eraton, nok 8athonoronk8a- nion.

50 Nok tontahenron ne Iesos : ohrie, oh nahoten ahoiri8ake tsi kenh ises ? Ethone okta 8ahonnete nok 8aon8aiena ne Iesos.

51 Saiatat tsinihotiok8a ne Iesos tahasharotsiate ne raoshareko8a nok saiatat ne ratsihensto8anen raonnhatsera 8ahoiente, ak8a iahohontiakte.

52 Ethone tahenron ne Iesos : Saseta ne sashare-ko8a tsinon8e niionakte : Aseken tsiniiakon neh enkon8aniahese ok neh entsiakorioste.

53 Iah kenh tasere aontonse nahineken ne Rake- niha non8a, ak8a ok oni aiononteratie ahontahaka- tennietase oni ne isihnon tekeni ia8enre nikentiok8ake Ratironhiakeronon ?

54 Oh kati tanon naia8enne aioti8ennaierite tsini kaiatounion konton ehse nenhia8enne ?

55 Ethone ne Iesos Sasaka8enhase ne shotitiok8a, Sahenron: Assareko8a. kanhnia Se8ah-8inontie tsi tak8aiena-ere, anio's'iken onk8etaksensk8a; niate8en-niserake te8ak-ekonhatiesk8e, k8arionmmennihatie Ononsatokentike nok iah tesk8aiena.

56 Ak8a ki tanon neok ne tahoti8ennaierite tsi naha8enserou, tsi nihotiaton ne Rotitokensehak8e Ethone neraotiok8a Sahon8ate8entete nok Sahonteko.

57 Kenh kaien ne Iesos Sahon8aiena Kaike fnia-on8aiatenha8e Ratsihenstak8eniioke, eh thonaken-nisonhonne ne Ratijatons, Rotikstenhokonha oni.

58 Nok ne Tier isihniha tihononteratie tsi niore Ratsihensto8anen raotehenrakon rakaenhionne toh nienhia8enne.

59 Kenh kaien ne Ratitsihenstak8eniios oni ne Rotikstenokonha oni kanenrak8ekon tihonterientisask8e kanikonrhatonke tsi ahon8ario ne Iesos.

60 Iah tanon tehatiri8atsenrie-k8e; kentioko8anen sane Sahonno8entanion iah ki tehoti8eienstase; kahre onen teniase eh Satnitane.

61 Saniron; Ra8en naha kehiken: Akk8eni Akenonsari Niio raononsa, nok asen naonta aonsake nonsaketsko.

62 Ethone 8athatane ne Ratsihensto8anen, nok Saha8enhase iah kenh tataonta-eri8aserako? Tsina-hoten iesari8arhos ne kenh kaien?

63 Iah oh tahenron ne Iesos Nok ne Ratsihensto8anen tontahenron: Sakonri8aneken raosennakon ne Niio, nask8arori ise kenh ne Keristos, Niio Roienha.

64 Tontahenron ne Iesos; ak8a tasierite; kenh nii kaien enkonrori, tsi on8a en8atasa8en entsise8aken n'Onk8e Roienha, enhata8eiate enhanistks8aren oni tsi ra8eientetakon roosastenserakon ne Niio, nok otsikerakesson tsi Tkaronhiate tenthaientak8e.

65 Ethone ne Ratsihensto8anen Saharatsionko ne raotseronnia nok Sahenron: Sahate8ennaiesate, nahoten taonsaionk8aton8entsionitak8ake ne Te-

moins, ak8a non8a ise se8athonte 8ahate8ennaiesate ; nahoten kati ense8enron ?

66 Tontahonniron : tehotentsion narenheiate.

67 Ethone oni taontasa8en 8ahon8anistskerosera8e rakonsake : Otiake ron8aranonsaiaakhonsk8e, nok notiake raotinnhia ron8aienthak8e.

68 Ronton : Keristos tak8arori onka 8ahesaiente.

69 Astste atehenrakon eh renteron ne Tier ; skaiatat ne kannhatsera 8ahoteranentakten, nok 8akenron : Senikeekonne 8ahi oni nise ne Iesos Galileenronon ?

70 8ahatonnnhiie tanon akohenton nonk8e ; 8ahenron : iah ohtekeri8aienteri tsinahoten saton.

71 Nok nonen sistoiakenhonhatie, tikaiatat sahoken, nok 8ahakororianion netho ieteron 8akenron : neh oni kehiken saniiatat ne Iesos Nazaretronon.

72 Sekon are sahatonnnhiie, 8ahenron : iah tehiienteri ntho ronk8e.

73 Iah ak8a tekari8es ohnakenke, neh netho ionk8ene 8ahon8ateranentakten, nok 8aon8enhase ne Tier : Ori8iio onte tsi ok neh seseniiatat, tsi sathare 8atrori.

74 Ethone onen 8athateriatikhon, 8ahari8anirate 8ahenron : iah othenon tehiienteri netho ronk8e : Ok eh karatie tontati kitkit.

75 Nok ne Tier sareiarane Tsinithotati ne Iesos, Ra8en : ohenton naontontati ne Kittit asen nenskatonnhiiae, Sahaiakenne nok otsito8ann 8athasenthon.

Te8asen nok tsiatak Teioteri8asonterak8en.

1 Nok nonen siiorhonkene, 8ahontkennisa ne rati-tsihenstak8eniios oni ne rotikstenhokonha 8ahon8atsienhaien ne Iesos oni nahon8ario.

2 8ahon8anerenke, Pilatne niaaon8aiatepha8e ehoni iahon-8atsiak8arisi.

3 Ethone ne Sitas 8ahonikonraientane tsi ron8ari8entane, sahatateri8asten, nok ionsahaa8e nasen nika-

Sistasen eh ionsahoti rahotihenton ratitsihentak8eniios oni rotikstenhokonha.

4 Ratonne : onkennhike kanek8ensanoron sakateninon. Tahonniron ii kati ken onk8ari8a ? Satateri8aseronniien ki 8ahi nise.

5 Ok eh tiionsahoti ononsatokentike, ehren sarete nok iahatatniaterenke.

6 Kenh kaien ne Ratitsihenstak8eniios sahatiiena no8ista nok 8ahonniron : iah teioianere ne iataonse-te8aieste ne ka8istak8eniioke aonsete8ata : Asekon Onek8ensa iateiohnenon

7 Nok iathotiri8aientak8e ranahtsionni 8ahon8ahontaninon, tiiete enhiontatitahastake.

8 Nese 8aonni sekon non8a, Onek8ensa aoheta, kon8anatonk8a.

9 Neh kati iakaierite tsiniha8en Rotokensehak8e Jeremi ; ra8en : sahatiiena n'asen nika8istasen neneh iatehonenon tsi ron8atenninon ne tehon8akonhentak8en, ne oni ronateri8aseronniaton n'Israerhaka.

10 Neh sahon8ahetaninonte ne ranatsionni, tsiki nihakeri8a8i ne Roianer.

11 Iesos iahon8aiathe8e rahoenton ne rakora, nok tahori8anontonse, 8ahenron ; Iseken ne Sitaeronon Iesanontii ? Tontahenron ne Iesos ak8a tasierite.

12 Eh non8e nahon8ari8arho ne ratitsihenstak8eniios oni ne rotikstenhokonha, iah othenon tatethori8aserak8en ne Iesos.

13 Ethone ne Pilat 8ahenron : iah kenh tesathonte tsini iesari8arhos ?

14 Iah ki othenon tethotati, nese 8ahonni 8ahonera-ko ne rakora.

15 Enskat tsinihorennhaonne ne rakora, neh non8e nikaha8is tsinishatonnhethe enskat ens ne ranask8a enshonnhotonko. ka8ennii, neh oni nenhon8ari8anonton nonk8e okon.

16 Saiatat kati rannhotonk8e nethone neneh iah tesse8ashton Barabas ron8aiasts.

17 Ne kati nonen ak8ekon eh saontkennisa, 8asa-ka8enhase ne Pilat : kanikaien ense8arako Barabas

ahonsahiiatka8e ok ne's'en's' Iesos neneh Keristos ron8anatonk8a?

18 Aseken roterientare tsi kannoshatsera ok ahori8a tsi ron8aienahatie.

19 Nok tsinikari8es renstsk8ahere tsi tehaiatore-tak8a, ioteri8anietonhatie ne rone, 8aton : Tosa othe-non sasterist ne kenh Tronk8etaieri rahori8ake, Aseken ori8iio onte tsi 8ate8akateserentatieronniense non8a 8asontatek8e raonha raiatatake.

20 Nok tanon ne Ratitsihensto8anens oni ne rotik-stenhokonha, 8asakotinikonrata nonk8eokon ne Bara-bas ahon8ari8anonton, nok ahon8atonte ne Iesos.

21 Tontahenron kati ne Rakora : kah nikaïen enshiiatka8e ne teniia-e? Tontahonniron Barabas.

22 Tontahenron ne Pilat : oh kati neneh nenhoia-ta8en ne Iesos Keristos ron8anatonk8a?

23 Ak8ekon ok tontahotihenrete : Tehaientann-harak. Tontahenron ne rakora : oh nekenh nahoten shoteri8ate8aton? Ok ehken tahonk8isron ronton tehaientannharak.

24 Pilat 8ahattoke tsi iah othenon ohri8a tehatons, ok ehken tahonk8isronne, Oneka 8ahari8anonton. Akohenton nonk8eokon eh 8ahatsiohare nok raton : iah othenon te8akiatoron ne raonek8ensa ; iso kati ense8ateri8aketate.

25 Ak8ehon ok tahonniron ii iak8ateri8aketat, oni ne iakhiienhokonha!

26 Ethone ki tontahon8aiatineken8e ne Barabas : nok 8ahatennhane 8ahon8asok8a8esson ne Iesos, ethone onen 8asakotsiak8arisien ne tahon8aientann-haren.

27 Nok ne Kora raosotar tsi teieri8akennhatha niihon8aiatenha8e ne Iesos, eh oni non8e naonnitio-k8aroroke.

28 Nonen sahon8aseronniasi ne raotseronniat, kane tarhon sahon8aseronniate!

29 Nok ohikta 8ahonnon8arotseronni neh 8ahon-8anon8aroroke, tanon tsi ra8eientetakon nonk8ati taon-

8 25
22

10

8anhnon, teho 8atont8otanihak8e, ronton: 8atk8a-
non8eron Israerronon Iesanontio!

30 Ron8anistskeroseras oni tehon8anon8arehek-
hons.

31 Nok nonen sahonerihonkoten tsi ron8atento-
riatha, sahon8aseronniasi ne kanetarhon neneh raho-
tseronniat sahon8aseronniate, nok 8ahon8atiataten-
tiate 8athon8aientannharana.

32 Onen sihotiakenhonhatie eh 8athonterane, Cire-
neanronon, Simon ron8aiats neh 8ahon8aton-niokta-
k8en nahatiasaketate ne Iesos raioiaa.

33 Nok siiahonne8e Golgota kon8anatonk8a neh-
sakat naiahiron tsi ionontokeronte.

34 Sahon8anekanonte iotsitsiatken nok osiate
tekaiston; neok ne 8ahatkense iah tehonekiren.

35 Nok nonen sahon8aiasakestsko, 8ahati8astiakon
tsi 8ahontatiakonhase ne raotseronniat, niakaierite
tsiniha8en ne Rotokensehak8e: 8ahontatiakhonhase
nakatseronnia, nok 8ahati8astotsi nakekhare

36 Nok sahontien, Tehotinenraien.

37 Ehneken tsi rotenontsistate 8ahatis8enkaranen-
takte eh kaiaton 8atrori tsinahoten rostonton; 8aton:
neh kehiken ne Iesos Sitaeronon Ron8anontio.

38 Teniase Tenonk8etaksensk8a 8ahon8ariskonte,
saiata tsi ra8eientetakon nok saiata shanek8ati.

39 Tsiniiakon neh iontoheststak8e ron8enratonni-
hak8e ak8a teionnonkarenrons.

40 Nok ionton: ise ne senonsarisions nononsato-
kenti nok asen nonta sesenonsakestsk8as! satatiata-
kennha tanon non8a onen, Toka Niio iaienha aken-
hake tontasastsnent non8a ne kaiasake.

41 Ehoni neneh nihatiierhak8e ne ratitsihenstak-
8eniios, tehati8ennaseraties ne ratiatons oni ne rotik-
stenhokonha thihon8aieron ronton.

42 Sakoiatakennhaon nakoren, nok iah tehatatia-
takennhas ne rahonha: ne nahon8ahnontioke n'Isra-
erronon, tethastsnent non8a ne kaiasake nok oksaok
enteshak8etak8e.

43 Niio rohniahesen ; ne kati nahonoronk8ake ne Niio roiatakennha kitanon non8a : ra8en8ahi Niio rakienha.

44 Ron8enratonnibak8e oni neneh noseronni rotia-tentonhak8e, tenonk8etaksensk8a.

45 Iaiak siio-8istahehatie on8entsiak8ekon taio-kara8e tsiniore ne tioton niio8istahe.

46 Ne nahoten tioten siio8istahe 8athohenrete ne Iesos, raton : Eli ! Eli ! lamma sabachtani ? 8aton : Niio ! Niio ! ohniiotierei tsi takate8enteton.

47 Nok otiake netho ionk8ene iakothonte neh nika-8ennoten, 8aontonnion : Elie iehononks.

48 Saiata ratakhe tekanekak8a iahatrak8e, kana-karkenhiate 8aroharen, nok neh 8arate tsi 8ahone-kanonte.

49 Otiake rontonhak8e : te8aterharat kateshiken entre n'Elie nahoiauwakennha.

50 Ethone are onen Tonsahohenrete ne Iesos nok 8ahatonniseraton.

51 Eh nikaha8i Ononsatokentike ioniatarenton asennen 8ate8atoren, ehneken tontasa8en tsiniore netake ; nok 8atiaon8entsishonk8e 8ate8atenenhioren-seron oni.

52 Nok ontennhotonk8enhaton tsi ieiatarion nakoiatatokentikenha sahiontonnhethon oni.

53 Nok nonen sonsahatonnhete, tontaieiakenne tsi ieiataak8e, onatatokentike niiahonne eh saiontatken-seron.

54 Kenh kaien no Sotar-ko8a oni tsinihati ron8a-nennhak8e ne Iesos, 8ahontatto 8atiaon8entsishonk8e tsi oni nikon ontotasionko.8ahonateronhienton nok 8ahonniron : Ori8iio tsi Niio Roienha kenhue kehien..

55 Iohnentioko8anen tsionathen8isen isiniha tit-kontinikonraratiesk8e, Galile niore thon8aseron ne Iesos neh oni Tehon8asnietiene.

56 Eh kontiatarak8e ne 8aritere nok 8ari sak-tanon Sose sakotinistenha, oni Zepede sakotinistenha.

57 Onen siiokarahane saiatat rok8atse Ari8atiironon. Sose ron8aiats, raiatarak8e ne Iesos raotiok8ake.

58 Pilatne 8arete, 8ahoneken Iesos raoieronta, ok8aok 8ahote8entetase.

59 Eh kati naha8enne 8ahaiena ne Sose n'oieronta, nok neh nak8a kaniatariio 8atha8a8enhekte.

60 Nok eh 8ahata tsi non8e nak8a raonha niho8tsonbionnihne, oststenrake rorarakonne; nok kanen8ahio8anen 8ahanontekte nok sahatenti.

61 Nok 8aritere oni ne skaiatat 8ari, ak8a teiotokenton tsi iokaronte non8e nikenistsk8ara8e.

62 Tsi 8ahorhenne iotenniserohetak8enke tsi niek8atak8as ne Sentanoronsere. Pilatne 8ahontkennisa ne ratitsihensto8anens oni ne Pharisian.

63 Nok 8ahonniron: Saianer! tsiak8eiaras tsinahoten ratonhak8e ne sekon sironnhe kehiken tsiaonk8etokenha: Ra8en asen nen8ata ente8akenheion enskatonnhe.

64 Asatennhahne katitakannenraientake tsi raiatat, tsiniore nasen nen8ata; on8a kehiken asonthenne enthonne ne raotiok8a nok iaonsahatiha8e ne raoieronta, tanon asakotirori nonk8eokon ahonniron Shottonnheton. Onen senha neh Kanikonrhato8anen en8aton tsiniiot ne tiotierenton.

65 Tontahenron re Pilat: tsionk8etaien ne ratiionne, tsi kati nitise8anon8es eh nase8aier tsi se8ak8atako.

66 Eh kati 8ahonnete nok 8ahatik8atako, 8asakotiteron oni nenhontennikonraren.

Te8asen nok satekon Teioteri8asonterak8en.

1 ONEN neneh ontiahiakserokten, nok ak8a neok satontaentarenho n'a8ententa onke, ok naha ne 8aritere oni ne skaiatat 8ari eh 8akene8e tiatkensere ne tsi raiatatak8e.

2 Ok tontai8entsi 8atiaon8entsisonk8e A eken Niio raoronhiakeronon tahastsnente Karonhiake, ehren

Sahanenhienha8ite ne kanontektonne, nok eh Sahanist8aren.

3 Eh nihakonsoten tsiniiot tsi iororote, nok eh nikenraken ne raotseronniat tsiniiot n'oniete.

4 Nok tsi nahonateronhienten ne ratinonne eh nahotiiata8en tsiniiot n'iaka8enheion.

5 Tahatati ne raronhiakeronon. Sasaka8enhase ne tsionathon8isen : tosa nise seniteronn : Iesos se8ahi betsiseniia8isaks ne ron8aiatanentakton.

6 Iahkenhteshenteron : Aseken shotonnheton, tsiniiot tsi rotrori. Kasene nok tsiatkatho tsi non8e nhaiatiionnik8e ne Roianer.

7 Tesenisterihen tanon satsiatenti nok sahietsirori ne raotiok8a tsi Shotonnheton nok entsise8ahanteste Galilene ; ehiensetsise8aken, tsikiniiot tsi hetsise8arori.

8. Ethone tontakeniiakenne noshon8akon, iotite-ron8ere tanon ionatsennonnihatie nok tonsatiahratate saiakotirioriana ne raotiok8a.

9. Nok tsiniore niionsakene, eh Sasakototasiase ne Iesos, nok Sasaka8enhase : Satkeninon8eraton. Akta niiahakene rasitake Satkeninoronk8anion nok 8ahon8asennaien.

10 Ethone 8ahenron ne Iesos : tosa seniteronn ; Sasene, nok ietsirori nonk8atatekenha Galile niiehonne ethonon8e ientsionkhen.

11 Nok nonen sonsatiamenti, otiake ne ratinonnhak8e kanatakon saonnete nok 8asakotirori ne ratitsihensto8anens ori8ak8ekon tsi naha8enseron.

12 Neh 8ahonni 8ahontkennisa ne ratitsihensto8anens oni ne rotikstenhokonha : Skari8at taonnonni ka8isto8anen 8asakotikariakse ne Sotar.

13 Nok 8ahonniron : Se8enron : Asonthenne rotik8atton ne raotiok8a nok son8aiatatak8en tsini kari8es ionk8entask8e.

14 Nok ne toka ienhari8aronke ne rakora, ii neneh tenhiak8ataren enhiak8ari8aseronni oni, Skennu ki uise tatense8atohestste.

15 8ahatiiena no8ista, eh nahatiiere tsiniiot tsi ron8atirihonnienni, nok Sitaeronon raotinenrakon 8ate8ateri8areni neh nikarihote, Sekon non8a nika8a8is.

16 Nok nenskat ia8enra nihati Galile niahonne, onontoharake tsi ki non8e nihonatunk8e ne Iesos.

17 Nok 8aon8asennaaien nonen sonsaon8aken; otiake tanon 8ahontenno8ente.

18 Nok akta 8arete ne Iesos 8asaka8enhase; kasastenserak8ekon ionka8i ne Karonhiake oni non8en-tsiake.

19 8asene kati, nok ietsirionnien, ak8ekon nonk8e, ietsinek8ahest raosennakon ne Roniha, nok Roienha neoni ne Ronikonriioston.

20. Ietsirihonnien naieri8anoronk8ake, aionte8eienton oni tsinikon K8arihonte, nok tiotkon ente8ak8ekonhatie tsiniiore ien8aton8entsiokten.

Amen !

MARK.

Tiotasa8ak8en tsini hoiaton n' Ori8atokenti ne Roiatatokenti Mark.

1 TSINIIOT tsi tiotasa8e ne Iesos Keristos Niio Roienha Raiatatake.

2 Ronen ne Rotitokensehak8e: iahiiatori ne rake8ienha8e, raonha enhiahaaseronnien.

3 Kenh niha8ennoten ne Karhakonson ra8ennotaties; raton: Se8ahaaseronni ne Ra8enniiio rahohaa, tsionniarak8enhaton tsi rothate.

4 Karhakon sakohnnek8ahestak8e ne Sa8atis, nok sakoretsiaronsk8e naonsaiontat8ate oni aonsaiakoterake8ase ne Kari8aneren.

5 Ak8ekon ne Judée tienakere oni ne Jerusalemronon ron8aiatorensk8e: Nok ne raonha ak8ekon tasakohnnek8ahestonhatie Kaihionhakon ne Jourdan.

6 Kenh nihok8enniotenne ne Sa8atis; Oniak8aer onon8erhon rotseronniatonne nok ohna rotiatann-henne, tsistarare tanon otsinakontak8ane otsikheta rahotennatsera kenhne.

7 Ratonhak8e tsi sakotatisk8e; iah te8akerihonte n'ahiiennikatsienanerensi tsini haiatanoron ne tenhiatiasonterako.

8 Onekanos nii kierata tsi k8anek8ahesta; nok tanon ne raonha, Rotkon Ronikonratokenton entsise8anek8ahestak8e.

9 Ak8a taiotokentane ethone n'ara8e ne Iesos, Nazaretke tahaientak8e, nok kaihionhakon oni nehne 8ahatenek8aheste.

10 Nok ak8a neok sonsahateskoko, iahatkato ne Sa8atis tontonteronhiakhasi nok eh tahaiakenne ne Rotkon-Ronikonratokenti, Orite kenraken rotiatontak8enhatie tsi 8ahotienhase ne Iesos.

11 Eh oni taka8enninekenne, 8akenron; ise konhienha ak8ekon isha8e nakenon8esera.

12 Nok oksaok karhakon iahotori n'Onikonra.

13 Kaieri ni8asontasen nikari8es kontirio rohnariskonhonhaties, nok ron8aiatanonstatonhaties ne rahoronhiakeronon okon, eh oni nahe 8atenienteserones n'otkon nahonikonrotako.

14 Onen sihon8annhoton ne Sa8atis, Kalilene sonsara8e ne Iesos Sakorihonniennihatie ne Niio rahonakerasera.

15 Ratonne: Onen ieioteenniserihe, akta oni onen ih8e ne Niio rahonakerasera: sase8atat8e8at, nok tase8etak ne Kari8iio.

16 Onen kaniataraktatie sire ne Iesos, Sasakoken iatatekenhaa, Simon tanon Antré iataharos, aseken nitsiak8ask8e.

17 Sasaka8enhase ne Iesos: takehninonteratiesek nok ü enkenirihonnien Onk8e hentsetsiiataharosseke.

18 Ok eh taiatsiak8arisi ne rahonahahre nok 8ahon-8a ere.

19 Iah sotši ihpon tiipsha8enon, eh are ionsasakoken

iatatekenhaa, Sak tanon San nene Zebedé Sakoienhokonha, kaon8akon niitatit iataharaseronni.

20 Iasakohnonke oni neneh: Ok oni neneh eh-taon8atsiak8arisi ne ron8aniha oni ne kannhatsera nok 8ahon8asere.

21 Kafarnaim iahontenatorene; tsi 8ahorhenne ia8entatokenton, Ononsatokentike iahata8eiate nok 8asakorihonnien.

22 Ak8ekon ok iakohnerak8enhatonsk8e tsinihat-tokhako8a, aseken iah eh tehaierhak8e tsi Sakotatis tsinihatiierha ne Ratiiatons, neh tanon raierathak8e tsinihok8eniatseroten.

23 Saiatat eh raiaatare n'otkonseraksen rotienni, tontahohenrete.

24 8ahenron: Ah! Iesos Nasaretronon toh nate-tiattihen? neh kenh taseniente nask8atonte? 8akate-rientase onka nise: Ise ne Niio Iaienha.

25 Nok tanon ne Iesos tahote8ennak8isronhase, 8aha8enhase: tastotek, satsiakenn oni tsinon8e niseron.

26 Nese 8aonni 8aharonhiaken oni 8athohenrete tsi sakaiakenne ne rotiennine Otkonseraksen.

27 Ak8ekon ok iakohnerak8ask8e, iontonnionsk8e: oh nahaiatotenko8a ne kenh ronk8e? ok tisako8enniiio n'onatkonseraksen, ron8a8ennarak8a oni.

28 Nese 8aonni 8ahasenno8annha ne Kalilero-nonke.

29 Nok nonen sonsahaiakenne. Sak tanon San 8aonne eh 8ahonnete tsi thotinonsote ne Simon tanon n'Antre.

30 Ethone niitonk8arhosk8e ne Simon ron8enn-honsa, kanaktake kaiationni; neh niare taontierente 8atkon8arensaronnion.

31 Ethone akta niiahare, 8ahanentsa nok 8ahakes-tsko, iokontatie Sakenton-k8anoste; nok saioiohten.

32 Okarahane nonk8ati, onen siiateiotsothon eh 8aontatiataroroke n'iakonon8aktanionni niatekannro-tenson,

33 Iotiok8atsanit tsi kannhokaronte iakoteroronne.

34 Eso oni eh sasakotsiente niatekannrotenson iakonon8aktanitak8e; nok sasakoiatinekenseron oni notkonseraksen iakonatiennine, nok sakonnhesehak8e n'onatkonseraksen nakontrori tsi ron8aienteri.

35 Nok, sekon ok tetiokaras 8ahatkestske, tsinon8e shatitken niiahare eh iahaterennaien.

36 Nok ne Simon, oni ne rontenrotiene 8athon8a-karenha8e, nok 8ahon8asere.

37 Nok nonen Siiahon8aiatorene, 8ahonniron: ak8ekon ok ise iesaiatisaks.

38 Tontahenron: hennioh neh noiah tetkanataien niiehete8e iakeiatati oni neneh; aseken neh te8akenienton tsi te8akenon.

39 Nese 8aonni ak8ekon niiehata8eiatak8e, nok Sakotatiatak8e tsi ronterennaientak8a ne Kalile-ronon, nok sesakoiatinekenske n'otkonseraksen iakoh-natiennine.

40 Saiatat roststa8is 8ahoiatorene, 8attotontsothase tsi 8ahoneken, 8ahenron: ask8eni nasere sit-sient.

41 8athoniatasiharane ne Iesos tsi 8ahotkatho, iathonisnonsaerhase, nok 8ahenron; neh ikere satsie-8entann.

42 Ak8a neok iahate8ennokten ok eh tonhton tsi roststarak8e nok sahaton.

43 8ahotia8enratse nahatrori, nok sahotek8ate.

44 8ahenron: senikonrarak tosa onka sherori; 8as tanon shenatonnira ne ratitsihenstatsi nok asheni-konrasenniete tsi aseri8aierite tsini hotenienten ne Moïs tsi tokenske sasaton.

45 Nok tanon ne rahonha: ethok iahatasa8en 8athateri8areniate oni 8ahariho8anate tsi naha8enne. Ne se 8aonni iah tese8atonske ne 8ene akenhatie tsi ratenatorensk8e; tiotkon ok ihnon, tsi oni non8e sah-titken itreske, sekonki's' sane ok kenh titia8ensk8e ron8aiatorensk8e.

Tekenihaton Teioteri8asonterak8en Tsini koiaton ne Roiatatokenti Mark.

1 TOKARA nonta ohnakenke eh sara8e Kafarnaimke, tsiniiore iahakotokense tsi non8e nihota8eiaton.

2 Iotiok8atsanit Sahonteroroke, 8ationonsa8enren, sekon oni n'aste aheren natekakennia, nok neh sakorihak8e n'o8enna.

3 Kaieri nihati eh 8ahonne8e, roiatakenheion theon8ask8en8a8i.

4 Nok tanon tsi iah othenon taonton n'akta ahonnete tsi nateiaontaniron onk8e, 8ahatinonsoroksi nok eh nonk8ati tahatinaktente tsi raiationni ne roiatakenheion.

5 8ahonikonraientane ne Iesos tsi tokenske ko8anen ne thonetak8en, 8aha8enhase ne roiatakenheion : kien sonterake8e ne sari8aneraaksera.

6 Oksaok tahonniron ne rahotinikonrakon tsinihati eh ratiatare ne ratiiatons.

7 Ori8iio tsi iori8atsanit tsi nahoten raton ? Onka nakoren iakok8eniatseraien naonsaiontaterake8ase tsi iakori8aneren, neok 8ahi ne Niio ?

8 Ok shihoterientaratsihon ne Iesos tsini hotinikonra8ens, 8asaka8enhase : nahoten se8aton ne se8eriane ?

9 Kahnikaaien senha 8atiesen : nahiienhase ne kenh roiatakenheion, sonterake8e ne sari8aneraaksera, ok neneh akiron : testann, teseke ne sanakta nok sasatenti.

10 Neki ok oni naese8ari8aienterihake tsi rok8eniatseraien n'Onk8e Roienha on8entsiake aonsaharake8e ne kari8aneren ; 8aha8enhase ne roiatakenheion.

11 8akonrori : satke8sko, teseke ne sanakta, nok sasatenti tsi tisanonsote.

12 Nok tontahatane 8atrak8e ne rahonakta, kanenrakonson eh sahatohestste. Ak8ekon ok 8ahakone-

rak8enhaton nok 8athon8anon8eronn'ion ne Niio, ion tonnionsk8e ; iah non8enton teionk8atkaton neh nikarihoteh.

13 Nok ne Iesos tortahaiakenne kaniatarakta nionsare, ak8ekon ok ron8aiatorensk8e, nok neraonha Sakorionniennisk8e.

14 Tsiniiohaes eh 8ahoken Levi Alphe roienha, tsi iekarotasiata eh rents8ahere, 8aha8enhase ; Taknonteratie. Tontahatane ne Levi nok 8ahosere.

15 Nok nonen siiahonne8e tsi thononsote ne Levi eh 8athonstskaon, ronentioko8anen ne ratikarotations tanon n'ionk8etaksensk8eokonha 8athontonte ne Iesos oni ne raotiok8a.

16 Shahontkatho ne ratiiatons oni ne Pharisian, tsi ohseronni tehonastskaon ne ratiiatons oni n'ionk8etaksensk8e okonha ; 8ahon8ennenhase ne raotiok8a : ohniiotieren tsi tehontonsts ne ionk8etaksen ?

17 8asakori8aronkase ne Iesos, nok tasaka8enhase ; iah 8ahi tatehon8aton8entsioni ne ratetsiensts ne skennen tiiakonnhe, neh 8ahi naha ne iakohnon8aktani : iah kati oni nii neh tesekeiahaharatane ne tiakori8aieri tsi nonkati ne tkari8aieri neh tanon n'iakori8aneraakskon.

18 Onen non8a neh sahon8aiatoreenne ne 'Sa8atis raotiok8a tanon ne neh Pharisian, ratiri8akohe ohniiotieren tsi ronentontietha ; 8ahonnironkati : oh neneh niiotieren, ne Sa8atis raotiok8a, oni ne Pharisian ronentontietha, nok ne sentiok8a iah neneh tehonentontietha ?

19 Tontahenron ne Iesos : en8aton ken enhonentontiete tsinihati sakohonkara8i ne roniakon ? iah 8ahi tahonton ahonentontiete tsinikari8es 8atenniete, ratik8ekon oni ne roniakon.

20 Nok tanon ien8atenniserihe8e n'ienhon8aiatenha8e ne roniakon, ethone tanon onen enhonentontiete.

21 Neh oni sateiot tsi iah okenhase tetsienikhonk8a n'onen iok8enniakaionhon, aseken enhionehare, nok senha entsiosonhio8anen tsi tenskarine.

22 Neh 'oni sekon shakat tsi iah katsetakaionne teiehnekarha n'otsitsiase; aseken ten8atetsetanekare nok enkaiesha; katsetasetsihke tanon ienekarha n'onokase.

23 Tiotokentko8a A8entatokentike 8athatihetiake onatsia kaienthon, 8ahatirataniiontonko kati ne raotiok8a.

24 Nensok are tahonniron ne Pharisian : Satkatho ! iah kenh naha te8atia8enre neh naieiere n'A8entatokentike ?

25 Tontasako8enna8eron 8ahenron : iah kenh non8enton tese8a8ennanote tsi nihoieren ne David saho-toktase oni sahatonkariake, rahonha oni ne ronnehne ?

26 Toh nahaiere siihata8eiate Niio raononskon, Abiatar sihatsihenstatsi, iah kenh tehonatarakon, iah oni ken tesakohnataranonten ne ronnehne ne kanataranoron ne oni neok ne ratitsihenstatsi 8atonsk8e nahonneke.

27 Sekon tontasaka8enhase, 8ahenron : Ron8enni-serisenhenni ne ronk8e nia8entatokenton, iah tanon ronk8e tehotatsenhenni.

28 Neh kati 8aonni n'Onk8e Roienha raiatak8e-niio tsi ia8entatokenton.

*Asen haton nateioteri8asonterak8en tsinihoiaton Rti.
Mark.*

1 SEKON are ionsahata8eiate tsi ionterennaienta-k8a, saiatat eh raiatare ne skati roiatakenheion.

2 Ak8ekon ok iakoterharaton toh shiken nenhaiere, neh a8on8ari8arhost nahonsahotsiente n'A8entatokentike.

3 Nok ne Iesos, 8aha8enhase ne roiatakenheion : Kanonsihen testann.

4 Ethone 8asaka8enhase 8ahenron : ahonton ken

naontaieri8aierite n'A8entatokentike, okne's naon-
saionteri8ate8ate? Aonsaiontatonnhethe nonk8e ok-
ne's' naiontateriio? iah othenon tethonatati.

5 Ateriatikhonserakon 8asakotkatoseron, ok ikene
8ahonikonkararen tsini honeriasaniron. 8aha8en-
hase kati ne ronk8e: sanentsak8arisi, 8ahanentsa-
k8arisi nok oksaok eh nonsaioianerenne tsiniiot ne
skati.

6 Oksaok sahatiiakenne ne Pharisian nok iasako-
tinikonrisake ne Erodianronon kah nahontahatiierate
naonton ahon8aiena.

7 Nok tanon sahatotarho ne Iesos, nok kaniata-
rakta niahare 8ahonne ne raotiok8a; iotiok8atsanit
8ahon8asere, neneh Galile, Judé, Jerusalem, Idume
ak8ekon oni nisinonkati ne Jourdan tiakotention-
k8en.

8 Sahatiri8aronkanion ne Tyr-ronon oni ne Sidon-
ronon tsini iori8anerak8atenion tsini haierhak8e ne
Iesos, kentioko8anen oni neneh 8ahon8aiatoreenne.

9 Nese 8aonni 8asaka8enhase ne raotiok8a: ka8e-
iennentaonhak ne kaon8eia toka ten8aton8entsio8e,
sotsi 8ahi kentioko8anen, on8a toka tenhionkhiia-
torarake.

10 Aseken onen sikentioko8anen sisesakotsienton,
ne kati 8ahonni tsiki niaakon ne iakonnrare tsi ok
nakannroten ok kentitia8ensk8e ionskaneks neok oni
ne iaiakoiatosere ne raonhake.

11 Nck nonatkonseraksen tsiok's'en's' niiore iahon-
8aken tare ron8asennaiensk8e; kontonhak8e: Ise ne
Nio Iaienha.

12 Nok tanon sakonnheshhak8e nakontrori tsi
raonha.

13 Onontoharake niahare, nok 8atesakoiataiestasi
ne 8ahonne.

14 Nok 8asakoiatarako tekeni ia8enre nihati naha-
tik8ekonhatieseke neh oni n'iensakotori enhonteri8a-
notonra.

15 Asakok8éniatserononi naonsasakotitsiente n'ia-

konon8aktan'onni, oni naonsasakotiiatineken8e n'otkonseraksen onk8e iakonatienni.

16 Kenbnihotisennotens ne tekeni ia8enre nihati : Simon neneh Tier Shonatonk8en.

17 Sak Zebedé roienha tanon ne rokenha San nehne Boarneges ronatonk8en, 8atenientenstak8en, Ra8eras Roienha.

18 Andre tanon Philippe, Bartelemi, Satio, Aton8a, Sak Alphé roienha ; Tadde tanon Simon Kananeenronon.

19 Tanon Sitas Iskariot, neneh Iesos rotenninon.

20 Iotiok8atsanit are saieserenne nonen sonsahontaseiate, ak8ekon iah tehotinaktotask8e ne tahonstakaen.

21 Siiahatiri8aronke ne rao8atsire 8athotisterihen saon8aiatisakha aseken iontonnionsk8e, tehanon8ara8enrie.

22 Nok ne ratiiatons Jerusalem thotiientakon rontonhak8e are neneh : rotkonseraien ne Beelzebul, nok neh aosennakon tsi sesakotek8ata n'onatkonseraksens.

23 Nok tanon ne Iesos iasakohnnonke nok 8ahenron tsi 8atesakori8akentonk8en : oh naia8enne n'otkonseraksen astste iaonsahoiatonti n'otkonseraksen ?

24 Aseken toka iah skanikonra tehken tsi kanakeraseraien iah ki taonton akanakeraserateke.

25 Nok oni ne ska8atsira tekari8atironte iah ki taka8atsirateke.

26 Toka kati non8a ratateri8aiahaki n'otkonseraksen, nok tehori8atironte iah ki sotsi ihnon thiiare, ak8a tanon iosnoratie enhaton.

27 Iah onka taiek8eni ahon8anonskari ne rosastenseraien, ne iah ohenton tahontahon8anerenkhe.

28 Ori8iio tsi k8arori, tsi ak8ekon enshonikonrhen ne Niio ne kari8anernaaksera, oni tsinikon aiakori8aiesatak8en ne ka8ennaksens.

29 Nok tanon onkakiok enhosennaiesaton ne Rotkon Ronikonratokenti iah non8enton tiiaonsaha-

tiatoke8e: ok eken tanon enhorane niatekakonto
ahatetsiratak8e.

30 Neh 8aonni eh nahaiera tsi Sahatati ne Iesos ne
tsi rontonhak8e rotkonseraien n'otkonseraksen.

31 Onen eh 8aonne8e ne rontateken okonha oni
ne ronistenha, astste tontahatitane, iahonteri8aniete
iaon8ennonke, aseken sotsi kentioko8anen tehon3anen
ronnihne.

32 Sahon8arori, Sahiron: kenh tonnete astste ne
sanistenha oni se8atateken¹ okonha iesaiatisaks.

33 Tontahenron: Onka n'akenistenha oni ne teka-
tennontere.

34 Sathatkatonnion8e tsi ietaraien nok 8ahenron:
Kenh Sahi kaien n'akenistenha oni n'onk8atatekenha.

35 Aseken onka kiok enhon8anikonraierite ne Niio,
neh onkiatatekenha oni akenistenha en8aton.

*Kauerihaton tehioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiat-
atokenti Mark.*

1 SEKON are ne Iesos sasakorihonnien kaniatarakta,
lotiok8atsanit eh 8aonteroroke, ne se 8aonni kaon8a-
kon iahatita, nok atsiaktatie eh 8akakenniotane.

2 Eso iori8ake Sasakorihonnien tsi 8atesakori8a-
kentonk8en, ratonhak8e.

3 Se8ataonsatat: Saiatat ne ronk8e Sahaientho-
sera.

4 Tsi ronatsiontionhatie, otiake ohaakta 8akake-
rontane, otsitenokonha neneh 8akontekk8isa.

5 Otiake oststenrake 8akakerontane tsinon8e n'iah
eso teiokenraere; oksaok takanio aseken iah ki nakon
tetkaien;

6 Nok tanon ontsa nonen sontakarakoten oni ons-
tathen aseken iah ki eso teioteronte.

7 Otiake ohiktokon iakakerontane, takonteiaron
neneh n'ohikta nok Sahotirio iah kati othenon kasta
teiotonhon.

8 Otiake tsinon8e niion8entsiio nakaientane, 8a-kanio nok 8akanatsioharen ak8a 8akanorari, otiake asen ni8asen onteiaron nenskat, iaiak ni8asen, enskat oni te8ennia8e onteiaron ne skanatsia.

9 Ionronk 8ahenron : nonka teionhontakarontak8en naionronkate.

10 Nok nonen rononhaa siionsonton ne ratik8e-konne tanon ne raotiok8a, 8ahon8ari8anontonse, oh nahoten kenton tsi nahoten 8ahenron.

11 8ahenron : ietsiia8i nise naese8atokense tsini hoianerensereten ne Niio; kenh kaien nakorensen neok neneh ne teiontateri8akentonk8enni.

12 Nese karionni iah tiiateiekaraientas tsi iontkathos, nok ionronkas iah se sane teiakonikonraientas tsi nahoten ionronkas sotsi on8a entsiontatre8ate nok aonsaiontiatoke8e nakori8aneraaksera.

13 Iah kati kenh 8ahenron tese8anikonraientas tsi nahoten kenton tsi nahoten 8atkeri8akenton8e? neh kati onte ken ak8a iaese8anikonraientane notiake?

14 Raienthos : neh 8ahi roton no8enna raienthos.

15 Nok kenh kaien nohahakta iokerontaon, neneh iakoton ne iontataronkatenni n'o8enna; nok ki tanon nonen iakoronken, ok saok n'otkonseraksen tontahotak8enhatie tsi niiekaienthonne n'aka8eriane.

16 Eh oni neh niio, noststenrake iokerontaon, neh 8ahi iakoton n'onen iakoronken no8enna, ak8a oni 8aontonnharen.

17 Nok tanon tsi iah tetiaka8etakon iah ki tateka8ishastste; ne 8aonni ka8enniioki 8ahakorane ne kanikonraksensera oni kakenronniatsera ahoriionniat no8enna ak8a oksaok tsiontateri8astani.

18 Nok nohiktokon ieiokerontaon, neneh niakotaonsate tsi iothare.

19 Nok ki tanon iah teiontennikonranentasions non8entsiakeka, tiotkon on8e atsoko8atsera ionnon-tonnionk8a, neh tsiorios iah oni te8ateiarons.

20 Kenh tanon kaien ne tsi ion8e niion8entsiio ieiokerontaon, neh iakoton n'ionronkas no8enna, nok

taiakote8eientontio, oni Sateiarons: enskat asen ni8asen, iaiak ni8asen, nok n'oi8ah enskat te8ennia8e.

21 Ratonhak8e oni: iah 8ahi ok8irokeon tiieiehase-rotha, ok ne en's' ne kanaktokon iaionsete naeaseroten? iah kenh naha teiehaserotak8ake teiehniotha nohasera?

22 Aseke, iah tekaien n'ioteri8aseton n'iah taonte-rihotasionhe.

23 Ionronk nonka teionhontakarontak8en naionronkate.

24 Sekon are sasaka8enhase: ise se8anikonrarak non8a kenh se8athonte. Ok eh nentsetsiierase tsi nenhietsiierase, nok tanon nise ne se8athonte ientse-tsiioheststen.

25 Aseken ne roien sekonki enshonhion, nok n'iah othenon tehoien Ak8ekon enhon8ak8a tsini hoiienha.

26 Ratonhak8e oni: neh testiatieren ne Niio raonakerasera, ne ronk8e 8ahaienthon, nok nonen rothetison neok ne shotas shaieseronne oni tsi 8entatenion oni 8asontatenion.

27 Nok sane n'onatsia 8akateronten oni onteiaron, iah eh nahoten tehotokatabon oh naha8enne.

28 Aseken aonha n'on8entsia taionni ohonte kahente, eh ise8e n'orata nok oratakon eh tontenatsionni.

29 Nok nonen Sakanorari taionsaroroke 8aenatsi-iake aseken onen ki ieiohe naieienthoko.

30 Sekon are ratonhak8e: oh nahoten taontete8a-tienientenste, ok ne en's' taete8ari8akentonk8ate ne Niio raonakerasera?

31 Ak8a neh sateiot naieientho otsinek8ar nikanen-hoten ionthontoseratha, nehonte tiaonhaha kennika-nenhaa tsinikon ne kanensonha ieienthota.

32 Nok tanon nonen kaienthon 8akanio onteiaron ak8ekon oni ionsaiakok8eni tsinikon ne ieienthos', nok tsi nateionenro8anen tsi 8ationenronten, i'8a iah othenon teken eh 8akontsinakonni notsitenkonha.

33 Eh nithatastsk8e tsi tesakori8akentonk8ennis

oni tsi sakorionniennis tsiniore nahotinikonraientane ne Niio raori8asonha.

34 Ak8a neok ne tehari8akentonk8ak8e, nok onakenke tentesakori8atheten ne raotiok8a.

35 Nok nonen sontenniserokten, 8ahenron : tete8aiaiak.

36 Ok kati eh iekanenraien, iathatiiaiake toka nikaon8ake ron8atinonteratie.

37 Nok tsi natka8eratase kenok nontakari8estste ok naha ak8a 8atnekitahas.

38 Nok sane ne Iesos ohenton iehenteron atkonserane rakonhen ak8a ok skennen tihotas ; 8ahon8aiete, 8ahonniron : Saianer ! iah kenh ne kenh othenon tesa-nontonnion ok oni ken tiia8eronhatiehak ne kenthente8a8entane ?

39 Sahaie, nok 8ahatteten no8eron, 8ahenron : Tastotek, tatesatotat oni, nok tonsaka8eriiake ion8esenhon8e ok tiskanekaien.

40 Ethone 8asaka8enhase : oh niiotieren tsi eh niiore tsi se8ateronni ? Areko kennekenh tetise8etak8en ?

41 Ak8ekon ok ronateronhientenni nok rontonhake : oh nah onte ak8a nahaiatoten ak8ekon no8eron oni tsi kaniatare ron8a8ennarak8a.

Sisk-haton teioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatatokenti Mark.

IAHONNE8E isi nakaniatarati Katarenien-ronon raonaton8entsiake.

2 Ak8a neok Sontahatitako ne Iesos, Saiatat n'otkon rotienni, tontahak8irotka8e nok iathoterate.

3 Iah te8atonsk8e nahon8anerenke nese8ahonni karhakonson ki thireshk8e.

4 Eso iori8ake ne tehon8arensteren oni tehon8anenststerenne ak8ekon tehoiakhon ne kati aho8a iah te8atonsk8e nahon8anikonrarake.

5 Tiotkon on8e karhakonson, onontoharakeson oni thires, tehohenretanes ohnenhia ratatientanionnes.

6 Ak8a kati neok iahoken ne Iesos, iatharatate 8athonon8eron ak8a oni 8athotontsotase.

7 8athohenrete 8ahenron : Iesos, nahoten taskeniente ise ne Niio iaienha ? Konnekennis rahosennakonne Niio tosa niare askeronhiakente.

8 Aseken ratonhak8e ne Iesos : Satkonseraksen, tontatsiakenn ne raonhake.

9 Iesos 8ahori8anontonse 8ahenron nahoten iesaiaists ? Kentiok8a 8ahenron ionkiasts, aseken ionk8entioko8anen.

10 Ronekkennisk8e ne tosa aonsahotek8ate neh non8e ni8aton8entsiate.

11 Iah ihnon teken tionontahere, ionentioko8anen eh non8e tkon8atinonnhak8e k8isk8is.

12 Ak8ekon ok ron8anekennihak8e rontonhak8e : eh iatontak8atori kenh ihken thonnes k8isk8is neh iahonsaiakiia8eiaten. Oksaok 8asakaon ne Iesos, netho niiakonne.

13 Oksaok kati Sakontiiakenne, nok eh niiakonne tsi tkonnes ne K8isk8is, ka8enniiio ok neneh 8ahotihiation nensok 8akonteko kaniatarake iakontiatonti, ak8ekon eh8akonniheie ne te8ennia8ehetserasen nikonti.

14 Nok ne Sakotinonnhak8e 8ahonteko, sahatiri8aienhna kanatakon, nok tehonateri8areniatonhatio tsi niiahonne.

15 Ak8ekon ok 8aheiakenne 8aontkensera tsinontaia8enne, iahon8aiatorenne ne Iesos, nok 8ahon8aken ne Kentiok8a rotiennine, renstsk8ahere rotseronni ak8a oni tetkari8aieri : ak8ekon ok 8ahakoteronhienten.

16 Nok nak8a ronatkathon 8asakotirori tsiniiia8enhon n'otkon rotienni raiatatake nok oni tsini iotiiata8enhon ne K8isk8is.

17 Ne kati 8aonni 8ahon8aneken nahonsahatera-tako ne raonaton8entsiake.

18 Nonen-Shiionsahatita kaon8akon, eh 8ahoke-tote n'otkon rotiennine 8ahoneken nahaon nanasseke.

19 Iah tanon tehothontaton ne Iesos, ok eken 8aha8enhase; 8ahenron: 8as sa8atsirake niionsase nok sherori tsini iori8anerak8at tsinaiatierase ne Ra8enniio, tsi oni naientenre.

20 Sahatenti neneh, nok etho'k' iahatasa8en 8ahatroriate, roriho8anatonhatie oni tsini ko8anen rotenron ne Iesos ak8ekon ok taiontonnekhon, 8ahakohnerak8enhaton oni ne Decaporisronon.

21 Iotiok8atsani are saionteroroke nonen siionsara8e ne Iesos n'isi nakaniatarati.

22 Saiatat ne Sakotatis Jairus ron8aiats, eh 8ara8e nok 8athotontsothase nonen sahoken.

23 Rohnekennis, raton: Onen thoha aontaiahiheie keienha, konnekenni kati neh iase asheianisnonsaerhase nok aonsaieie8entane.

24 Ne se 8aonni ionsanehtak8e ki ne Iesos tsi sahatenti; iotio'8atsanit are ron8anonteratiene.

25 Skaiatat tsiiothon8isen eh kaiataratiesk8e, onen tekeni ia8enre niioserake siionn'rakaionse.

26 Niah othenon tehotik8enion ne rontetsiens arahona oni onte neok nostonha akon8atorissenthose, ak8a iekenhaok tsi kon8entenstetenni, okheken takanerak8atasere tsiionon8aktani.

27 Ne kati sahosenaronke ne Iesos, ok tiiate8atenenra8eheste, rashonne nonta8e nok rahotiata8itne iakaiena.

28 Te8atonhak8e na8erientakon: enskie8entanese naraona neok oni ne raotiata8itne kenh niaakiero.

29 Ak8a oni oksaok 8atkatane tsi iohnon8aktani, nok onttoke naonhake tsi onen sakaie8entane.

30 Nok ne Iesos 8ahattokatsi tsi 8akaiakenne ne rahonhake ne rahotanitenrat, tontahatkarhateni, nok 8ahenron: onka kenh niaaheiere nakatseronniak8ake?

31 Nok ne raotiok8a 8ahonniron: Ak8ekon kik

Sahi nekenh tateiasaiatoraraks: tanon kenh seriSa nontons onka kenh niahesaienre?

32 Sathatkatonhnion8e aktatie tsiniiot nahaiatisak-seke neh nakaiere.

33 Nese 8aonni Sahoteronhienten ne Tsiiothon8isen, oni ioterientaratsion tsi naha8enne naonhake, eh niahahe nok 8athotontsothase nok ori8ak8ekon ontrori nori8iio.

34 Nok ne Iesos tontahenron: neh sesatsiente kien tsi tisetak8en, skennen kati sasatenti, oni tsi saie8entaonhatie.

35 Sekon ok nihotare, etho 8ahonne8e ne Sakotatis raonk8eta, 8ahonniron: Onen iaka8enheion ne seienha, tosa kati senha ihsi non8e natetsenikonrharen ne Roianer.

36 Ak8a neok sahari8aronke ne Iesos neh nikarihoten, 8aha8enhase ne Sakotatis: Tosa othenon Sateronn, neok ne tasetakonhak.

37 Sasakotia8enratse notiake naon8asere neok ne Simon Tier, sak tanon San ne sak iatatekenha.

38 Iahonne8e tsi thononsote ne Sakotatis, eh 8ahontkatho ko8anen ronaterakareraston, otiake teion-senthos, nok otiake teiakohenretha.

39 Iahata8eiate nok 8ahenron: ohnontieren tsi se8aterakareraston, oh ohni nahoten tese8asenthota? Katiken ia8enheion ne kenh kaiataseha neseok ne iotas.

40 Ak8ekon ok tjhon8aieronhak8e; niarek8e tanon ak8ekon saieiakenne ethone eh niahare ne Iesos tsi tkaiationni ne kaiataseha neok ronne ne kon8aienha tanon nak8a raonha sakoiatenha8ine.

41 Iahanentsa, nok 8ahenron: Talitha Cumi; sakat naiahiiron: Tsiatase ü 8akonrori satkestske.

42 Ok eh karatie sontkestske ne kaiatase nok sontentionko, onen tekeni ia8enre sateiahoseriiaakonhatie, 8ahotinerakohaton.

43 Sasakotia8enratse niare naontrori, ethone 8aakonnthane nakon8anonte ne kaiatase.

*Iaick-haton Teioteri8asonterak8en Tsinihoiaton Roia-
tatokenti Mark.*

1 Iesos sahatenti neh non8e, tsi thanakere niion-
sare, ron8anonteratie ne rahotiok8a.

2 Nok tsi 8aha8entatokentane tahatasa8en 8asako-
rihonnien, 8asakotati tsi ionterennaientak8a ; kentio-
ko8anen ne iakothonte tsi rothare, iakohnerak8ask8e
oni iontonhak8e : kah onte nithori8enha tsinihari-
8aienteris ? Tsi oni ni8attokhatseriio tsi rattok8aa
tsi oni niionerak8atenion ne raho8eienna ?

3 Iah kenh naha neh teken ne ras8enkaraketas,
On8ari roienha, Sak, Sose, Jude tanon Simon rontate-
kenha ? Iah oni kenhnaha teiethiienteris ne roten-
nosenha ? Ak8a ki ok tihontateri8aientatennihak8e
ne raonha raiatatake.

4 Nok tanon tahenron ne Iesos : Ak8a se naha ne
Rotokense rahonakeraserakon ok ron8akenronni,
ra8atsirake, ieiohe oni nak8a rahononskon.

5 Iah othenon tehoieronnistston ne iori8anerak8at
neh non8e, tokara ok sane nonsasakotsiente ne iako-
non8aktani neok tsi 8atesakonisnonsaerhase.

6 Nok ronerak8ask8e tsini honatenno8entastskon ;
etho ok kati aktatiesonha tsi ionatak8enraron sako-
rihonnienhiatiesk8e, oni sakotatisk8e.

7 Ethone oni iasakonoake ne tekeniia8enre nihati,
nok teionk8etakehatie tsi iasakotori, oni 8asako-
k8eniatseron ne kontinikonraksen kontiiatatake.

8 Neok enskat 8asakori8atatse ne tosa othenon
iahatiha tsini iohahes, neok ne rahonatennists ; tosa
ahatiiarenha8isek, kanatarok, o8ista aontake ne
rahotinatatserakon.

9 Neok ne rahonata ahatiha8i, tosa tekeni tahona-
tseronniak8aientake.

10 8asaka8enbase oni : kaki ok non8e nenbietsiia
ta8eiaten, tsiok hentsise8atentionhe neh non8e ton-
tase8aiakenn.

11 Nok nonka kiok iah tatenhietsiiarhotonnire, iah oni taietsiiaaonsatate, sase8arasitokef nonen tentise8atenti neh 8atenientenstakon tsi enhionteri-8aketate. Ori8iio tsi k8arori tsi tikenha tsi nensakote-8eiennatsaniten ne Sodom-ronon oni Gomor-ronon tsiniiot neh non8e nihatinakere nonen tentesakoiato-retana.

12 Ok kati etho iahontasa8en iaonte8ennoten aon-saiontatre8ate.

13 Sasakohnatek8atanion n'otkon iakonatienni, sasakotitsientanion oni ne iakohnon8aktanionni.

14 Kare onen n'Onontiiio Herod 8ahosennaronke ne Iesos, aseken rosenno8annhaonhatie, 8ahenron kati: tohiken Sa8atis sakonek8ahestak8e shotonn-heton, rase 8aonni rok8eniatseraien ne karonhia-kekha.

15 Otiake iontonhak8e: Elie 8ahi; nok sekon otiake iontonhak8e: Rotokense, ok ne ens teshia-tieren ne Rotokense.

16 Saho8ennaronke kati ethone 8ahenron, neh thohiken Sa8atis ne 8akatannhaon ron8aniariakon, onen shotonnheton.

17 Aseken rahonha Herod rotennhacn tsi ron8aiena n'e Sa8atis nok ron8annhoton, ne tsi ok neneh raon-hafa sota teniak tennine Herodias kon8aiastsk8e.

18 Ne kati tsi ra8ennihak8e n'Herod ne Sa8atis: iah tetkari8aieri ne tsiatatekenkenha ronek8e aonsah-satateniakten.

19 Nese 8ahonni n'Herodias tehahonnharikhon-sk8e, neok oni aoskanektsera nahon8ario, nok iah tiie8atonsk8e.

20 Aseken n'Herod rotsanisk8e ne Sa8atis, rote-rientare se tsi tronk8etaieri oni Roiatatokenti, rokon-nienstak8e; iotkate oni tsi rori8aiennisk8e nok ro8en-narak8ak8e ak8a's'oni raon8esata naho8ennaronk-hake.

21 Kare onen iakahe8e tsiniieskaes tsinihonake-raton ne Herod, 8asakotenniothase ne rahosennahokon.

22 Eh ontaSeiate ne Herodias akoienha nok Satkanonniak8e, ak8a eso tsi tahonikonriione ne Herod oni n'enskatne ronatekk8ahere, 8arenhase ne kaiatase: Takeri8anontons tsinitesaskaneks nok ak8ekon enkonhion.

23 Ak8a 8ahari8anirate tsi 8ahenron; Ak8ekon enkonhion tsinikon tsi ok oni nahoten enskeri8anontonse, ok onte oni nasennon tsini 8akon8entsia.

24 Sakaiakenne, onistenha ionsaiori8anontonse, nahoten 8akenron enkeri8anonton? Tontakenron n'onistenha: Sa8atis raonontsi seri8anonton.

25 Skatakhe ionsontaSeiate tsi thenteron ne ronontiiio, 8ahorori tsi nahoten 8askaneks, 8akenron: ne ker8anontons n'askon ak8a oni oksaok akeratne aontakaratie ne Sa8atis raonontsi.

26 8ahonikonranon8ake n'Onontiiio, nok iah teho8enion naha8ennontion ne tsi kentioko8anen ron8athonte tsi nithotati.

27 Saiatat ne rahonnhatseia iahotori, 8ahorihon nahontahaha8i ne Sa8atis raonontsi.

28 Eh 8arete, nok tsi iontatennhotonk8a iahoniarake akeratne taharen, iaharon ne kaiatase, nok ne kaiatase onistenha ionsaiaon.

29 Iahatiri8aronke ne Sa8atis raotiok8a, eh 8ahonnete 8ahon8aiatata.

30 Onen etho sahonne8e tsi renteron ne Iesos, ne ratik8ekonne, Ak8ekon Saon8arori tsi nahatiieranion tsi oni nahoten Sasakotirihonnien.

31 8ahenron: ostonha niare te8atotarho tsi non8e iah tetionk8ene, nok ostonha ahese8atorishen; aseken ak8ekon iah tehotinak totask8e ne tahonstskaon tsini iotiok8atsanit iontkennisahask8e.

32 Kaon8akon kati iahontita, nok isih niiore niiahonne.

33 Nok tanon tsi 8aonttoke tsi sahontenti, kentio8anen oni nahon8aienterene; ak8ekon ok kati 8ationratate atsiaktatie, rononha ratihente; eh kati tkentiokote tsi iahonrarho.

34 Sontahatitako ne Iesos 8ahakahenhion tsini kentioko8anen etho iakotkennison ; 8asakotenre, neh tsi eh niaakoiata8enhon tsi niit ne teiotinakarontonha ne iah teiotien nasakohnonna, nok eso are etho non8e nasakorihonnien tsi 8asakotati.

35 Onen siiokarahane nonk8ati, 8ahon8ateranentakten ne raotiok8a, 8ahonniron : Onen iokara, tanon tsi iah othenon taietsenri ne kenthon.

36 Aonsaseiatori kati, aonsaontenti nok iaonsahatininen niieks tsi tionatak8enraron, aseken iah othenon tehonatennatseraien.

37 Tontahenron : ise ki 8ahi aietsinonte : tontahonniron : Sekon ne kaiere te8ennia8e k8enis aiak8anataraninonte iah ki ak8ekon taiaketane ?

38 Tontahenron : toh nikon se8anataraien ? Se8atkins, nok nonen Saontkense, 8ahonniron : 8isk, tanon tekentsiake nikentsiasa.

39 Ethone kati onen 8asakonnhane nasakotirori nak8ekon Ononhonrake aiontien, aionnitiok8ak8enraron oni.

40 Eh kati niit tsi Saontien, skatson te8ennia8e, Siskson oni niionk8etassenhatie.

41 Ethone ne Iesos 8atrak8e ne 8isk nikanatarake tanon ne tekentsiake, 8ahaterennaienhase, 8athanatariakon, iasakaon ne raotiok8a, nek nerononha iaonsasakonon nonk8eokon, ak8ekon oni ne tekentsiake 8ahatiiakkon oni neneh.

42 Ak8ekon 8ationstskaon ak8a oni 8ahakotane.

43 Nok tekeni ia8enre ni8aterake 8akanane tsini kon 8ahotatenre ne kanatarok, ostonha oni neneh 8ahotatenre ne kentsionk.

44 Neh nahoten ne 8isk ni8ennia8ehetserasen niionk8etake ne rotiskenrakete 8athonstskaon.

45 Ak8a neok Sonte8eiennentane, oksaok ionsasakotori ne raotiok8a tonsahatiiaiake Betsahida nonk8atik8en ; nok ne rahonha tonsasakonitiok8aronk8ate.

46 Nok nonen satons onnitiok8aronko onontoharake niiahare 8ahaterennaienna.

47 On8ar ok kaniatarhen siha8ihonhiontie onen taiokara8e, nok ne rahonha rahonhaa oni ehtiioke itres.

48 Nok 8ahoni konraientane tsi serenkencha tihonatentionhatie aseken roti8eraraonhatie; nok neh nahoten tsi niiorhenhonhatie eh niiahare onekakesson thire, ak8a oni anio neh nahoten narerheke akeiatoheststen.

49 8ahonnere neneh tsi 8aon8aken a8enkesson tare, 8ahonk8atianeronne kati 8ahi, nensok 8athotihenrete.

50 Neh 8aonni 8ahonateronhienten tsi ratik8ekon ki 8ahon8aken; nok tanon ne rahonha iasako8ennarane iahenron: Skennen tikenhak, tosa se8ateronnüse.

51 Ak8a neok tonte8enniioste iahatita oksaok 8atka8eriiake, Onen senha 8ahotinerak8enhaton.

52 Aseken tsiniiot neok iah ak8a tatehotiitoretton ne kanatarok ahori8ake sotsi sekton nihoneriasatsiioha.

53 Senazaret non8e iahatiserenne eh kati non8e iahonrarho.

54 Ok sishon8aienterihatie ne ienakere shahatitako.

55 Ok kenh tiiahahe 8ate8ateri8areni tsi ienakere, ok oni khe karatie taiontatiatakareni ne iakohnon8aktanionnis, etho niieiontatiatenhas tsi non8e nenhierisaronke enhiahiran eh non8e itres.

56 Eh kati niitonhatie tsi ni8a 8ataststekafa, tsi kanataienton, ionatak8enraron, teienakeraserokenson, kanatakonson oni ok eh nikatensonhatie ne iakohnon8aktanionni, ron8anekennis arahona neok oni ne kenniiaieiere raotiata8itne, nok tsiniiakon ne ieiaikoiatoseronsk8e raiatake tsiontonsk8e tsi iakonon8aktani.

Tsiatak-huton nateioteri8asonterak8en tsini hoiaton ne Roiatatokenti Mark.

1 ETHON ne Pharisian oni ne ratiatons Jerusalem nitho 8aon 8ahon8ateranentakten.

2 Neh enskat 8ahontkatho tsi iah teshontsiohares ne Iesos raotiok8a nathonstskaon ne kati 8asakotiri8asten.

3 Aseken ne Pharisian oni ne Sitaeronon iah non8enton n'iah taonsaontsioharehe ohenton ne taonstskaon, neh enskat ratiri8enhas8e nori8akaiaon.

4 Iah non8enton ne iah tahonsahontsioharehe ne tsi iontkerontak8a natenthonne ohenton ne tahonstskaon. Eso iori8ake ne ronatatatia8enrati, tsiniot are n'aietsetohare, aieksohare, aienaktohare oni.

5 Neh kati 8ahonni 8ahon8ari8anontonse, 8aonni8on: ohnihiotieren tsi iah tehatiri8aierits ne sentio8a tsinikaiaton nori8akaiaon, iah 8ahi tehontsiohares nonen tehonstskaonne.

6 Tontasako8enna8eron, 8ahenron: Ak8a onkeken thoieriton Tsinitise8enni ne Rotokensehak8e Esai ise ne Se8akon8ara; 8aton tsi kaiaton. Ratisene ok ionksennaiens, nok ihnon teiak8atere tsinonkati ne raoneriane.

7 Ok tiiori8akon tsi ionksennaiens, aseken neok nonk8esonha akori8asonha sakotirihonnienni.

8 Aseken ihsi iese8ation ne Niio rao8enna, nok neh se8atiena8aston nonk8e akori8atatsera; tsiki niot naietsetohare aieksohare; sekon eso noiasonha tsini se8aierha.

9 8asaka8enhase oni: Se8arios ne Niio rahori8atatsera, nok neh se8askennhen nise Se8ari8atatsera.

10 Aseken ra8en ne Moïs: Shekonniienst ne iesaienha: Toka onka kiok enhori8akenron ne roniha ok nehens ne ronistenha, renheih.

11 Nok nise se8aton: Onka kiok enhori8akenron neroniha oni ronistenha; Corban tsionni, Se8entonta

atanitenrat, niinho entkaientak8e ne ensaiatakenna ;
iahs ens oni tahonnhitseraientane.

12 Nok enhtsise8atia8enratse naonsasakoiotense
ne ron8aienha.

13 Eh nitise8aieratha tsi se8arios ne Niio rao8enna,
neh se8asere tsi nise8atatsenhenni, sekon eso noia-
sonha tsinise8aierha.

14 Ethone onen iahentiok8atihentho, nok 8asa-
ka8enhas, 8ahenron: se8ataonsatat nok se8anikon-
raientann tsinahoten enkiron.

15 Tsinikon rennek8anons ne ronk8e iah othenon
takak8eni nahoiataksate ne ronk8e ; neh tanon tsini-
kon tkaiakens ne raonhake neh tohiken roiataksatha
ne ronk8e.

16 Onka tenhionhontakarontak8en naionronke,
ionronk.

17 Nonen kanonskon siieshota8eiaton raonhaa oni
siken, 8ahon8ari8anontonse ne raotiok8a, nahoten
kenton nethon tekari8akentonk8en.

18 8ahenron: iah oni kenneken oni nise tese8at-
tokha ! iah ken tese8anikonraientas tsinikon nastse
nonk8ati tkaientak8a tsi rennek8anons ne ronk8e,
tsi iah othenon takak8eni nahoiataksate ?

19 Aseken iah ra8eriane tiie8ata8eiata, rahone-
k8entakon niiche8es, nok eh non8e ienskontiakenne
tsinon8e tiori8aien, ak8a ne ok nenhahonnhaseronni
tsini hokön.

20 Ratonhak8e kati, nese roiataksata tsinitkaia-
kens ne raonhake.

21 Aseken ne ieiatakon ok ne ens na8eriane, tkon-
tiakens 8anontonniontseraksens, kentesera, onk8e
aiontateriio.

22 Kanensk8en, aiontatkaronni nonk8e kasero-
hensera, kanikonrhaton, askennhatsera, atatkenron-
niatsera, kanaiesera.

23 Neh nak8ekon nakon nitkonnes, neh oni iakoiat-
taksatha n'onk8e.

24 Ethone ehren sarete neh non8e, tsi patchonton-

8entsiakhenhatie ne Tyr tanon ne Sidon niiahare; kanonskon iahata8eiate iah tererhak8e onka aiakotokens; nok iah teiotonhon nahioteri8aseton.

25 Aseken skaiatat ne Tsiiothon8isen en: kat ioiata-setseraien n'otkon iotienni, 8ahosennaronke no Iesos, eh on8e rasitakta ontisk8entaren.

26 (Kehiken tsiiothon8isen Grek-Sirophenisian nakanek8ensoten) renekennihatie naonsahaiatine. ken8e notkon tsi iotienni nakoienha.

27 Iesos tontaha8enna8eron 8ahenron: niarek8e iakohtann neksaokonha; iah se 8ahi tatekarensaron neksaokon akonatarok erhar o8ira akon8atinont.

28 Tontaho8enna8eron, 8akenron: Ak8a neneh tokenske, Saianer! nok ki sane n'erhar o8ira 8atons ens natekk8aratserokon aontakonnoronko tsini iakosense neksaokonha.

29 Ethone 8arenhase: neh 8akarionni tsini ka8ennoten tasatati, 8as sasatenti nok tsiakoie8entaon ne seienha.

30 Ionson8e tsi tiononsote, eh niot tsiioiakenhon notkon, tsiakoie8entaon nakoienha kanaktake ieiationni.

31 Eh tontahatenti ne Iesos, Kalile kaniatarakta natontare, 8atron8entsiiake ne Decapolis.

32 Eh 8ahon8aiathe8e iah tehatati oni tehaontak8ekon 8aon8ennitenten nahonisonsaerhase.

33 Niarek8e 8ahoiatotarho tsi ionk8ene, ethone iahanisonnsata rahontakon; nok 8ahanistskerarho rasnonke tanon rennasake kenh niiahaiere.

34 Tanon karonhia! iahatkatto, taronniserenne nok 8ahenron: Eppbetah, neneh naiahiiron, senonteksi.

35 Oksaok 8atatkak8eksi, tanon ontnerensi ne rennasake ak8a ki skennen ko8a tahatati.

36 Nok tanon ne Iesos 8asakotia8enratse naontrori, ok eken ne rononha senha tahatiri8akenniatane 8athonteri8areniate.

37 Ak8a ihken tsi rotinerak8enhatonsk8e ronton: ak8ekon tkaieri tsini hoieren; sesakotsienta ne teionhontak8ekon tsiontatis niah teiontatisk8e.

*Satekon-aton nateioterisasonterak8en tsini hoiaton
Roiatatokenti Mark.*

1 KENTIOKO8ANEN are nethone ron8anontera-
tiesk8e ne Iesos, tanon iah othenon tehotiien niieks,
nese 8aonni iasakononke ne raotiok8a, 8ahenron!

2 Ori8iio tsi khetenre kehiken te8akanitiok8aton,
onen asen nonta shiionkariskonton, iah oni othenon
tehonatennatseraien.

3 Tanon naka8entakon aonsakheiatori enhiakono-
ronse tsiniiohahes aseken otiake ihnon nitiaka-
8enon.

4. Tontahon8a8enna8eron ne raotiok8a, 8ahon-
niron: ionikonrokta ki8ahi naiak8anataratsenri ne
kenhnon8e tsinikon iatakaieri naiakotane.

5 8asakori8anontonse, 8ahenron: toh nikon Se8a-
nataraien? Tontahonniron: tsiatak.

6 Ethone 8asakorori nonk8eokon ak8ekon ehtake
aiontien, 8atrak8e ne tsiatak nikanatarake, 8ahaiata-
teriste, 8athaiakkon iasakaon ne raotiok8a nok ne
rononha onk8eokon iaonsasakohnon.

7 Sekon tokara nihotitsiaientak8e, eh kati oni
neneh nahaieere 8ahaterennaiahase nok 8ahenron:
ietsiion oni neneh.

8 Satonstskaon kati, nok ak8ekon oni 8ahonatane,
tanon tsiatak ni8asenontserake 8akanane tsinikon
8ahotikk8ine.

9 Neh nahoten ne kaieri ni8ennia8ehetserasen
niionk8etake ne Satonstskaon; ethone onen tonsasa-
koreniate.

10 Nok oksaok ne raonha oni ne raotiok8a tonsa-
hatiiaiake Dalmanutha niaonne.

11 Ethononh nathontatken Pharisian 8athatiri8a-
tiron-tonko, nok 8athon8anikonraserak8e 8ahon8ane-
ken enskat asakonatonhase ne iori8anerak8at karon-
hiakeka.

12 Nok ne Iesos rahonikonrakon tontaronnise-

renne, nok-8ahenron : Oh nahoten kari8anontontta ne iori8anerak8at kehiken niionk8etoten ? Ori8iio tsi k8arori tsi iah taontkatto.

13 Ok eh tasakotka8e nok ionsahatita oni tonsahatiiaiake.

14 Ok iah tehoneiaraon nahotinataraninonke onen enskatok sishotinataraien.

15 Kenh kaien enskat 8asakotia8enratse ; 8ahenron : Se8atsanisek ne Pharisian oni ne Herod raonat-tenk8atta.

16 Rontonhak8e ne rononhake ; neh 8ahi tsi iah teionk8anataraien.

17 Nok ne Iesos roterientaratsion tsinahoten ron- nere, 8ahenron : nahoten neneh se8atroration tsi iah tese8anataraien ? iah ken tese8akahenhions, iah oni kenh tese8anikonraientas ? Sekon oni keuh oni nise tetise8anikonrakaras.

18 Tese8akarar nok iah tese8atkattos ? Tese8aon- takaronte nok iahken, tese8aronkas ? iah oni ken tese- 8aien naonsese8eiarane ?

19 Toh ni8aterake ionanonhon ne rotikk8ihon Sahatinatarake ne8isk nihonnia8ehetserasen ne 8isk nikanatarake kheiakhonni ? Tontahonniron tekeni ia8enre.

20 Nok ne tsiatak nikanatarake, toh neneh nikon rotikk8ihon ne kaieri nihonnia8ehetserasen ? tontah- onniron tsiatak.

21 Tontahenron oh katine kenh niio tsi iah tese8a- nikonraientas tsi nahoten kiton.

22 Nok nonen sihiahara8e Betsaida eh 8ahon8aia- the8e saiatat teharon8ekon 8ahon8ennitenten naho- tsiente.

23 Iahonentsa nok 8ahoiatotarho tsi ionk8ene tsi- niioire iatekanatakte, ok neneh raostskeri 8aharho rakarake nok 8ahonisonsaerhase, nok 8ahori8anon- tonse nothenon ahatkattoseke.

24 8ahenron ne ronk8e tsi 8athatkatonnion, eh niio tsi khekens nonk8e ihiens tsiniiot ne karonta aken- hake,

25 Sekon ne Iesos iatonsahanishonsaren rakarake, nok Sahorori tahonsahatkathonnion; onen iakaierine ak8a oni tehakariios.

26 Ethone tsi thononsote ionsahotori, nok 8ahenron: tosa kanatakon niionsase tosa oni onka sherori.

27 Ethone are onen sahontenti neh non8e tsi tiona8enrare ne Cesare-Philipp niiahonne. Tsi niiohahes eh 8asakori8anontonse ne raotiok8a, tsi na hoten aiontonheke nonk8esonha ne raonha raiaatake?

28 Tontahonniron: otiake ionton ise ne Sa8atis, otiake, Elie; nok notiake ionton Rotokense.

29 Tontahenron: onka kati nise ise8ere n'ii? Tier tahatati, 8ahenron: ise ne Keristos.

30 Sahate8ennak8isron tsi 8asakotia8enrastse neh niio8 tsi asakotirori onkakiok oni akenhake.

31 Ethone oni onen 8asakonikonraientaten tsi iatekakonte eso enharonhiaken n'onk8e Roienha, tsi enhon8ate8entete ne ratiianerenseromni, ratitsihenstatsiokon nok oni ne ratiatons, enhon8ario, nok ki tanon tsi ensatonnhete nasenhaton nen8ata.

32 Ak8a iah othenon tehori8arhoron tsi neh rotharak8en8atic; nese 8ahomni ne Tier 8ahoriste nok 8ahori8asten.

33 Tontahatkarhateni ne Iesos Sasakotkathoseron ne raotiok8a, Sahote8ennateten ne Tier nok 8ahenron: ohron iset ne kiatakta Satkonseraksen; aseken iah tesanikonraientas ne Niio raori8asonha neok nonk8e akori8asonha.

34 Iasakononko nonk8eokon oni ne raotiok8a nok 8ahenron: Onkakiok enhienrheke rinonteratie, ak8a niare ratate8entet nok terak ne raoiasa nok rakser.

35 Aseken nenhionskennha tsi iakonnhe, enhia8akontonse; nok nii akeri8ake, oni aksennakon enhionte8entete neh enkon8aniakente.

36 Nahoten nah oni aionstste non8entsiak8ekon taiontentsa, nok aiontetsirate nonakenke?

37 Ok ne ens, oh nahoten tahatata8istak8e ne ronk8e ne raotonnhest?

38 Aseken onka enhionkatehase, ok ne ens nake-
Senna, kenthon tsi ion8entsiate kari8aneraakserakon,
enshotehase oni neneh n'Onk8e Roienha nonen tentre
enthoiatanerak8atonhatie Roniha raoiatanerak8at-
sera oni ne raoronhiakeronon okon.

*Tioton-aton teioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatato-
kenti Mark.*

1 RATONHAK8E oni tsi sakororihak8e: Ori8iio tsi
k8arori otiake kenthon ratiatare ne iah tahonniheie
ohenton naontkatto aon8e ne Niiio Raonakerasera
aosaststensera.

2 Iaiakhaton nonta onakenke, onontoharake niia-
sakoiatenha8e ne ne Tier, Sak tanon San eh non8e iat-
hatteni rahotihenton.

3 Nok ne raotseronniat Sate8ateronronten ehoni
nakenrakenne tsi niiot noniete, iah ki taontetsenri
non8entsiakeronon naiek8eni etho naierakenste.

4 Etho oni Sasakotiken Eli tanon Mois, Iesos teho-
titharak8e.

5 Ethone Tier tahatati, iahenron tsi nonk8ati ne
Iesos: Saianer! ioianere ne kenthon aete8enterontake;
Asen kati nahete8atoseroten, enskat ise sa8enk, ens-
kat Mois nok n'enskat Elie.

6 Tsiniiot niah tahoterientarake nahoten raton:
Aseken esoki tsi ronateronhientenni.

7 Nok eh iotsikeraratie Sahakorhoroke; nok eh
taka8enninekenne Saton: neneh Riien' a Rinoronk8a
Ko8a; hetsise8a8ennarak8ak.

8 Sathonkatonnion8e naktatie, nok iah onka na-
koren tesakotiken, raonhaa ne Iesos eh renteron.

9 Nok nonen Sishonanontastsnentonhatie 8asako-
tia8enratse nasakotirori onkakiok akenhake tsiniiot
tsi Saontkatto, tsi tanon onen enshotatonnheton non-
k8e Roienha.

10 Ak8a kati ok taonte8eientonko8a neh nika8en-

noten, neok teshontateri8anonttonni oh nahoten neneh naonsaiontonnhete kenheiatne.

11 8ahon8ari8anonttonse, 8ahoniron : oh niitieren tsi ronton ne ratiatons tsi Elie enthahente ?

12 Tontasako-8enna8eron nok 8ahenron : etho nenoh, Elie rahentene ori8ak8ekon enshak8atako ; nok kenh kaien tsini kaiaton nonk8e Roienha raiata-take iatekakonte tsi eso enharonhiaken, nok enhon-8akenron.

13 Nok n'ij k8arori tsi onen rok8athon ne Elie, etho oni nihon8aierase tsinithatinon8es, tsiki niit tsi kaiaton.

14 Nok nonen sonsahonne8e tsi ratiteron notiake raotiok8a Kentioko8anen tehon8atinenronni nok ratiatons tehotiri8atironte.

15 Nok ak8ekon ok 8ahakonerako nonen siionsaon-8aken tontare ; 8athon8anon8eronnon.

16 Sasakori8anonttonse ne ratiatons, 8ahenron ; oh nahoten tese8ari8atirontak8en ?

17 Saiatat tahatati 8ahenron : Kentho riiatte riien-ha neh notkon rotienni.

18 Skanorons ens iatahontkontak8e nonen enhoie-na taka8aststotonnion ens rasakon oni tenhennokara-niehon, ne kati 8akheneken nesentiok8a naonsakon-8aiatineken8e nok iah tehotik8enion.

19 Tontahenron ne Iesos : Kanoron ki oni tsini se8atenno8entastskon : toh nekenhak8a nen8e ente8a-k8ekonhatie ? ok oni ten8akeron ia8eronhatie ? kenh nontatsiatenhaf.

20 Eh nontahoiateniha8e, ak8a neok 8aoken ne Iesos, nensok n'otkon 8ahoronhiakente ne raksaa, ehtake 8ahoiatonti ak8a neok ne Skaontsi.

21 Iesos 8ahori8anonttonse ne raksaa roniha : toh nahe eh siiot ? tontahenron ok eh siiot Sarennake-rate.

22 Eso iori8ake otsirake, a8enke iehohiatontion nahorio ; ne kati nothenon ask8enieseke tak8aiata-kennha, aontesanikonkararen tsini ionk8entent.

23 Tontahenron ne Iesos: ne ki naontasetak8e; ori8ak8ekon niieiakotonse ne tiaka8etakon.

24 Ok eh katsitaratie tsi tontahenron ne raksaa ronihä: Te8aketak8en, Saianer! Takiena8as akenikon-rastotserakon.

25 Sahatkatto ne Iesos tsi ak8ekon ok etho nontaiaka8enonhatie ethone Sahate8ennatsaniten notkon, 8arenhase: Satkon iah tesatati iah oni tesaronkas, ii, 8akonrori tontatsiakenn ne kenh raksaa raiatakon tosa oni non8enton ionsasata8eiat.

26 Teiohenretane tsi tontakaiakenne notkon nok eso Sahoronhiakente, ak8a ki eh nahoiata8en ne raksaa tsiniioh n'iaka8enheion; nese 8aonni 8aon-tonnion ra8enheion.

27 Nok ne Iesos tahonentsa, sahokestsko, oni sahatien.

28 Nonen kanonskon siiehenteron ne Iesos, 8ahon-8ari8anontonse ne ractiok8a, 8ahonniron: oh niitieren tsi iah nii teionk8ak8ekon naonsaiak8aiatinekenhon nekenh Otkon?

29 Tontahenron: tehioton8entsiohon naionterenaiaen aiaka8entontiete oni nakon8asenni neh ni8atkonseroten.

30 Onen arc ehren sahonnete neh non8e, 8athati-iaiake ne Galile; rerhak8e ne Iesos ok iah onka taiakotokense.

31 Sakorihonniennihak8e sanc ne ractiok8a ratonhak8e: iatekakonte nonk8e Roienha tsi 8ahon8ate8entete rahotisonke ne rotiri8aneraakskon, enhontennhane enhon8ario; nok ki tanon nonen enha8enheion, asenhaton nen8ata enshatatonnhete.

32 Iah othenon tehotinikonraientask8e neh nikarihoten, tanon ratitsanisk8e ne tahontaon8ari8anontonse.

33 Nonen Siiahonne8e Kafarnaiimke, kanonskon oni sihatiteron, 8asakori8anontonse; nahoten tontese-8ari8atirontatiene ohahakeson?

34 Iah onka tetiotati: neh rotitharak8enne onka onte senha enkaiatanoronke oni enhako8anen.

35 Nonen sahontientak8enthon, iasakohnonke ne tekeni ia8enre nihati, nok 8asaka8enhase : Toka onkakiok raskaneks nahaiatanoronke raonnaa natentraska oni enhon8annhatseronni.

36 Raksaa iahononke rahotinenrihen 8athotaste, 8ahokitarho nok 8ahenron :

37 Onkakiok tenhiontatarho'on neh niieksatoten ii aksennakon ak8a ii tehakarhotons ; nok iahse ii tataionkarhoton ne tenhionkarhoton neh tanon ne takatennieton.

38 Ethone San tahatati, 8ahenron : Saianer ! iakhi-ken otiake ne Skon8anatek8atha nonatkon nise Sassenakon tanon iah tete8es ; Iakhinnhese kati netsi iah enskatne tete8es.

39 Tontahenron ne Iesos : tosa ietsinnhes ; aseken iah onka taiek8eni ne iori8anerak8at tsi naeiere nii aksennakon nok akte aiakotentiatonhatie.

40 Aseken ne iah teionkhiri8as8ase ionkhiri8a8aseki.

41 Nok oni ne ska8isa onekanos onkakiok aietsinekanonte netsi Keristos raonk8eta, ori8iio tsi 8ak8arori tsi iah tehotonsere ne tekari8aserak8en.

42 Nok tanon nonka enshakori8aientaten enskat niieksatasa oni tiaka8etakon n'aksennakon, senha ioianere kanenhio8anen ahon8anenhianiake nok kaniatarhen iahon8aiatonti.

43 Toka Sasnonsa Sari8aientatenni, itsiak ; senha ioianere neiah tatasesnonsontake Karonhiakon asata8eiate, tsiniot ne tasesnonsontonke nok asatetsirate tsinon8e ne tiotekhaon8e.

44 Tsinon8e, niah tekonnaiheions nahotitsinon8a, oni iotekhaon8e.

45 Toka oni Sasita aesari8aientaten, itsiak : senha ioianere atsinokotatie asata8eiate karonhiakon, tsiniot ne tetsiaron tasasitontake, nok otsirake aiesaiatonti tsi non8e niah te8as8as :

46 Tsinon8e niah tekonnaiheions nahotitsinon8a, oni iotekhaon8e.

47 Toka Sakara sari8aientatenni, stako : senha ioianere skati aesaratake asata8eiate Niio raonakera-serakon, tsiniiot ne tetsiaron taskaratake, nok otsirake aiesaiatonti.

48 Tsinon8e niah tekoniheions nahotitsinon8a, nok iotekhaon8e.

49 Aseken ak8ekon skastson oni otsire tenhiontatiotsistarhoste ; nok ak8ekon tioiotsis tenkaiotsistarhoston ne Niio raori8anoronsera.

50 Ia8ekon ne tioiotsis, nok tanon nenhiotaksenne, oh nahoten entsia8ekonhontseron ?

51 Iseke kati tkaientak ne tioiotsis, nok skennen tikenhak tsi natetsion.

Oieri, aton teioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatatokenti Mark.

1 ONEN are ehron sarete neh non8e, iahara8e tsi te8aton8entsiaken ne Judé ihsi nakaihionhati ne Jourdan, kentioko8anen are 8ahon8aiatatsenri eh oni 8aonteroroke tsi ihres, Sakorihonniennisk8e tsinihorenmhaonne.

2 Eh oni non8e naon8aiatorenne ne Pharisian 8ahon8ari8anontonse kanikonrhatonke, 8ahonniron : ron8ari8a 8ikenh ne ronk8e naonsahatek8ate ne rone ?

3 Tontasako8enna8eron, 8ahenron : Nahoten kati hetsise8ari8atati ne Moïs.

4 Tahonniron : Moïs rori8ataton, enhaiatonseron ne tetsiontekhasiatha nok tenshiatekhasi.

5 Tontahenron ne Iesos : ne tsini se8eriasaksen neh 8aonni eh nihoieren tsi roianerenseronni.

6 Nok tsi tiotasa8e nori8ak8ekon, Niio 8asakoiatonni, enskat roskenraketa nok enskat tsiiothon8isen.

7 Ne se 8aonni ne ronk8e enhote8entete ne roniha oni ronistenha nok neneh rone enhateranentakten.

8 Nok ne teniiase enskat ok ienssiaton, iah oni tataonsanonk8etakehake ne teniiase ak8a tanon enskatok enskenhake.

9 Tosa kati ronk8e teshakhasi tsinahoten tehokken ne Niio.

10 Sekon ne raotiok8a sahon8ari8anontonse neneh ahori8ake nonen kanonskon sishatiteron.

11 Sahenron : Onkakiok onshatek8ate ne rone nok ohia onshatateniakten Sahari8anerake naonhake.

12 Ok neh sakat ne tsiathon8isen toka enhote8en-tete ne rone, nok oia ontsioniake, 8akari8anerake kanak8a.

13 Onen are eh 8akanenraserenne, eksaokonha ion-tatiatenha8inontie neh nasakonisnonsaerhase ; nok ne raotiok8a 8asakotinnhese nakta naontaiontatiaten-ha8e.

14 Sahori8aksase ne Iesos tsi Sahatkatto, nok 8asa-ka8enhase : Tosa ietsiiotasts neken tho naontaien n'ek-saokonha : Aseken ne Niio raonakerasera neh ako-8enk ne tsiontatiieren.

15 Nok ori8iio tsi k8aroris : Onka iah tenhatiena-8astane tsiniit ne raksaa ne Niio raonakerasera, iah tiiahata8eiate.

16 Ethone kati onen 8asakokitarho, 8asakoiatate-riste, oni 8atesakonisnonsaerhase.

17 Nok ak8a neok sishoiakenhonhatie Saiatat eh nontahatakhe 8athotonstsothase oni 8ahoneken, Sahenron : Saianer ise ne tisari8aieri : Oh nakiere ne karonhiake akatsennonni ?

18 Tontahenron ne Iesos : Onontieren tsi saton ti sari8aieri ? iah Onka nakoren neok ne Niio thori-8aieri.

19 Tsienteri Sahi tsini Satenienten : tosa seri8a-nerak kanak8a ; tosa sherio ; tosa senensko ; tosa sheia-no8enten ; tosa onka shekaronni ; shekonniienst ne iesaienha.

20 Tontahenron : Saianer ! ok te8akeri8enhasiton neh nikarihoten tsinahe tonkateiarontie.

21 Nok ne Iesos ostonha 8ahotkaroten Sahonon-8ene nok 8aha8enhase : Tsiori8at ki tisatoktani : 8as satenninon tsini saien, nok sheion ne iakotent ethone

entisatsoko8atseraientano ne Karonhiake : tontase, taknonteratie ensakete ne saiasa.

22 Ori8iio tsi 8ahonikonraksen tsini ka8ennoten 8aharonke, aseken eso roientak8e natsoko8atsera.

23 Ethone ne Iesos 8athatkatonnion, 8asaka8enhase ne raotiok8a : Ori8iio on8e ki onte oni ne iakotsoko8a tsi serenkeneba tiionta8eiatane ne Niiro raonakeraserakon.

24 8ahotinekheren ne raotiok8a tsini ka8ennoten tahatati ; Sekon tontaha8enninekenne ne Iesos, 8ahenron : K8aienhokonha, ori8iio tsi 8entore natsoko8atsera kon8aniahesen naionta8eiate tsi thonakeraseraien ne Niiro !

25 Senha 8atiesen ne Oniak8aer taontohestste tsi te8aontakaronte ne te8atsinetaronkotha, tsiniiot ne rotsoko8a ahata8eiate Karonhiake.

26 Onen senha 8ahotinikonrinekenne, nok tehontateri8anontonnisk8e : Onka kati nekenh karonhiake enhiente ?

27 Nok tanon ne Iesos 8asakotkatoseron, nok 8asaka8enhase ; ak8a neneh iah te8atonsere tsinonk8ati nonk8e, iah ki tanon tsinonkati ne Niiro, aseken ak8ekon niiehak8enies ne Niiro.

28 Ethone ne Tier tahatati 8ahenron : nok nii nori8ak8ekon ionk8atennikonranentatsion nok k8anonteraties.

29 Iesos tontaho8enna8eron, 8ahenron : Ori8iio tsi 8akonrori tsi iah te8atetsenrionhe nonka iakot8enteton, kanonsa, iatatekenha, iatennosenha, roniha, toka ronistenha, tokas oni rone, ok ne ne Sakoienha, oni on8entsia nii ekeri8ake oni ne Kari8iio.

30 Ne iah tentsicienasere kentho tsi 8enniserate oni ten8atiaseren ne te8ennia8e, kanonsa, atatekensera, atennosensera kanistensera ontatienhokon, oni on8entsia, oni kanikonraksens erakon ; nok nonakenke, iaonsaiakon8heke on8e.

31 Kenticko8anen tanon ne iehente ohnaken entsionton ; nok n'onaken ihhien neh entsiehente.

32 Neh ronathahitake ne Jerusalem nieiothahinou, ohenton ihre ne Iesos; ronateronhientenni, kateron-hontserakon oni tsi ron8anonteratie; netsi sakoiatatisk8atonne ne tekeni ia8enre nihati nok ori8ak8ekon sakoreri tsini hoiata8ensere.

33 Raton: Kehiken Jerusalem 8ete8e; onen nonk8e Roienha enhon8atiena8aste ne ratitsihenstak8e-niiis oni ne ratiatons; nok enhon8ari8ente arenheie, nok enhon8anate8entetase ne ronnonk8etaksen.

34 Tenhon8aieron, enhon8asok8a8esson, enhon8anistskerosera8e; ienhon8ario; nok ki tanon enshatonnheten nasenhaton nen8ata.

35 Ethone ne Sak tanon San Zebede Sakoienhokonha, 8aen8a8ennarane, 8aniron: Saianer¹ askeni8ennarak8e tsi nahoten akeniri8anontonse.

36 Tontahenron: nahoten tetsiaton8ents oni?

37 Tontaniron: askenon nonen Saiatanerak8atserakon saiatat tsi se8eientetakon ahenstsk8arake nok ne saiatat sesenek8ati.

38 Tontahenron ne Iesos: iah tetsiaterientare tsi nahoten seniri8anontons. Ensenik8eni kenh nenskatne aete8anekira? oni akatenek8aestak ahetsiate-nek8ahestak8e?

39 Tontaniron: enhiakenik8eni, Nok ne Iesos tontahenron: etho neneh tokenske enseninekira naketsetakon, oni entsiatenek8aheste tsiniiot tsi enkatene-k8aheste:

40 Kenh ki kaien ne tsi ke8eientetakon ok ne's' ne skenek8ati aionnistsk8aren, iah neneh ii takheion; nese ok neneh enhiontaton nonka enhiontatatk8atak8enni.

41 Sahotiri8aksase noieri nihati tsinahoten Sani-ron ne Sak tanon ne San.

42 Nok tanon ne Iesos ionsasakononke, 8ahenron: se8aterientare 8ahi tsini hatiierha nonk8eokon sako-naststeriston, oni ne ratisennason iesesakoti8enniio.

43 Tosa kati nise eh niitonhak ne se8anenrakon: ok eken se8atatennhatseronnien nirere aionkko8anen.

44 Onka tsinitision enreræke rari8ak8eniiok, ok ak8ekon tiieiakonnhatsera enkonhake.

45 Eh se oni Sahi niiot nonk8e Roienha iah neh tehanien'e nahon8akonnienste, neh tanon nasakokon-nienste, nok eso tenhakonhentak8e tsi enrenheie tsi-nonk8ati nonk8etak8ekon.

46 Siiahonne8e Jeriko, onen oni sishoutentionhø ne Jeriko non8e ronne ne raotiok8a oni kentioko-8anen, saiatat teharon8ekon Bartimè ron8aiasts, kenton naiahiro, Timè roienha, ohuhakta renstsk8ahere tehat8aritesk8e.

47 Sahonikonraientane tsi Iesos Nazaretronon ro-tohetstonhatie, 8athohenrete, 8ahenron : Iesos David iaienha ! askitenre.

48 Kentioko8anen 8ahon8ari8asten oni ron8aroris ne tatahatotate ; ok eken senha tontahak8isron tsi tonsahohenrete : David iaienha ! askitenre.

49 8athatane ne Iesos, nok 8ahenron karo nitre. iaon8ennonke kati ne teharon8ekon 8ahiron : Tiakari-8akenniate 8esaiatateri taiennonke oksa kati testann.

50 Ok eh tahatsiak8arisi ne tehat8eiarak8a, tonta-hatane, eh iahara8e tsi itrato ne Iesos.

51 Nok ne Iesos tahatati 8ahenron : nahoten sas-kaneks nakonhiatierase ? Tahenron ne teharon8ekon : Saianer ! Akken.

52 Nok ne Iesos 8ahenron : eh nia8en neh seh-sa-tiente tsi tisetakon.

53 Oksaok sahaken, nok 8ahononteratie Iesos tsi-niahare.

Enskat-aton ia8enre teioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatatokenti Mark.

1 ONEN thoha siiaonne8e ne Jerusalem, onen Beth-phagé Oni Betani non8e Sihonne, Onontakta ne Oli-vier teniiase ne raotiok8a iasakotori.

2 8asene 8ahenron : Kehiken tkanataien, ak8a neok ienseninatarane entsiatkato te8ahontes 8asharonte

nareko onka teiakosatenston, seninerensi nok kaseni-iatenhaf.

3 Toka onkakiok othenon enhiahiiron: Seniron! Roianer ki tehontonSentsioni nok oksaok entkon8atka8e.

4 Eh kati neneh 8anete, iahane8e 8aiatkatto tsi tekanatokin astste 8asaronte ne te8aontes; nok 8aia-sarontako.

5 Otiake netho ionk8ene 8ahiron ohniiotieren kehiken 8eseninerensi?

6 Ok neh tontai8asa8en tsini hoieren tsi sakorion-nienni ne Iesos nok iah Onka othenon tetsia8en.

7 Iakon8aiatenha8e kati ne te8aontes tsi tare ne Iesos, nok raonatseronniat 8akon8arase ne te8aontes nok eh tahanistsk8aren.

8 Ok eh nikatens 8ahestskaron tsini ienhenre, otia-ke ok neneh akotseronniat nok otiake ok8iresonha iakotiesk8e.

9 Nok tsiniiakon nohenton 8ahen oni nonaken taien, iontonne: Hosana! ahon8asennaaien ne tare raosennakon ne Ra8enniiio!

10 Takon8anon8eraton, n'etsite8aniha Ta8it raona-kerasera, raosennakon ne Ra8enniiio tsi tare! ahon8a-nenton Karonhiake!

11. Eh niiot tsi 8abata8eiate ne Iesos Jerusalem, iahak8atto oni nononsatokentike; ak8a tanca neok ne 8ahakaenhionnion, aseken onen siiokara, ne se 8aonni oksaok saontenti Betani niionsaonne, neok shonne ne tekeni ia8enre nihatik8ekonne.

12 Nok ne tsi 8ahorhenne nonen satontahonne eh 8ahatonkariake.

13 Iahatkatto isiniiore tiok8irote 8isonko8a, eh niiahare ra8esakonhatie nothenon ahatsenri, neok nene neioneratonte aseken areko tiieiohe tsini 8aia niiontha.

14 Ethone tahatati ne Iesos oni 8arenhase neh io-k8irote: Iah non8enton onka taonsaionhiake ne sahik! ronathontetsihon ne raotiok8a tsi neh 8ahenron.

15 Onen kati ionsaonne8e Jerusalem ; Ononsatoken-
tike niiahare sasakotek8ate tsini iakon netho ion-
tenninonsk8e oni ne ieninonsk8e, 8aharisionko tsi
teionthiosarak8a, oni tsi iontenask8atkerontak8a
norite.

16 Sakonnhesehak8e oni n'Ononsatoken-
tike aiontohestste aietsetenha8i.

17 Ratonhak8e tsi sakorionniennihak8e : iah kerh
te8aton tsi kaiaton : Ak8ekon nonk8e enkon8anaton-
k8ake nakenonsa Ionterennaientak8a? nok nise ka-
nensk8atsera se8atatenonsonniatenni.

18 Tsini hati 8ahonronke ne ratiatons oni ne rati-
tsihenstatiokon 8ahonterientisake oh nahatiere na-
hon8ario, aseken 8ahonateronhienten tsi ak8ekon ok
iakonerak8ask8e kon8akonnienstak8e oni ne raori8a-
sonha.

19 Nok sahatenti nonen siiokarahane.

20 Nok tsi 8ahorhenne orhonkene eh shonne, 8a-
hontkatto ne raotiok8a tsi oterake tiotasa8e tsi iosta-
then ne 8isonko8a.

21 Ethone Sareiarane ne Tier tsinitia8enhon,
8ahenron : Saianer, Ak8ekonseken iostathenhon thi-
ken 8isonko8a sre8aton.

22 Tontahenron ne Iesos : tase8etakonhak ne Niio
Raosennakon.

23 Aseken ori8iio tsi k8arori, onkakiok enrenhase
ne kenh iononte ; ehren iset kaniatarake iasatesko ;
neiah taontahatenno8entak8e ne ra8eriane, entha8eta-
kon tanon tsinahoten raton ak8ekon etho nenhia8en-
ne tsinenha8en.

24 Nese karonni k8arori : tsinikon ense8ari8anon-
ton aterennaientak8ekon kase8etakonhak tsi ense-
8arane, eh oni nenhia8enne.

25 Nok tanon nonen saterennaienne, sasanikonrhen
nonkakiok iesanikonraksaton aontiesenhake aonsaia-
nikonrhense oni nise ne Ianiha Karonhiake thente-
ron tsinikon ehtsenikonraksaton.

26 Aseken ne iah tentsisanikonrhensere, iah ki

oni neneh taonsahonikonrhen tsini tsenikonraksaton ne Ianiha Karonhiake thenteron.

27 Onen are ionsaonne8e Jerusalem, tsikati nika-ri8es Ononsatokitserakon ihres etho 8ahon8atera-nentakten ne ratitsihenstatsi oni ne ratiatons.

28 8ahonniron : kah niteshas, onka oni iesak8enia-tsera8i tsinisierha ?

29 Tontasako8enna8eron ne Iesos, 8ahenron : tsio-ri8at oni nii enk8ari8anontonse, tontak8ari8asera-k8as kati, ethone oni nii enk8arori tsinitekhas tsinika-tieranions.

30 Karonhiake kenh nitia8enon ne Sa8atis raote-nek8ahests katen Onk8ene ! Ennioh tak8arori.

31 Neok ne rahotinikonrakon thontohak8e : toka eniak8enron karonhiake, enthenron oh kati niotieren tsi iah tetise8etakon.

32 Nok naiak8enron : Onk8ene, Onk8ene neneh nonk8ati iotteronk, aseken ak8ekon ok tiaka8etakon-ne tsi Rotokense ne Sa8atis.

33 Nekati ahori8a ok tonsahonniron : iah othenon teiak8ari8aienteri. Nok tontahenron ne Iesos ; iah ki oni nii tak8arori onka ahok8eniatsera kieratha tsini kierha.

Tekeniaton ia8enre teioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatatokenti Mark.

1 ETHONE are onen tonsasakori8akentonk8en, 8ahenron : Saiatat ne ronk8e 8ahanenharaiiento, 8ahatehenronni aktatie, 8aronni teionhiaritak8a, 8ahanonsonni oni neiononsaniron, ethone tasakoni ne ratinenharaienthos.

2 Nok nonen siiakaha8e tsini8aiaris iasakotori kannhatsera, nahontahatiha8i tsini iotonnison.

3 Tasakotiiena neneh, ak8a niare 8asakotisok8a-8esson ethone raotiiatoskon sasakonatek8ate.

4 Sekon tihate ionsahotori, 8ahon8anenhioiake ne-

neh, nok nonen sahonaterihonkoten tsi 8aon8aken-
renseronni, ethone sahon8atek8ate.

5 Sekon are oiaħ ionsahotori, tahon8ario neneħ ;
sekon kentioko8anen tihatite iesesakotorion, eh oni
neneħ nontahon8atiierase, otiake 8ahon8atisok8a8es-
son, nok 8ahon8atirio notiake.

6 Kare onen neh nak8a Roienħa Ronoronk8a iaho-
tori nonaken 8ahaonniate ; 8ahenron: tenthon8arho-
ton naha ne neh ne Riienħa.

7 Nok tanon ne ratinenħaraienthos 8ahonniron
nonen siiaon8aken tare: neh tohiken rahonenħare
8atonsere, enniöh hetsite8ario nok ii onk8a8enk en8a-
ton tsini hoiën.

8 8ahon8aiena, 8ahon8ario nok ihnon iahohnati.

9 Oh onte nenħaiere ne Raiatak8eniio? tentre nok
enhatennħane enhon8ana8enthonetho tehontenen-
haranonne, nok akoren ensesakohnenħarani.

10 Iah oni kenh naha non8enton tese8a8ennanote
n'Oiatonseratokenti tsinikaiaiton, 8aton: Neh saka-
nenħiak8eniione tsi tekaïosaien ne rotinenħias8enħon
ne ratinonsonni?

11 Neh kehiken ne Roianer etho nihokanonni, nok
ok tiionerak8at tsi tete8akanere.

12 Ethone 8ahontenienten nahon8aiena, aseken
8ahatiienterene tsi rononħa 8atesakori8akentonk8a-
k8e, nok onk8eňkon ionsasakotitsanike; nese 8ahonni
ok ehren tonsahonnete.

13 Ok eken iasakonatori otiake ne Pharisian oni
Herodian ahontenienten tahon8anikonraseren tsinen-
honniron.

14 8ahonniron, tsi 8ahon8aiatorene: Saianer!
ionk8aterientare tsi sari8ak8arision, nok oni tsi iah
tatesonk8etaiestasions tsi sheri8ak8arisiennis ne Niio
raori8asonħa: tak8arori kati: ioteri8ison kenh nahon-
8akariakse ne Cesar, katenħ iah? enħiak8akariake
kenħ? katenħ iah taiak8akariake?

15 Nok tanon ne raonħa roterientaratsion tsini-
thotinikonroten, 8asaka8enhase: oh niiotieren tsi

tesk8anikonraserha? Tak8anatonhas niare tohi nika-
8istoten akatkatho.

16 8ahon8anatonhase, nok ethone sahenron: Onka
kehiken rakonsare oni netho rasennare? 8ahonniron,
Cesar 8ahi.

17 Tontahenron ne Iesos: satsitsion ki 8ahi tsini-
kon Cesar rao8enk, nok Niio ne Niio rao8enk. Nok
8ahotinerako.

18 Onen non8a Saducean eh sahonne8e, neneh ron-
ton iah tekaen naonsaiontonnhete ne iako8entaon,
8ahon8ari8aneken, 8ahonniron:

19 Saianer: Moïs sonk8aianerensera8i, raton: On-
ka kiok enhrenheie areko teho8atsiraien, neneh teia-
tennontere enshotiniake ne ronekenha nahot8atsiron-
nien ne rotsiha.

20 Kenh kati nia8enhon: tsiatak natehontennon-
tere, 8ahoniake ne tako8anen, iah teho8iraientaon
tsiniioire iahrenheie.

21 Neh kati ne shokenha sahotiniake, iah oni neneh
teho8iraientaon ok nah 8arenheie; etho oni neneh
naha8enne nasenhaton niieherate.

22 Ak8ekon niahotiniake ne tsiatak nihontate-
kenha nok iah onka teho8iraientaon. Onaken 8aha-
onniate ne tsiathon8isen 8akenheie.

23 Kahkati nekenh nikaien enshotiniakonhatie
nonen entsiontonnhete ak8ekonse niiehotiniakon ne
tsiatak nihati?

24 Iesos tontasako8enna8eron, Sahenron: neh se-
8aiatatontha tsi iah othenon tese8anikonraienteri
n'Oiatonseratokenti iah oni ne Niio raosastensera.

25 Aseken nonen entsiontonnhete, iah onka tetsio-
niakhe; iah ne rotiskenrakete iah oni ne tsiona-
thon8isen, etho tanon nentsieiatoten tsiniot n'Eron-
hiakeronon karonhiake tienakere.

26 Nok kenh kaien ne iako8entaon, ense8anikon-
raientane tsi tokenske entsiontonnhete; iah kenh
non8enton tese8a8ennanote ne Moïs raoiatonserakon,
nahoten ra8en nok8irckon satnitaren ne Niio, sahen-
ron: II ne Abraham Isaak, Jacob, Ron8a-Niio?

27 Iah tehon8a-Niio niako8entaon ne Niio ; neok ne iakonnhe Ron8a-Niio, ko8anen kati 8ahi tsi se8aiata-tons.

28 Ethone saiatat ne Raiatons, tsinaha8erientiiio tsinahaieere tsi tontasako8enna8eron, eh niiahare tsi renteron ne Iesos, nok 8ahori8anontonse : kah nika-ien tkako8anen tsinikon 8atenienten ?

29 Tontahenron ne Iesos, kenh kaen kon8ako8anen : Saiatat ok ne Niio hetse8enniiostak rahonha-tsi8a ne Niio Sonk8a8enniiio.

30 Saunikonrak8ekon, seriasak8ekon, sasastensera-k8ekon tsi Hetsenon8ehak ne Niio : neh kehiken ne tiotierenton.

31 Nok kenh kaen tsionontere ak8a oni sereka taonsatiatieren : Shenon8ehak nonk8e tsinise nisata-tenon8es ; nok iah sekon noiah tekaen.

32 Tontahenron ne raiatons : Saianer : Ak8a tasie-rite tsi neh 8asiron, saiatat ok ne Niio iah oni tekaen sekon noiah neok ne Raonha.

33 Ne oni nahon8anon8ehake, aka8eriasak8ekon akonikonrak8ekon, akosastensera8ekon oni, oni ne taiontatenon8ehake sateiakonk8e tsi nakaonha niion-tatenon8es, neh onte tkasahatta ne kari8iiioseokonha.

34 Nok ne Iesos saha8enhase ne raiatons : tsi 8a-honikonraientane tsini hotakarite oni rori8ak8arision tsiniiot tsi tahatati ; 8ahenren : Akta isete ne Niio raonakeraserakon. Nok iah onka sekon noiah tesen-8ari8anontonni.

35 Nok nonen Ononsatokentike sisesakotatis 8a-henron : oh nah niiot tsi ronton ne ratiatons tsi Ta8it Roienha ne Keristos ?

36 Aseken ra8en ne Ta8it Rotkon Roiatatokenti sahonikonrata : Roianer ra8enni n'Akianer tsi ke8e-ientetakon satien tsiniiore iatakhieniarorarake oni as-heiarasitoke8atake ne iesas8ens.

37 Oh kati nekenh naiia8enne ne Roienha aken-hake, ratonse Rake8enniiio ? Ak8ekon ok iakaon8es-k8anihak8e naiakothonteke tsi rothare.

38 Ratonhak8e oni tsi sakotatisk8e : ietsitsanisek tohiken ratiiatons nene ronon8esk8ani aontiata8ate tsi ionk8ene taiofaseson ahotiata8iton.

39 Neh oni ratinon8es ohenton iahatistisk8arake tsi ionterennaientak8a tsi oni iontenniotta.

40 Sakotinonskarihatons ne ionatereons, ratiri8a-kenserak8a tsi ronaterennaientakseresons : senha rononha kare8atatsero8anen enhotirane.

41 Ak8a eh non8e nateiotokenton nihenstsk8ahere ne Iesos, tsi non8e niie8istatahasta, tehakanere kati tsiniiot tsi ie8istarha.

42 Kentioko8anen niakok8atse eso 8aeren, karehonen iotereonskon eh on8e iotent, tekeni k8enis 8at-karen.

43 Ethone iasakononke ne raotiok8a, nok 8ahenron ; ori8iio tsi k8arori tsi neh aonhaa isinonh tsina-kaiere tsiniiot notiake.

44 Aseken notiake neh 8aeren tsinikon ne iakoke-totani, nok ne kenh kaienh, kententsihon ethok oni niioientak8a tsinikon 8ahoti.

*Asenhaton ia8enre teioteri8asonterak8en tsini hoiaton
Roiatatokenti Mark.*

1 NONEN sishoiakenhonhatie ne Iesos, saiatat ne raotiok8a, 8ahenron : Saianer ! Skaenhion tsiniio-ianere tsi tekanenhiasere oni tsini kanonsiio !

2 Iesos tontaho8enna8eron, 8ahenron : teskanere 8ahi kenh non8a kehiken nikanonsa ? iah oni nenskat tataonsakanenhiaserake niah takarision.

3 Nok nonen Olivier onotoharake siiehatiteron. tiotokenton tsi tkanonsote nononsatokenti, Tier, Sak. San tanon Antre 8ahon8ari8anontonse 8ahonniron :

4 Tak8arori katke eh niienhia8enne, oh oni naho-ten enhiak8aiainterestak8e nonen eh nenhia8ensere ?

5 Ethone are ne Iesos, tontahenron : Se8atateni-konrrarak tosa onka aietsinikonrasenni.

6 Aseken ronentioko8anen nentionksennenha8i, enhontonne : II ne Keristos, nok kentioko8anen ensakotinikonrakarhatho.

7 Tosa se8ateronn nonen ense8ari8aronke, Sateriio, ionteriiosere, aseken iatekakonte neneh eh nenhia8enne, nok iah ki neh teken ne tsi iotokte.

8 Aseken ok neneh teionton8entsianekhanion tenhiakori8arheseron, tenhiaon8entsishonk8anion, enhiontonkariakhon, tenhiakori8arheseron; ak8a neok neneh nenkontihente naiakonikonranon8ake.

9 Se8atatenikonrarak kati nise: aseken enhietsiiena enhietsiiatenha8ison oni tsi teieiatoretak8a, oni tsi ionterennaientak8a, enhietsisok8a8essonnon; ienhietsiiate8e oni rahotihenten ne Ratikorasson oni Rotinontiiossoson nii akerihonniat, neok oni nahontkathote.

10 Kenh tanon kaien ne Kari8iio, iatekakonte tsi ak8ekon nonk8e enhiontataronkaten.

11 Nok nonen ienkae8e, enhietsiiena, oni enhietsiasarineson, tosa tase8atatenikonrharen ne tahonnenne ahontese8aterientisake tsi nahoten ense8enron, etho ok nikon tase8atati tsinikon ehntise8anikonrata ne Ronikonriioston neh non8e nenkaha8i; iah se ise taese8atati nethone Ronikonriioston se enhatati.

12 Ienkahe8e iatatekenha enhori8ente kenheiatne, Roienha oni enhori8ente, ratiksaokonha ensakotiri8ente ne ron8atiienha.

13 Nok enhietsis8enser on nonk8eokon nii akeri8ake; nok ki tanon onka iatenrokten neh tohiken enhaniakenne tsiniihen8e.

14 Neh kati nonen ense8atkatto Kari8aiesasera iakokaronniatta eh naioton tsiniiot tsi rotrori ne Rotokensehak8e Daniel eh non8e nakak8atak8en tsinon8e iah teionakte (ratennikonraren onka ro8ennanotta ne kenh Rotokense); ethone ne Judé non8e niienakere Onontoharake enhiontek8assen.

15 Tosa tethastnent ne kanonsake iehahrates niaonsahako othenon akenhake ne kanonskon,

16 Oni ne kaehtakon iehres tosa Sahket naonsa-
hakoha raotseronniat.

17 Ne tanon iotitentasere noia nenkontiitatoten oni
nenkonststaronthake neh non8e ni8enniseratenion.

18 Hetsise8aneken ne Niio aia8ens tosa koserako
akenhake nonen iense8aiathe8e naese8ateko.

19 Aseken tsini kententetsero8anen 8enniseronta-
k8en nehnon8e nenka8i, areko non8enton eh tetia8en-
hon tsinahe tioton8entsiata8e, iah oni non8enton
nonakenke etho tataonsontenonhianite.

20 Sekon oni ne iah taha8enniserokeri ne Roiar-
neh ni8enniserotens iah onka taioniakenhon; nok ki
tanon non8a neneh Sakoiatarak8en Akorionniat tsi
ta8enniserokeri.

21 Ethone oni enhiesarori nenhiahiran; Kentho
renteron ne Keristos; ok ne ens kenthon itres; tosa
tasetak.

22 Aseken enhontiatontak8e ne Keristos oni Roti-
tokense, iori8anerak8atenion tsinenhatiieranion na-
tahatiierekenha asakotinikonrakarhatto ne iakohia-
nere.

23 Se8anikonrarak kati; onense 8ahi tahonenne
ori8ak8ekon k8arori.

24 Nonen en8atennisorohestste, en8aterak8aton,
oni nasonrekha.

25 Entkatsistok8aniserenne ne karonhiake, nok
ten8atkarenron naosastensera tsi karonhiate.

26 Ethone enhon8aken nonk8e Roienha otsikera-
keson natentre, enthosastensero8anenhatie enthoia-
tanerak8atonhatie oni.

27 Entesakotori ne raoronhiakeronon okon ensesa-
kotiataroroke ne raonk8eta on8entsiak8ekon teiako-
renion.

28 Kenh kaien Se8akaenhion, tsionion8arontonhake
tekari8akentonk8en, nonen enkask8eionten oni en-
karana8en, ok naha se8atons ohnen toha taiokenn-
honti.

29 Neh kati oni nise ense8aiaenteristak8e nonen

ense8atkatoseron eh oni nenhia8enseron kehiken,
se8erhek onen akta i8e, onen oni on8e.

30 Ori8iio tsi k8arori, tsi iah te8atoheststane ne
kenh ka8atsirate ohenton neh naia8enne.

31 8atohestane tsi karonhiate oni ion8entsiate, nok
nake8enna iah neneh non8enton tiiakontohestste.

32 Kenh kaien kah non8e te8enniserate, oni tsi-
nenhio8istahe iah onka teioterientare, iah oni n'Eron-
hiakeronon, sekon oni iah ne Roienha, Ak8aki raon-
hatsi8aok ne Rakeniha.

33 Se8atatenikonrarak kati se8atie8aten Se8ateren-
naien oni aseken iah tese8aterientare katke niienka-
he8e.

34 Eh nase8aier tsiniiot ne ronk8e ratentionho,
8asakorionten ne raonnhatseraokon nahatinikonrara-
ke tsini hoién, ak8ekon niasakotenienthase, nok
saiatat Sahohonkariake nasakonikonrarake.

35 Se8arharek kati, iah se 8ahi tese8aterientare
katke natentre ne ranonsak8eniio; toka okarasneha,
toka asonthen, toka tsini tkontatis ne kitkit, ok ne
ens orhonkene;

36 Tosa on8ar ok ak8a aesentaseke ahonsara8e.

37 Tsinikon k8aroris ak8ekon satese8ari8ake: Se-
8arharek.

*Kaieri-aton ia8enre teioteri8asonterak8en tsini hoiaton
Roiatatokenti Mark.*

1 ONEN satese8enniserake ok satetsiotatenron tsi
en8entanoronne ne Shotonnhestston, oni ne iah te8at-
tenk8aton tsini ienataraks; Ok onen tsinithotiiieren
ne ratitsihenstak8eniios oni ne ratiatons rotiri8isa-
kon kah naontahatiierate ahon8aiena ne Iesos nok
ahon8ario.

2 Rontonhak8e ki neneh; tosa tsi ni8entanoron
kenhak, on8a kehiken etho entkaientak8e othenon
isinon8e tsinenhia8enne tsinonk8ati nonk8eokon.

3 Betani sistres ne Iesos Simon roststa8is raononskon satehostskaon, Skaiatat ne tsiiothon8isen iahonta8eiate katsetenha8i neh nak8a hken 8enienio oni 8enienanoron karatie, nok Iesos ranontsine ton8eron nok 8ahahoka8e.

4 Otiake ohia nontahonotierase nok 8ahonniron ne raotinikonrakon: nahoten atonron en8aton kehiken kenhnnon8e nakarho, ak8a ki ori8ak8ekon 8akaie8sa.

5 Iahontekenhsen8a taioianerenhon, aontenninonke ne kenhie nok iakotent aiontatatitenraton: Etho niiot tsi kon8ari8ahestennihak8e ne tsiiothon8isen.

6 Iesos 8ahenron: ia8eronhatie tosa othenon se8aststerist, Ori8iio8e naha tsi takaierite nii kiatatake.

7 Aseken tiotkon tenhse8atiestonhatieseke ne iakotent, tiotkon oni Se8atesennaaien naietsitenre: nok iah nii tiotkon tatask8akanerake.

8 Aonha aok8eniat tsi nakaiere: tahonnenne taioiatoka8e nakieronta neh ia8et nonen enhionkiatata.

9 Ori8iio tsi k8arori: Kakiok non8e tsini ion8en tsia nenkon8a8ennanoton ne kenh Kari8iio; ok oni neneh etho niiori8ake tenskon8arensaronseke tsi nakaiere non8a.

10 Ethone ne Sitas Iskariot enskat ne tekeni ia8enre nihati 8asakoiatisakha ne ratitsihenstatsi nasakotenninon ne Iesos.

11 Iah tiiaieri8ahe8e tsinontahontsennonni; 8ahon8arharaststen oni o8ista enhon8akariakse; eh nontahatasa8en onen neok saresake oh naia8enne aontiesenne ahoiena nok iasakotsiak8arisien.

12 Neneh tiotenniseratierenton tsini ienataraks neia8 te8attenk8aton etho oni non8e nenkon8ario ne teiotinakaronton8a neneh Shotonnhestston, 8ahon8ari8anontonse ne raotiok8a, kah 8aonniron non8e: nenhiak8ak8atako tsi oni nahoten aete8ake ne Shotonnhestston?

13 Ethone teniase ne raotiok8a iasakotori nok 8ahenron: 8asene kehiken tkanataien, tense8a-

terane ne ronk8e onekanos enhatsetenha8i; hetsiseniser.

14 Nok tsinon8e ienhata8eiate hotsisenirori ne ranonsak8eniio enseniron: Roianer roteri8anietonhatie, kah iaken non8e niionaktahien tsinon8e nataiak8astskaon nakitiok8a ne shotonnhestston?

15 Kanon8oharake tionakto8anen tkanaktaien eh nienhtsiseniiatenha8e; etho non8e nasenik8atako tsiniiot tsi teitton8entsiohon.

16 Kanatakon niiahane, ak8ekon eh naha8enne tsiniiot tsi tesakorori; nok 8anik8atako ne Shotonnhestston.

17 Okarasneha nonk8ati onen etho sara8e ronne ne tekeni ia8enre nihati.

18 Nok onen satehonastskaon, 8ahenron ne Iesos; Ori8iio tsi k8arori tsi saiatat non8a kenh teiatiatonts enhakatenninon.

19 Ak8ekon ok tahontonneke nok 8ahotinikonranon8ake; 8ahon8ari8anontonse ronton: II onteken?

20 Tontahenron saiatat tsinitision non8a kenh teiatiatonts.

21 Ori8iio onkeken tsi satentionhe nonk8e Roienha, tsi ki niiot tsi kaiaton neraonha raiatatake; nok ki tanon rotentasere netho ronk8e nenhotenninon nonk8e Roienha; senha aioianerenhon ne tosa non8enton ahonakeraton.

22 Nok tsini kari8es tehonastskaonk8e, Iesos 8a-trak8e kanatarok, 8ahaterennaienhase, 8athaiakon, tasakon ne raotiok8a, 8ahenron: Se8aiena nok ise8ak; neh nake8aronk.

23 8ahatsetarako nok 8ahaiatateriste, nok iasha-kaon; nok ak8ekon 8ahatinekira.

24 Nok 8ahenron: neh kehiken nakenek8ensa, neh nori8ase onek8ensa skak8atak8aton, oni kentioko-8anon iontatenek8ensarise.

25 Ori8iio tsi k8arori: tsi iah sekon teseknekirane nonenharakeri ohenton tsiniiore ien8atenniserihe8e Rakenineha ienseknekira.

26 Nok nonen sahatirennokten, onontoharake Olivier niiaonne.

27 Ethone onen 8ahenron : on8a kenh 8asontate ak8ekon ense8ari8anoron nii akeri8ake ; aseken 8aton tsi kaiaton : henhiiente ne rahnonne, nok tenkonreni ne teiotinakaronthona.

28 Nok tanon nonen ense8akatonnheton, enk8ah-enteste tsiniiore Galilé.

29 Tier tabatati, 8ahenron : ok oni nak8ekon notia-ke ahotiri8anoron iah ki nii non8enton.

30 Iesos tontaho8enna8eron 8ahenron : ori8iio tsi konrori on8a kenh 8enniserate tsi enhikara8e, ohen-ton tekeni tahontontati ne kitkit asen niiori8ake ens-katonnhiiase.

31 Nok ne tier, tahari8areke tsi raton : ok onto oni naionkhiariskontane aionkhir'osere iah ki non-8enton tiakonhiatonnhiiase. Ak8ekon ok etho naha-tiire.

32 Ethone onen iaonne8e Getsemane kon8ana-tonk8a ; 8asaka8enhase ne raotiok8a : kenthosese-tien, niare katerennaienna.

33 Tier ok tanon Sak oni San iasakoiatenha8e ethone onen tontasa8en tsiniiot nahoteronhienten oni 8ahoiatishonk8e.

34 Nok 8ahenron : Skanorons akiheiate tsiniioteron-hi tenni nakatonnhest ; kenthosese8enterontak, nok 8aten.

Ostonha ihsinonh niiahare, ehtake 8ahatisk8en-re, raterennaiensk8e naontonseke skennen tataha-tonkote.

36 Ratonhak8e : Rakeni ? ori8ak8ekon tisk8eniese ; ehren asha8ite ne kanikonraksensera ; eh ki sano niia8enn tsini sanikonroten.

37 Eh sara8es tsi ratiteron, rotitas ; nok 8aha8en-hase ne Tier : Simon, sentas kenh ? iah kenh taesa-k8enion arahona enskat aio8istahe aesatie8atake ?

38 Satie8aten, nok saterennaien, tosa aesasenni ne kanikonrotak8en : Aseken kaiatastore ne kanikonra, nok no8aron ioiatakenheion.

39 Ehren sarete, nok ok neh tontarate tsi sahate-
rennaen.

40 Sekon etho saraSe shotitas are (ak8a se aniot
ok tithonanontonse tehotiron8eks) iah oni othenon
tatethon8a8enna8erons.

41 Onen neh nasenhaton etho sonsahak8atho, 8asa-
ka8enhase: Se8entaf onen oni se8atorissen; onen
iaonteri8iheSe: iatekakonte nonk8e Roienha tsi
enhon8atiena8aste nionk8etaksen.

42 Hennioh niha tese8atann onen ken ihre ne raka-
tenninonre.

43 Sekon ok niha8ennatatie ne Iesos, eh 8ahoke-
tote ne Sitas Iskariot; rotiok8ine, ronsharenha8inon-
tie, ratinnienha8inontie oni ne neh ratitsihenstatsi
oni ratiatons sakotinnhaonhatie.

44 Sakoteniententsera8i ne rotenninonre ra8en
nehne tenhinorenk8anion neh hetsise8aiena oni iah-
tsise8aiatenhaf.

45 Ka8enniiok 8araSe akta niahare nok 8ahenron :
Saianer, Saianer ; nok 8athonoronk8anion.

46 Ethone onen oksaok oni 8ahon8aiena.

47 Nok saiatat tsinihati netho ronncsk8e tahasha-
rotsiate ne raoshareko8a nok 8ahoiante enskat ne
Ratsihenstatsiko8a raonnhatsera ak8a neok ne iaho-
hontiakte.

48 Ethone ne Iesos tahatati 8ahenron : eh nise8aie-
renhatie tsi tak8aienasere tsiniiot nonk8etaksensk8a
atsise8aienasere Se8asharenha8inontie, oni se8ann-
hienha8inontie.

49 Ok tiiate8enniserake ite8esk8e ononsatokenti-
tserakon kherionniennihaties nok iah tesk8aiena; neh
ki neneh 8aonni eh naha8enne nakanane tsini kaia-
ton.

50 Ethone ak8ekon ne raotiok8a 8ahon8ate8entete
nok 8ahonteko.

51 Saiatat ranekenteron eh raiataratie raonekon
ak8a neok ne iontenaktoroksta ehneken tithotion,
otiake ne ratinekenterontsonha iahon8aiena.

52 Ok eh tahatsiak8ar. i ne rahoniataraha rahonekon tsi sahatotarisi nok 8ahateko.

53 Ethone onen Ratsihenstatsi ko8ane niahon8a-iaten8a8e ne Iesos, ethonon8e ak8ekon nahontkennisa ne ratiri8ak8eniios.

54 Ih si niiore thontarene ne Tier tsi rononteratie ne Iesos, iahonne8e rahotehenrakon ne ratsihenstatsiko8a, ethooni tikaraties tsi ronnese ne Kannhatsera, etho oni rotenhien tsi iotekha.

55 Ratiri8isaksk8e ne Ratitsihenstak8eniios oni ne ratiatons oh nahoten ahonsahoteri8ate8aton ne Iesos, nahon8ari8entak8e, iah te8atetsenriesk8e naio8eiens-ton.

56 Kentioko8anen ron8ano8entanionnisk8e; iah ki othenon ohri8a te8atonsk8e.

57 Kare onen otiake tontahatitane, 8ahon8ari8arho, 8ahonniron :

58 Sak8a8ennaronken kehiken ra8en : enkenonsarisi kehiken kanonsote Ononsatokenti nonk8e iakoson, nok asen nen8ata oia easkenousisa n'iah Cnk8e tajaikonni.

59 Sekon are neneh iah teiotonhon nak8a skari8at ahontahonastton.

60 Ethone onen tontahatane ne Ratsihenstatsiko8a kanonsihen tsi katsienhaien eh 8athatane, 8ahori8anontonse ne Iesos, 8ahenron : Oh niotieren tsi iah othenon tetesaton nia8eta iesari8arhos ?

61 Ok tatehotote ne Iesos iah othenon takenron. Sekon ne Ratsihenstatsiko8a 8ahori8anontonse, 8ahenron : Ise ken ne Keristos Niio Iaienha ?

62 Takenron ne Iesos : II ; nok henstaken nonk8e Roienha tsi ra8eientetakon ne Niio henhenstak8arake, oni nonen otsikerakeson natentha8enonhatie.

63 Ethone ne Ratsihenstatsiko8a 8aharatsionko ne raotiata8i, nok 8ahenron : nahoten sekon noia aonse-te8ari8isaktake ?

64 Ak8ekon onte 8ahi se8athonte tsini iori8atsanit ne taha8enninekenne : nahoten ise8ere ? Ethone onen ak8ekon 8ahon8ari8ente tehotentson narenheie.

65 Onen oni tahontasa⁸en otiake ⁸ahon⁸anistskero-
sera⁸e, ⁸athon⁸akarannhake, ⁸ahon⁸akonrekhon;
nok rontonhak⁸e: Iatsienterenn onka ⁸aesakonreke,
nok ne ratiriton ok neneh ne rahotihnia ron⁸aientha-
k⁸e.

66 Nok tsinikari⁸es rotenhientak⁸e ne Tier, ska-
iatat kannhatsera eh on⁸e.

67 ⁸ahokahenhionnion ne Tier, nok ethone ⁸aken-
ron: ori⁸iio oni nise tsi senik⁸ekonhatiesk⁸e ne Iesos
Nazaretronon.

68 Nok ⁸ahatonnnhiie, ⁸ahenren: iah tehiienteri,
iah oni othenon tekeri⁸aienteri tsinahoten saton, nok
sahaiakenne, ak⁸a neok tonsahatennhoha⁸enrate ton-
tati ne kitkit.

69 Sekon ok neh sakaiatat ionsahoken, nok ⁸aha-
xororianion netho ronnes, ⁸akenron neh sahatiata
kehiken ihrate.

70 Sekon are sahatonnnhiie, iahtekari⁸es tsinahe,
⁸ahonniron netho ronnes: Ori⁸iio onte oni nise tsi
Galile-ronon nasiatoten aseken eh oni nise nise⁸en-
noten.

71 Ethone onen ak⁸a tahonak⁸en nok ⁸ahari⁸ani-
rate, ⁸ahenron: Ori⁸iio tsi iah tehiienteri neh ehtsi-
ton.

72 Ethone onen neneh tekenihaton tontati ne kit-
kit; ok sisreiaratie ne Tier tsinahoten tha⁸en ne
Iesos: Asen nenskatonnnhiise ohenton ne tekeni ten-
te⁸atati ne kitkit: ⁸athosterihen sahaiakenhne nok
⁸ahaststaren.

*8isk-haton ia⁸enre teioteri⁸asonterak⁸en tsini hoiaton
Roiatatokenti Mark.*

1 AK⁸A neok saorhenne, ⁸ahatitsienhaientak⁸enthon
ne ratitsihenstatsi, ratiianerenseronna nok oni ne
ratiatons, ⁸ahon⁸anerenke ne Iesos nok Pilat ne
nii⁸ahon⁸asarine.

2 Nok ne Pilat tahori8anontonse, 8ahenron : iseken ne Sitaeronon Iesanontii? tontahenron ne Iesos ak8a neok ne tasierite.

3 Tanon niateiori8ake ron8ano8entanionnisk8e ne ratitsihenstak8eniios, iah ki othenon tahontahatati.

4 Seka ne Pilat sahoris8anontonse 8ahenron : iah kenh othenon tataontaseri8aserako? Satkatto toh niiesaierha.

5 Nok tanon ne Iesos iah othenon tatetha8en, nese 8aonni ori8iio tsi 8ahonerako ne Pilat.

6 Enskat tsinihotirannhaonne neh non8e nikaha8is tsi Shatonnhethe : Kanenrak8ekon's' ens 8aheri8anonton nok tenhon8aiatatokente kah nikaen tsinihati ratinnhoton enshon8annhotonko.

7 Saiatat kati rannhotonk8e nethone Barabas ron8aiasts onk8e Sakorio.

8 Ak8ekon ok 8athotihenrete 8ahonniron : eh ki natak8aieras oni tak8atesennon tsiniiorannhaon.

9 Tontahenron ne Pilat : ense8atontate kati kenh nahonsahiiatka8e ne Sitaeronon Ron8anontii?

10 Roterientaratsion se tsi ak8a neok tsini hon8anossas ne ratitsihenstak8eniios ron8aienastonhatie.

11 Nok ki tanon ne ratitsihenstak8eniios, 8asakotinikonrata n'onk8ekon Barabas habatiri8anonton ahonsahon8atka8e.

12 Tontahenron ne Pilat : oh kati nekenh neneh nenhoiata8en ne Iletsise8anatonk8a Sitaeronon Ron8anontii?

13 Nok tontahotihenrete : teshtsientannharen.

14 Pilat tontahenron : oh nekenh nahoten ronnhikon? nok onen senha tahonk8isron 8athotihenrete : teshtsientannharen.

15 Etho kati nahaiere ne Pilat tsinihatiri8anontons, sahotka8e ne Barabas : nok 8ahatennhane 8ahon8asok8a8esson ne Iesos, ethone onen 8asakotsiak8arisien ne tahon8aientannharen.

16 Ethone onen Atehenrakon tsi teieiaretak8a niiahon8aiatenha8e ne Sotar eh oni non8e ak8ekon iahonnitiok8aroroke.

17 Tanon kanetarhon taon8aiata8ite nok ohikta kakak8entonni tahon8anon8aroroke.

18 Nok tahontasa8en ok tahon8aieron, tehon8anon8eraton, ronton : 8atk8anon8eraton Sitaeronon iesa-nontiio.

19 Atennists ens oni tehon8anon8arehekhons, ron8anistskeroserahatons, tehon8atontsotanisk8e oni ron8atisk8entarhose.

20 Sahonaterihonkoten tsi ron8atentoriata sahon8aiata8itasi ne Kanetarhon nok neh ne rahotseronniat sahon8aseronniate nok 8ahon8atiatatentiite ne tahon8aiientannharen.

21 Simon Cyrenn-ronon Alexandre tanon Rufus ron8aniha eh hisrehne kachtake natontaha8enonhatiene, neh 8ahon8atonnioktak8en ahatisaketate ne Iesos raioiasa.

22 Nok Golgotha niahon8aiatenha8e, neh naiahi-ron Kakenk8arake.

23 Ehnnon8e nahon8anekarhase otsitsia tanon (Myr) tekaieston ian tanon othenon tehonekiren.

24 Nok nonen sahon8aiasakestsko ethone 8ahati8astiakon ne rao8ensonha ahotitokense onka aho8enk8en8aton.

25 Asenhaton siio8istahetatie saton8aiientannharen.

26 Kenh kaien kaiatonk8en tsinahoten ron8ari8en-tak8en : SITAERONON RON8ANONTIIO.

27 Teniase teninensk8ask8e 8ahon8ariskonte tsi 8ahon8atiiientannharen, Saiatat tsi ra8eientetakon nok saiatat sanek8ati.

28 Onen are nehne Iakaierine tsi 8aton tsi Kaiaton : eh nontahon8atate tsiniiot nonk8etaksensk8a.

29 Nok tsiniiakon neh non8e niiontoheststak8e ron8enratonnihak8e, ak8a's' en's' teionnonkarenrons tsi ionton : Astsk8i ! ise ne sesenonsarisions N'ononsa-tokenti nok asen nonta sesenonsonni.

30 Satatiatakennha tanon non8a onen tontasast-nent ne Kaiasake.

31 Tihon8aieronhak8e oni neneh ne Ratitsihensta-

k8enii8oni ne ratiatons rontonhak8e : Ak8a kenh neneh iehak8enies nakoren asakoiatakennha, nok iah tehak8enies ne raonha ahatatiatakennha.

32 Tethastsnent tanisa non8a onen Nisraelonon Ron8anontii8o ne Kaiasake, aiak8atkatto, nok aontaia-k8etak. Ron8ari8ak8ennihak8e oni neneh ne ronaris-konhon.

33 Iaiakhaton sii8istahehatie on8entsiak8ekon taiokara8e, tsiniiore ne tioton-haton.

34 Nok tiotonhaton sii8istahehatie ethone nathohenrete ne Iesos 8ahenron : Eloï, Eloï lamma sabac-thani ? neh sakat naiahiron : AkeNiio, AkeNiio, oh-nontieren takate8enteton ?

35 Nok otiake netho ronnes 8aharonke tsinahoten 8ahenron ; 8ahenron : onen Elie iehononks.

36 Saiatat iatharatate tekaneak8a iotsitsiatkenne iaharo8e nok kanakarckenhiate iaroharen nok 8ahonnhonthon nahanekira ak8a ratonne ; Te8aterharat katesiken entre kenh ne Elie nok aonsahoiatanentasi ne kaiasake.

37 Sekon tonsahohenrete ne Iesos nok 8ahatonnise-raton.

38 Nok nononsatokentike te8asontotak8enne ohniataraha ehneken tontasa8en tsi onteratsion tsiniiore n'ehtake.

39 Nok ne Rasenno8anen nakta ratak8e, 8ahatkatho tsi ra8enheion oni tsiniiot tsi 8athohenrete, 8ahenron : Ori8iio on8e kehiken ronk8e tsi Niio Roien-kenha.

40 Tsionathon8isen oni isih niiore tetkontikanera-k8e, neh eh kontiiatarak8e On8ari-8atere, nok On8ari Sak niraha ronistenha tanon ne Sose, nok Salome.

41 Nehne ron8anonteratiesk8e nok ron8aseronni-ennihatiesk8e Galile Shitres ; nok ionentioko8anen sekon notiake nehne ronnene Jerusalem Shontarete.

42 Tsi onen niiokara, nok neh 8enniserate tsinon8e ori8ak8ekon niiek8atak8as, neh tsi entakta kenhne tsi 8entanoron.

43 Sose Arimaté-aka enskat ne ratsienhahiens oni trônk8etaieri rorhak8e oni tsinonk8ati ne Nii rao-nakerasera, tahatetsanite Pilatne 8arete nok 8ahori8anontonse, Iesos raoieronta.

44 8ahonerako ne Pilat tsi onen ok aha8enheion, iahononke ne Rasenno8anen 8ahori8anontonse onen kenh 8aonnise tha8enheion?

45 Nok nenen sahatrori ne Rasenno8anen, oksaok Sose 8ahotsiak8arisien ne Iesos raoieronta.

46 Nok ne Sose kaniataro8anen 8ahaninon, sahoia-tanentahsi ne kaiasake, nok neh noniataraha 8atha8a-8enhekte, nok kenststenrarakonne etho 8ahate8eien-ton, nok kenststenro8anen 8ahanontekte tsi iokaronte.

47 Nok n'On8ari-8aritere tanon On8ari Sose ronistenha tekenikaneratie tsinon8e iahahien.

*laiaik haton ia8enne teioteri8asonterak8en tsini hoiaton
Roiatatokenti Mark.*

1 Tsi 8ahententane, On8ari-8atere, On8ari Sak-ronistenha tanon Salome 8akonhnenhiehninaninon 8en-hienakon abon8aiatokaste ne Iesos.

2 Ak8a on8ar ok sontakarak8inekenne a8enten-taonke iakonne8e tsi thaiaatak8e.

3 Tekontateri8anontonnionnire kontonne: Onka naha enhionkhinenhiarak8ase ne kanontekton?

4 Nok nenen siiakontkatho, 8akontierentsi ok eh-ren kanenhiak8iton: ok8a ihken tsi kanenbio8a-nenne.

5 Nok nenen siiakonne8e tsi iokaronte, 8ahon8a-ken ranekenteron tsi ka8eientetakon nahoson8ati renstsk8ahere, kenrakenseroskon rostston, nok 8a-honateronhienten.

6 Tahenron ne rahonha: Tosa se8ateronn, Iesos 8ahi Nazaretronon hetsise8ahiatisaks ne tehon8aien-tannhare: Onen Shotonnheton, iah kenthon teshente-ron: kenthon 8ahi ron8aiatatenhenne.

7 Sasene tanon saietsiroriana ne raotiok8a oni ne Tier, tsi Galile 8are etho oni non8e iensetsise8aken, tsiki niit tsi thotrori.

8 Oksaok tontakontonneke, nok sakonteko · Ak8a tokenske tsi Sahonateronhienten: iah neneh onka teiakotirori tsini ionateronhientenni.

9 ASententaonke kati Shotonnheton ne Iesos: On-Sari-8atere neh ne tsiatak nishatek8atenni n'otkon neh tontierente sahoken.

10 Sontenti saiakororiana ne ratik8ekonhatiene, ro-tinikonraksensk8e oni tehonsenthesk8e neh sikaha8i.

11 Sahontennoh8ente neneh tsi saiakorori tsi sronnbe, nok oni tsi 8akenron sahiken.

12 Sekon are ohia natontahaierate tsi sasakototasiase, teniase kahtakeson ihnene.

13 Sekon are neneh sahontenno8ente sonsahon8a-tirori.

14 Khare onen neh nenskat ia8enre nihati enskat-ne ratiteron etho sasakototasiase, nok Sasakotteten tsini honatenno8entastskon tsi iah tetesakonetakon neh son8aken.

15 Nok 8asaka8enhase: 8asene on8entsiak8ekon tese8areni ietsirionniennira ak8ekon nonk8e ne Kari8iio.

16 Enhiontsemonni nentiaketak8e, nok enhiontkaronni nenhiontenno8ente.

17 Nok kenh kaien enkaieronniststakon nentiake-tak8e: Aksennakon enskon8anatek8ate n'onatkon-seraksen; n'iate ka8ennake enhionronkhake.

18 Enkon8atiiena noniare; iah othenon taiakoiata-8en nenhienekira ne iakoriotha, entsieie8entane n'ia-konon8aktani nensakonanisnonsaerhase.

19 Nonen saharihokten ne Roianer, Sahattaratate Karonhiake niionsare nok tsi tha8eientetakon ne Niio ionsahatien.

20 Nok ne rononha, Sahontenti Sasakotirionniennira okti8ak8ekon, nok ne Roianer sakohiena8asehaties, nok iori8anerak8atenions rari8anirastak8e ne raoti8enna.

AMEN.

LUC.

*Tiotasa8ak8en Ori8atokenti tsinihoiatonne Roiatatokenti.
Luc.*

1 RONENTIOKO8ANEN onen ronatenienten nak8a ahontahatiiierite tsi ahatiiaaton neh aontroriheke tsi-nahotenson nori8iio ionk8aterientare.

2 Tsikiniiot tsi ionkhirori nak8a rononha ronatkathon oni sakonatatisk8e n'O8enna.

3 Ne kati oni nii ahori8a 8akere ioianere se onte, Kien Theophil nakonhiatonse ak8a akak8atak8en tsi onen ak8eken 8akatdense tsiniiot tsi tiotasa8e oni tsi ieiotoke.

4 Eh naonta8e ak8a otokenhon aseri8aienterihake tsinahoten saterihonte.

5 Herod Shihonontiio ne Judé non8e, Saiatat ne Ratsihenstatsi Sakari ron8aiasts, Abia ra8atsiratatie; nok ne rone Aaron neneh ra8atsiratatie Arisa8e Kon8aiasts.

6 Nok rotiiannerek8e rahohenton ne Niio, ori8ak8ekon oni rotiri8aieritonhatiene tsini 8atenienten oni tsini kari8ataton ne Roianer raori8asonha, iah tehotinnhiseraien.

7 Nok iah tehoti8iraientak8e, aseken iah te8ate8e-tonsk8e n'Arisa8e, onen onitetsiaron sihotikstenha.

8 Khare kati are onen ne Sakari roiataties tsini hoiotenseroten ne Ratitsihenstatsi rahohenton ne Niio.

9 Tsini hotiiannerenseroten ne ratitsihenstatsi, rahonha 8athoiatonko niahata8eiate nok ahati8enk8aron-niate raononskon ne Roianer.

10 Nok nonk8eokon astste ens neneh nakannho-

hati iakoterennaian nonen ienkaheSe tsini iontienk8aronniatha.

11 Niio Raaronhiakeronon etho Sahoken, akta tsi oni Ka8eientetak8en tsi iontienk8aronniatak8a eh ihrate.

12 Tahatonneke ne Sakari tsi Sahoken nok Sahoterohienten.

13 Nok tanon ne Raronhiakeronon Sahenron : tosa sateronn, Sakari ; aseken ne saterennaient onen ieioh raohenton ne Niio ; nok ne teseniteron Arisa8e roskenrakete enhio8iraiantane, nok San enhtsenatonk8e.

14 Nok ko8anen ensatonnharonnion tsi henrennakerate.

15 Aseken henhaiatanoronke rahohenton ne Roianer, nok iah thahanekirhake notsitsia iah oni n'iakonon8aratonta ; nok tsi enthatiatata ne ronistenha Kaiatakon entnik8ekhene ne Rotkon Roiatatokenti.

16 Nok kentioko8anen n'Israerronon sakotiiienhokonha ensesakohaharate nok entsiontatre8ate tsinonk8atti Raotiiianer oni RaoNiio.

17 Aseken raonha enhahente, Elie raonikonra nok raok8eniat enhoieratonhatie, aonsasaka8eriasaseronni nakokstenhokonha tsinonk8ati nontatienokonha, nok n'ionk8etaksen tsinonkati ne Kaiianeren, aotiok8aseronnien ne Roianer ne tokenske iakotate8ciennentaon.

18 Ethone ne Sakari tontaho8enna8eron ne Raronhiakeronon, Sahenron : nahoten enkienterestak8e tsi eh nenhia8enne ? Aseken cnen akekstenha, onen oni eso iahoserak8en ne 8akeniakon.

19 Nok ne Raronhiakeronon Tontahenron : II ne Kabriel rahohenton ne Niio ihkete, nok neh tionkatoriatak8en ne tahetenitharen, oni nakonrori neh nikari8iios.

20 Nok on8a en8atasa8en iah taonsasatatiheke, iah oni taonsasatati tsiniiore ienkonne8e neh nikarihotens ; netsi iah tetisetak8en nake8enna, ehse sane nia8ensere nonen ien8atenniserihe8e.

21 Onen neneh nonk8eokon etho iakorhare, nok iakohnerak8as tsini honisk8as.

22 Nok nonen sontahaiakenne iah tehok8enion nasakotatike neok ne tehanisnonsaieronnionhaton-sk8e, oksaok sahenre nonk8esonha, Sathotieronnnionse kati sahi tsini Kari8es iehenteron.

23 Ak8a neok sontenniseroheststanion ne ra8enni-sera nahohioten tsini hoterionte, sahatenti.

24 Kenh naheha onakenke, Onen n'Arisa8e oia nakaiatottenne, Sisk ni8ennitake nikari8es iotaseton, nok Satonhak8e.

25 Tiakari8akenniate, etho kenh nontahaierate ne Roianer tsi tontahakeiarane oni naonsahaksennase-ronni nonk8ene.

26 Iaiak-aton ni8ennitake, onen are ne Raronhia-keronon Kabriel tontahotori ne Niiio Galilene Kana-takon ne Nazareth Kon8anatonk8a.

27 Tsi non8e tkenterontak8e ne Kaiatase onen sikari8ison enhotiniake ne ronk8e ron8anatonk8a Sose Ta8it ra8atsiratie ; nok ne Kaiatase On8ari kon8aiastsk8e.

28 Nok nonen siihata8eiate ne Raronhiakeronon tsinon8e nikenterontak8e, Sahenron : Satkonnon8era-ton ise ne iesaSi ne Kaianeren Senik8ekon ne Roia-ner : sonhaa iesaiatanoronston tsiniiakon ne tsiakot-hon8isen.

29 Nok nonen sahoken eso tsi Satiotonharenron ne tsini ka8ennoten tahatati ; nok ok aonikonrakon tat-kaiatorete nahoten onte kenton tsiniiot tsi Sathanon8e-raton.

30 Nok ne Raronhiakeronon Sarenhase : tosa sate-ronn On8ari : Aseken saien ne Kaiataterisera raohen-ton ne Niiio.

31 Onen kati non8a oia nensiatottenne, nok rosken-rakete nensa8iraiantane nok Iesos hentsenatonk8e.

32 Henhaiatanoronke nok henhon8anatonk8ake Enekentsi Roienha ; Nok ne Roianer Niiio henhonists-k8aratseron ne Roniha Ta8it rahonistsk8ara.

33 Nok enhonontiioke tsiniienhen8e tsi henha8atsi-ratie ne Jacob ; nok iah non8enton tiiaontokten n9 rahonakerasera.

34 Ethone n'OnSari tontaho8enna8eron ne Raronhiakeronon 8akenron: oh nenhia8enne n'etho naia8en iah tehiienteri ne roskenraketē?

35 Nok ne Raronhiakeronon tontaha8enna8eron 8ahenron: Rotkon Roiatatokenti enhiaiatorene, nok n'Enekentsi rahosastensera ensarak8a8erhoste; ne se 8aonni o8iratokenti ki nensa8iraientane, enhon8a-natonk8ake Niio Roienha.

36 Onen oni non8a ne tsiaraseha Arisa8e oko8ana-take oia nakaiatotenne; nok onen neh iaiak-aton niio-tennitaratie ne iah te8ate8etons kon8anatonk8ak8e.

37 Aseken iah ki othenon tahonoronse ne Niio.

38 Ethone n'OnSari 8akenron: kenh kiteron raonn-hatsera ne Roianer: etho ni8akiata8en tsini saton! nok ne Raronhiakeronon ehren sarete.

39 Eh oni non8e si8enniseratenion Satiosterihen n'OnSari ontenti 8akanontiiakon tsi ionontenion tsi-niioire iaon8e tsinon8e enskat tkanataien ne Juda.

40 Nok Sakari raononskon iaonta8eiate, nok 8atio-non8eraton n'Arisa8e.

41 Ak8a neok saho8ennaronke n'Arisa8e tsi 8atio-non8eraton n'OnSari, tontaharathenionko ne raksaha kaiatakon, nok n'Arisa8e 8akaiatihne ne Rotkon Roia-tatokenti rahonikonriiotsera.

42 Nok 8atiohenrete, nok 8akenron: Sonhaa iesaiat-teriston tsiniiakon ne tsiakothon8isen, nok Kaiata-teriston ne ioteiarontie tsiatakon.

43 Etho oni kenh niioire tsi onkateras8iioste tsi tonkatkensere ne Rakianer ronistenha?

44 Aseken, ak8a neok sakon8ennaronke 8ateske-non8eron, ok naha ne raksaha atonnharak tahahoria-neron kiatakon.

45 Iotaskasts ne tia8etakon: Aseken tsinikon kon8arori ne Roianerne tioientakon ak8ekon etho nenhia8enseran.

46 Ethone onen n'OnSari 8akenron: Rosennaaien ne Ra8enniiio nakenikonra;

47 Nok raonhake ok 8akatonnhahere tsinonkati ne Niio neh oni sakeskontakohe,

48 Neh tsini hakkonnienston atatkenronniatsera-
kon; nese Saonni enhiontonheke tsinen8e: enhion-
tonheke iotsennonni.

49 Ne tsini hakiatanoronston ne Rosastensero8a-
nen, nok Rosennatokentiko8a.

50 Nok ne Raotanitenrasera en8atatie tsi nen8e
enhie8atsiratatie ne ron8atsanise.

51 8ene raonniaton ne rahosastensera: Ak8ekon
rori8arision tsini hontennikonraientonsk8e ne rati-
naies.

52 Sesakostsk8arak8en ne ratisenno8anens, nok
neh sakosenno8anaton n'iontatkenronnis.

53 Sakotatenni ne iontonkariaksk8e; kentente-
tserakon sesakotorion ne iakotsoko8a-kenhne.

54 Sahoiatanonstate Israer raonnhatsera, naonsare-
iarane rahotanitenrat.

55 Tsikiniioh tsi sakorharaststenni nonk8anisera,
neh tohiken Abraham nok oni tsinonkati ne sako-
ienhokonha tsinen8e.

56 Thoha asen ni8ennitake iohnariskonhon nok
onen tontontenti.

57 Kkhare onen iakahe8e naio8iraientane n'Arisa-
8e, roskenraketa 8arennakerate.

58 Ak8ekon ok ne tehonnonsanekhaon oni ne ron-
tatenonk8e kon8atonnharanihak8e tsini hentenron ne
Ra8enniio.

59 Nok nonen siiakahe8e nahon8a8arak8etare ne
raksaa, Sakari ron8anatonk8anene tsiki nihosennoten
ne roniha.

60 Nok tanon takenron ne ronistenha, Iahten : San
enhon8aiastsheke.

61 Tontahonniron : iah onka eh teiosennoten tsinis
8atsira.

62 Ethone 8ahon8ari8anontonse ne roniha, asako-
tokaten nahoten enhon8anatonk8e.

63 Nok ne Sakari Oststenra 8ahari8anonton, eh
8ahaiaton; San enhon8aiastsheke ak8ekon ok 8aha-
kohnerak8enhaton.

64 Ethone onen sontnerensi ne ra8ennason, nok 8a-
thonon8eronnion ne Niio.

65 Taiontonnekhon ne tehonnonsanekhanion, nok
8ate8ateri8areni tsi ionontenion ak8a 8ation8entsia-
8erho tsinikanakerasera ne Jude.

66 Tsiniiakon ionronkas, iontonhak8e naka8erien-
takon : Oh onte ak8a niiatenhia8enne tohiken raksaa ?
Nok nik8ekonhatiene ne Niio rahosaststensera.

67 Onen ne Sakari, roniha 8ahaiatine ne Rotkon
Roiatatokenti rahonikonriiotserat, iahari8aken, 8a-
henron :

68 Tahon8anon8eraton ne Roianer Israerronon
Rao-Niio, ne tsi sasaka8eiarane nok sasakohnerensi ne
raotiok8a.

69 Oni tsi 8asontion enskat ne rosastensero8anen
nasakoiatakennha Ta8it ra8atsirakon 8ahaiakenne.

70 Tsi ki niiot tsi ronatat ne Rotitokensehak8e, ne
tiotkon tahatinakeratie.

71 Tsi ensesonk8anerensi tsi ionkhinaskonni ne
ionkhis8ens.

72 Ne 8ene aonton ne raotanitenrasera nonk8ani-
serake nok aiakeiarastak8ake tsini hori8atokenti.

73 Eh niiot tsi rori8anirati etsite8anikenha Abra-
ham.

74 Tsi, ensesonk8anerensi tsi ionkhinask8aien ne
ionkhikenrenseronnis, nok ensesontion ne Skennen
tatsite8asennaen.

75 Raori8atokentitserakon raoteri8ak8arisiontsera-
kon oni tsini tionnhes.

76 Nok nise seksaa, Niio ro8ennenha8e enhiesana-
tonk8ake, aseken hentsenteste ne Roianer nok hen-
tsiahahaseronnien.

77 Naserionnien ne raotiok8a tsinaieiere ne karon-
hiake aiontsennonni tsi aonsaiakoterake8ase nakori-
Saneraaksera.

78 Ak8a rahotanitenraserakon ne Sonk8a-Niio, eh
oni takaientak8e tsi 8asonk8atkense ne Eneken tka-
rak8inekensta.

79 Aontonsseke taonsaiakos8athene nasatakon oni kari8aneraakserakon iakonnhetie nok eh nonk8ati aonsasonk8asarine tsinonkati ne Skennen.

80 Nok ne raksaa roteiarontie, oni ronikonro8an-nhaonhatie; nok karhakon ranakerek8e tsiniiore iaontenniserihe8e Onk8ene ahrete.

Tekeni-aton Teioteri8asonterak8en Nori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti. Luc.

1 EH NON8E si8enniseratenion Sahariho8anate ne Cesar-August n'ak8ekon nonk8eokon aiontatsennaren.

2 Nok nonen siiakahe8e neh naia8enne, Cyrenius rakora kenhne ne Syri non8e.

3 Ak8ekon kati tsiontatsennaranesk8e tsinon8e Tiakotonnishen.

4 Tabatenti kati oni neneh ne Sose tsi tkanataien ne Nazareth Galilene, tsi tkanataien ne Bethlehem niiahare, neh tsi ethonon8e thonatonnisentak8e ne Ta8it ra8atsiratie.

5 Nenskatne aon8atisennaren n'On8ari, neseke kari8isonhonne enhotiniake, onen oni oia nikaia-toten.

6 Tsinikari8es etho ienes onen iakahe8e naio8ira-ientane.

7 Sarennakerate ne roienha neh oni ne tako8anen, oniataaraasonha 8atto8a8enhekte nok tsi kontek8aien-tak8a ne katsenen 8ahoiationnite, aseken iah tehoti-naktatsenrion tsi ios8enkarentonnion.

8 Iah ihnon tehken eh non8e, katsenen sakohnas-tsterista astste ronnon8estsk8e nok asontak8ekon sakotinonnaties ne raotitsenenhokon.

9 Ok taontierentsi kenh 8ahoketote Raronhiakero-non, ak8a oni 8athoti8annhake ne Niio raos8athe-tsera, nok 8athonatonharenron.

10 Nok tanon ne Raronhiakeronon, 8asaka8en-

hase: Tosa se8ateronn: Aseken non8a neh k8aroriano ne ko8anen aese8atonna8aren, ok neh sakat tsinonkati nonk8etak8ekon.

11 Ne tsi on8a kenh 8enniserate, Tr8it raonatakon etsise8ennakerati ne Sesakoskontakohe ne oni ne Keristos, Roianer.

12 Nok kenh kaien 8atenientenstak8en, neh oni entsise8aienterestak8e: nonen entsise8aiatatsenri neraksaa oniataaraasonha teha8a8enhekston, nok Katsenen tsi kontekk8atahasta raiationni.

13 Nok ok eh iakaniionten rotitiok8atsanit ratironhiakeronon Karonhiake tahatiientak8e tehon8anon8eronnnions ne Niio, ronton:

14 Ahon8asennaien ne Niio Karonhiake! Skennen Kenhak non8entsiake! niakonikonriio nonk8e.

15 Nok nonen Karonhiake siionsahonne ne Ratironhiakeronon, 8ahonniron ne katsenen sakonasterista: Enhnioh Bethlehem niio8e niiehetese, te8atkensera tsini tia8enhon tsioni nahoten 8asonk8atokaten ne Ra8enniio.

16 Kasterihenke kati eh 8ahonnete, nok iasakotiatatsenri n'On8ari tanon ne Sose nok oni ne raksaa tsi kontekk8atahasta raiationni.

17 Nok nonen Sahon8aken, neh sahatitharak8e tsi-niiot tsi ton8atirori ne raksaa raiaataake.

18 Tsiniia8on 8ahonronke, 8ahakonerak8enhaton tsi nahoten ronton nekatsenen sakonaststerista.

19 Nok n'On8ari ak8a neneh neok ne iote8eientontie aonikonrakon oni se8ataateiarak8ennihak8e.

20 Nok sahontenti ne katsenen sakonaststerista, ron8anentons oni tehon8anon8eronnnionne ne Niio: tsi eh naha8enne tsi 8ahonronke tsi oni 8aontkatto tsiniiot tsi ron8atirori.

21 Nok nonen siiakahe8e ne satekon nonta, onen senhon8a8arak8etare ne raksaa, ethone Iesos 8ahon8anatonk8e, neneh Raronhiakeronon thosenna8i areko sihaiatat ronistenha kaiatakon.

22 Nok nonen siiakahe8e naonsonta8eiate n'Onon-

satokentike n'On8ari nakanane tsini hoianerenserison ne Mojs, Jerusalem niiahon8aiatenha8e rahohenton ne Roianer.

23 Tsini kaianerenseroten ne Roianer raoianerensera : nente8atierente roskenrakete eniako8iraiantane Ak8a Ra8ennijo enho8enniioste.

24 Neh ens oni nahenane tsini kaiatonk8e ne Roianer raoianerenserakon ; 8akon8anatka8e ens tsioianat Orite, ok ne ens neh noSira.

25 Saiatat ne ronk8e Jerusalem ranakerek8e, Simeon ron8aiastsk8e, neh kehiken nethori8aieri oni rosennaiens ne Niio ; rorharek8e oni neneh nahoken n'akonikonriiotsera n'Israerroronon ; ak8a oni nik8ekorhatiene ne Ronikonratokenti.

26 Nok rotokatennihne ne Rotkon Roiatatokenti, tsi iah tarenheie ohenton nahoken ne Keristos, Roianer.

27 Ak8a kati taiotokentane onen are Ononsatokentike 8arete, onen etho ron8aiatenha8i ne Raksaa Iesos nanihnane tsini kaianerenseroten ne raonha raiatatake.

28 Sahokitarro, Sathonon8eronnion ne Niio, nok Sahenron :

29 Onen non8a Se8ennijo ! Skennen tenkiheie tsini-skerharaststenni.

30 Aseken ontkatto ne kkarake ne E'sienha sese-tenratane.

31 Neh oni enskat ne Sak8atak8en akohenton akotiok8ak8ekon nonk8eokon.

32 Ne taiakos8athetak8e nonk8eokon, nok Akonen-tonsera akenhake ne sentiok8a Israerroronon.

33 Nok ne Sose oni ne ronistinha rotinerakohon tsiniiionthonhak8e ne raksaa raiatatake.

34 Nok ne Simeon 8asakoiatateriste, nok 8arenhase n'On8ari, ronistinha : Kehiken raksaa, kentioko8anen nenhiontkaronniate, kentioko8anen oni nenhiontsennonniate n'Israerroronon, nok oni tenhionten-nikonratihataniok8e nonk8eokon.

35 Nok ienkahe8e neh nenhia8enne tsiniiot n'assa-reko8a taeseriasa8eheste, nonen enhiontennikonrotationko ne ionk8etaksens.

36 Anen oni iotokense etho kanakerek8e, Phanuel sakoienha, Aser ra8atsiratatie, onen siiokstenha, tsia-tak niioserake teniiasene ne ioniakonhonne.

37 Onen neh nahoten satekon niioserasen nok kakeri tsinahe siiotereons; Ononsatokentike titkanakerek8e, a8entakon aterennaientatserakon oni tsi rosen-naiens ne Niio.

38 Eh oni neneh on8e, 8athonon8eronnion oni neneh ne Ra8enniiio, nok 8ahakororianion ne raonha rahori8ake tsiniiakon ne iakorharek8e aonsaiontne-reksi ne Jerusalem ronon.

39 Nok nonen saniri8aierite tsini hoianerenseronen ne Roianer, Galilene niionsane tsi thonatenataien, ne Nazareth.

40 Nok ne raksaa roteiarontie, ronikonro8annhaon-hatie oni, raiati nattokehatera; nik8ekonhatie oni ne Niio raotanitenron.

41 Niateioserake, tsini Shatonnhethe, Jerusalem iesnethak8e ne ron8aienha.

42 Nok onen tekeni ia8enre satehaoseriiakon, onen are ne ronihha oni ne ronistenha Jerusalem 8anete tsini hotirennhaonne nonen 8entanoronsere.

43 Nok nonen sahententane, saiatenti, ok eh ichen-teron ne Iesos Jerusalemke, iah othenon tehonattoken ne ron8aienha.

44 8anere nenehe ethokinaha 8ahaiataratie tsi saio-tonk8etakatatie; se8ennisera niioe niahane ron8aiat-sakonhatie tsinon nisakotinonk8e oni ne tehonta-tienteris.

45 Nok iah kaneka tehon8aiatatsenrion, saiakehto kati Jerusalem niionsane sahon8aiatisakha.

46 Asen nonta onakenke niionsahon8aiatatsenri ononsatokentike, rahotinenrihen ne ratiianerense-ronni sakotaonsate nok tetessakori8anontonnis.

47 Nok tsini iakon niakothontek8e, iakonerak8as-k8e tsini hattokha, oni tsi tetessako8enna8erons.

48 Nok Sahotinerako nonen sonsaon8aken, nok ne ronistenha 8akenron : oh niitieren kien tsi eh nasiere ? Kenh nii ionkeninikonraksenseres keniiatisakonhaties.

49 Tontasako8enna8eron, 8ahenron : oh nehne nahoten takeniiatisakta ? iah kenh nah tetsiaterientare tsi teioton8ertsiohon nakaststeriste ne Rakeniha rahori8asonha ?

50 Nok ki iah tehotinikonraientaon tsinahoten 8ahenton tsiniiot tsi tahatati.

51 Onen kati sahonne, Nazareth ionsahonne8e ; Sako8ennarak8ak8e. Kenh kaien ne ronistenha ak8ekon taiote8eientontie a8erientakon tsinikon tsi oni nika8ennotens 8aronkas.

52 Nok ne Iesos attokhatserakon tsi roteiarontie, nok aterisak8arisiontserakon rahohenton ne Niio oni nonk8eokon.

*Asenhaton teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoia-
ton Roiatatokenti. Luc.*

1 8ISK-ATON ia8enre niioserake sihonontiiko8a ne Tiber Cesar, ethone ne Konsk8irat sihakoraserak8enniio ne Judé, nok ne Herod Galile, nok ne rokenha Philip Iture tanon Trakonit, nok ne Lysanias Abilene neneh non8e nihoteriontak8e.

2 Ann tanon Caiphe nitsihenstatsi ko8a ihken, onen ne San Sakari roienha tahatasa8en 8asako8ennaronkaten ne Niio rao8enna.

3 Ak8ekon nontarete naktatiesonha ne Jourdan, sakoretsiaronne, aonsaiontatre8ate nok aonsaionkia-toke8e ne kari8aneren.

4 Tsiki niit tsi kaiaton raoiatonserakon ne Roto-kensehak8e Esaï, raton : kenh niha8ennoten ne karhakon ra8ennotaties : Se8ahahaseronni ne Roianer rahahaha, Se8ahahak8arisi tsi rothate.

5 Ak8ekon enskananon tsi ionrak8anion, Ak8ekon enkarision tsi ionontenion oni tsi ionniaronnion, nok enskatak8arision ne iotk8aton, nok enskatak8arision tsinon8e nenhiolahakarenrenionke.

6 Nok ak8ekon nonk8e enhon8aken ne Niiio raoiatakenhatsera.

7 Saka8ennihak8e tsiniiaikon ron8aiatorensk8e naitenek8aheste: onka ietsirori nahese8atek8ase ne Niiio raonakk8ensera.

8 Teiotitokentonhak kati natatre8atatsera tsi sase8atat8at, nok tosa sase8erhek ahese8atonheke oni ne se8erientakon: Abraham sak8aniha: aseken 8ak8arori tsi iah othenon tahonoronse ne Niiio, kehiken kanenhiakeron aontasakoiatineken8e n'Abraham sakielhokonha akenhake.

9 Onen ak8ekon niiekon8atiri8enton tsi tioteronton, tsinikarontake ne iah te8aianiiiontha enkaiakon nok otsirake en8ation.

10 Ethone oni ak8ekon ok nonk8eokon 8ahon8ari8anontonse ionton: oh nenhiak8aiere?

11 Tontasako8enna8eron, nok 8ahenron: onkakiok tekeni tehotiata8itseraien enskat ki sakaon ne iah teiakoiien; nok oni ne rotennatseraien eh oni neneh nihaier.

12 Ak8ekon oni ne ratikarotasions ron8aiatorensk8e nok ron8ari8anontonnihak8e, ronton: Se8enniiio! oh nenhiak8aiere?

13 Tontahenron: Tosa ihsinon nase8ari8anonton tsiniit tsi oni nikon ietsiri8a8i.

14 Ok oni ne Sotar ron8ari8anontonnihak8e oni neneh, ronton: Oh nii nenhiak8aiere? Tontahenron, tosa ok tontaietsiiianontons, aietsinikonrhaten oni onkakiok akenhake; ok tase8ennikonriakonhak tsini se8atkariakse.

15 Nok tsi onen siiakorharenion nonk8eokon, ienrhak8e kati neh onte kehiken ne Keristos.

16. Tahenron ne San; neok se nii na8enke k8ane-k8ahesta, tihaiatate ohnaken tare nehe senha rok8e-

niatsero8anen, ak8ekon iah te8akerionte neok oni nahiiennikatsenanerensi, neh Onikonratokenti nok Otsire hentsise8anek8ahestak8e.

17 Raha8e ne raoshe8ata, nok enhatatase8ase, nok raononsoharake ienhate8oienton ne raonatsia; nok ne ka8ahe otsirake iah te8as8as ienhoti.

18 Eso tsi nithaierathak8e tsi sakoretsiaronsk8e, oni tsi sakotatisk8e nonk8eokon.

19 Herodias 8akarionni tsi 8ahotteten ne San ne Rakora Herod ok neneh iatatekenha Philip rone ro-tinnhikon.

20 Sekon ionsarohestste ne raonnhistsera onen ak8a 8ahatennhane 8ahon8annhoton ne San.

21 Nok tsi iontenek8ahesta nonk8eokon, etho oni neneh 8ahatenek8aheste ne Iesos; nok tsinikari8es roterennaen, tontonteronhiakhasi.

22 Nok Rotkon Roiatatokenti tahastsnente, 8ahotienhase, orite kenraken rotiatontak8enhatie; etho oni taka8enninekenne 8akenron: Ise konhienha konnonk8a-ko8a; ise oni issa8e ne katon8esk8ata.

23 Onen neh nahoten n'asen siyahoserasenhatie ne Iesos, nok ak8ekon ok n'onk8eokon ienrhak8e Sose roienha, nok ne Sose Heli neneh Roniha.

24 Mattat roienha, Levi roienha, Melchi roienha, Janna roienha, Sose roienha.

25 Mattathie roienha, Amos roienha, Nahum roienha, Esli roienha, Naggé roienha.

26 Maath roienha, Mattathie roienha, Semei roienha, Sose roienha, Juda roienha.

27 Johanna roienha, Rhesa roienha, Zorobabel roienha, Salathiel roienha, Nere roienha.

28 Melchi roienha, Addi roienha, Cosam roienha, Elmodam roienha, Er roienha.

29 Jose roienha, Eliezer roienha, Jorim roienha, Matthai roienha, Levi roienha.

30 Simeon roienha, Juda roienha, Joseph roienha, Jonan roienha, Eliakim roienha.

31 Melea roienha, Maïnan roienha, Mattatha roienha, Nathan roienha, David roienha.

32 Jesse roienha, Obed roienha, Booz roienha, Salmon roienha, Naasson roienha.

33 Aminadab roienha, Aram roienha, Esrom roienha, Phares roienha, Juda roienha.

34 Jacob roienha, Issaak roienha, Abraham roienha, Thara roienha, Nakor roienha.

35 Saruk roienha, Rhagail roienha, Phalek roienha, Heber roienha, Sala roienha.

36 Caïnan roienha, Arphaxad roienha, Sem roienha, Noe roienha, Lamech roienha.

37 Mathusala roienha, Enok roienha, Jared roienha, Mahalaliel roienha, Cainan roienha.

38 Enos roienha, Seth roienha, Adam roienha, Niio roienha.

Kaieri-aton teioteri8asonterak8en n'Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti. Luc.

1 ONEN non8a Iesos raiatihatie ne Rotkon Roiatatokenti, Jourdan niionsare, nok ne kanikonra aok8eniat Sahotori tsinonkati ne karhakon.

2 Kaieri ni8asontasen nikari8es 8atenientenseronnes notkonseraksen nahonikonrotako, eh oni nahe iah othenon tehokon, nok nonen sontenniserohestste Saha-tonkariake.

3 Nensok 8akenron notkon: Nehne Niio Iaienha akenhake tsiron kanatarok Saton kehiken kanenhiakeron.

4 Tontaha8enna8eron ne Iesos, nok 8ahenron: kaia-ton tsi iah kanatarok ok taronnhek8en ne ronk8e, henronnhék8en oni ne Niio Rao8enna.

5 Ethone notkon tsinon8e tiononto8anen niahoiaten8e, etho oni non8e ken ok nontakari8estste on8entsiak8ekon Sahonatonhase.

6 Nok 8akenron: Ak8ekon enkonhion kehiken tsiniotieren; aseken Ii ionka8i Ii kati enkanonton onkaensekheion.

7 Ka8enniioki asathontate taskatontsothase, nok sa8enk en8aton.

8 Tontahenron ne Iesos: Ehren iset Satkonse-raksen! Aseken kaiaton ne 8aton: saiatat ok ne Niio Ra8enniiio hentse8enniiostake, nok raonhaa hentsenia-hesenhake.

9 Jerusalem sekon niionsahoiatenha8e, Kanonsa-kenhiate n'Ononsatokentiko8a eh 8ahostsk8aren, nok 8akenron: Nehne Niio laienha akenhake ehtake iasatiatent.

10 Kaiatonse 8ahi tsi entesakotori ne Raoronhia-keronon okon naiesaiatanonstate.

11 Nok ratisnonke entsistsk8aratie tosa aesasita-k8arase nonenhiake.

12 Tontahenron ne Iesos: Sekon are neneh kaiat-on: tsi iah tatsenikonrotako ne laianer oni Ianiiio.

13 Nonen siathastsahate notkon, tontahatonneke Satoken tsiniiore.

14 Ethone Rotkon Ronikonratokenti 8ahonikon-rata ne Iesos ne Galile niiaonsare; nok 8ahasenno-8annha neh non8e ni8aton8entsiate.

15 Aseken sakotatisk8e tsi ronterennaientak8a-nionk8a, ak8ekon ok oni tehon8arensaronsk8e.

16 Kkare onen iahara8e Nazareth, tsinon8e thoteia-ron, nok tsi 8aha8entatokentane iahata8eiate Onon-satokentike, tsiki nihorennhaonne; 8athatane naha-Sennanoton.

17 Esaï Rotokense raoiatonsera tahonhion, nok eh non8e nathakhasi tsinon8e nikaiaiton ne 8aton:

18 Iakenik8ekon ne Ra8enniiio rahonikonra, aseken rakiatanoronston; neh ahori8a thakatorion n'akheri-onnien ne iakotent, nok aonsakhetsiente niaka8eria-sanon8aks.

19 Nakherori tsi tsiontnerensionhe ne ienask8a, tsiekensere ne teieron8ekon, aonsaiontate8enniiione ne iontatkenren seronni, akeriho8anate tsi onen ihio ne Ra8enniiio ra8ennisera.

20 Tonsahaiatonserakha, ionsahaon ne ratsihensta-

tsi nok sahatien ; Ak8ekon ok rahonha tehon8akanero netho ietaraien.

21 Ethone onen tahatasa8en Sasaka8enhase : On8a kenh Senniserate onen Sakahnane tsini8aton ne kenh kaiatonserat : Ak8a non8a ise hetsise8athonte tsi rothare.

22 Ak8ekon ok oni ron8ari8a8asehak8e, nok iakohnerak8ask8e tsini ka8enniios ne tha8enninekens ; nok iontonhak8e : iah kenh naha neh token ne Sose roienha ?

23 Nok tontahenron : iah teiotenno8ent tsi ensk8enhase : Satetsiensts, ise niare satatetsient, eh oni natsier tsinon8e nisenakere tsinahotenson ionk8ari8aronken nahesaieren ne Kapernaiimke.

24 Sekon are tontahenron : ori8iio tsi k8arori, tsi rahonakeraserakon ok iah tateharensaron oni ron8ari8akenronni ne Rotokense.

25 Tsiki niitonne ne Elie On8entsiake shires, ionentioko8anenne ne ionatereonskonne nethonon8e si8enniseratenion n'Israerrononke ; nasen niioserake siiatese8a8ennen sonteronhiak8eke ; nese8aonni 8aontonkariakon on8entsiak8ekon.

26 Nok sane iah oni nenskat teshakoiatakennhase-ron ne Elie, neok ne Sidonienronon iotereons Sarepta non8e nikanakerek8e.

27 Ronentioko8anenne oni ne rotiststa8is, Elise rotokense On8entsiake shires, iah ki sane enskatha tesesakotsienton, neok enskah ne Naamen Sirienronon.

28 Ak8ekon ok oia nontahonatierase tsinihati rati-teron tsinika8ennoten 8aonronke.

29 Nese 8aonni ak8ekon ok tontahatitane Sahon8aiatineken8e ne raotinatakon, nok eh non8e niiahon8aiatenha8e tsinon8e ieiotenontiakon Kanataкта, ronnerhak8e ok eh niienshak8aiatente.

30 Tehatiiatokenson tanon tonsahatohestste nok sabatenti.

31 Kapernaiimke niionsare Galilene Tkanataien, nok etho sesakotatisk8e na8entatokentike.

32 Nok iakohnerak8ask8e tsini horihoten : Aseken ne rao8enna ikene ne Kak8eniat.

33 Saiatat raiatarak8e tsi iakotkennison, n'otkon rotiennine, tontaiasentsi 8athohenrete tsi niha8enna.

34 Sahenron : Ah ! Sateionk8asastenseraien kenh naha ise Iesos Nazaretronon ? Neh kenh taseniente nask8atonte ? Sakaterientare tsi ise ne Niio Iaienha Saiatatokentiko8a.

35 Nok ne Iesos 8ahatteten Sahenron : tastotek, nok tontatsiakenn ne raonhake, Nok notkonseraksen ak8a niare kanenhrihen eh Sahoiatonti, iah ki neneh sane tehokare8aton, nok tontakaiakenne.

36 Ak8ekon ok 8ahakohnerak8enhaton ; nok iontonnionsk8e : oh naka8ennoten kehiken, eh niioire tsi iotik8enies oni ioti8ennio nonatkonson, nok skontiia-kens ?

37 Nese Saonni Sahasenno8annha tsini ienakerasera neh non8e.

38 Nok nonen satontahaiakenne ne Iesos tsi ionterrenaientak8a, Simon rahononskon ionsahata8eiate, ethone iotonk8arhosk8e ne Simon ron8ennhonsa, 8ahonterrennaien kati niare.

39 Nok iahtastsakete tsi tkaiationni, 8ahatteten ne kannratarinon, nok oksaok sakentonk8anoste ; oksaok oni sontkestske, nok saioioten.

40 Nok nonen siiate8atsothosere eh iontatiathesk8e tsiniiakon ne niatekanrake iakonon8aktanithak8e ; neok ne skastson iatesakonisonsaerhase nok saicie8entane.

41 Tohka oni nonsasakoiatineken8e nonatkonseraksen, ak8a ens neok ne kontonne : Ise ne Keristos Niio Iaienha ; sakonnhesehak8e tanon nakontrori tsi raonha ne Keristos.

42 Ak8a neok 8ahorhenne sahatenti, ehnon8e niiahare tsinon8e iah onka tetiens ; nok nonk8eokon ron8aiatisaksk8e, nonen siiaon8aiatatsenri 8aon8aneken ne tosa oksaok ahatohestste.

43 Tontasako8enna8eron 8ahenron : iatekakonte

se oni nehne tsi Sakateri8aienni n'akherionnien nakteson tienakerenion tsiniiorihoten ne Niio raonakerasera; aseken neh tionkatoriaton.

44 Nok tsiionterennahientak8anionk8a ne Galile non8e nisakotatisk8e.

8isk-aton nateioteri8asonterak8en Nori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

1 ONEN arc kentioko8anen 8ahon8aiatorene iontatonstathe ne Niio rao8enna, Genesareth kaniatarak-tatie shire.

2 Iahatkatho tekaon8ake atsiakta tkaon8aien, ehtioke ronnesk8e, shonbaroharesk8e ne raotihon8eia, Simon kati rahoona8akon iahatita.

3 Nok 8ahenron : ostonha isiniiore sathonhiontak8at, eh tahatien nok 8asakotati nonk8eokon.

4 Nok nonen saharihokten, 8aha8enhase ne Simon : Kaniatarhen niahase, nok saharonti sataharo.

5 Tontahenron ne Simon : asontak8ekon ionk8aio-te iah othenon teiak8askok8en ; nok ki sane tsi ise tasatati sekonki ense8akaharonti.

6 Eh kati nahaie, nok tsiniia8eto8anen 8ahotina8i ak8a skanorons tabonatahariakse.

7 Iasakotinonke ne rontenro nahon8atiiena8ase ihsi nehne niore tatihon8aientak8e. Eh 8ahonne8e, tetsiaron 8ahonthon8ike sekon skanorons ahonatneki-tahase.

8 Tsiniiot tsi 8ahatkatho ne Simon Tier, 8athoton-tsothase Iesos, raton : Se8enniio ! Ehren asete ne kiatakta : aseken 8akeri8aneraakskon.

9 Aseken eso tsi tahatonneke, oni nerontenro, tsinaha8enne tsi 8ahontaharoko ; ak8a ok sathotiiata8en ne Sak nok oni ne San Zebede sakoienhokonha nehne Simon rontenhrotiesk8e.

10 Ethone ne Iesos 8aha8enhase ne Simon : Tosa

sateronn ; ihsi enkaha8ite onk8e iakonnhe oni enseshe iarioka8inesheke.

11 Nok nonen siionsahonrarho, ak8ekon ok eh taontsiak8arisi nok 8ahon8asere.

12 Enskat kati tsinikari8es etho non8e natehoststekafenhaties tsi kanataienton, eh 8athonterane rosta8is, tsi 8ahoken ne Ieses, ehtake 8ahatiatonti nok 8ahoneken, raton : Saianer ! ok tasanonton nasere aonsakie8entane.

13 Oksaok ne Iesos iathonisnonsaerhase, 8ahenron : neh ikere aonsasie8entane ; nok oksaok sahaie8entane.

14 Nok 8ahotia8enratse nonkakiok asakorori. 8as, tanisa 8ahenron, nok shenatonbas ratitsihenstatsi, nok satkaf tsi sasie8entane tsini hori8atatton ne Mois, ueneh 8ene ahononnien ;

15 Nok tanon tsi isinison 8ahosenno8annhaonhatie, ok kikeh nontaiotioko8annhaonhatie nahon8ataonsate nok notiake aonsasakotsiente tsi iakonon8aktani.

16 Nok tanon karhakon iehatasetak8e, nok rote- rennaientak8e.

17 Khare kati are onen tsi sakotatis, raiataktatie ratistsk8aronniontie ne Pharisien, ratiianerenseronninehne Galile, Jude, nok oni Jerusalem nithonenonseron etho ronatahonsate, nok oni ne Niio rahosastensera etho ontotasi naonsaionton ne iakohnon8aktani.

18 Etho 8ahonne8e tehon8ask8en8a8i roiatakenheion, ronesakonhaties kahnon8e iahonta8ehiatak8e, nok rahohenton iahon8anaktaien.

19 8ahotiioha kati kahnon8e iahon8aiatiniontak8en, sotsi kentioko8anen, kanonsake kati iahatirathen, eh oni nonkati tahonsentak8e tsi raiationni ne roiatakenheion akohenton nonk8eokon tsi renteron ne Iesos.

20 8ahatkatto tsinithonetak8en, 8aha8enhase ne roiatakenheion : Sonk8e, Sonterake8e ne sari8aneraaksera.

21 Oksaok are ne ratiatons oni ne Pharisian 8ahonniron ne rahonerientakon : Ori8iio kehiken

ronk8e tsi rate8ennaiesatha, onka nakoren eniek8eni entsierake8e ne kari8aneren neok ne Niio?

22 Nok tanon ne Iesos Sakonikonrainteritsion, 8asaka8enhase, 8ahenron: ohniotieren tsi eh nikani-konroten se8anontonnions?

23 Kah nikaen senha 8atiesen: ok nene aiahiron. konterake8e ne sari8aneraaksera: ok neh naiahiron satkestske nok satenti?

24 Neh ki ok oni naese8aterientarake tsi rok8enia-t8eraien nonk8e Roienha on8entsiako aonsashakora-ke8ase ne kari8aneren; 8aha8enhase ne roiataken-heion: II Sakonrori, satkestske satketat nesanakta nok sasatenti tsi tisanonsote.

25 Ne nak8a oksaok, tehatikaneronnion tsi tonta-hatkestske neroiatakenheion 8ahatrienonni ne raoh-nakta nok sahatenti tehonon8eronnionne ne Niio.

26 Ak8ekon ok taiontonnekhon, nok tehon8anon-8eronnionsk8ene Niio; iontonhak8e: Ori8iio tsi on8a-kenh 8enniseratenion 8ete8ari8aronke tsi nahoten ne iah non8enton tetiakori8aronken.

27 Nok nonen sonsahaiakenne, eh iahoken saiatat rakarotasions Levi ron8aiasts, tsi iekarotasiatha ren-atsk8ahere, 8aha8enhase, taknonteratie.

28 Ak8ekon ok eh iekaien, tontahatane nok 8aho-nonteratie.

29 Satenniotatsero8anen 8ahatennioten ne Levi raononskon, kentioko8anen ne ratikarotasions ratiia-tare oni ne thiieto tsi 8athonstskaon.

30 Nok netho ratinakere ne ratiiatons oni ne Pha-risian 8ahonerientaksen tsi nahaiere nekenh ronk8e, ronon: oh neh ne niotieren tsi tese8atonsts ne rati-karotasions nok oni ne ionk8etaksens?

31 Nok tanon ne Iesos tontasako8enna8eron, 8ahen-ron: iah othenon tatehon8aton8entsioni ratetsiensts ne skennen tiiakonnhe, neh 8ahi n'iakonon8aktani.

32 Iah tesekheiahaharatane tsinonkati kaianeren ne tionk8etaieri, oni niakoianere, neh tanon ne iako-ri8aneraakskon.

33 Sahonniron oni: oh nah niotieren ne Sa8atis raotiok8a tsi iotkate ronentontietha, ronterennaiens oni; eh oni neneh nihatiierha ne Pharisian raotitio-k8a; nok nise Sentiok8a tehonstskaons oni ratinekirha?

34 Tontasaka8enhase: En8aton katikenh naie-tsiionkariakte tsinihati sakohonkara8i ne roniakon, tsinikari8es ratik8ekon ne roniakon?

35 Nok ki tanon ien8atenniserihe8e ne ienhon8aia-tenha8e ne roniakon; ethone onen enhonentontiete.

36 Nok kenh natontahaiere tsi 8atesakori8aken-tonk8en: iah naha onka ase teienanentakta nonen iok8enniaikaionhon; aseken nase enhionehare nakaion, oni tsi iah tetiatenro nase tanon nonen iokaionhon.

37 Ak8a sekon neh sakat tsi iah katsetakaionne teienekarha notsitsiase; aseken nonekase tenkatsetanekare, nok enkaneka8erontane nok oni ne katse enkaiesha.

38 Ok eken tanon non8a nonekase katsetasetsike ki enkarake; nok eh nente8e tetsiaron enkeninia-kenne.

39 Iuh oni onka nonekakaion ahanekira, nok ok-saok aonsahari8anonton nonekase; aseken raton: neh kanekiio nonekakaion.

*Iaiak-aton teioteri8asonterak8en nOri8atokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 ENSKAT are aSentatokentike kon8anatonk8a tekeniaton tiotierenton, onatsia kaienthon 8athatihe-tiiake, onen kati ne raotiok8a 8ahatiratoskare nok 8athonsaranie oni 8aonneke:

2 Onen are taontasa8en otiake ne Pharisian 8ahon-niron: oh niotieren kehiken eh nise8aierha tsinaho-ten Satia8enre neh naieiere na8entatokentike?

3 Tontasako8enna8eron ne Iesos, 8ahenron: Iah

kenh non8enton tese8a8ennanote tsinihoieron ne Ta8it sahatonkariake, oni ne rontenrotiene.

4 Toh nahaiera tsi iahata8eiate ne Nii raonon-sakon, nok tsi 8atrak8e ne kanataranoron, 8arake, tasakaon oni ne rontenrotiene, saeto sane ratitsihen-statsi ok raona8enk nahonneke?

5 Nok sahenron: Raiatak8eniio kati oni nonk8e Roienha ak8ekon tsi Ia8entatokenton.

6 Tsi are oia saia8entatokentane, sahata8eiate tsi ionterennaientak8a nok 8asakotati, saiatat etho raia-tare rosnonsakenheion tsi ra8eientetakon.

7 Neok ne 8ahon8atennikonraren ne ratiatons oni ne Pharisian katesiken enshotsiente kenh na8entato-kentike, neh naontahatiierate ahon8ari8arho.

8 Nok tanon ne raonha sakonikonraienteritsion: 8aha8enhase ne rosnonsakenheion, 8atkestske, nok kanonsihen natestann: tahatkestske nok etho iatha-tane.

9 Ethone onen ne Iesos 8ahenron: Tsi ori8at enk8a-ri8anontonse: 8atia8enre kenh naontaieri8aierite na8entatokentike, ok nes naonsaionteri8ate8ate? aiontatonnhethe nonk8e, ok nes naiontateriio?

10 Nok nonen ak8ekon sasakokahenhion; 8aha8enhase ne rosnonsakenheion: sanenstsak8arisi. Eh nahaiera; nok eh nonsahasnonsiione tsiniot ne skati.

11 Nok tsi nahotisense 8ahonterientisakhon oh onte naon8aierase ne Iesos.

12 Eh oni non8e si8enniseratenion, onontoharake niiahare 8ahaterennaenna, ak8a oni ok iatharhente roterennaen.

13 Nok nonen saorhenne, iasakohnonke ne raotio-k8a, nok tekeni ia8enre nihati 8asakoiatarako, neh ne 8asakonatonk8e, Ratik8ekonhatie;

14 Kenh nihotisennotens: Simon, neh oni ne Tier ronatonk8en; tanon ne iatatekenha Andre; Sak tanon San; Philip tanon Barthelemi.

15 8atio tanon Aton8a; Sak Alphe roienha; Simon Zeletes ron8anatonk8ak8e.

16 Jude Sak rokenha; nok Sitas Iskariot nehne ronk8etaksen8a.

17 Ethone onen tontahonnontastsnente nok tsi ionontaentaon iatonsahatane rou8anonteratie ne raotiok8a raotitiok8a, oni iotiok8atsanit niateionk8e-totenson, Jude-ronon, Jerusalem-ronon, oni ne kaniatarakta tiakotentionk8en Tyr-ronon oni Sidon-ronon ak8ekon neh ieniente nahon8a8ennaronuke oni naon-saionton tsi iakohnon8aktanionni.

18 Ak8ekon oni notkonseraksen iakohnatiennine saie8entaseron.

19 Ak8ekon ok oni iakoskennhenne ne nehok ne laiakohiatosere raotseronniatne, Aseken Tkaiaken-ak8e ne raotanitenrat neh tsiakotsientak8e.

20 Ethone ne Iesos 8asakotkatto ne raotiok8a, nok 8ahenron: Se8ataskat nise se8entent aseken se8a8enk ne Niio raonakerasera.

21 Se8ataskat ise non8a se8atonkariaks: Aseken hentsise8ahtane: Se8ataskat ise non8a tese8asenthos: Aseken hentsise8anikonriione.

22 Hense8ataskastston nonen henhietsis8enseron nonk8ekon, oni henhietsiitincken8e ne raotitiok8a-kon, henhietsiienrathonhase oni henhietsisennatonte anios ihken iakosennaksen onk8e Roienha rahori8ake.

23 Se8atonnharonnion neh non8e ni8enniseratenion oni se8aton8essonion: Aseken ko8anen tense8ateri8a serak8ase Karonhiake; ehse oni nehne nisakotijera sehak8e ne Sakotinihokonkenha ne Rotitokenseak8e.

24 Se8ententasere tanon nise se8atsoko8a; aseken se8aketes ne se8anikonriiotsera.

25 Se8ententasere ise non8a se8ahton! Aseken entsise8atonkariake. Se8ententasere ise non8a se8aies-son! Aseken entsionsshenanion nok tense8asenthose-ron.

26 Se8ententasere ise ne tenhietsirensaronnion nonk8ekon! Ehse oni nehne nisakotijerasahak8e ne sakotiniokonkenha ne Rotitokensetseraksensk8e.

27 Ise tanon non8a kenh tak8athonte, 8ak8arori:

ietsinoronk ne iestsis8ens; ietsiitakenha ne ietsiia-
tak8as8ens.

28 Ietsiitaterist ne ietsiri8as8ens, nok ietsiiate-
rennaienhas ne teietsiionnarikhons.

29 Nok nenhiaranonsaiake sahtsienhas ne skati;
nok onkakiok ahiaitiata8itserak8a tosa hetsennhes nia-
haha8e ne sathasteren.

30 Ak8ekon niasheion nahoten enbiesari8anon-
tonse; nok tosa saseri8anonton tsinahoten ieiakoha
ne sa8enksonha.

31 Eh nasheieras nonk8eokon tsinitesenon8es naie-
saierase.

32 Aseken neneok ashenoronk8ake ne Iesano-
ronk8a, nahoten ensatonnrak8ate? Aseken ne ionk8e-
taksen sakotinoronk8a oni neneh ne ron8atinoronk8a.

33 Oh oni nahoten asatonnrak8ate neneok asheia-
tsennonniatenniheke ne iesatsennonniatennis? Ehse
oni nehne nihatiierha ne ionk8etaksen.

34 Oni, neneok ashenihasseke ne iesanihas nahoten
asatonnrak8ate? Aseken tehontatenihas oni ne neh
ne ionk8etaksen, ak8aski ens ok sateia8enhonhatie.

35 Neh kati 8ahonni iestsinon8ehak ne ietsiken-
ronnis, ietsinoronk, ietsihni oni, nok tosa othenon
sase8arharek; ko8anen tense8ateri8aserak8ase, nok
ethone oni enhietsinatonk8ake Niio Henekentsi sako-
ienhokenha; aseken rotanitenron tsinonkati ne ion-
k8etaksen.

36 Se8atanitenraskonhak kati, tsiki nihotaniten-
raskon ne Etsise8aniha.

37 Tosa teietsiiaforet nakoren: iah ki oni nise
tataietsiiaforete, tosa ietsiri8ent nakoren iah ki oni
nise taietsiri8ente; Sheion, nok entsiehson.

38 Sheion, entsieson; ak8a oni en8ateniententse-
riohake tsi entsiesatenienthase, en8atsioron, ak8a
oni tenhiontaniraton nok sekon en8ata8enratseke,
aseken ok ki keh natentiesaierase tsi entiesatennietase
tsinise nensheierase.

39 Sekon are oia tonsasakori8akentonk8en, 8ahen-

ron: ahonton kenh ne teharon8ekon oni teharon-
8ekon ahossarine? iah ontekenh tenitsiaron tiianiia-
tenne tsi teiontiakon?

40 Iah Sahi senha tehaiatanoron ne rate8eiensta
tsiniiot ne rorionnienni; nok ki tanon ne rori8atoken
ienra8e tsinithotte ne sakorionniennis.

41 Oh nah oni niiotieren tsi neh satkattos ne tsia-
tatekenha rokarisen onaonskeri; tanon iah nise tesat-
tokas ok iateionaharohare ne Sakarisen?

42 En8aton kenh natsienhase ne tsiatatekenha:
kekenho, skoko tanon uiare ne sakarisen, iah nise
tesattokas ok iateionaharohare sakarisen? Akon-
Sara! neh tasatierent sasoko ne sakarisen, ethone
ensanontonnion toh nasiere tsi aonsasoko ne tsia-
tekenha rokarisen.

43 Ori8iio tsi karontaksen ne iah te8ahiio ne
8aianiiontta; oni karontiio ne Sahiio 8aianiiontta.

44 Aseken kaikhne entieinterestak8e tsini karon-
toten: iah 8ahi ohiktake te8aianiiontta ne 8isonko8a,
iah oni 8ahi tsiokareteske tekanenharaniiontta.

45 Ra8eriane tatak8as kari8iios ne tronk8etaieri,
tsiki niiot ne ronk8etaksen ne kiok ne kari8aksen
tatak8as ne ra8eriane; aseken tsiniiot tsi ite8at na8e-
riane eh ki niiot tsi ie8atatis na8ennasa.

46 Oh nahoten ahori8ake tsi se8aton: Se8enniio!
Se8enniio: iah se tesk8a8ennarak8a.

47 Enk8arori tsinahoten teshiatieren, ne rakenia-
hesen, tehake8ennakanere, oni rake8ennanoronk8a.

48 Neh teshiatieren tsiniiot ne ronk8e ratenonson-
ni, 8ahakenrok8ate tsiniiore tiostenrak8entare nok
etho thahenstsk8aren; iah othenon takak8eni nothe-
non nakaiere nonekanos aseken iohniron tsi tkens-
tsk8ahere.

49 Nok ne saiatat rake8ennaronken oni nehneh iah
ki tehake8ennanoronston, ak8a neh teshiatieren, neh
ok okenrake tontahorontonti tsi 8ahatenonsonni;
aseken neh nente8atierente tenhiomonko nonekanos
enkanonsienenne; nok ten8atenonhianite tsi nenhia-
senne.

*Tsiatakaton teioteri8asonterak8en nOri8atokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 NONEN saharihokten ne Iesos tsi sakotatihak8e nonk8eokon, Kapernaiimke iahata8eiate.

2 Ethonon8e saiatat onen shirenheions nehne rasennen8anen raonnhatsera eso oni tsi ronoronk8ak8e.

3 Nok sahosenaronke Iesos ne rasennen8anen, iasakotori ne ronaterionte, ahon8anekemmira ahathonatseke aontare nok ahonsahotsiente ne raonnhatsera nak8a ronoronk8a.

4 Iahonne8e nehne tsi itres ne Iesos, 8ahon8ennitentase, ronton ori8iio tsi tehotentson nahon8a8ennarak8e tsiniiot tsi rari8anontons.

5 Aseken rontonhak8e sakohnoronk8a nontionk8eta, sonk8anonsisahani oni tsi ionterennaientak8a.

6 Oksaok kati ionsahonnete ne Iesos: Onen iah ihnon tehken sishonne tsinon8e nihononsote iasakotori ne ronterproson, 8athon8ateratana nok ahonniro: Saianer! tosa ihsinon8e natesatat8ishenheiat: aseken iah te8akerionte nasata8eiate nakenonskon.

7 Neh se8aonni iah te8akeron 8akerionte onteken nii akonhiatisakha; enskat ok tanon aontasatati nok enshaie8entane nakennhatsera.

8 Aseken nii neok ne konk8e, 8akaterionte, 8akonk8etaien ne ronteriios; saiatat ens 8ahinnhane enkiron 8as, ehse 8are; tihaiatate: kasts, tare se; nok nakennhatsera; kenh natsier, ehse nenhaiere.

9 8ahonerako ne Iesos tsinika8ennoten 8aharonke; nok 8athatkarhateni kanenrakon nahatierate, nok 8ahenron: Ori8iio tsi k8arori, tsi iah kaneka te8akatkatton neh naontaiaka8etakon n'Israerrononke tsiniiot ne kenh kaien.

10 Nonen sonsahonne8e ne iehon8anatorionne, shoie8entaonko8a ne rannhatsera ronon8aktanihak8e.

11 Nok tsi 8ahorherne Iesos iahara8e tsi tkana-taien Naim Kon8aiasts; kentioko8anen nonk8esonha, otiake oni ne raotiok8a ron8anonteratie.

12 Onen thoha shiiahanatarane, eh 8athonterane ratirontotserenhasi 8ahon8aiatatahannhe, iotereons neok oni enskat io8iraientak8ene kenh ranekenteronkenha, Kentioko8anen kati netho ienakere kou8aris-kontonhatie.

13 8ahonikonranon8ake ne Roianer tsiniiot tsi 8ahatkatto, 8arenhase : tosa tesasentho.

14 Nok akta niahare kenh oni niahaiere tsi karontotseraratie; nok 8athatitane neratirontotserenhasi, nok 8ahenron : Senekenteron II 8akonrori, Satkestske.

15 Tabatkestske nok 8ahatien rahorontotserakon, sahatati oni, nok ne Iesos saha8iron ne ronistenha.

16 Ak8ekon ok taiontonneke nok tehon8anon8eron-nionsk8e ne Niio; iontonhak8e : ori8iio tsi raياتano-ronko8a nahoketote nonk8entiok8akon; nok 8asakotenre ne Niio ne raotiok8a.

17 Kanakeraserak8ekon ne Jude oni naktatiesonha ienakerenion ak8ekon 8aheri8aronkanion tsinaha8enne ne iori8anerak8at.

18 San ori8ak8ekon 8ahon8arori ne raotiok8a neh nikarihotens.

19 Nok ne San teniase 8asakoiatarako tsini hotio-k8a : nok iasakotori tsi itres ne Iesos, nahon8ari8a-nontonse, ahniron : ise ken ne tare, katen sekon oia enshak8arhareke ?

20 Iahanc8e tsi itres ne Iesos, 8aniron : San sontia-torihatie tsi 8akeniitoreenne, nakeniri8anontonse : ise ken ne tare katen sekon oia ensessak8arhareke ?

21 Ak8a are taiotokentane ethonon8e kentioko-8anen sasakotsientanion niatekannrake iakohnon8ak-tanitha, sasakoiatineken8e Onatkonseraksen, nok otiake tonsasakokak8arisi ne teieron8ekonne.

22 Ethone ne Iesos tontasako8enna8eron, 8ahenron : 8asene satsiseniroriana ne San tsinahoten 8etsiat-katto tsi oni nahoten 8etsiaronke : tsiekens ne teieron-8ekonne, tsiontenties ne iah tehiensk8e, tsieie8entas ne iakoststa8is, tsionronkas ne teionhontak8ekon

tsiontonnhests ne iaka8enheion, nok Kari8iio ionta-
taronkatennis ne iakotent.

23 Nok iakotaskat nonka iah tenhiakotateri8aien-
tatenni nii akeri8ake.

24 Nok nonen Sonsaiatenti ne San Sakonnhaonha-
tiene, ethone ne Iesos 8asakori8anontonse nonk8eo-
kon ne San raiatatake, 8ahenron : oh nahoten se8at-
kenseronnonne ne Karhakon ? neh kenh tsi te8atk8ira-
karenrons tsi iahote ?

25 Oh kati nekenh nahoten se8atkenseronnonne ?
Neh kenh ne rok8enniatsanit ? Rotinontiiossan 8ahi
rahotinonskon ieteron neh niit tsi iontseronnis oni
naton8esentserakon iakonnhetie.

26 Oh kati nekenh nahoten ? Rotokense kenh ?
Nehe, ori8iio oni tsi K8arori tsi senha isihnon8e tsi-
nihaiatanoron tsiniiot ne Rotokense.

27 Nese 8ahi roton tsi 8aton tsi kaiaton : iahiiatori
ne rake8ennenha8e neh enhiahentete nok enhiaha-
haseronnien.

28 Aseken 8ak8arori tsiniiakon ne tsionathon8isen
iakohnate8eton iah tehaiatare enskat nahotokense-
heke ne senha ahaiatanoronke tsiniiot ne San ; Nok
sane n'ak8a kenh nitraha ne Rakeniha raonakerase-
rakon rotoheststenni ne San.

29 Tsiniiakon nonk8esonha oni ne ratikarotations,
ne San Sakonek8aheston 8athontenon8eraton tsinon-
kati ne Niio, neh tsi 8ahonronke neh nika8ennoten.

30 Kenh kaien ne Pharisian oni ne ratiianerense-
ronni sahontatk8ase ne Niio raotanitenrat ne tsi iah
tehonathontaton raonha asakonek8aheston.

31 Ethone ne Roianer 8ahenron : Onka onte taon-
hsakhejerontaren ne kenh ka8atsirate ? oh oni naho-
ten tetsiontieren ?

32 Ak8a neh sesakotiieren ratiksaakonha tsi ion-
tkerontak8a ratistsk8aronnion, nok tehotihenretha
tehontatennis oni : Ionk8ahonra8aton nok iah tatese-
8anonniak8en ; Ioterennaststarat 8ak8aterennothase
nok iah tatese8asenthon.

33 Aseken ne San, iah tatehostskaonties ne kanatarok, iah oni tehonekirenhaties notsitsia; nok se8aton : Ronessonronontseraien.

34 Onk8e Roienha Sara8e, tehostskaonties ronekirenhaties : nok se8aton : Neh kehiken ne sakho8ane oni tsionekaka8e, ratikarotasions oni onk8etaksenokonha rontenro.

35 Nok tanon nattokhatsera 8ene iotonhon tsinonkati ne Sakoienhokonha.

36 Saiatat ne Pharisian 8ahohonkaron tahastskahonna rahononskon, eh kati 8arete nok iahata8eiate tsi rononsote ne Pharisian, nok atekk8aratserakta 8ahanistsk8aren.

37 Eh oni non8e kanatakon kanakerek8e Skaiatat tsiiothon8isen nehne iah tetionk8etaieri, ak8a neok 8akari8aronke tsi neh netho Pharisian raononskon iatehostskaon ne Iesos, eh 8ahete katsetenha8i kananonhatie ne 8enhieniiio oni 8enhienakon.

38 Te8asenthosere, rashonne tontontonstsoten, nok neh raokaseri 8ahositoharete tanon aononk8is tetkaraketha, nok ne's' en's' tontahahoka8e ne 8enhieniiio.

39 Sahatkato ne Pharisian rotenniote, 8ahenron ne ra8erientakon : toka non8a ahotokenseheke kehiken ori8iio ki tsi ahoterientarake, oh niionk8etoten nekenh tsiiothon8isen roiatoseronk8as; nese 8ahi nonon8a ne iah teionttokha.

40 Nok ne Iesos tahatati 8ahenron : Simon, 8akeri8aien othenonsonha akonri8anontonse. Nok takenron : Saianer ! Satati.

41 Saiatat ne ratenninonsko8a, teniiasse sakokarotani ; Saiatat 8isk te8ennia8e nikak8enistake nok ne saiatat 8isk neh ne ni8asen.

42 Nok tanon tenitsiaron iah othenon tehotiien naniakiate, tetsiaron kati 8asakaon. Satrori kati onen kah onte nikaien ne teniiasse senha enhonoronk8e ?

43 Simon tahatati, nok 8ahenron : Neh ki ne eso ro8i. Tontahenron ne Iesos : Ak8a tasierite tsi 8atesiatorete.

44 Ethone onen tonsahatkarhateni tsinonkati ken teron ne tsiothon8isen, nok 8aha8enhase ne Simon : Iskens Sahi kehiken tsiothon8isen ? Sanonskon 8akata8eiaton nok iah tesknekarani naonkarasitohareton ; nok tanon naonha aokaseri 8akasitana8entak8a nok aononk8is skarake8atha.

45 Iah tateskenoronk8anion ; nok naonha tsinahe te8akata8eiaton iah te8atorissens tekanoronk8aniontons ne kasitake.

46 Iah teskoka na8enhieniihake ; nok naonha neh nak8a 8enhienakon 8akasitokasta.

47 Neh 8aonni 8akonrori, tsi ak8ekon sonterake8e saeto sane eso iori8aneren : Aseken eso ki tsi 8akanon8ene : aseken ne kenhiiiori8aha ron8entenron kenh ki niiori8aha tsi ensakonon8ene.

48 Ethone 8arenhase ne tsiothon8isen : Sonterake8e ne Sari8aneraaksera.

49 Nok tsinihati ne tehontonsts, 8ahonniron ne raoneriane : Oh nehne nahaiatoten onka oni kehiken sarake8as ne kari8aneren.

50 Sekon sarenhase : neh tsi tisetak8en neh 8esaia-takennha ; 8as kati nok skennen tsi sasatenti.

Satekon aton tehioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

1 ETHONE are onen tonsahaststekafa tsi kanataienton oni tsi ionatak8enraron, roteri8anotatie oni rotrorihatie tsini kanakeraseroten ne Niio raonakerasera ; nok ne tekeni ia8enre nibati Ratik8ekonneh neh ronnesk8e.

2 Tohka oni nikonti tsiohnaton8isen nehne sesakotsienton tsi ionatiennine notkonseraksen oni sekon tikannratesonha ; neh eh kontiiatare n'On8ari konSanatonk8ak8e 8ari8atere nehne tsiatak niiotiennine n'otkon.

3 Tanon, Sann, Cusas rone neh ne Herod roststestasehak8e raori8asonha; nok Susann, sekon oni ionentioko8anen ne ron8aiatakennhenhatiesk8e tsi-nonkati nahotientatserakon.

4 Nok tsini kentioko8anen etho iakoteroronhatie, oni tsi kanataienton tiontionk8ask8e ron8aiatorenhonhatie, kenh nahaiere tsi 8atesakori8aken tonk8en.

5 Saiatat ne ronk8e 8ahaienthosera ne raonatsia; tsi kati ronatsiontionhatie, otiake nonatsia ohohak-ton tie 8akakerontane, 8ationsk8aseronk8ate onk8eokon tanon otsitenhokonha takonneke.

6 Otiake oststenrake 8akakerontane; nok nonen sahkanio oksuok onstathen aseken iah ki tetiotonris tsi tiohniote.

7 Otiake ohiktokon iakakerontane; takonnetak8e nehne tsi takonteiaron nok 8ahotirio.

8 Nok otiake tsinon8e niion8entsiio nakakerontane, 8akonteiaron nok ontonnisa otiake enskat te8ennia8e 8atkananeta tsi onteiaron-8athohenrete tsi iaharihok-ten, 8ahenron: Ionronk ne teionhontakarontak8en naionronkate.

9 Nok ne raotiok8a 8ahon8ari8anontonse oh nahoten kenton tohiken tekari8akentonk8en.

10. Tontahenron: ietsiia8i nise naese8ari8aienterhane tsiniiot ne Niio raonakerasera; nok tanon ne rononha neok ne tehon8atiri8akentonk8ennis, ne tosa tabatikaraientane tsi enhontkatto, nok tosa ahotini-konraientane tsi enhonronke.

11 Kenh kati kaien kenton ne tekari8akentonk8en; Onatsia, nehne Niio rao8enna.

12 Kenh kaien nohahaktatie iokerontaon, neh iakoton, ne iakotaonsate no8enna; nok ki Otkon onaken tare .Shatak8as no8enna naka8eriane, on8a sotsi enhieniakenne tsinonkati Kaiatateritsera naon-taiaketak8e.

13 Kenh kaien n'oststenrake iokerontaon, neh iakoton ne 8aontonnharen tsi 8aonronke no8enna, nok

ki tsi iah teioteronte: neki ok ne iate8aktatha tsi tiaketak8a, nok nonen kanikonrotak8enke Kahtonte tienskonne.

14 Kenh kaien nohiktokon ieiokerontaon, neh iakoton nonen kon8a8ennaienteri nok ki eh nonkati tsiakoiatontieton tsini iorihoten non8entsiakeka, teiakohnikonrhare atsoko8atsera oni kanaiesera, ne-se8aonni iah ki tiie8atonnisahas.

15 Nok kenh kaien ne tsinon8e niion8entsiio niio-kerontaon, neh neneh iakoton ne kon8a8ennaronken, aka8eriane iaka8eten⁷ oni iakote8eienton, nok kani-konriiotserakon enkanorari.

16 Iah 8ahi neneh onka n'oksaok aienakoroke nonen 8aehaseroten, iah oni 8ahi ne kanaktokon tiiaionsete; iehaserotak8ake tanon enhienioten, naiontkatto tsi-niiakon ionta8eiatha, oni taiakos8atheten.

17 Aseken iah tekaian ne ioteri8aseton ne iah taonterihotasionhe, iah oni othenon ne kari8arhoron iah8ene taontonsere.

18 Se8anikonrarak kati tsiniiot tsi se8athonte: aseken onka roien, sekonse enhsonhion; nok niah othenon tehoien, sekoni tsinikonha roienha enshon-8ak8a.

19 Ethone onen etho 8aonne8e ne ronistenha oni ne rontatekenha; iah tanon teiotonhon nakta ahoneton sotsi kentioko8anen, tehon8anitiok8aton.

20 Iahon8arori kati, 8ahiron: sanistenha oni se8a-tatekenhokonha kenthon astste tiionnete nok iesaiati-saks.

21 Tontasako8enna8eron, nok 8ahenron: neh ne ron8a8ennarak8a oni ron8a8ennanoronk8a ne Niio neh Akenistenha oni akatatekenha.

22 Ohnakenke kehiken onen are kaon8akon iaha-tita oni neraotiok8a, nok 8ahenron: tete8aiaiak, nensok 8athatiiaiake.

23 Nok tsiniiore niahonne eh 8ahota8e; io8era-tsanit 8ahotiiena tsini kaniatara ak8a 8atnekitahas nok skanorons ahatiskone.

24 Ethone kati onen Sahon8aiete, Sahonniron : Se8enniiio ! Se8enniiio ! Satete8~~on~~heie. Tontahatane, nok Sasakotarhase tsi iahote oni tsi ionontak8aron-
tonties ; Ak8a oksaok ok skennen tsi tonsaka8eri-
iake.

25 Ethone Sasaka8enhase : kah nekenh ak8a niti-
se8etak8en ? nok tanon ne rononha neok ne rohnar-
teronhientenni, nok rontonhak8e : Onka naha onte
ak8a kehiken ok ti-ako8enniiio no8eron, onekanos, nok
ron8a8ennarak8a ?

26 Nok eh non8e niiahonne tsi thatinakere ne Ga-
darenianronon, Galile teiotiniatara.

27 Ak8a neok iahatitako, Saiatat tontahoterate
neh non8e nihanakerek8e, neh nonen 8aonnise siho-
tienni nonesonronon, ak8ekon iah tehotseronni iah
oni kanonskon tehatiensk8e, oststenrokons on tihana-
kerek8e.

28 Ak8a neok Sahoken ne Iesos, 8athohenrete, nok
Sahosennaien, 8athotonstsathase nok 8ahenron : oh-
nahoten ionkeniri8aien, Iesos, Niiio Iaienha ? Kon-
nekennis tosa askeronhiakente.

29 Aseken ne Iesos rattetanihak8e notkon, raton-
hak8e oni iosnorenn tontatsiakenn, aseken onen
8aonnise sihonaskonnis ; eso iori8ake oronk8asa
ron8anerengkston nok ak8ekon niiatehoiakhon, nok
karhakons on tiienhoiaten8a8e notkon.

30 Iesos 8ahari8anontonse notkon 8ahenron : Na-
hoten iesaiasts ? tontakenron : kentiok8a. Ne tsi
onen siionentioko8anen nonatkon sihon8atienni.

31 Ron8anekennihak8e kati ne Iesos, tosa Ones-
son iahonsasakotori.

32 Iah ihnon tehken tionontahere eh tkonnesk8e
ionentioko8anen k8isk8is, nok Sahon8aneken nasaka-
on ne k8isk8is iaonsaiakonata8eiaten ; nok 8asakaon.

33 Sahon8atka8e ne ronk8e, nok iakonttak8arisi-
ate k8isk8is ionsaiakonata8eiaten ; ok eh nontontenenra-
karhatto nek8isk8is kaniatarake Sakontiatonti nok
ak8ekon etho 8akonniheie.

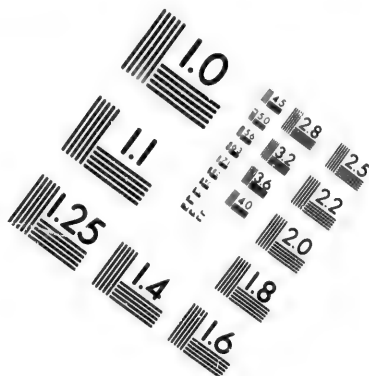
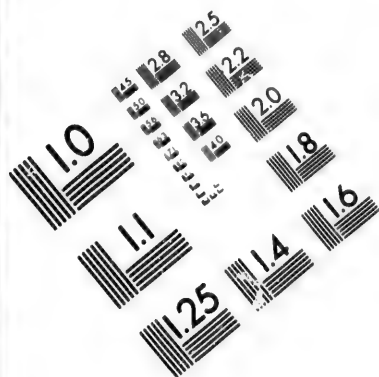
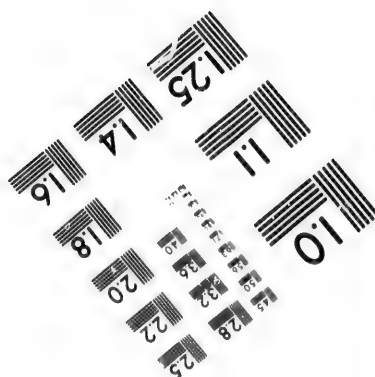
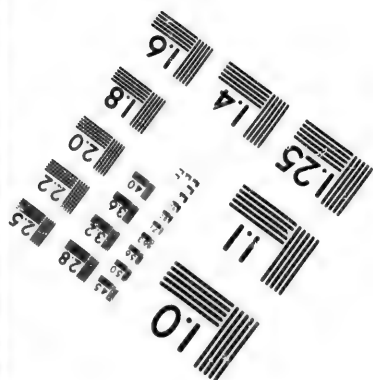
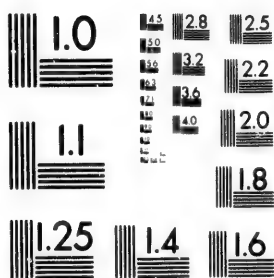

**IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)**

28
2
25
22
20

10

34 Oksaok nehne sahonteko ne sakonaststeristak8e, sahatiri8aienna kanatakon, ok oni thiatonterisareniate.

35 Sahebiakenne nonk8ekon Saontkensera tsinon-taia8en, nok eh iakanenraserenne tsi thenteron ne Iesos, eh oni sahon8aken notkon rotiennine, Iesos rasiakta renstsk8ahere, shotseronni, ak8a oni skennen tatethanikonraieri, nok Sahakoteronhienten.

36 Kenh kaien nori8ak8ekon ronatkathon Sasakotirori tsi naha8enne tsi sahaniakenne notkor rotiennine.

37 Ethone kati onen ak8ekon ok sahon8aneken ne ehren ahonsarete ne rahonon8entsiake; netsi sotsi ronateronhientennine. Sahatita kati kaon8akon nok sahatenti.

38 Nok notkon rotiennine. Sahoneken nahmesheke; nok ne Iesos ok eken sahotek8ate nok Sahenron.

39 Sasatenti nok seriho8anat tsinaientenre ne Niio, Sahatenti kati nok kanatakesson roriho8anatonhaties tsi nahotenre ne Iesos.

40 Nonen siionsara8e ne Iesos; ak8ekon ok taion-tonnharonnion; aseken thon8arharek8e.

41 Saiatat eh Sahoketote Jairus ron8aiasts neh ron8ako8anen nesakonatatis 8athotonstsothase ne Iesos, nok Sahoneken nahathontate iahre tsi thononsote.

42 Aseken onen tiahiheions ne sakoienha neok oni enskat ro8iraien nehnahten ne tekeni ia8enre teiahoseriikon. Ok kati ok eh iotiok8entonhne nonk8ekon tsi nihre ne Iesos.

43 Skaiatat kati tsiathon8isen etho kaiataratie nonen tekeni ia8enre niioserake siionon8aktanitta naonek8ensa, onen oni siieiosahaton tsinikon tsi oni nahoten ioientak8a iakonnhatak8e rontetsiens, iah ki othenon tehotiri8ak8enion naonsakaie8entane.

44 Ak8a skenenha ohnaken nonta8e, nok tsi tetkak8atton neraotiata8i iakaiena; ak8a ok saok Satkatane naonek8ensa nok sakaie8entane.

45 Iesos tontahatkarhateni, nok Sahenron: Onka

kenh niiaonkiere? ak8ekonok iontonnhiak8e; Tier tahatati, nok oni notiake, Sahonniron: Se8enniiio! ieiiothe kati kenh nekenh ok tiitotnhiototatie tsi ite8e: tanon saton onka kenh niiaonkiere?

46 Tontahenron: Onkase kiok kenh niiaonkiere: aseken Sakattoke tsi Sakaiakenne niinne nakatani-tenresera.

47 Ethone ne tsiiothon8isen Sahonikonraientane tsi iah tehoteri8asetenni tsi nakaie, ioiatissonn8ane rasitakta Sate8atonstsoten, nok kanenrak8ekon iakot-tonte tsi ontrori nahoten ahori8ake kenh niiaakie, nok oni tsi oksaok sakaie8entane.

48 Nok 8arenhase: kien, tosa sateronn: neh sesa-tiente tsi tisetak8en; Sas skennen sasatenti.

49 Sekon ok nihotharatie, eh 8ara8e ne sakotatis raonnhatsera, 8ahenron: onen ia8enheion ne tsienha, tosa kati taonsatsenikonrharen ne Roianer.

50 Iesos 8ahohonsonkote, 8ahenren: tosa sateronn; neok ne tasetak8enhak nok enskaie8entane.

51 Nok nonen siiaonne8e tsi tkanonsote, iah onka nakoren tesakoiatinionton ne Iesos neok ne Tier, Sak tanon San, oni nehne kaiatase kon8aienha.

52 Ak8ekon ok tehonsenthoseron, rontatonstsk8e-naiahakons tsinikon8arnhatens oni tsini hotinikonra-non8aks; Sasaka8enhase kati: Tosa tese8asenthos: iahseteia8enheion, neok se neiotas.

53 Ok tihon8aieronhak8e aseken ronaterientare tsi ori8iio ia8enheion.

54 Nok tanon nonen ak8ekon sonsasakoiatineken-8e, tahananensa, nok 8ahenron: tsiatase satkestske.

55 Son8e naonikonra, nok sontkestske; nok 8asa-korori nakon8anonte.

56 Kenh kaien ne rotikstenha 8ahotinerako; nok tanon 8asakotia8enrastse nasakotirori onkakiok aken hake tsi naha8enne.

*Tioton-aton teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 ETHONE onen ne Iesos Sasakoiatarako ne tekeni ia8enre Nihatik8ekon ne nok Sasakok8eniatseron nasakotik8eni nonatkonseraksen, oni naonsasakotitsiente niakonon8aktani.

2 Iasakotori asakotirionniennira ne Niio raonakerasera, nok aonsasakotitsiente niakonon8aktanionnis.

3 Sasaka8enhase oni: tosa othenon iase8aha tsi se8attentionhe, iah natennists, kaiare, kanatarok, iah oni no8ista; tosa oni tekeni tese8atiata8itseraientak.

4 Nok nonen kah kiok non8e ienhietsiiata8eiaten, etho se8enterontak tsiniore tentise8atenti netho non8e.

5 Kakioknon8e iah tenhietsiiate8eientonne, sase8arasitokef nonen tentise8aiakenne neh non8e nikanataien, neh tohiken enhotiri8entak8e.

6 Eh kati nehne nahatiiere, 8ahontenti, ok tiiathonreni tsi ienakerenion, oni tsi iohnatak8enraron, Sakotirionniennihatie oni sesakotitsientonhatie niakonon8aktani.

7 Ethone oni onen ne Herod rakora 8ahari8aronke tsini haieranionsk8e ne Iesos; nok iah te8atons nahonikonratokenne, aseken otiake, ionton: San Shotonnheton.

8 Nok notiake ionton: Eli isro; nok sekon otiake iontonhak8e; nehne thonatierenton thotitokensehak8e shotonnheton.

9 Ethone ne Herod 8ahenron: Sakatennhaon ron8aniariakon ne San: Onka kati ne kenh non8a kehi ken neh nihaierha tsiniiot tsi karonkas? raskaneksk8e nahoken.

10 Nonen sonsahonne8e ne raotiok8a ak8ekon sahon8arori tsi nahatiiieranion, nok ne Iesos Sasakoiata8it8ate ihsi niahonne Kanatakta ne Bethsaïda.

11 Sahakotokense nonk8eokon, 8ahon8atisere; iahon8atiataatsenri, Sasakerionnien ne Niio raori8a-

sonha nok sasakotsientanion ne ionskaneksk8e naonsaionton.

12 Nok nonen siiate8astsothohsere, Sahonniron ne tekeni ia8enrø Ratik8ekonne : Sasheiatori kehiken kentiok8aien, tsi tkanataienton oni tsi tiakononsoton niiaonsaien eh iaonsaionnon8ete oni iataonsaionstskaon, iahse Sahi othenon taieri8atsenri tsinon8e nit8es.

13 Tontasako8enna8eron ne Iesos, nok Sahenron : Ise iestsinonh : tontahonniron : Serenkene Sisk ok nitsionk8anataraien tanon tekentsiake : tohka kati aiak8aninonra ne kanenrak8ekon aiakhinonte.

14 Neh nahoten ne Sisk ni8ennia8ehetserasen niionk8etake. Ethone Sasaka8enhase ne raotiok8a, Sahenron : iestsirori, Siskson niionk8etassenhatie tsi ionnitiok8arorokhon.

15 Oksaok eh nahatiire Sahatinenraseronni.

16 Ethone Satrak8e ne Sisk nikanatarake oni ne tekentsiake, Karonhiake iahatkatto, Sahaiaateriste, iasakaon ne raotiok8a niaonsasakotiiakhonhase nonk8eokon.

17 Ak8ekon Sationstskaon Sahakotane oni ; tanon tekeni ia8enre ni8atherake Sakanane ne iotatenronhokonha.

18 Nok nonen raonhaa siionsonton nahaterennaien ; etho oni nehne ratiteron ne raotiok8a, Sasakori8anon-tonse, Sahenron : Onka ionkonnis nonk8eokon ?

19 Tontahonniron : otiake ki ionton, San, otiake oni, Eli, sekon otiake ionton, nehne thonatierenton thotitokenschak8e saiatat Shotonnheton.

20 Ethone kati are onen tontahenron : nok nise, Onka ise8ere nII ? Tier tahatati, Sahenron : ise ne Keristos Niio Iaienha.

21 Sasakotia8enrastse tanon nahontrori.

22 Sekon are sahenron : Iatekakonte tsi eso enharonhiaken nonk8e Roienha, enhon8ate8entete ne ronaterihonton, ratitsi8enstatsi okon oni ne ratiiatons ; ienkahe8e oni enhon8ariote, nok ki tanon Asen-aton nen8ata enshatatonnhete.

23 Ok oni ak8ekon thisaka8ennihak8e : onkakiok enhienrheke rinonteratie, ak8aniare iontatate8entet nakaonhatserakon, iontketat nakoiasa tsi 8entatenion, nok ionkianenhaf.

24 Aseken nenhienonstate tsi iakonnhe enhiahi-heie ; nok nenhionkate8entetase tsi iakonnhe neh enhiakonnheke.

25 Oh nahoten enrastste ne ronk8e non8entsiak8ekon tahatensta, nok ok raonha tahatateriio ahata-tatonte oni ?

26 Aseken onka enhionkatehase, ok ne ens nake-senna, enshotehase ki oni nehne nonk8e Roienha nonen tentre ahotiitanerak8atserakon ne Roniha oni ne raotironhiakeronon okon.

27 Ori8iio tsi k8aroris, tsi ratiatare non8a ne kentho ne iah tahonniheie ohenton nahontkatto ne Nio raoiatanerak8atsera.

28 Satekon nonta neh sitha8en, onontoharake Saha-terennaienna iasakoiatenha8e ne Tier, Sak tanon San.

29 Tsini kari8es roterennaien eh 8athatteni, nok 8akenrakenne ne raotseronniat eh naha8enne tsiniiot tsi ioronhrote.

30 Nok teniiasse 8athatitharen neh ne Moïs tanon Eli.

31 Ak8a oni ibken tsi rotiiatanerak8at, neh rotitharak8en tsi nenhia8enne tsi ienrenheie Jerusalemke.

32 Kenh kaien ne Tier oni ne rontenrotiene eh nahotiia8en tsiniiot nak8a ihken iakoserentaras ; nok nonen sonsahatiie iah tiiaieri8ahe8e tsini hoiatane-rak8at tsi sahon8aken eh oni nehne niiot ne teniiasse.

33 Ak8a onen sateshontekhasionhe, onen trhatati ne Tier, 8ahenron : Saianer ! ioianere ne kentho ahe-te8enterontake : Asen kati nite8atatoseroten enskat ise sa8enk, enskat Moïs, tanon enskat Eli : iah tehot-token tsi nahoten 8ahenron.

34 Sekon ok nihotharatie, eh iotsikeraratie nok taiakorboroke, onen senha 8ahotiteronne.

35 Etho otsikerakon taka'enninekenne 8akenron : Neh kehiken ne Riienha Rinoronk8a on8e : Hetsise8a-8ennarak8ak.

36 Ak8a neok 8aka8ennentano raonhaa sonton ne Iesos. Ak8ekon ok 8ahatiri8asete iah oni onka tesa-kotirori nethone tsiniot tsi ronatkaton.

37 Tsi 8ahorhenne onen satontahonontastsnenton-hatie iotiok8atsanit 8athon8aterate.

38 Saiatat tsi ni kentiok8a tontahohenrete, 8ahenron : Se8enniiio ! 8akonneken hatsitenre ne Riienha neok oni enskat 8ake8iraien.

39 Nok otkon rohienas, ok ens tontaia8entsi 8athohenrete ; ehtake henhoiatisereson, entka8aststoton-nion rasakon. ak8a ens serenkenaha tenshonikonrote nonen enhaiatentane.

40 Khenekenni ne sentiok8a naon8atsiente iah ki tehotik8enion.

41 Tontahenron ne Iesos : kanoron ki oni ne iako. tenno8entastskon oni niaka8eriasaksen ! Toh nekenh ak8a nen8e ente8ak8ekonhatieseke ok oni ten8akeron ia8eronhatien : karo nontastsiatenbaf ne hetsienha.

42 Ak8a neok iahatenti, ok naha notkon 8ahoiena neh oni ihken ne iatiotiete ; nok tanon ne Iesos 8ahatteten notkon, nok sahotsiente saho8iron oni ne roniha.

43 Ak8ekon ok 8ahakohnerako tsini kasastenseriio ne Niio raosaststensera. Nok tsi ak8ekon ok iakori-8anerak8ask8e tsini haierhak8e ne Iesos, 8asuka8en-hase ne raotiok8a 8ahenron :

44 Se8ataonsatat tanon kehiken nika8ennotens : Aseken ien8atenniserihe8e nenhon8aiena nonk8e Roienha oni enhon8atsiak8arisi rahotisnonke ne ron-nonk8e.

45 Iah tehotinikonraientaon nahoten ak8a kenton neh nika8ennoten, nok tehotinonhjanisk8e ne tahn-tahon8ari8anontonse.

46 Onen non8a neh 8ahatitharak8e oni 8aonskehn-ha onka senha akaiatanoronke.

47 Nok tanon ne Iesos sakohnikonraienteritsion tsinithonnontonnions ne raoneriane, iahoiatatihenthos raksaha nok raiataкта 8athotaste.

48 Ethone tasaka8enhase : Onkakiok tenhon8arhoton kehiken raksaha, iiki tenhakarhoton ; nok oni onka tenhionkarhoton tenhon8arhoton ki ne takatenieton ; aseken neh nak8a kenh nitraha tsinitsion, neh enhaiatanorenke.

49 San tahatati, 8ahenron : Saianer iakhiken niso sasennakon skon8anatok8ata nonatkonseraksen ; iakhinnhese kati, netsi iah tete8es.

50 Tontahenron ne Iesos ; tosa iestsinnhes : Aseken ne iah toionkhiri8as8ase, ionkhiri8a8ase ki.

51 Nok nonen thoha siiakaha8e naonsahatenti tsi ion8entsiate, ak8a tahaterientasa ne Jerusalem niahre.

52 Ohenton iasakotori 8ahatiri8aienna oni niahatinonsaseronni ; 8ahontenti nok Samaritan thotinatak8enrare eh iahonta8eiate.

53 Iah tanon thatethon8arhoton netsi Jerusalem niahaha8enonhatiene.

54 Sahontkatto ne raotiok8a, Sak tanon San 8aniron : Saianer ! Asathontate kenh neh naiak8aiere teini hoieren ne Eli, karonhiake naontontsirine nok aiako8enthos ?

55 Tontahatkarhateni ne Iesos nok 8asakotteten, 8ahenron : iah ki oni tatese8aiatoreta tsiniiot tsi iese8a8enninekens.

56 Aseken iah neh tehaniente nonk8e Roienha nahario nonk8e akotonnhests, neh tanon nahaiatakennha. Akte kati niionsahonne.

57 Nok tsi ronattentionhatie saiatat eh 8ahoketote, nok 8ahenron : Sedennio ! enkonnonteratieseke tsi ok oni non8e niienhense.

58 Tontaho8enna8eron, 8ahenron : Ionatsonhionton naha ne tsistso, nok kontsinakonni notsitenhokonha ; nok nonk8e Roienha, ak8ekon nehne iah tehoien nahoten ahatkonserak8e.

59 Nok tihaiatate, Saha8enhase: Taknonteratie. Nok ne kenh kaien takenron: Takenaktohas ki niare ahiiatatabannha ne rakenikenna.

60 Tontahenron ne Iesos: eh kaientak na8enheionta neh iontatiatata naka8enheionta, nok ki nise Sas serio8anatana ne Niio raonakerasera.

61 Sekon are tihaiatate Sahanron: Se8enniio! enkonnonteratieseke; askenaktohas ki niare akeri8aseronni tsi nahoten Sakien.

62 Nok tanon ne Iesos tontahenron: Tsini iakon nonaken iatetsiekanere nonen iakotarakarhathonhatie, iah teiakotataseiennentaon tsi nonkati ne Niio raonakerasera.

*Oieri-aton teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti Luc.*

ETHONE are onen ne Roianer sasakoiatarako tsiatat nihatiatasen nok teionk8etakehatie tsi iasakotori tsi kanataienton tsi oni non8e neraonha niienhenre.

2 Ratonhak8e: ori8iio tsi kaeto8anen; nok kenh nihatiha ne ratiienttok8as: Hetsise8aneken kati ne Raetak8eniio nahontasakotenniete kannhatsera.

3 Sase8e, eh niiot tsi iak8atori tsiniiot teiotinakarontonha iakon8anatori Ok8ahotserokon.

4 Tosa iase8anataterenhaf no8ista, tosa oni nekaiaie, iah oni nata; tosa oni onka tenhietsinon8eraton tsiniiohahes.

5 Nok kakiok non8e ienshenonsorennene neh tasatie-rent: teshenon8eraton ne iakohnonsote.

6 Toka enhieterontake ne tionk8etaieri enhiakorane ki ne skennen; nok neiah, iseke natente8e.

7 Nok etho tsiterontak, isek, snekira oni tsinahoten enhiesaserhase: Aseken tehatentsahas tsini hak8a ne rannhatsera. Tosa oni tese8anonsa8enronk.

8 Kakiok non8e iense8atenatorenn, tokat enhie-tsiiate8eienton ise8ak tsinahoten enhietsinonte.

9 Nok saietsitsient ne iakohnon8aktanionni nok iestsirori, se8enron : Onen akta ia8etonhatie ne Niio raonakerasera.

10 Nok tsi non8e ne iah tentietsiiate8eientonne sase8aiakenn, nok se8enhas.

11 Ok nehe sak8arasitoke8ate nionk8akenraraonne iak8asitokon tsi ionk8ata8eiatonne ne se8anatakon : Se8ari8aienterihak ki sane tsi onen ta8e ne Niio raonakerasera.

12 Nok 8ak8arori, neh non8e te8enniserate karo tsi nenhon8anatesero8anaten ne Sodom-ronon tsiniot netho non8e nihatinakere.

13 Sententasere Korasin ; sententasere Bethsaïda ! aseken naiohnatkaton ne Tyr oni ne Sidon tsinikon nise satkattos ne iori8anerak8atenions ; katkaron nah nehne tahontaiakotatre8aton, kaiare aiakok8ason nok okenrake aiontesereseke.

14 Nese 8aonni ne Tyr oni ne Sidon karo tsi nenkon8anate8eiennatsaniten tsinise niiot nonen ien8atenniserihe8e tenhiontatiatorete.

15 Nok nise Kapernaïm, satsennakaraton tsi-niioe tkaronhiate, nok tentesenonk8ise nonesson.

16 Onka ehtsihse8ataonsatasts, rakataonsatasts ; Nok ne ehtsise8a8ennonties, rake8ennonties ; nok ne rake8ennonties ro8ennonties ki ne takatennieton.

17 Ethone onen sahonne8e ne tsiatak nihatiiatassen, shonatsennonnihatie, shontonne : Saianer ! Ak8ekon nonatkonseraksens Sahakhisenniete ne Sasenna.

18 Tontahenron : Ak8a eh niiot tsi tehikanere ne ranesonronon tontahaiatenne Karonhiake tsiniot nate8anennekara8e.

19 On8a kati 8ak8asastenseron ne taietsiniaroraraake ne Kaniaraksens oni iense8asahate tsini hosastensera ne raks8ens : iah oni othenon taese8aio-tastse.

20 Tosa ki sane neh aese8atonnharat tsi teietsinia-

rorarakon nonatkonson; neh tanon aese8atonnha-
raste tsi tise8asennare ne Karonhiake.

21 Ethone ne lesos 8ahatonnharen ne ra8eriane,
nok 8ahenron: Konhiatsennonniase, O Rakeni,
Se8enniiio ne karonhia oni non8entsia! tsi sheri8ase-
tenni neh nakarihotens ne iakohnikonro8anens nok
oni ne ionttokhas, nok eksaokonha sheriotsienni; Eh
kati niiot, Rakeni! Aseken eh ki nitisanikonriiohon.

22 Ak8ekon Rakenineha nitia8enon tsinikon
8akien; nok iah onka tehon8aienteri ne Roienha neok
ne Roniha; iah oni onka tehon8aienteri ne Roniha
neok ne Roienha, tanon tokat onkakiok ensakororike
ne Roienha.

23 Ethone onen eh nonsahatierate tsinonkati ne
raotiok8a, nok 8ahenron: iakotaskasts ne iontkathos
tsinahoten se8atkathos.

24 Aseken k8arori, ronentioko8anen Rotitokense-
hak8e, oni Rotinontiiossos, ronaskanekon nahontka-
tho tsinahoten se8atkathos nok iah tehonatkathon,
nok oni nahonronke tsinahoten se8aronkas nok iah
tehonaronken.

25 Ethone saiatat tehari8akennhas tontahatane,
8ahotenienten ne tahonikonraseren tsi 8ahenron:
Se8enniiio! oh nakiere ne Karonhiake akatsennon-
ni?

26 Tontahenron: oh kati niiot tsi kaiaton ne Ka-
ianerenserakon? oh oni niiot tsi se8ennanotha?

27 Tontaho8enna8eron, 8ahenron: Hentsenoron-
k8ake ne Niiio Ra8enniiio tsi sonnhe, ak8a seriasak8e-
kon, satonnhetserak8ekon, sahsaststenserak8ekon,
sanontonniontserak8ekon oni; nok oni ne satesonk8e
tsi nise nisatatenoronk8a.

28 'Tontahenron ne Iesos: Ak8a tasierite, eh kati
natsier nok Karonhiake ensatsennonni.

29 Nok tanon ne tehari8akennhas tontahenron
nahatateri8iiosten: Onka nerieth satekonk8e?

30 Iesos tontaho8enna8eron, 8ahenron: Saiatat ne
ronk8e Jerusalem tahatenti Jeriko 8arete, tsiniioha-

hes sakohnaseta Sahon8aiena, ak8ekon 8ahon8anen-
sko, nok ok eh iehentakere asennen niha8enheion onen
saonteko.

31 Taiotokentane ratsihenstatsi neh oni nehne
rothahitake eh 8ara8e, nok ihsi nahak8atase.

32 Levit oni eh 8ara8e akte oni nehne nahatohestste
tsi raiationni.

33 Khare onen Samaritan rathahine eh oni nehne
8ara8e, 8athoniatasiharane tsi nahotenre.

34 Akta niahare nok 8ahokentoronni, nok
8arenhienarhoser onen otsitsia tahonekonti; nok
raonha sahostsk8aren raosatsensne tsi tios8enkarenton
iahohiatiniente ak8a oni otokenhon 8athosniene.

35 Nok tsi 8ahorhenne teka8istake tahatako ra-
honatatserakon, tahaon ne rononsote, nok 8ahenron :
hetsiate8eienton, nok tsinikon nihsinon8e nensatka-
ronni ii enskonkariakse tsi natentke.

36 Kah kati onte nikaien nasen nihati isere onk8e
8ahonionni, ne Sakonasetha ron8arione ?

37 Tontahenron kanekhere ki neh ne rotenron oni
roiatakennhaon : Tontahenron kati ne Iesos : 8as kati
oni nise eh natsier.

38 Onen kati tsi ronattentionhatie, iahontenato-
renne ionatak8enrare; nok skaiatat tsiiothon8isen
Marth kon8aiasts neh 8ahote8eienton aononskon.

39 Enskat iokenshentak8e On8ari kon8aiasts, rasi-
takta nehne ontien, eh oni kenteron, nok iotaonsate ne
Iesos rao8enna.

40 Nok ne Marth neh ne teiotatenikonrhare tsina-
hoten kaiotenseraien ne kanonskon, nese 8aonni eh
iatkatane tsi renstsk8ahere ne Iesos nok 8akenron :
Saianer ! iah kenh tateskanere tsi iate8akiatista ne
kekenha ? Sennhaun niha 8akiena8as.

41 Tontahenron ne Roianer : Marth, Marth, neok
nise tesatate8eiennharaton ne niatekonsonha.

42 Tsiori8at ok sane ne kari8ak8eniio : On8ari
iotaterak8enni ne ioiataterit, nese 8aonni iahki
taonsakon8akk8a.

*Enskat-aton iaSenre teioteri8asonterak8en Nori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 ONEN are raonhaa ionsonton, 8ahaterernaien, nok nonen 8ahaterennaientak Saiaat ne raotiok8a 8ahori8anontonse 8ahenron: Se8enniiio! tak8ari onnien tsi naiak8aiere naiak8aterennaien, tsi nihoieren ne San tsi Sakorionnienni ne raotiok8a.

2 Tontahari8aserako, 8ahenron: Ense8enron nense8aterennaien: Tak8aienha karonhiake tesiteron! Aiesasennaien! Aiesa8enniiostake! Aiesanikonraierite non8entsiake tsiniot ne Karonhiake tiesanikonraieriton!

3 Tak8anont ne kenh 8ente ne iakionnhek8en.

4 Nok sasanikonrhenn tsi niionk8ari8aneren: Aseken tsionk8anikonrhenn oni nii tsiniionkhinikonrak8atha nonk8e. Nok tosa ask8aiatatka8e ne kari8ak senke ehren tanon ask8ari8ak8iten ne iotaksen.

5 Sekon tontahenron: Onka kiok tsinitision ahotenrohsentak asonthen niiahonnhoharane nok ahenron: Orie takenataran! asen nikanatarake.

6 Aseken onkiatenro 8ahakenonsorenne, nok iah othenon te8akien nahoten ahinonte.

7 Nok ahontahenron ne kanonskon thenteron: tosa othenon tontakenikonrharen aseken onen 8akatenhnoton, onen oni kheienne ne kheienhokonha iah kati taonton ne taontakatkestske nok aontakonhion?

8 K8arori, tsi iah tataontahatkestske nok aontahaon netsi ronatenro; nok sane tenthatkkestske netsi tehonikonrharani nok enthaon tsinikon tehoton8entsioni.

9 Neh kati ahori8a k8arori, katon: Se8ari8anonton, nok enhiestshiion; Se8esak, nok ense8atsenri; Se8annhohaiak, nok enhiestsinnhotonk8ase.

10 Aseken, tiontata8is ne ieri8anontons, ietsenries ne iakesaks; nok enhon8annhotonk8ase ne rannhohaiaks.

11 Onka oni tsinitsion aho8iraientak, kanatarok aho8iranontonse ne roniha, ohnenhia ontekenh enthaon? ok ne ens oniare aontahaon nonen kentsionk enhari8anonton.

12 Tak8arere ontekenh aontahaon ne Onnhonsa ahari8anonton?

13 Etho kati taese8aiatorete, se8a8eiente ise ne tsionk8etaksens neioianere tsi naietsiiatierase ne ietsiienhokonha, toh kati onte senha nenshakaon ne Etsise8aniha Karonhiake thenteron ne raonikonratokenti onkaresson ron8ari8anontonnis?

14 Ethone are enskat Sahaiatineken8e notkon iah te8atati: nok tanon ak8a neok sonsakaiakenne notkon oknaha Sahatati ne rotiennine; 8ahakonerak8enhaton.

15 Otiake are sane Sahiron: Beelzebul 8ahi nehne kon8ako8anen notkonseraksen ahosennakon raieratha tsi sesakoiatinekens nonatkonsson.

16 Otiake neok ne ron8atenientensehak8e, 8aon8ari8anontonse iori8anerak8at, karonhiakekha.

17 Nok tanon tsi roterientaratsion tsinihotinikonratsens, 8ahenron: tsini kanakeraserake ne iah skari8at tehken enhiakaon8entsiaiesha; oni tsini ka8atsirake ne iah skanikonrat tehken en8at8atsiraton.

18 Tokat non8a notkonseraksen ok raonhake teho8atironte, oh kati niot tsi en8ahteke ne raonakerasera? Se8atonse 8ahi Beelzebul 8akiena8ase tsi sekheiatek8atha nonatkonseraksen.

19 Tokat non8a Beelzebul aonkiena8aseheke, onka kati nehne ron8atiiena8ase ne ietsiienhokonha? nese 8aonni ok rononha tenhiestsiiatorete.

20 Nok tanon tokat Niio raosnonko tkaientak8a tsi sekheiatek8atha nonatkonsson, Ori8iio kati 8ahi tsi onen se8aiatorenhon ne Niio raonakerasera.

21 Ronaktiio ne ronk8e ne rosaststenseraien, ak8ekon skennen tikaian tsini hoiien.

22 Nok tanon nahononsoreenne ne rosaststensera-kennion, 8ahok8a tsini hatatiatakennhastak8e, nok ak8ekon ienhaade tsini hoientak8e.

23 Iah sahonkeniri8at tehken ne iah tehakeri8a-
sase; nok ne iah enskatne teiakeniroroks ratiesatha.

24 Katke nenshon8aiatineken8e notkon tsi sako-
tiennine nonk8e, eh niihenre tsi iohnneniokoton
ra8esakonhaties nahaonrishentane; nok nenhoioha,
enhenron: tsi te8akenonsote ienske, tsi oni non8e
te8akiakenhon.

25 Sara8e, Skanonsaseronni, tsionhe8anion oni.

26 Oksaok sahakete, nok, sasakononksa tsiatak
nikontkonserake senha ratinessonronon tsiniot ne
raonha, nok sahonta8eiate eh oni sahontenaktonni;
ne kati ahori8a onen senha henhentarahekte tohiken
ronk8e tsnitiotonne ne tiotierenton.

27 Arek ok tiiehote8ennokte, skaiatat tsiothon8i-
sen tontahiohenrete nok 8akenron: iakotaskasts ne
ieiatakon tsiatatak8e, oni ne iesastaronte!

28 Tontahenron: neh tanon naha iakotaskasts
niakotaonsate ne Niio rao8enna nok ron8a8ennarak8a.

29 Nok tsi ak8ekon ok akta iaka8enontonhatie,
ethone are onen 8ahenron: kehiken ka8atsirate ka8a-
tsiraksensk8a: kari8anontons iori8anerak8at, iah ki
tanon onte eh teia8ensere, neok en8atkatho tsiniia-
8enhon ne Jonas Rotokensehak8e raiatatake.

30 Aseken ne Jonas rahonateniententsera iotonhon
ne Ninifronon; eh kati oni non8a nenhia8enne nonk8e
Roienha tsinonkati nekenh ka8atsirate.

31 Entieronon kon8akorako8a, tentkatane nok en-
hiakori8aiakse oni enhiakori8ente non8a kenh ka8a-
tsirate: aseken naonha 8aon8entsiokten naonronke ne
Salomon rahottokhatsera, senha non8a raiatanoron ne
kenh ihres tsiniiot ne Salomon.

32 Ninifronon tentthatitane nonen tenhiontatiatore-
tane ensakotiri8aiakse nok ensakotiri8ente nekenh
non8a ka8atsirate: aseken ne rononha shonatatrea-
ton sasakotati ne Jonas, nok senha non8a raiatanoron
nekenh ihres tsiniiot ne Jonas.

33 Iah 8ahi nehne onka tekahaserotha neok saok
iaonsete tsinon8e tiotaseton, ok ne ens ok8iroke,

iehaserotak8ake 8ahi enhienioten naiontkatho tsi teios8atte tsini iakon tionta8eiatha.

34 Okara 8ahi aos8athetsera noieronta. Toka skariio tsiatak8ekon ki tenhios8atheke, nok tanon nen-skaraksenhake tsiatak8ekon ki tentiokarasseke.

35 Senikonrarak kati tosa tetiokarasek ne sahasera.

36 Toka non8a tsiatak8ekon teios8athe, iah oni kaneka teiotasatare, ak8a ki ak8ekon tiatensas8atheke, tsi kis ens niot ne kahasera tesas8athetennis.

37 Sekon ok sihotare, saiatat Pharisian, 8ahoonkaron nentie, eh 8arete ne Iesos, nok atekk8aratserakta 8ahanistsk8aren.

38 8ahonekheren ne Pharisian tsi iah tehotsiohare ohenton ne tahastskaon.

39 Nok tanon ne Roianer, tontahenron : ionerak8at ki oni nise Pharisian nese8aiatoten tsi astste ok nonkati Se8anohares ne se8astsesonha, se8akerassonha oni ; nok ne se8eriane titkahere ne kanensk8en, oni 8anontonniontseraksen.

40 Tese8anon8ara8enrie ! Onka roson ne eneken, iah kenh oni raonha tehoson ne nakon ?

41 Ashetenrate tanon niare tsini saien, ethone onen ori8ak8ekon ensaianereke.

42 Se8ententasere ise Pharisian ! Ak8a nehne iese8akariaks tsi se8aienthok8as, oni tsi tekanatokenhaton nok oni nohontessonha ; nok se8entorha ne taese8asniene ne Niio raori8asonha nese tanon aontese8atierenton nok ethone ne kenh kaien.

43 Se8entent Pharisian ! neok tsion8esata nohenton iaese8enstsk8arake nononsatokentike nok taietsion8eratonseke nonk8eokon tsi ionk8ene.

44 Se8ententasere, se8aiatons oni Pharisian tsionk8etaksensk8a ! ak8a neh tetsise8atieren tsiniiot nonen iah othenon tetsioken tsi ieiatat, nese 8aonni iah ki othenon tietokata neh ierataties.

45 Ethone oni otiake ne sakotirionnienni taontati, 8ahonniron : Se8enniio ! Tak8asentenni oni nii tsinatensaton.

46 Tontasako8enna8eron, 8ahenron: Se8ententaserere oni nise kaianerensera ietsirionnienni! Aseken iokste iestsiketas nonk8esonha, nok nise iah tese8ak8enies neok oni ne kenh niahese8aiere.

47 Se8ententaserere! Aseken tsiestshiiatatahas ne Rotitokenseak8e ne ietsiniokonkenha sakotirio.

48 Ori8iio tsi 8ene tsionnis tsi se8ari8anon8es tsini hotiieranion ne ietsiniokonkenha aseken nerononha sakotirio nok nise ase tsi tsionnis tsi ratiatatarion.

49 Nese ahori8a 8aton ne Niio raottokhatsera: ienkheiatennietase Rotitokense; nok entesakona8enthoo, ensakotisereson oni.

50 Niaonteri8ihe8e, neh non8a ne kenh ka8atsirate ahonateri8aienhase tsinikon rotinek8ensinekenhon ne Rotitokenschak8e tsinahe tionton8entsiatasa8e.

51 Abel raonek8ensa ente8atasa8en tsiniiore ne Zakari raonek8ensa, neh nak8a akta tsi iontienk8aronniatak8a ononsatokentike ron8ario: Tokenske tsi k8aroris tsi rononha enhonteri8aketate non8a kenh ka8atsirate.

52 Se8ententaserere, ise Kaianerensera ietsirionnienni! Se8atiatak8eniioston n'attokhatsera aonnhotonk8a; iah se sane nise tiiese8ata8eiaton; neok naiestsinnhese ne iaionta8eiate onka ienrhak8e iakata8eiate.

53 Sekon ok neh sihotarak8enhatie, 8athon8atkeniainienthoten ne Pharisian tanon ne Sakotirionnienni niateiori8ake 8ahon8ari8anontonnionhase.

54 Neok ne teon8askotanis, rotirharek8e neh nahontahattierate othenon ahon8ari8annhontako nahonattessenniiose ahon8ari8arhoste.

*Tekeni-at ~ ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 ONEN are ak8a iah tetsiotiatohests tsini iotiok8atsanit 8ahon8aiatorenne, Sasaka8enhase ne raotiok8a:

Se8anikonrarak tosa se8arann ne Pharisian rahonat-
tenk8atha neh n'ak8a aoskon neok ne iontkon8aro-
roksta.

2 Aseken iah tekaïen neioteri8aseton ne iah taka-
tokensere; iah oni 8ene taontonsere ne kari8aseton.

3 Nese 8aonni, tsinikon asatakon entise8a8ennine-
kenhon ak8ekon kas8athetserakon entsise8ar8aronke;
nok tsiniiori8ake notasetonke tenshetsiaonni kanon-
sakenhiastson enskariho8anaton.

4 Nok ise onk8atenro k8arori: tosa othenon se8a-
tsanisek tsinahoten iohrios noieronta nok iah senha
teiok8eniatseraien n'ihsinon8e tsi nakaiero.

5 Enk8arori ki tanon tsinahoten aese8astsaniseke:
neh se8atsanisek tsinahoten iakorios, nok onakenke
Onesson iaiakoiatonti; neh tohiken se8atsanisek.

6 Iah kenhaha tekeni k8enis tiiatekenes ne 8isk
nikatsitenserake? nok sane iah oni nenskat tesha-
koiatanikourhens ne Niio.

7 Ieiohe ak8ekon 8asheton tsinikon se8anonk8
serote, Tosa kati se8ateronn senhase ise se8aiatanoron
tsiniiot notsitenhokonha.

8 K8arori non8a, Onkakiok enhakeri8anirastse
nonk8ene, enshori8anirastse ki nonk8e Roienha
nonen ienra8e tsi tkentiok8aien ne Niio Raoronhia-
keronon okon.

9 Oni nenhakatonnhiiase nonk8ene, enshon8atonn-
hiiase oni ne racnha rahotihenten ne Niio Raoronhia-
keronon okon.

10 Onkakiok enhokenrenseronni nonk8e Roienha,
en8aton nenshon8anikonrhense; kenhkaïen nenhon-
8asennaiesate ne Ronikonriioston iah nehne non8en-
ton tihiahonsaon8anikonrhense.

11 Nok nonen enhietsiiatenha8ison tsi ronteren-
naientak8anionk8a, tehatiatorethake, Ratikoranes-
son, tosa se8ateronn, oni aese8atennikonrisake naho-
ten aese8enron.

12 Aseken Ronikonratokenti hentsitsion tsinahoten
ense8enron nel. nenkaha8i.

13 Saiatat kanenrakon tahatati, Sahenron: Se8en-niio! hestsrori rikenha teiakeniiaak tsini ionkeni hien.

14 Iesos tontaho8enna8eron, Sahenron: Onka ionkeri8a8i ne takeniiaoretase, ok ne ens ne takenik-hasiase?

15 Sekon sahenron: Se8atkatto, tosa se8askennha-sehak: aseken iah othenon taiakoiatakennhaste ne tohkiok oni naontaiakostsoko8ahake.

16 Nok Batesakori8akentonk8en, Sahenron: Saiatat naha ne rok8atseko8a 8ahotonnien.

17 Ratonhak8e ne raonikonrakon: oh naha nen-kiere? iah te8akenaktaien kahnon8e nakate8eienton tsinikon en8akatonnisahase.

18 Khare onen 8ahaterientatsenri, nok 8ahenron: kenh kinaha nakiere, enskenonsarisionko tsi kien-tak8a, nok kanonso8anen nenskenonsonni, nok ak8e-kon eh enkionte tsinikon enkientuko.

19 Nok entkenhase nakatonnhests: Akatonnhests, onen 8ahi eso ioserake tsinikon satateroroki; Satoris-sen kati onen, tesastskaon, snekira, satekkonni tanon-non8a onen.

20 Nok ne Niio raton nehne: sentent iah tesani-konrat! On8a kenh 8asontate entsiesari8anontonse ne Satonnhests; onka en8astste tsinikon saroren?

21 Etho nenhoiata8en ne raonhaa tihatateroroki, nok iah tehok8astse tsinonkati ne Niio.

22 Ethone 8asaka8enhase ne raotio8a: Neh 8aonni 8ak8arori: ne tosa taese8atatenikonrharen ne tsionnhak8en, nahoten aese8ake, oni aese8atseron-niate.

23. Aseken atonnhests senha kanoron tsiniiot natennatsera; nok oieronta tsiniiot ne 8atseron niatta.

24 Tese8aiatoret tsini kontiierha ne tsioka8e: iah tekontiienthos iah oni tekontiienthok8as, iah oni teiotinon8oton, nok sane ak8ekon sakohnontens ne Niio: toh onte senha isih non8e nise8aiatanoron tsiniiot notsiten hokonha.

25 Onka oni tsinitcion nehne niiateshatastanie ahak8eni skaiosa nahatatneniestste ?

26 Toka non8a iah tese8ak8enion neok neh kenh niiori8asa, nahoten kati se8aststeristak8a notiakeson ?

27 Tese8aiatoret tsi niiot tsi katsitsiararaks nohon-tesonha, iah othenon teiotiote ; nok sane k8arori, tsi iah tihiehero ne Salomon rahoiatanerak8atserakon eh nahok8ennianerak8aton tsiniiot nononha.

28 Tokat non8a eh niioe tsi tehasnie ne Niiio nonhontessonha, non8a kenh iohniote, nok enhior-henne enkaiakon ihsi ien8ation ; ise kati onteken ak8a iatsise8aiatanikonrhen, se8anikonrasto.

29 Tosa kati sase8atonhek : nahoten enhiak8ake ? nahoten oni enhiak8anekira ? tosa tese8anikonranetak.

30 Aseken neh non8entsiakekha ok teiokanere iakesaks neh nahotenson ; roterientare se ne Etsise8aniha tsi nahoten tese8aton8entsioni.

31 Neh tanon tase8atierent se8esak ne Niiio raonakerasera, nok ne kenh ioha8iton ak8ekon nehne ok tatentetsise8a8entastse.

32 Tosa se8ateronn, se8ententsihon nitsion ok ; thonikonriiohonse ne Etsise8aniha naetsitsion ne raonakerasera.

33 Se8atenninon, tsini se8aien, nok ietsitenrat ; se8at8istonni non8a ne iah te8akaions ; Karonhia-kekha astsoko8astsera, tsinon8e ne iah kenh tiiaha-tiie ne sakonasetha, iah oni notsinon8a takontitak-sate.

34 Aseken tsinon8e nikaian ne se8astsoko8atsera, eh ki oni ienkaientake ne se8eri.

35 Se8atiatannhenhak, nok iotekhak ne se8ahasrenha8e.

36 Iestsinakeren tsiniiot ne ron8arhare ne Ron8aianer tahontare rotekk8aranon, natahatiiererkenha nok saok aonsaon8annhotonk8as ka8enniiio tenthannho-haiake.

37 Ronataskat neh nihatinhatseroten, ron8arhare ne Ron8aianer nonen ensra8e! Ori8iio tsi k8arori, ak8a neok nenshatiatannhake nok onshakohnonte, raonha oni enshakokk8aerhase.

38 Ori8iio tsi ronataskat neh nikannhatseroten, tsi ki ok ni8atasontine ensra8e tiotkon ki karhare, ronatie8ate oni!

39 Se8aterientare 8ahi, nonka kiok aontahoterientarake tsiniio8istahe enhon8anonsorenne ne sakohnasetta: Ori8iio 8ahi tsi enhatie8aten nok enhaskennha tsini ohien.

40 Eh kati oni nise nase8aier, se8atate8eiennentaonhak: aseken tsinon8e ne iah tense8arhareke eh non8e nenra8e n'Onk8e Roienha.

41 Tier tabatati, 8ahenron: Saianer! ii ok kenh ionk8enton kehiken nika8ennoten, katen Onk8etak8ekon iakohton?

42 Tontahenron ne Roianer: Onka neh ne ronk8e ne Roianer aharihontake asakoststeriste ne kannhatsera, asakokariakse oni tsi natchonatenstson.

43 Rotaskat neh nikannhatseroten, roiotatie ne raoiotensera nonen ensra8e ne Roianer!

44 Ori8iio tsi k8arori: tsi enharihonten ahaststeriste tsini hoiien.

45 Nok tanon tokat non8a netho kannhatsera enhenron, ne rahonikonrakon: Iah se naha iosnore tatahontare ne Roianer: nok enthatatasa8en enshakosok8a8esson asakokenrenseroñni oni ne ratinnhatsera, oni kontinnhatsera, nok ne raonha, ahanekira, tahastskaon, nok ahataatenon8aratonte.

46 Tobiken nikannhatseroten Raoianer eh non8e natentre tsi non8e niah tenhorhareke iah oni tehorientare tsini io8istahe; Ehren enhoiatenha8ite, nok enhaon tsinatehotenstson, iatenssakoieste ne iah teiakori8atken.

47 Nok kenh kaien ne rannhatsera ronikonraienterhaon ne Raoianer, nok iah tehotataskennhaon nahonikonraieriton, isinon8e tsi nenhon8anon8areke.

48 Kenh kaien ne iah tehonikonraienteri, tanon neh kenh niiehoieren tsinahoten ne teiotenstson nahon8are8ate, karoki tanon nehne tsi nenhor8anon8areke : Aseken onka eso enhon8a8i, esoki enshon8ari8anontonse : oni nisinon8e tsi nenhon8atak8ennia ienni ihsiki non8e nenshon8ari8anontonse.

49 Otsire kka8i tsi 8ako non8entsiake ; oh kati nahoten aonsakeri8anontontake, tokat non8a onen iotekha ?

50 Enskat naha oni tsi enkateneke8aheste ; nok neh tekaterientakariatta oksa iakaef !

51 Ise8ere oni ken naha neh kenh kka8i ne skennen tsi 8ako non8entsiake ? 8ak8arori, tsi iah ; neh tanon ne taiakokhasionko.

52 Aseken onen en8atasa8en 8isk nenhatihake ska8atsira, asen nenthontenro8e, nok ne teniase neok nehne nenthiatenro8e.

53 Roniha enhote8entete ne roienha nok ne roienha enhote8entete ne ronihia ; Onistenha enhiote8entete nakoienha, nok nakoienha Onistenha. Ok neh sahkat ne tiatastafa.

54 Saka8ennihak8e oni nonk8eokon : Ne ens ne 8ese8atkatho taiostsataketoto tsi iate8astsotos, 8ese8enrons ens : iokennoresere ; etho ens oni naha8enne.

55 Nok nense8 ttoke Entie nontaka8erenha8e, oksaok ense8enron : 8atarihatane, eh ens oni nehne naha8enne.

56 Tese8anon8ara8enrie, ak8a kenh nehnehe iese8aienteres tsinahoten kenton tsini ia8ens tsi tkaronhiate oni tsi ion8entsiate ; nok iah kenh nehne taese8ak8eni niaese8aienterene ne kenh non8a non8e niio8enrare ?

57 Oh oni nahoten ahori8a tsi iah tese8ari8aienteres ne tsionhake tsinitkari8aieri ?

58 Saskennha n'ohahakesson aonseseniri8aseronni nateseniri8akennhasere ; ne tosa taiesaiatorete aiesari8ente oni, nok aontaiesannhoton.

59 Ori8iio tsi konrori tsi iah tataontasiakenne neh non8e tsiok enskarokten.

*Asenh-aton ia8enre teioter8asonterak8en Ori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 ETHONE oni otiake netho ionk8ene, ori8ak8ekon sahon8arihoktase tsini hotiata8enhon ne Galileanronon nehne Pilat sako8enthon nok ronatiengk8aronniatak8en ne rahotinek8ensa.

2 Iesos tontasako8enna8eron, 8ahenron : Ise8ere katiken senha ne rotiri8aneraakskonne neh nahon8a-tiierase tsiniiot notiake Galileanronon ?

3 Iah eh teiot ; nok tanon k8arori, ne iah tentsise8atatre8atane ehse oni nise nense8ahiata8en.

4 Toka's'oni nehne ise8ere ne satekon ia8enre nionk8etake teiakoiatorarakon oni rona8entaon sakani-katienenne ne Siloe, senha teiakotenstson nasakore8ate ne Ra8enniiio tsiniiot notiake ne Jerasalem-ro-non ?

5 Iah oni neneh ; nok tanon ne iah tentsise8atatre8atane ehse oni nise nense8aiata8en.

6 Kenh oni nahaieere tsi 8atesakori8akentonk8en : Saiatat ne ronk8e 8isonko8a rotk8irote rautehenrakon, khare onen rahisakhe nok iah othenon tehotsenrion.

7 Nok 8aha8enhase ne ratsitsiaienthos : onen neh asenniioserake sitkahisakhes kehiken iok8irote, nok iah othenon teketsenries : itsiak kati ; nahoten aho-ri8a ok se8atieren tiiton8entsiatieronk8en ?

8 Nok ne ratsitsiaienthos tontaho8enna8eron, 8a-henron : Saianer, ioniotak niha sekon non8a ioserata-tie, niare enkterotasionko nok en8akitonti.

9 Tokat non8a en8aianiiionten ioniotak ki ; tokat iah ethone ki enkaiaikon.

10 Enskat oni a8entatokentike ononsatokentike sakotatihak8e.

11 Etho 8ahaken tsiiothon8isen nonen satekon ia-8enre niioserake8iitienni notkon, onen oni iah teska-k8enies ehneken iaonsontkatho tsinateiono8iiakon.

12 Iesos iahennonke nok 8ahenron : kien sahsie-8entane tsi sanon8aktani.

13 Iathanisnonsaerhase ; sontiatak8arisi oni sakaie-
Sentane, nok tehonon8eronnionsk8e ne Niio.

14 Kenh kaien ne ratsihenstak8eniio neh non8e
niionterennaientak8a oia nontahotierase tsi a8enta-
tokentike sahatetsiente ne Iesos, tahatati kati 8ahen-
ron : Iaiak 8ahi nonta ioteri8ison naiakoieten ; etho-
non8e kati aontese8e naonsaietsitsiente nok tosa n'a-
8entatokentike.

15 Nok ne Roianer tontaho8enna8eron, nok 8ahen-
ron : Tesanon8ara8enrie! iah kenh teietsinerensions
na8entatokentike ne se8atsenenhoken naiestsineka-
nontenra ?

16 Iah kati tetkari8aieri na8entatokentike aonsa-
kon8anerensi enskat n'Abraham sakoienha nonen sa-
tekon ia8enre niioserake siioneren notkonseraksen.

17 Neok ne tontabatinek8entarenne neron8ari8a-
iaksk8e; nok nonk8eokon tehiontenon8eratonnionsk8e
tsi iontkattos niori8anerak8a tenion tsini haierhak8e.

18 Ratonhak8e oni : Nahoten testiatieren ne Niio
raonakerasera, oh onte oni nahoten taontakatenien-
tenste ?

19 Ak8a neh testiatieren tsiniiot neronk8e raote-
henrakon 8ahaienho otsinek8ar nikanenhoten ; 8aka-
nio, nok karonta iahonton, ieiohe ki notsitenhokonha
ahonenrokon etho konstsinakonnianions.

20 Nahoten taontakatenientenste ne Niio raonake-
rasera ?

21 Ak8a neh testiatieren tsiniiot ne ionttenk8atta,
ne tsiathon8isen asen nikaksake ottesera 8atkaieste,
tsiniioe ak8a ien8attenko.

22 Tehoststekafenhatiesk8e tsi ionatak8enraron,
Sakorionniennihatie, nok Jerusalem 8athahohienhen-
hatie.

23 Saiatat 8ahori8anontonse 8ahenron : Se8enniio !
niiakonha kenh ne iontsennonniane Karonhiake.

24 Tontahenron : se8askennha ne tsinonkati nikan-
hohaha ahese8ata8eiatk8e, aseken k8arori, kentio-
ko8anen enhionteniente n'iaionta8eiate nok iah ta-
iek8eni.

25 Nok nonen enshata8eiate ne Ron8aniha, enshannhoton oni, ok astate iense8enterontake, ethone entise8atasahen ense8annhohaiake, ense8atonheke, Se8ennii! tak8aannhotonk8as, nok ne raonha enthenron iah othenon te8akaterientare kah nitise8enon.

26 Ethone oni ense8enron : tsiataкта teionk8as-tskaon ionk8anekiren oni, nok onk8anatakon tsi tokanatokenhaton Sheiatatisk8e.

27 Tentetsise8enhase : katon ki Sahi iah tek8aienteri ehren sase8et.

28 Ethone onen tense8asenthoseron, tense8anokaraniehon oni tsi enhiestsiken ; Abraham, Isaak, Jacob, oni ne Rotitokense okon raonakeraserakon ne Niio, nok nise astate entiestsiiatonti.

29 Tsi iate8astsothos, oni tsi Tkarak8inekens, otto-reke nok Entie nentienseran nenhiontekk8aren raonakeraserakon ne Niio.

30 Ethone ofen enhiontharatate ne iontatkenronnis, nok ehtake niienbentsien n'iontatkonnienna.

31 Ok neh sahennisera eh 8aonne8e Pharisian 8ahonniron : Ehren aonsasete aseken Herod ihrere aiario.

32 Tontahenron : satsise8aroriana tohiken ratsistso : Sekon nisekheiatek8atanions nonatkonseraksen, nok non8a tanon nenbiorhenne enke8eiennentane tsi skatetsentanions, nok nasen-aton nen8ata enkatorissen.

33 Nese 8aonni 8akateri8aienni ki nakatenti non8a oni nenbiorhenne, nok tsi ientsiorhenne : Iah8e Sahi taonton nakte non8e narenheie ne Rotokense neok ne Jerusalem Kanatakon.

34 Jerusalem, Jerusalem ise ne sheia8enttos ne Rotitokense, nok shenenhioiaks ne tiesatennietenni! toh niiori8ake 8akatenienten nakheiataroroke ne Seienhokonha, tsinikaierha ne kitkit tsi iakoiatarorok, nakoienhokonha kaneraonstsokon, nok iah tesathentaton.

35 Nese 8aonni ononsokon en8aton tsi sanonsote ; nok ori8iio tsi 8akonrori tsi iah taonsaskken, tsiniore, ienkahe8e nasiron : Ron8asennaiien ne Tare raosen-nakon ne Ra8enniiio.

*Kaieri-aton ia8enre Teioteri8asonterak8en Ori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 EN8KAT oni naha Iesos 8atastskaonna tsi ronon-
sote ne ron8ako8anen ne Pharisian, ak8ekon ok raonha
tehon8akanere.

2 Saiatat rotiato etho 8u nehue raiatarak8e rao-
henton ne Iesos.

3 Nok ne Iesos 8asakori8anontonse ne Tehatiri-
8akennhas oni ne Pharisian, Raton : aonton kenh
naonsaiontatetsiente ne iakohnon8aktani n'A8enta-
tokentike ?

4 Iah othenon tethonatati. Ethone onen ne Iesos
tahonentsa nok sahotsiente oni sahotori.

5 Ethone are ionsasako8ennarane nok 8ahenron :
Onkakiok tsinitsion iahatkatho tsi iona8erote iakaia-
tenne ne raotsenen tionnhonsk8aron iah ontekenh
oksaok taonsahaiatatako sahetosane a8entatokentike ?

6 Iah othenon tehotik8enion nothenon ahontahona-
tatike.

7 Ak8a oni 8atesakokaraientane tsi ak8ekon ok
neh ronaskennhen tsinon8e tkanaktiio iahontien,
8ahenron tsi 8atesakori8akentonk8en.

8 Katke kiok enhiesaonkaron tiakotenniote, tosa tsi
tkanaktiio iahsatien, aseken tokat enhaiatarake ne
senha raiatanoron tsiniiot nise.

9 Nok ahienhase ne hetsisenihonkara8i : kenh
kaien satsenakton : Onen nise atehensera tentisatia-
tonti tsi ohnaken iensesanistsk8aren.

10 Kenh tanon nasiere n'onen enhiesaonkaron, ohna-
ken tasatien, naontonseke nonen entre ne iahonkara8i
naiarori ahenron : Ohenton niahase Orie, nok ak8e-
kon ok teniesarensaron tsini iakon enhieterontake.

11 Aseken ehtake niienhentsien ne iontharatasts,
nok enhiontharatate ne iontatkenronni.

12 Saha8enhase oni ne roonkara8ine : Katke nensa
tennioten, tosa seonkaron ne se8atenrosen, iah oni ne
tesatennontere, ok ne ens ne sa8atsire, tosa oni ne

tese8anon-sanekhanion rotik8astses ; on8as ens naha
oni nehne tentiesakonkaron ne rononha nok ak8ekon
entsisatkariakse.

13 Neh tanon sheonkaron ne iakotentenion, teion-
sarites oni ne teieron8ekon.

14 Ensataskastston tsi iah teiakoiien naonsaiesai-
eritse ; entsiesaieritse tsi nentsiontonnhete ne tiakori-
8aieri.

15 Saiatat tsini kentiok8a tahatati, 8ahenron :
Rotaskat onka ienhanatarake Niio raonakerasera-
kon.

16 Tontahenron ne Iesos : Saiatat 8ahatennioten,
nok kentioko8anen 8asakohonkaron.

17 Nok nonen siiakahe8e taionstskaon, iahotori ne
rahonnhatsera asakohnonksa tsiniakon 8akohonka-
ra8i aseken onen ak8ekon ka8eiennentaon.

18 Ak8a enskat tsi nontahatiere, taonteraiatak8e ;
8ahenron ne tahatierente : Skennen sanontonnionhek
ak8a ok on8a enkatkensera ne 8akon8entsianinon.

19 Nok ne saiatat 8ahenron, 8isk niioianeke teioti-
nakares 8akenask8aninon iatekakonte kati tsi enkheia-
tenienten, skennen katisanontonnionhek iah oh
takiere netho iahke.

20 Sekon ne saiatat 8ahenron nehne : Ak8a on8ar
ok 8akeniakonhonhatie, iah kati takiere netho iako.

21 Onenkati sara8e ne kannhatsera, sahorori ne
raiatak8eniio. Tsi nahosense ne raiatak8eniio, 8ahen-
ron ! 8as, kanatakonsson oni tsi tekanatokenhator,
sheiatarorokha ne iakotentenion, teionstsarites, teie-
ron8ekon oni, ak8ekon kenh nontasheiatenhaf.

22 Tontahenron ne rannhatsera : onen ki 8akeri-
8aieritonhatie, nok ki tanon fekon ionaktote.

23 Tontahenron, ne Raiatak8eniio ! 8as ohahakes-
son, atehenraktontie oni, nok tsiniakon ensheken
ak8a ok tasheiatenhaf, akanonsinn tsi 8akenonsote.

24 Aseken ori8iio tsi iah onka tiiaontennhonta
nakatennnatsera tsinihati kheonkara8ine.

25 Kentioko8anen are ron8anonteratie : tontahat-
karhateni, nok 8asaka8enhase.

26 Onkakiok raskaneks naiakenik8ekhene; tanon iah tesakotak8as8ens, roniha, ronistenha, rone, Saki-ienhokonha, rontennosenhokon oni rontatekenhokon iehiohe nak8a raonha tsi ronnhe, iah onkiatenro te8atonsere.

27 Nok oni ne iah teiontketasts nakoiasa, iah onkiatenro te8atonsere n'iah iihne tentientane.

28 Onka oni tsinitision ahatenonsonniane, ne iah neh taontahatierentane, ahakaenhion roien onteken tsinikon kari8anontons iaonstsahate nak8a iaha8eien-mentane.

29 Tosa neok naontahatasa8en aontahenstsk8aren nok iah tiiahasa, onen nehne nonk8eokon enhon8a-tentoriatak8ake tsi enhiontkatoseke.

30 Enhiontonheke : Ak8a nehne iehok8enion naontahatasa8en nok iah tiiehoson ?

31 Ok ne ens ne rakora Sahateriiosere, iah onte kenh neh taontahatierente, ahari8isake iatekaieri kenh noieri ni8ennia8ehetserasen niionk8etake iatahoterate ne te8asen ni8ennia8ehetserasen tahotiok8ine ?

32 Tokat iah taonton, ienhoteri8anietase ki sekono-
ok ihnon hentre, skennen tikenhak.

33 Eh kati niiot tsinitision ne iah tense8ate8entetane tsini se8aien ; iah ki onk8atenro te8atonsere.

34 Ia8ekon ne teioiotsis ; nok tanon nenhiotak-senne, oh nahoten entsienenhisatake ?

35 Iah othenon teskasta, ak8ekon iah teioianere naiakon8entsiarsenstak8e ; astste tanon ien8ation. Onka teionhontakarontak8en naionronke, ionronk.

*Sisk-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 AK8ECON ne ratikarotations oni nionk8etak-sensk8eokonha ron8ateranentaktennihak8e ne Iesos tsini honatahonsate tsi nahoten raton.

2 Nok tanon ne Pharisian oni ne ratiatons oia nontahonatierase, nok 8ahonniron : nisakonoronk8a nionk8etaksensk8eokonha ak8a tehontonsts.

3 Nok ne Iesos tontasakori8akentonk8en, 8ahen-
10n.

4 Onka kiok tsinitcion enskat te8ennia8e ahona-
sk8aientak teiotinakaronthonha, skaiatat aontiataton,
iah ontekenh ok eh tasakotsiak8arisi karhakonko8a
ne tioton ni8asen tanon tioton nok neh ahaiaatisakha
ne iotiatatonhon tsiniiore iaon8ahaiatastsenni.

5 Nok nonen ensaiatastsenni, enhanitsionk8a-
ketate tsini shostsenronnihatie.

6 Nok nonen ensra8e tsi rononsote iah ontekenh
tiiasakohnonkhon ne rontenrosen oni ne tehonnonsa-
nekanion, nok enhenron : te8atonnharonnuion tanon
non8a aseken skiatastsennion ne 8akatenask8aton-
nine teiotinakaronthonha ?

7 Etho kati niiot tsi k8arori tsi senha entiontsen-
nonnianion ne karonhiake ne saiatat rori8aneraakskon
enshatatre8ate tsiniiot ne tioton ni8asen tanon tioton
rotiianere iah oni othenon tehotinnhitseraien.

8 Ok ne ens ne tsiathon8isen oieri nio8istaien, en-
skat aioti, iah ontekenh oksaok takahaseroten nok aon-
tonte8eienton aionhe8e tsiniiore iaonsakatsenni.

9 Nok nonen enskatsenni, ienhiakononkhon kons-
tsihokon oni ne tekonnonsanekhanion, en8atounne :
te8atonnharen tanisa aseken se8akatsennion ne 8ak8is-
tontionne ?

10 Eh kati niiot k8arori tsi senha enhiontonnha-
ronnion n'Eronhiakerononokon, nenskat iakori8ane
raakskon enhiakonikonranon8ake nok entsiontatre-
8ate.

11 Ratonhak8e oni : Saiatat ne ronk8e tekeni te-
honekenterontseraien.

12 Kkare onen 8ahenron ne kenhniraa : Rakeni,
taken onen tsinikon nii aka8enk. Nok 8ateshakok
hasiase tsinikon roien.

13 Iah tekari8es onen ak8ekon roienahatie ne kenh

niraha tsinikon rao8enk, nok 8ahatenti, ihnon tienakere eh niahare, eh non8e iahatekk8isa kenteserakon ne rao8istakenha.

14 Onen ak8ekon sihotekk8ison ne rao8ista, 8ahontonkariakhon neh non8e niienakere, onen oni neraonha tontasa8en 8ahotentane.

15 Onenki 8ahannhatserisakha, nok ne 8ahonnhane iahotori asakonikonraratiese ke tsini haon8entsia raotsenenokon k8isk8is.

16 Ethonon8e nihaskaneksk8e ahotsennonnihon oni neh arakseke ne k8isk8is ionatatenrase, sekon ki ens nehne iah tehon8a8isk8e.

17 Eh oni non8e onen tonsahos8athene oni sareiarane ne raonhake, 8ahenron : toh are onte non8a nithonatekhonni ne rakeniha raonnhatsera, kenh nii non8e atonkariakon 8akeriios.

18 Tense tane kati nok rakenineha ienske, enkiron : Rakeni, risentenni ne Niio, oni nise.

19 Iah kati tese8akerionte ne takienha aonsakaton, eh kati natakierasts tsiniot ne saonnhatsera.

20 Tonsahatane, 8ahatenti ronineha niionsare. Sekon ok ihnon satontare ; ok naha tahoken ne Roniha, 8athoniatasiharane tsi nahotenre ; iathoterate nok iahoniasa oni 8athonoronk8anionton.

21 Nok ne ranekenteron 8ahenron : Rakeni, 8akennhikon kenthoehtake nakaronhiati oni sahenton, iah kati tese8akien naonsaionkenatonk8ake Hetsienha.

22 Nok ne rokstenha 8asakonnthane ne kannhatsera : ahontahatiha8e nok ahon8aseronniate nak8a niatese8ak8ennios, nok ahon8asnonsa8ite oni tahon8ata.

23 Ietsinonksa tionnhonsk8aron o8ira ionaressens, iestsirio ; tete8astskaon nok te8atonnharonnion.

24 Aseken kehiken riienha ra8enheionne, onen shotonnhetonhatie, rotiatatonhonne nok onen sara8e. Nok tahontasa8en 8ahontonnharen nok 8ahontekhonni.

25 Kenh kaien ne thako8anen ne roienha kaheta-

kon natontare; sekon ok kati ihsi niioire tare ok naha
8aharonke tetiotonhare, karennote, oni teiakononnia-
k8en.

26 Kannhatsera kati iahononke, Sahori8anontqse
oh nitiotieren ?

27 Nok ne kannhatsera 8ahenron : Estse kenha 8ahi
onen isro ne kati 8aonni rotenniote ne Ianiha ne iah-
ken tsi skennenk8a tironnhe sara8e.

28 Nok tsi nahonakk8en iah teshothontaton nia-
honsahota8eiaton ; Onen ki ne roniha iahaiakenne nok
8athorhotonnion oh naia8ennekenha aonsahata8eiate.

29 Tontaho8enna8eron ne roniha 8ahenron : onen
eso ioserake shikonhiotense iah oni non8enton teskon-
hiatennikonrate8aton, nok sane iah non8enton teske-
nask8a8i arahona kaiatakeras o8ira akenhake naia-
k8aton8eshonk8a nakatenro okon.

30 Ak8a nehne ionerak8at ne kehiken etsienha,
ak8ekon tsionatak8akareni 8akontekk8isa tsinikon
ehtsia8ine, tanon tsi sara8e 8asheia8enthon niona-
resens.

31 Nok ne roniha takenron, kien, tiotkon nise
tenik8ekonhatie, nok tsinikon 8akien ise sa8enk.

32 Teioton8entsiohonne ki aiontenniotex oni aion-
tonnharen, neh kehiken ehtsekenha ra8enheionne,
nok shotonnhetonhatie ; rotiatatonhonne, nok onen
sara8e.

*Iaiak-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

RATONHAK8E oni ne Iesos : saiatat ne rostsoko8a
enskat ronnhatseraien ne rororoki 8ahon8ari8urho
rotiesatenni ne rao8enksonha.

2. Iahononke, 8aha8enhase : oh nahoten kerisa-
ronkas nise sari8ake ? Skontseraseronni kati tsiniiot
tsi saterihonte ; aseken iah ki sekon noia kenh tiiaon-
sasiere naka8enk sonha.

3 Sahenron ne kenh raroroks ne ra8erientakon : oh natenhia8ennekenha onense 8ahi ne raiatak8eniio sahakeriontako tsi Kaststeristak8e ne rao8enksonha ? iah takk8eni non8entsia kenh nakiere, nok katehens ne takastsarito.

4 Sakaterientare tsi nenkiere naontetsenri ne taionkarhoton tsi rotinonsoton nonen entsionkerion tak8en.

5 Ethone akteson tsi iasakohnonkhon ne ronatkaron, 8ahori8anontonse ne rahente, 8ahenron : Toh nikon iakarotani nakkos8e ?

6 Tontahenron : Enskat te8ennia8e nikanak8ake kenhie. Nok ne raroroks tontahenron : Satsiena ne saiatonsera, nok kenh sanistsk8aren oia8 sasonni 8isk ok nense8assen.

7 Tihaiatate sahori8anontonse : ok nise, toh nikon satkarote ? Enskat te8ennia8e nika8inotserake onatsia. Nok ne raroroks tontahenron : satsiena ne saiatonsera, nok oia8 Sasonni ne satekon ni8assen.

8 Nok ne Rostsoko8a, 8athorensaron ne raonnha-tsera iah tehorisatoken, neh tsi niha8eiente tsi nahaiere, aseken non8entsiakekha akoienhokonha senha iontatenikonrare tsinikari8es iakonnhetie, tsiniiot ne kas8athetsera akoienhokonha.

9 Nok nii k8aroris oni, se8atenroseronni ne 8astso-ko8atseraksen, aia8ens nonen ense8atokten, taiestsiiarhoton rahotinakeraserakon iatekakonte.

10 Onka rori8atoken tsinon8e niiori8aha rori8atoken ki tsinon8e niiori8o8anens ; nok ne iah tehorisatoken tsinon8e niiori8aha, iah ki tehorisatoken tsinon8e niiori8o8anens.

11 Tokat kati non8a iah tesari8atokenne tsinonkati ne 8astsoko8atseraksen, onka kati enhiesatak8enniaienhase nori8iio, 8astsoko8atseriio oni ?

12 Tokat oni non8a iah tesari8atoken tsinon8e nakoren ako8enk, onka kati entieson ne sa8enk ?

13 Iah tahakseni ne rannhatsera tekeni taokos8e-tseraientake ; aseken tokat saiatat enhos8en, nok

enhonoronk8e ne saiatat; tokat enhokonnienste saiatat, enhokenron ne saiatat iah kati oni nise taonton ne Niio hatsise8aiotense tanon Otkon.

14 Tsinihati ne Pharisian ronataonsatek8e tsinahoten 8ahenron ok tahon8aieron aseken rohnaskennhasene ne rononha.

15 Sasaka8enhase kati: Ise8ere kinise se8aianerese nonk8ene; nok tanon ne Niio ak8ekon raienteri tsini se8eriasotens; Aseken tsinikon ieri8anoronsta nonk8e okon ak8ekon rori8aston ne Niio.

16 Kaianerensera tanon Rotitokenseak8e Satatiene tsiniore ne San. Nok eh nahe tiotasa8e onen kariho8anaton ne Niio raonakerasera; ak8ekon ok oni iakoskennhen niaionta8eiate.

17 Senha se Satiesen naontohestste tsi karonhiate oni tsi ion8entsiate tsiniot ne skaiatonk8a aihosense tsini kaiaton ne kaianerensera.

18 Onkakiok enshatek8ate ok ne ens tenshiatekhasi nok oia enshoniake, enhari8anerake kentesera, nok onkakiok enshatateniakten ne skon8atek8aton enhari8anerake kentesera.

19 Saiatat oni naha ne rok8astseko8a; neok ne kanoronson rastseronniatak8e, neok oni ne niateskak8iiosson iraksk8e ok tiiate8enniserake.

20 Saiatat oni nerotent Lazar ron8aiastsk8e tsi ronnhokaronte ne rok8astse rahiationnik8e, raiatak8ekon roststa8isk8e.

21 Raskaneks8e narahona neh ahrake ne tkani8erens rahotekk8arane ne rok8astse, iah tanon onka tehon8a8isk8e; erhar ok eh kontik8attosk8e nok kontikanonstsk8e tsi roststaronnion.

22 Khare onen 8arenheie ne rotent, Ratironhiakeronon iahon8aiatenha8e ranask8akon n'Abraham; 8arenheie oni nehne ne rok8astseko8a nok 8ahon8aiatata.

23 Nok nonen sihotetsiraton, oni Onesson roronhiaken, 8ahatarakestsko, nok ihnon iahoken Abraham, nok ranask8akon eh thotonnhahere ne Lazar.

24 Sathohenrete, Sahenron : Rakeni Abraham, askitenre, ahontastsiatori ne Lazar, a8enke iataha-nisnonso8e nok ahatie8enthotak8e kennasake ; aseken iah tiiaieri8ahe8e tsini 8akeronhiaken kehiken kenh non8e otonkokon.

25 Tontaho8enna8eron n'Abraham Sahenron : Kien saseiarann tsi sastsoko8ane non8entsiake nok ne Lazar eso roieshaon, on8a kati nehne non8a onen rotsennonni, nok nise ioronhiakentastsanit saronhia-kentha.

26 Iah ki oni neok teiori8a ioshonhio8anen tsi ioton-8entsiiaakon ne teionk8akhasiaton ; nese 8aonni iah tese8atons ne kenthon iaiontenti nok oh iaien tsi tesi-teron, iah oni neh aontaiontenti nok kenthon nahon-taien.

27 Nok nerok8astse, Sahenron : Sakonneken kati Rakeni Abraham, iahonsastsiatori ne Lazar rakeni-neha.

28 Aonsasakororiana ne Sisk nateiak8atenmontere aontonsseke tosa iaik8ariskon.

29 Tontahenron n'Abraham : sakoti8ennenha8e ne Moïs oni ne Rotitokense, neh ratiser.

30 Sekon tontahenron ne rok8astse : tosa, rakeni Abraham ; toka se non8a enshontatre8ate nonka kiok iaka8enheion ahonsahon8atiroriana.

31 Nok n'Abraham tontahenron : tokat iah ten-hontahonsatathe tsini honen ne Moïs oni ne rotitoken-sehak8e, iah kisenha tahontahonnetak8e naonsasako-tiken aonsaiontonnhete niaka8enheionne.

*Tsiatak-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 ETHONE ne Iesos 8asaka8enhase ne raotiok8a : iatekakonte nehne tsi tenhiontateri8aientaten ; nok rotentasere onka enshakori8aientaten.

2 Senha ioianere tsi katheta Satenenhiarak8a ahon-
8anenhianiionthase nok kaniatarhen iahon8aiator i,
tsiniiot nasakori8aiantaten enskat n'eksaokonha.

3 Se8atatenikonrarak kati : tokat tetsiatennonter
enhianikonraksate, hestsiaatteten ; tokat enshatatre-
8ate, sasanikonrhen ki oni nise.

4 Tokat tsiatak niiori8ake se8ennisera aianikon-
raksate, nok ok oni khe niiori8ake tahontare nok aia-
rori ahenron : skatateri8astani, sasanikonrhen.

5 Ethone ne Ratik8ekonne 8ahon8enhase ne Roia-
ner : Tak8aiestas ne te8etakon.

6 Nok ne Roianer tahenron : arahona tsini kanenha
notsinek8ar nikatsinetaroten ni8a aese8aientak ne
te8etak8en : Iah othenon tehken aese8enhase kehiken
kerhite : Satenaharostsi nok kaniatarake iekaniotann ;
nok ense8a8ennarak8e.

7 Onka oni tsinitcion ahonnhatseraientak ken8en-
tatie ahoioteke ok ne ens katsenen asakononnatie-
seke, nok iahoken tontare oksaok aha8enhase : atek-
k8aratserakta iset nok tesastskahon.

8 Toka kenh aha8enhase : Takekhonnien, sateniion-
ten, nok takekk8aerhas tsiniiore ien8akatane oni
en8akehniatana8en ; Ethone onen nise tensastskaon
ensnekira oni ?

9 Neh kenh enhatonnrak8ate ne kenh kannha-
tsera tsi eh nahaiera tsiniiot tsi ron8annhaon ? ikere
iah onte.

10 Eh kati oni nise niiot, nonen ense8ari8aierite
tsi neniestsinnhaon, se8enron : iah othenon teiak8a-
tonron ; aseken neki ok nonk8aiotensera ionk8aioten-
hon.

11 Nok nonen Jerusalem siiaha8enonhatie tsite-
honton8entsiakhenhatie ne Samari tanon ne Galile
niiahare.

12 Onen thoha siiara8e ionatak8enrare, oieri ni-
hati rotiststa8is 8athonterane, ihnon kati ok tontaha-
titane.

13 Nok 8athotihenrete, nok 8ahonniron : Iesos,
Saianer ! ask8entenre.

14 Nok nonen sasakoken, Sasaka8enhase : 8ase8e, Ratitsihenstatsine iahasene. Nok tsniiore niahone-nonhatie eh sahatiie8entane.

15 Nok saiatat, ak8a neok 8ahattoke sahaie8entane, sahakete tehonon8eronnionne ne Niio tsiniha8enna ra8ennotatie ;

16 Nok rasiatka ne Iesos sahatisk8entaren tehonon8eratons. Samaritan tohiken nahaiatoten.

17 Ethone ne Iesos tahatati, 8ahenron : Iah kenh teshotiie8entaon noieri nihati, kah kati niiehonenon ne tioton sekon nihati ?

18 Neok kenh kehiken nok thihate tontahononSera-tonne ne Niio.

19 Ethone 8aha8enhase ; testann, nok sasatenti ; neh sesatsiente tsi tisetakon.

20 Onen oni Pharisian 8ahon8ari8anontonse, katke en8a8e ne Niio raonakerasera, tontasako8enna8eron, 8ahenron : iah nah sotsi ok ihnon, taontontorori nonen en8a8e ne Niio raonakerasera.

21 Iah oni naha taiahiiron : Kenh 8ahi ihres ; ok ne ens kenh 8ahi itres. Aseken non8a tese8aiatokensson ih8es ne Niio raonakerasera.

22 Sasaka8enhase oni ne raotiok8a : ien8atenniserihe8e tsinon8e nense8askaneke naese8atkatho enskat oni nonk8e Roienha ra8ennisera ; nok iah ki tanon tese8atkathosere.

23 Nok enhietsirori enhiahiron : kenthohihres ; tokas oni kenh nonkati itres. Tosa ki tanon eh niahase8e, tosa oni ietsinonteratieson.

24 Aseken tsiniot nate8anenpekara8e, tekaron-hiiahta tsi kahniararha, eh kati oni nehne nenhia8enne nonen tentre nonk8e Roienha.

25 Niarek8e ki tanon eso enharonhiaken, enhon8ate8entete oni ne kenh ka8atsirate.

26 Tsiki nia8enhon Noë sihotenniseratenion ; eh kati oni nehne nenhia8enne nonk8e Roienha enhotenniserateke.

27 Teiakostskaonk8e oni ienekirhak8e, iakohniak.

ak8e oni teiontateniaktennihak8e tsiniore iahata-
8eiate ne Noë rahohon8akon; nok tonhnohton ak8e-
kon oni Sahakorio.

28 Eh oni nia8enhon sihotenniseratenion ne Lot:
teiakostskaonk8e, ienekirhak8e, iehninonsk8e, ion-
tenninonsk8e, ieienthosk8e, nok iontenonsonnianion-
sk8e.

29 Nok tanon nonen sontahaiakenne ne Lot tsi
kanataien ne Sodom; Otsire iontenatentasta tekaies-
ton Sahokennore ak8ekon Sahakorio.

30 Etho kati oni nehne nenhia8enne nonen ien8a-
tenniserihe8e nonk8e Roienha ra8ennisera.

31 Neh non8e te8enniserate, onka kanonsake en-
haratake, nok ne rao8enssonha kanonskon tkakeron,
tosa tethastnent naonsahakoha; nok ne kahetakon
ienhre8e, tosa shakoha tsinahoten tkaien ne kanons-
kon.

32 Sase8earann tsini ioiata8enhon ne Lot rone-
kenha.

33 Onka enhaskennha tsi ronnhe, enhotonse; nok
n'enhate8entete hensronnhete.

34 Sak8arori neh non8e te8asontate teniiase enhni-
nastseke skanaktatne: saiatat enhon8aiena, nok
enhon8atka8e ne saiatat.

35 Tekeniiase tsionathon8isen enskatne enkeni-
thetake: skaiatat enkon8aiena nok enkon8atka8e ne
skaiatat.

36 Teniiasse kahtakon ennes8e, saiatat enhon-
8aiena, enshon8atka8e ne saiatat.

37 Tontahon8a8enna8eron Sahonniron: kah ne
kenh non8e Saianer eh nenhia8enne? Tontahenron:
ak8a tsi ok non8e nenhiolataststokotonke nonk8e
kenha eh oni non8e nenkontkennisa n'Ak8eksokon,

*Satekon-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atoken-
ti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

SEKON, are oia tonsasakori8akentonk8en, 8asakonatonnahtak8e tsi teioton8entsiohon ne tiotkon aiakoterennaientake, tosa taie8ishenheie;

2 Sahenron : Saiatat naha ne tehaiatoretha nehne iah othenon tehostsanis ne Niio iah oni onka tesakokonniesta nonk8esonha.

3 Ok neh sakanata, enskat ne ioterehons kanakerek8e, niate8enniserake rononrotaniresk8e nahari8ak8arisiasse tsi teiori8arheon.

4 Kari8es tsinahe iah othenon ori8a teronnis : khare kati onen 8alanontonnion nok Sahenron ne ra8erientakon : saeto sane nehne tsi iah tehitsanis ne Niio iah oni othenon tekhekonniesta nonk8eokon :

5 Kenh ki kaien kehiken iotereons te8akenikonrharanis, onen ki nah enkeri8ak8arisien, kati oni ken onhiorane tiotkon on8e ten8akaterientakariaton.

6 Sahenron kati ne Roianer : ak8a otokenhon se8a-taonsatat : tsini haton ne tehaiatoretatseraksensk8a.

7 Nok ne Niio, iah onteken tataontasakonnhe ne sakoiatarak8en tiotkon on8e iatehotihenretha raonhake, ethoneh ne sane roniskoho nahatre8ate ne rononha raotiri8ake.

8 8ak8arori, iah tehoniskohe tsi tentesakonnhe. Kenh oni kaien, nonen tentre n'onk8e Roienha ise8ere ken enhatsenri ne te8etakon tsi ion8entsiate ?

9 Kenh oni nontahaierate tsi 8athari8akenton8e, neh notiake tsi akaonhaa ki ok iakoianere nok iah othenon notiake.

10 Teniiasse Sahenron Sahiaterennaienna Ononsatokentike, saiatat Pharisian, nok nesaiatat rakarotations nehne.

11 Ihrate ne Pharisian nok raton tsi roterennaien : O Niio ! tekonnnon8eratons tsi iah eh tekiatoten nii tsiniot notiake nonk8esonha ; ratinensk8as, iah tethotiri8aieri, ratinak8aiesen, tsi oni niio ne kenh rakarotations.

12 Tekeni te8akentontietha tsioiaiaksera, nok ak8ekon kkariaks noierihaton tsini 8akien.

13 Nok ne rakarotations otasetonke tontahatons-toten ak8ekon iah te8atarakestsk8enhatie, nok raton tsi roterennaian: O Niio! Takitenr 8akeri8aneren.

14 Ori8iio tsi k8arori: neh kehiken shotiatoke8en-hatie tsi shotentionhatie nok iah ne saiatat: aseken onka iontatharatasts ehtake niienhentsien; nok onka ehtake iontattonni enhiontharatate.

15 Otiake oni eh iesakotiiatatastsk8e eksaakonha neok oni ne iasakoiatosere; 8ahotis8aten ne raotiok8a tsi 8aontkatho, nok 8asakotinnhese neh niiesakotiiat-tenhask8e.

16 Nok tanon ne Iesos iasakohnonke nehne nok 8ahenron: tosa iestsiiotasts karo aontaiente neksao-konha, tosa oni ies:sinnhes: aseken neh ako8enk ne Niio raonakerasera ne tsiontatieren.

17 Ori8iio tsi k8arori, nonka iah tenhaienasere tsi-niiot neksaa ne Niio raonakerasera, iah ki tiiahata-8eiate.

18 Saiatat rasenno8anen 8ahenron tsi 8ahori8anon-tonse: Saianer ise ne tisari8aieri! Oh nenkiere ne Karonhiake akatsennonni?

19 Iesos tahenron: oh neh niiotieren tsi saton tisa-ri8aieri? Iah onka nakoren tetiakorisaieri neok ens-kat nehne Niio.

20 Saterientare tsinahoten ne kontiri8ak8eniios: tosa seri8anerak ne kentesera; tosa sherio; tosa senensko; tosa sheiano8enten; shekonniienst ne iesaienha.

21 Tontahenron: shontonkenikonrote ok rehne oni hak8ekon shi8akeri8aieritonhatie.

22 Iesos saba8annaronke neh nika8ennoten, 8aher-ron: sekon ki tsiori8at tibatoktani: satenninon tsini-saien, nok sheiakhonhas ne iakotent, onen tokenske entisastsoko8atseraientane Karonhiake; nok tontase oni tenesek.

23 8ahonikonraksen tanon tsini ka8ennoten 8aha-gennaronke sotsisekenh rok8astsehne,

24 Nok ne Iesos Sahattoke tsi Sahonikonraksen, Sahenron: ori8iio tsi Sentore ne Karonhiake aionta8eiate ne iakok8astse.

25 Sekon senha 8atiesen n'Oniak8aher taontohes-tste tsi teihontakaronte ne ienikhonk8a, tsiniiot ne rok8astse Karonhiake ahata8eiate.

26 Tsiniiakon Sahonronke Sahiron: onka kati neh-kenhak8a enhieniakenne?

27 Tontahenron: tsinahoten ne iah taiek8eni non-k8e, enhak8eni ne Niio.

28 Tier tahatati: ok kati nii nak8ekon ionk8ate-Senteton nok k8ateranentaktenni?

29 Tontahenron: ori8iio tsi k8arori tsi iah te8a-tstsenrionhe oni nenskat ne rote8enteton, raononsa, rao8atsire, tehatennontere, ok ne ens rone, sakoi-enhokonha ne Niio raonakerasera ahoriionniatsera.

30 Ne iah senha ihsinon8e taonsahaienasere kentho tsi ion8entsiate, nok nihsinonkati enkaha8ite, en-bronnheke on8e.

31 Ethone ne Iesos Sasakoiatotarho ne tekeni ia-Senre Nihatik8ekonne, nok 8asaka8enhaso: kehiken non8a Jerusalem Sete8e, onen ak8ekon enkanane tsinihotiianon ne Rotitokensehak8e nonk8e Roienha raiatatake.

32 Aseken enhon8ate8entete tsinenkati nionk8e-taksenokon; ok tenhon8aieron, enhon8akenrense-ronni, nok enhon8anistskerosera8e rakonsake.

33 Nok tsi nenhon8asok8a8essonsi ethone enhon-8ario; nok tanon asen-aton nen8ata enshatonnhete.

34 Iah tanon othenon tehotinikonraientaon; eh oni niioire tsi ronateri8asetennine neh nikarihoten ak8a ki iah othenon tehotinikonraientask8e tsinahoten raton-hak8e.

35 Onen toha siiahra8e ne Jeriko, teharon8ekon ohahakta renstsk8ahere tehastsarites.

36 Sahattoke kati tsi kentioko8anenhatie ihien, 8ahari8anonton oh niio-tierenhatie.

37 Nok 8ahon8arori tsi Iesos Nazaretronon roto-heststonhatie.

38 Nensok Sathohenrete, Sahenron : Iesos TaSit Iaienha ! Takitenr.

39 Sahon8annhese nohenton ihien, nok tanon ne raonha tahak8isronne tsi tehovenreta raton : TaSit Iaienha ! Askitenre.

40 Sathatane kati ne Iesos, iahatennhane iahon8ennonke, nok nonen eh sathatane Sahori8anontonse.

41 Sahenron : oh nahoten saskaneks ? Tontahenron : Se8enniiio ! Akkenheke.

42 Tontahenron ne Iesos : eh nii8enn skenhok : neh Sesatsiente tsi tisetak8en.

43 Nok oksaok Sahaken ; nok Sahosere ne Iesos tehonon8eronnionne ne Niio : Nok nonk8eokon ne Saontkatto Satton8anon8eron ohi nehne ne Niio.

Tioton-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

KANATAKONSON niiahare ne Iesos siiahatenatorenne ne Jeriko.

2 Saiatat ne rakarotations eh non8e nihanakerek8e Zaché ron8aiastsk8e eso tsi rok8astsene.

3 Raskaneksk8e ahoken ahoienterhane oni ne Iesos, nok iah te8atonsk8e sotsi kentioko8anen tanon neraonha sotsi nihanenhiesha.

4 Neh-kati 8aonni ohenton niiahatakhe, tihientaststokote eh iaharathen nok Sahatnenhioharak8e, aontonseke ahoken nonen eh non8e nenhre.

5 Nok nonen eh non8e shara8e ne Iesos, Sahatara-kestsko nok Sahoken, Saha8enhase : Zaché iosnorenntasastsnent aseken sanonskon non8a enkata8eiate.

6 Sathosterihen oni rotsennonnihatie tsi tontahastsnente neh tsi Sahota8eiaten.

7 Ak8ekon ok oia nonta kotierase nok iontonnionsk8e ; tsi non8e iah tetionk8etaieri nahata8eiate.

8 Nok ne Zaché eh Sathatane rahohenton ne Ro-

ianer 8ahenron : Saianer asennen nenkheion tsini8a-
kien ne iakotent : nok kaneka nakhekaronnihke
kaiერი natentiaseren tsi enskien.

9 8ahenron ne Iesos : On8a kenh8enniserate onta-
8eiate n'atanitenrosara ne kenthonon8e nikanonsote,
aseken kehiken Abraham oni nehne roienha 8ahaton.

10 Aseken nonk8e Roienha neh sresakhe oni ras-
kennhasere tsinahoten iohtonhon.

11 Tsinikari8es iakotaonsatek8e neh nikarihoten,
Iesos iahatasonteron nok iathari8akenton8e, netsi
onen akta ihre ne Jerusalem oni tsi roterientare tsi
onen thoha 8ene aonton ne Niio raoiatanerak8atsera.

12 8ahenron k8ti : Saiatat ne ronk8e neh ne ra8a-
tsiranoron ratentionhe ihnon 8are 8ahatkorastane, nok
ki oksaok tentre.

13 Iasakohnonke kati oieri nihati neraonnhatsera,
oieri nika8istake tasakahon, nok 8ahenron : Se8eiaron
kehiken tsiniore tentke.

14 Kenh kaien ne thatinakere ron8as8ensk8e, nese
8aonni iaon8ateri8anietase ron8arorihatie, rontonne :
iah tateionk8aton8entsioni ne raonha kehiken ason-
k8aststeriste.

15 Ne kati nonen sonsara8e, onen oni siiehotiata-
k8eniioston ne tkanakeraseraien, 8ahatennhane ionsa
hon8atinonke ne kannhatsera ne sakotak8enniaienni
ne rao8ista, ahotokens toh nikonhatie tehonatenstson
tsi rotikarhateniaton.

16 Ne rahente eh 8athatane nok 8ahenron :
Saianer ! Oieri niieiotihenthon ne sa8ista.

17 Tontahenron : etho, ioianere tsi sennhastseriio ;
nekati tsi sari8atoken tsi non8e kenh niiori8aha,
Oieri nikanatake 8akonhiatak8eniioste.

18 Thihaiatate ihsre, 8ahenron : Saianer ! Sisk
niieiotihenthon ne sa8ista.

19 8aha8enhase oni nehne : Sisk ki nikanatake
enhsiatak8eniioke.

20 Onen ne saiatat ihsre, 8ahenron nehne : Saianer,
kenh sekha8i ne sa8ista kanok8ak8enonui.

21 Aseken kontsanikon, Sakaterientare tsini seniakastste; tesek8a tsinahoten ne iah tesatak8enniaien, nok tsienthok8as tsinon8e n'iah tesaienthon.

22 Nok tontaha8enhase: Sennhatseraksensk8a! Sa8enna tenkonhiatoretak8e; Saterientare tsi keniakastste, tekehk8a tsinon8e niah othenon te8akatak8enniaien, kienthok8as tsinon8e iah te8akienthon.

23 Nahoten kati ahori8a tsi iah ne bankne tiesiaionton nak8ista, tsi naonsonka iaonsonkk8en nok oni tsinikon aioteiaronke.

24 Onen kati 8asakonnhane neh ratiteron 8ahenron: Satsise8akk8a no8ista nok neh ionsatsitsion noieri nihoien.

25 Nok taonniron: Saianer! Onen oieri niho8istaien.

26 Eh kati niot 8ak8arori: tsi nenhiakoientake ne skastson sekon entsiontaton nok niah othenon tehoien sekon oni nehne enhon8akk8a tsinikonha enhoientak.

27 Nok kenh kaien ne ionks8ens oni iah tehonathontaton akheiaasteriston karo nontaietsiiatenhaf nok akkenton ietsiia8enth.

28 Nonen saharihokten, onen are tonsahathahak8e tiotkon tsi Jerusalem niiaha8enonhatie.

29 Nok nonen akta shire ne Bethphagé oni ne Betani, onontakta ne Olivier, teniase ne raotiok8a iasakotori.

30 8ahenron: eh iahasene kehiken tkanataien; nok nonen ientsiata8eiate kanatakon enseniken kenseri 8assaronte neh n'areko non8enton teiakosatenston; Seninerensi nok taseniiaten haf.

31 Nok tokat onka kiok enhietsiri8anontonse ohnontieren tsi 8eseninerensi: Enseniron: Roianer ki tehoton8entsioni.

32 Oksaok 8aiatenti, nok ak8ekon eh niot tsi 8aiatkatho tsiniiot tsi tesakorori.

33 Ak8a kati onen ninerensions, 8ahonniron neraoititseenen: oh nontieren tsi 8eseninerensi?

34 Tontaniron: Roianer ki tehoton8ertsioni.

35 Sakonh8aiathe8e kati tsi renteron ne Iesos, nok raonatseronniat Sakon8arase eh tahon8enstsk8aren ne Iesos.

36 Nok ok eh nihotistskarontie tsini hose.

37 Nok nonen saonne8e tsi ionontenton n'olivier, kentiok8ak8ekon ne raotiok8a 8ahontonnharonnion, 8athotihenrete tsi 8athon8anon8eronnion ne Niio tsinikon ronatkathon ne iori8anerak8atenion.

38 Rontonniionne: Tahon8anon8eraton ne Ronon-tiio tare Raosennakon ne Ra8enniiio! Skennen kenbak karonhiakon, nok ahon8anenton Ehnekentsi!

39 Otiake neh ratiataratie ne Pnarisian 8ahon-niron: Saianer! Sheiarist ne sentiok8a.

40 Iesos tontahenron: ahontka8e ne rononha, Onenhiaki tenhiotihenrete.

41 Nok onen akta shire, 8ahatkatho tsi kanataien, ak8a 8athasentho, 8ahenron:

42 Aia8ens kenhas oni nise, arahona oni on8a kenh 8enniserate aesari8aientereon, tsini karihotens tsi oni non8e aontakaientak8e asetsenri ne skennen! Iah ki oh taonsaia8enne onense tesateron8ekon.

43 Aseken ien8atenniserihe8e ne tenhiesanatann-bake ne iesas8ens, oni enhiesannhotonnion.

44 Nok enhiesanatarisi, ensakohna8entho seienho-konha niseke ienakere; Nok iah oni tahonenre nenskat oni takanenhiaserake, ne tsi iah tesennisera-ientereon tsi iata8eiatennine ne Niio.

45 Nok Ononsatokentiko8ane iahata8eiate, ok saok tahatasa8en tontasakoiatineken8e neiontenninonsk8e oni ne iehninonsk8e.

46 8asaka8enhase: Kaiaton tsi ionterennaientak8a nakenonsa; nok nise ienensk8atha se8atatenonson-niatenni.

47 Nok niate8enniserake etho sakorionniennih-ak8e; nok ne ratitsihenstatsiokon, ratiiatons, oni ne ronaterionton ratiri8isaksk8e oh nahatiiere nahon-8ario.

48 Iah tanon othenon tehatiri8astsenriesk8e nahos-
tonte ; aseken ak8ekon ok nonk8eokon ron8a8enna-
noronk8ak8e.

*Te8asen-aton teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti Luc.*

TSINIKARIES sakotatisk8e oni sakorionnienni-
hak8e Ononsatokentiko8ane, eh 8ahonne8e ne rati-
tsihenstak8eniios, ratiiatons oni ratiianerenseronni.

2 8ahonniron, tsi 8ahon8a8ennarane : tak8arori
kah nitisak8eniatserenha kekiken non8a nisierha ; ok
ne ens onka iak8eniatsera8i ?

3 Nok ne Iesos 8ahenron tsi tontasako8enna8eron :
tsiorisat oni nii enk8ari8anontonse, nok tontak8ari-
8aserak8as.

4 Karonhiakexha kenh ne San raotenek8ahestak
katen on8entsiakexha ?

5 Rontonhak8e ne raotinikonrakon : toka enhia-
k8enron karonhiakexha, enthenron 8ahi oh kati non-
tieren tsi iah tetise8etak8en.

6 Nok nenhiak8enron on8entsiakexha, onk8eokon
nehne enhionkhinenhioiake ; aseken ak8ekon ok
tiaka8etak8enne tsi Rotokense ne San.

7 Ne kati 8aonni 8aonniron : iah othenon teionk8a-
terientare, kah nitia8enonne.

8 Tontahenron ne Iesos : Iah ki oni nii tak8arori,
kah nitkieratha tsini kierha.

9 Ethone are onen tonsasakori8akentonk8en non-
k8eokon 8ahenron : Enskat oni nah neronk8e 8aha-
nenharaientho, nok ratinenharaienthos 8asakohni,
nok kari8es tsinahe roention.

10 Nok tsini8aiaris raonnhatsera iahotori 8ahaia-
koha ; nok tanon ne ratinenharaienthos niarek8e
8ahon8asok8a8esson nok rahoiatoskon 8ahon8atori.

11 Sekon tihaiatate ionsahotori, eh oni nehne non-
tahon8aierase, nok tontahon8atek8ate.

12 Sekon ionsahotori nasen-aton : tahon8akare8a-tanion oni nehue nok astste tahon8aiatonti.

13 Ethone onen 8ahenron ne rotenenharhare : One kenh nenkiere? Riienha neh nak8a thinoron-8a ienhiiatori, toka nah nehne tenhon8arhoton.

14 Nok ne ratinenharaienttos 8ahonniron noner. siiahon8aken tare : Neh 8ahi tohiken ne rao8enk se8a-tonkere; enhnio kati hetsite8ario, nok ii onk8a8enk en8aton tsini hoién.

15 Astste ionsahon8aiatonti nok 8ahon8ario. Oh onte nenhatiére ne ranenharak8eniio?

16 Tentre, nok enhatennhane enhon8ana8enthó tohiken ratinenharaienttos, nok akoren ensesakoh-nenharani. Nok ne rononha tahonniron : iah ki onte eh teia8ensere !

17 8asakotkathoseron, nok 8ahenron : nahoten kati nehne kenton tsini kaiaton : Neh ne rotinenias-8enhon ne ratinonsonni, neh 8akanenhiak8eniione tsi tekaioaién ?

18 Onkakiok eh enhaiatienenne onenhiake, tenhaia tarine ; nok tenhoiatorarake nonka enhorrienenne.

19 Ratitsihenstak8eniios oni ne ratiiatons, 8ahon-tenienten nok saok ahon8aién : aseken 8ahotinikon-raientané tsi rononha 8atesakori8akentonk8ate : onk8eokon ki sesakotistsanisk8e.

20 Onen senha 8ahon8anehtentaké, neh non8a ionsahon8anatori nak8a karionniénni oni rontatonnis aontaionk8etaierike, natahatiérekenha naho8ennaka-renrako nok neh ahostonte kaianerensera akon8anas-kon.

21 Kenh kati nahatiiére tsi 8ahon8a8ennarane, 8ahonniron : Se8enniió ! ionk8aterientaré tsi neok ne ka8ennanorons tese8enninekens, neok oni ne tkari8aiéri serionniénni, nok oni tsi iah tatesonk8e-taiestasions ak8a oni neok nori8iio tsinisherionniénni ne Niio raori8asonha.

22 Ionk8ateri8aiénni kenh naiak8akariake tsini sonk8akaraiénni ne Cesar, katen iah ?

23 Roterientaratsion ne raonha tsini hotinikonraieraton, Sasaka8enhase : Ohniiotieren tsi ise8ere ask8anikonrhaten ?

24 Tak8anatonhas toh nika8istoten : onka eh kasennare oni kakonsare ? tahonniron Cesar :

25 Tontahenron : Satsitsion kinioh ne Cesar tsinahoten Cesar rao8enk, nok Niio ne Niio rao8enk.

26 Iah othenon teshotiri8atsenrion ne tahontahon8a8enna8eronke akohenton nonk8eokon, ak8a neok ne rotinerakohon nok thatontotate.

27 Onen non8a Sadusean nehne rontenno8entha tsi tsiontonnhests ; sahon8ateranentakten nok sahon8ari8anontonse.

28 Sahonniron ; Se8enniiio ! Moïs ra8en tsi sonk8aianerensera8i, onkakiok enhrenheie roniakon nok iah teho8iraientaon, neh ne teiatennontere shotiniak ne iotereons, aot8atsironnien ne rotsikenha.

29 Enskat kati ne tsiatak natehontennontere, Sahniake ne tako8anen, nok Sarenheie iah teho8iraien.

30 Nehne shokenha sahotiniake, iah oni nehne teho8iraientaon nok Sarenheie.

31 Onen neh nasenhaton sahotiniake, tsiniiore iathotinenrokten ne tsiatak natehontennontere ak8ekon Sahonniheie nok iah onka teio8iraientaon.

32 Nok onaken iahaonniate ne tsiothon8isen Sakenheie.

33 Kah kati nikaien ensroneke nonen entsiontonnhete ? ak8ekon se8ahi niiehotiniakon netsiatak nihati.

34 Iesos tontasako8enna8eron, Sahrenron : iakohniaks tsiniiakon iakonnhetie ne kenthon8entsiate.

35 Nok tanon tsiniiakon enhiakorihontake naonsaiontonnhete oni niahonsaiakonnheke neh non8e te8enniserate iahse tetsiakoniakhe.

36 Aseken iah tetsiahiheionsere : aseken tenshontieren Eronhiakeronon okon, nok Niio sakoienokonha enskenhake tsi onen tsiakotonnheton.

37 Nok kenh kaien tsi tokenske tsiontonnhests

niaka8enheon, Moïs rattrori ok8irokon satnitaren, Sahenron: II raoti-Niio ne Abraham, Isaak nok Jacob.

38 Iah kati 8ahi tehon8a-Niio ne iaka8enheion, neok kati 8ahi neiakonnhe; aseken ak8ekon niieia-konnhe ne raonhake.

39 Ethone otiake tontahontati ne ratiatons 8ahon-niron: Se8enniio! ori8iio tsi tasierite tsinahoten 8asiron.

40 Ethone onen iah onka othenon teshon8ari8anon-tonni tsi ok nitioteri8aieraton.

41 Tontasaka8enhase: oh kati nah neh niio tsi ionton Ta8it Roienha ne Keristos?

42 Aseken ak8a raonha ne Ta8it ra8en raoiatonse-rakon teieri8ak8atha: Roianer ra8enhni n'Akianer: satien tsi ke8eientetak8en.

43 Tsiniiore iatakheniarorarake ne iesas8ens, nok asheiarasitoke8atak8ake.

44 Oh kati nekenh naia8enne ne roienha akenhake, raton se ne Ta8it Rake8enniio?

45 Nok tsi ak8ekon ok nonk8e ron8ataonsate, Sasaka8enhase ne raotiok8a.

46 Teietsinikonrarasek ne ratiatons, ratinon8e nahotikhareson tsi rontiata8asts, nok ronnon8esk8ani tahon8atinon8eratonseke tsi ionk8ene, ehneken iahatistsk8arake tsi ionterennaientak8a, nok ohenton ahatistsk8arake tsi Satenniote.

47 Sakotinonskariatha iohnatereons tsini honaterrennaientatseresons; aseken senha ihsinon8e tsi nenhon8atire8atak8e.

Te8asen nok enskat teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

TSINI kari8es tehakanere ne Iesos, 8asakoken iakok8atsenion iahe8istaren kanerok8akon.

2 8ahaken oni iotent iotereons tekeni k8enis iakaren.

3 Sahenron : tiakariSakenniate, 8ak8arori tsi sen-
ha neh kehiken iotent iotereons ihsinon tsi nakaiere
tsiniiot notiake.

4 Aseken ne kenh kaien neh 8ahakoti tsini iakoke-
totennis, nok naonha kententetserakon eh oni nikon
ioientak8a naioiatakennshaste nok neh 8ahoti.

5 Kenh kaien notiake neh ne iakotharak8en tsini
iononsanerak8at n'ononsatokentiko8a tsi oni niio-
k8asts, 8ahenron :

6 Ne kenh nise tese8akanere; ien8atenniserihe8e
neiah oni nenskat tataonsakanenhiaserake ne iah
takarision.

7 Nok 8ahon8ari8anontonse 8ahonniron : Saianer?
Katke nekenh eh nenhia8enseron ? oh oni nahoten
enkaieronniststak8en nonen eh nenhia8ensere ?

8 Nok tontahenron : se8anikonrarak tosa iestsini-
konrakarhatho : aseken ronentioko8anen enthonne
enhionksennenha8i, enhontonne; ii ne Keristos, onen
oni thoha iakahe8e; tosa kati iestsiser.

9 Nok nense8ari8aronkanion iakoteriio oni ateri-
iosera, tosa se8ateronhienten : iatekakontese tsi neh
enkontihente; iah ki tanon teiohnonteratietane ne
iotoktak8en.

10 Ethone oni 8asakorori 8ahenron : ok nehne
teionton8entsianekhanion tenhiakori8arheseron.

11 On8entsiak8ekon tatenhiaon8entsishonk8anion,
enhiontonkariakon, enkannratarineseron, enhiakote-
ronhientanionhase, nok niatekon tsinenhia8enseron
tsi tkaronhiate.

12 Iatekari8akonte ki tanon tsi iatenhonnison-
saren ne se8aiatake, enhietsikenrenseronni, enhietsi-
iasarinesson tsi ionterennaientak8a, oni enhietsinnh-
oton; nok enhietsiiatenha8ison rabotihenton ne roti-
nontiiosson, nii aksennakon.

13 Nok neh kehiken ense8ari8aniraststak8e.

14 Ak8a kati on8a ok saok iase8atennikonrisa,
netosa othenon aese8atennikonraienton tsinahoten
ense8enron nethonon8e nenkaha8i.

15 Aseken ak8a ii enkion nethone ne kanikonriio ka8enniiio oni tsiniiore ne iah onka takak8eni aietsiri8aiakse oni aietsirihorarake ne ietsiri8as8ens.

16 Ok oni ok neh ne ietsinihokon, ietsinistenhokon, tese8atennontere, se8atatenonk8e, nok oni ne se8aten-rookon enhietsiiatenninon ; kentioko8anen oni tsini-tSION nenhon8atirio.

17 Ak8ekon ok oni enhiestsis8enser on nii akeri8ake.

18 Iah tanon oni ne skanonk8isera taese8atonse.

19 Kanikonriiotserakon tsionnhetie.

20 Nonen ense8atkatho Jerusalem, tenhotinatann-hen ne ronteriios, se8erhek onen akta ih8e nahoni-konraksensera.

21 Ethone ne Juderoron tsi iohnontenion enhion-tek8assen, nok enhiontennhoton tsinniakon Jerusalem kanatakon ieteron, nok iah taonsaionta8eiate ne kanatakon naktatiesonha ienakereniontie.

22 Aseken onen nehne kare8atatsera en8enniseron-tak8en ; nori8ak8ekon akanane tsini kaiaton.

23 Iotitetasere noiah nenkontiiatoten oni nen-konststaronthake neh non8e ni8enniserate ! Aseken kententetsero8anen iakotentasere, nok kare8atatse-ro8anen iakohrasere neh non8e niienakere.

24 Ak8ekon enhiontateniaroskare, nok enhiontate-nask8en8asenser on tsi ienakerenion, nok nehne iah teiakori8iioston enhiontenatak8eniioste ne Jerusalem, tsiniiore ienkanane tsinikanaton ne iah teiakori8iios-ton aka8ennisera.

25 Ten8atieronnnionhaton tsi karak8are, oni ason-rekha, oni tsi iotsistok8aron, eh niiore tsi enhiakoten-taseron nonk8e okon tsiniiore ok tentsiakori8aie8as-seke oh ak8a nenhiakoiata8ensere non8entsiake ; tenhiotenonhianiton tsi enhiorakarheke ne kaniata-rakeko8a.

26 Eh nenhiakoiata8en nonk8e tsiniiot nonen iahi-heions neh tsinenhiakoteronseke, nok oni tsi enhiakor-hareke oh nenhia8ensere non8entsiak8ekon. Aseken onen ten8atkarenron ne Karonhiakekha ahosaststen-sera.

27 Nok ethone oni onen enhon8aken nonk8e Ro-
ionha otsikerakesson natentha8enonhatie kasastense-
rakon oni Kaiatanerak8atserakon.

28 Neh kati nonen ente8atasa8en eh nenhia8en-
seron, se8atarakestsko nok ehneken iase8atkatto,
aseken onen akta i8e ne se8aiatakenhatsera.

29 Kenh nahaieere tsi esakori8akentonk8en :
tese8aiatoret 8ahenron ne tionion8arontohako8a
nok oni notiake ne karontasonha.

30 Neh 8ahi se8aienterestak8a nonen teiohkennh-
ontiesere nonen enkask8eionten.

31 Etho kati oni nise niiot, nonen ense8atkatho
enkonne8e neh nikarihotens, se8erhek tsi onen akta
ih8e ne Niio raonakerasera.

32 Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8arori tsi iah taontohe-
stte ne kenh ka8atsirate ohenton neh naiasenseron.

33 Karonhia, on8entsia en8atohestste, nok nake-
Senna iah neneh non8enton tiiakontohestste.

34 Se8atatenikonrarak kati tosa se8asenni ne
kakon, tsini ienekiratha, oni ne tiiohri8atesonha non-
8entsiakekha; nok aese8anenrenten nonen en8a8e
neh ni8enniseroten.

35 Aseken eh niiot tsi enhiako8enonni akaon8en-
tsiak8ekon nonk8e tsiniiot ne 8ataharo.

36 Se8atie8aten kati, tiotkon on8e tase8aterenna-
ientak, niaese8a8e aese8arihontake ne taese8atohestste
tsinenhia8enseronne, nok skennen tatsise8aken
nonk8e Roienha.

37 Tsini Senniseres Ononsatokentiko8ane sakota-
tisk8e, nok nonen enhiokara8e enshaiakenne nok tsi
tiononte n'Olivier iehanon8eststak8e.

38 Orhonketsisens eh kanenraserens Ononsatoken-
tiko8ane naon8ataonsatate tsi sakotatis.

*Te8asen tekeni-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori-
Satokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

ONEN thoha siiakae8e tsini8entanorons ne iah te-
sattenk8aton, oni kon8anatonk8a Shotonnhestston.

2 Kenh kaien ne ratitsihenstak8eniios oni ne rati-
iatons ratiri8isaksk8e oh onte ak8a nahatiiere naonton
ahon8ario; aseken sakotistsanisk8e nonk8eokon.

3 Ethone onen n'Otkonseraksen 8ahonikonrata ne
Sitas Iskariot ron8anatonk8a saiatat tsinihati ne teke-
ni ia8enre Nihatik8ekon ne Iesos.

4 Neh tohiken eh 8a:ete nok 8athatitharen ne rati-
tsihenstak8eniios oni ne ratiri8ak8eniios tsinenthaie-
rate tsi ensakote8entetase.

5 Toh kati onte neneh nontahontsennonni nok 8a-
honteri8isa o8ista enhon8akariakten.

6 Nok eh niiot tsi 8asakorharaststen; neok oni
sresaksk8e naontiesenne ok oni tosa ak8a akariho-
8annha tsi ahoiena.

7 Onen kati non8a neh iaontenniserihe8e tsini ie-
nataronnis ne iah tekasherhatkenton eh oni non8e ni-
8enniserate nenkon8ario teiotinakarontonha o8ira
neneh Shotonnhestston.

8 Iesos iasakotori Tier, tanon San 8ahenron: 8asene
senik8atakoha nahoten ente8ake naete8aierite tsi-
ni8atenienten ne Shotonnhestston.

9 Tontaniron: Kah kati nekenh non8e ienhiake-
nikhonni?

10 Iesos tontahenron: ne nonen ienseninatarane
tense8aterane ne ronk8e onekanos ratsetenha8i; he-
tsiseniser, nok iatsiata8eiat tsinon8e ienshata8eiate.

11 Nok hetsisenirori ne ranonsak8eniio, seniron:
Roianer iateri8anietennihatie: kah iaken non8e ni-
iohnaktaien tsinonh nataiak8astskaon nakitiok8a ne
Shotonnhestston?

12 Tionakto8anen tionaktaien oni kanonsaseronni
tsi non8e nentsiseninatonhase; etho kati non8e nase-
nikhonni ne Shotonnhestston.

13 Oksaok Saiatenti, nok ak8ekon eh niot tsi 8a-nitsenri tsinithoieren tsi tesakorori, etho kati non8e nanikhonni ne Shotonnhestaton.

14 Nok nonen siiakahe8e, atekk8arastserakta 8a-rehte, oni ne tekeni ia8enre Ratik8ekonne.

15 Ethone 8asaka8enhase, 8ahenron : eso tsi 8aka-skanekon ne sekon enskat iataonsete8atonte kehiken Shotonnhestston ohenton nakeronhiaken.

16 Aseken 8ak8arori tsi iah sekon tateskastskaonne, tsiniore nohenton akanane rahonakeraserakon ne Niio.

17 Nok ethone 8atrak8e ne katse 8ahaiatateriste, nok 8ahenron : Tese8ak nok se8atatiakhonhas.

18 Aseken 8ak8arori tsi iah tese8nekirane nonen-harakeri, tsiniore ien8a8e ne Niio raonakerasera.

19 Ethone onen kanatarok saharako, 8ahaiatateriste oni neneh, 8athaiake, tasakaon nok 8ahenron : Neh kehiken nakieronta ne iestsiiate8entetase ; eh nase8aier nii akeiaratserakon.

20 Etho oni neneh nahaiere ne kastse nonen sahati-
tikk8entane, tasakaon, 8ahenron : Kehiken kastse
neh nase tsi kak8atak8en akenek8ensake ne oni ne
ietsinek8ensarise.

21 Kenh sane sekon non8a nateiatiatonts ne raka-
tenninonre.

22 Ak8a ki ok iatekakonte tsi satentionhe nonk8e
Roienha tsini kari8ataton ; nok ki tanon rotentasere
onka ne ronk8e enhotenninon.

23 Onen neneh 8athontateri8anontonnionhase
onka onte ienhoteras8aksenne tsinihati neh niien-
haiere.

24 Rotitharak8enne oni onka onte senha tsinihati
enhaiatanoronke.

25 Nok tanon ne Iesos 8asaka8enhase, 8ahenron :
Rotinontiiossan ak8a ok tisakoti8enniiio nonk8e okon ;
nok ne ron8atiri8a8i iesesakohnaststerista ron8atina-
tonk8a thotiri8aieri.

26 Iah tanon nise etho taiohton : ok ekenh tanon

ne senha raianoron eh nithatattat tsiniiot nak8a niieraha, oni ne rari8ak8eniio tsiniiot ne rannha-tsera.

27 Kah nikaïen senha raianoron, neh atekk8ara-tserakta renstsk8ahere ok ne ens ne rak8aherha? Neh 8ahi natekk8aratserakta renstsk8ahere? Tsi ki non8a n'ii niiot se8entiok8ihen thikistsk8ahere tsiki niiot ne rakk8aherha.

28 Ise oni 8ahi ne ionk8ariskonhonhaties tsinahe 8akeronhiakenhaties.

29 Ne kati 8aonni 8ak8atak8enniaïenhase ne kana-kerasera tsiki niiot tsi rakatak8enniaïenni ne Rake-niha.

30 Nenskatne iataonsete8astskaon iaonsete8ane-kira oni akatekk8arane akenakeraserakon; Nok 8anistsk8aratseranoronke aontese8enstsk8arake taies-tsiatoretake ne tekeni ia8enre nihotitarake n'Israer-ronon.

31 8ahenron oni ne Roianer: Simon! Simon! Iah tehatorissens nonessonronon renekha naïashe8e tsiiot nonatsia.

32 Nok ki tanon konhiaterenniaïenni, ne tosa aesari-8anoronse: Ne kati oni nise nonen tensatonnhateni enseri8iiosten, shenikonranirat Se8atatekenokon.

33 Tontahenron ne Tier: Saïaner! 8akatate8eien-nentaon akonhiariskonte, tokat tsi iontatennhotonk8a, ok oni ne kenheiatne.

34 Iesos tontaho8enna8eron, 8ahenron: Tier 8a-konrori, tsi iah taontontati ne kitkit non8a kenh 8enniserate n'iah niare asen taskatonnhiiasere tsi askienterihake.

35 Nok sekon tontasaka8enhase: othenon kenh tise8atoktani ne se8aiatoskons siiak8atori? Tontahon-8a8enna8eron: iah othenon.

36 Nok tontahenron: onen kati non8a irastst ne ronatatseraïen, nok oni ne roïaraïen, nok onka iah tehossaraïen nassareko8a ratenninon ne rahotiata8it nok enskat rassaraninon assareko8a.

37 Aseken 8ak8arori tsi iatekakonte oni neneh eh nia8ensere, oni enkahnane tsini kaiaton nii kiataake. Eh nontahon8atate tsiniiot ne tsiakoteri8ate8aton. Aseken ori8iio on8e tsi onen eh nia8ensere tsiniiot tsi te8atrori nii akeri8ake.

38 Nok tontahonniron : Saianer ! kenh 8ahi tekeni teionk8assaraien n'assareko8a. Nok tontahenron : ethoki tsinikon.

39 Onen are 8ahatenti onontoharake olivier niahare, nok 8aon8asere ne raotiok8a.

40 Nok nonen siiahara8e neh non8e, 8asaka8enhase : Se8aterennaien aia8ens tosa aese8asenni ne kanikonrotak8en.

41 Isi niioire niahare, neh nahoten nenskat iaiakoh-nenhionti, nok iathatonstsoten nok iahaterennaien.

42 Raton : Rakeni ! asathontatseke ehren askha8iten kehiken kastse ! Tosa ki sane ii tsini8akenikonroten naia8enne, ise tanon tsini tisanikonroten !

43 Nok Raronhiakeronon Karonhiake nontare 8ahonikonranirate.

44 Nok ne rahonha skanorons iahrenheie onen senha tahak8isronne tsi roterennaien ; nok 8athatari-henseronkote ak8a 8akanahotonnion tsiniiot n'onek8ensa.

45 Tonsahatane sahaterennaientak, eh niionsare tsi thatiteren ne raotiok8a, ionsara8e rotitas tsini hotinikonraksens.

46 8asaka8enhase : oh niiotieren kenh se8entas ? Se8atkestsko, nok se8aterennaien aia8ens tosa aese8asenni ne kanikonrotak8en.

47 Sekon ok nihotharatie etho 8ahonenraketote, nok neh ranenrisere ne Sitas ron8aiastsk8e, nok Iesos 8ahoteranentakten ne tahonoronk8anion.

48 Nok ne Iesos tahenron : Sitas enskat kenh tensenorok8anion tsi hentsiatenninon nonk8e Roienha ?

49 Ethone onen 8ahotinikonraientane tsini ia8ensere ne raiataktontie ratiterontak8e, 8ahonniron : Saianer ! enhiakhiiassaroiake kenh ?

50 Saiatat kati tahassarohsiate, nok Sahoiente nehne ratsihenstatsiko8a rahonnhatsera, nok iahohontiaakte tsi ra8eientetakon nonk8ati.

51 Nok tanon ne Iesos tahatati 8ahenron : rohne-ronhatie sekon non8a. Nok sahohontoten sahotsiente oni.

52 Ethone oni ne Iesos 8asaka8enhase ne ratitsihenstak8eniios oni ratisenno8anens nok oni ne rotikstenhokonha ne ron8aienasere, 8ahenron : shoteri8ate8aton kenh hetsise8aienasere tsi se8assarenha8inontie nassareko8a oni ne kannhia ?

53 Niate8enniserake sane te8ak8ekonhatiesk8e ononsatokentiko8ane nok iah tesk8aiena ; onenki iakahe8e ne se8enniser, nok asatakonronon ahosastensera.

54 Onen ki 8ahon8aiena nok iahon8aiatenha8e, ratsihenstatsiko8ane iahon8aiatinionte ; nok ne Tier ok ihsi niiore thontare.

55 Atehenrihen etho 8ahontekate nok eh 8ahontien, eh oni neneh 8ahatien ne Tier.

56 Skaiatat ne kannhatsera 8ahoken tsi eh rotenhien ne Tier, niare 8athoiatoretanion nok ethone 8akenron : Ne nori8iio tsi neh kehiken saniiatat.

57 8ahatonnnhiie 8ahenron : tsi sathon8isen iah othenon tehiienteri.

58 Kenh ok nahe tihaiatate sahoken, 8ahenron : nehonte 8ahi seseniatat tobiken ; tontahenron ne Tier, iah ii tehken neneh akenhake.

59 Ne nahoten nenskat 8aka8istaheke ohnakenko tihaiatate sekon sahenron : Neh onte nori8iio tsi ok neh saniiatat kenhiken : Kalileanronon oni 8ahi neneh.

60 Sekon are tontahenron ne Tier : Tiakari8akeniate sonk8e ! iah othenon tekeri8aienteri tsi nahoten saton. Nok areko ok tiiehote8ennokte nensok tontati ne kitkit.

61 Nok ne Roianer tontahatkarhateni 8athotkaneren ne Tier ; nok ne Tier sareiarane tsi nithotati :

ohenton naontontati ne kitkit asen nenskatonnhiase,
 62 Oksaok ne Tier sahaiakenne nok 8athasentho
 neh nak8a ihken.

63 Kenh kaien ne ron8atiena8aston ne Iesos, ok
 tihon8aieronhak8e oni ron8akonrekhsok8e.

64 8athon8akarannhake nok ron8akonreks, ronton :
 iatsienterenn onka 8aesakonreke.

65 Sekon eso iori8ake tsinithatieratak8e tsi ron-
 8enratonnihak8e.

66 Nok tsi 8ahorhenne ethone onen ne ronaterion-
 ton ratitsihenstatsiko8astson oni ratiatons 8ahont-
 kennisa, nok tsi katsienhaien niahon8aiatenha8e.

67 Nok 8ahonniron : tak8arori ise ken ne Keristos.
 Tontasako8enna8eron : nok oni nak8arori katiken
 entise8etak8e.

68 Tsi ki niiof nak8ari8anontonse, iahse tataontas-
 k8a8enna8eron, iah oni taonsask8atka8e.

69 Iatekakonte ki nonk8e Roienha tsi ienshensta-
 k8arake tsi tha8eientetakon oni raosastenserafon ne
 Niio.

70 Ak8ekon ok tahonniron : Niio kati kenh neken-
 hen Iaienha? tontasako8enna8eron 8ahenron : ak8a
 ki 8ahi ise oni neh se8aton tsi neh rakienha.

71 Tontahonniron : nahoten sekon aonse8ari8isak-
 take ak8a 8ahi non8a ii ionk8athonte tsini ka8ennoten
 taha8enninekenne.

*Te8asen asen-aton ia8enre teioteri8asonterak8en nO'ri8a-
 tokenti tsini hoaton Roiatatokenti Luc.*

OKSAOK tontahatitane, nok Pilatne niahon8aiaten-
 ha8e.

2 Nok tahontasa8en 8ahon8ari8arho, ronton : sa-
 k8attokase kehiken sakonikonrataas nonk8eokon ate-
 riio8erake, nok rannhes nahon8akariakse ne Cesar,
 Keristos ratatenatonk8a ronontiio oni iaken.

3 Nok ne Pilat tahori8anontonse 8ahenron : ise

ken iesanontiio ne Sitaeronon ? Nok ne Iesos tonta-
ho8enna8eron Sahenron : ak8a atasierite tsinahoten
8asiron.

4 Pilat sasaka8enhase ne ratitsihenstak8eniios oni
nonk8eokon : iah othenon teketsenries nahonnhi-
tseraientake ne kenh ronk8e.

5 Ok eken senha tahonk8isron, tsi ronton : tesa-
konikonrharanis nonk8eokon roteri8anotaties kana-
keraserak8ekon ne Jude Galile thotasa8e tsiniiore ne
kenho.

6 Pilat Sahasennaronke Galile, Sahari8anonton
Galileanronon kenh nahaiatoten.

7 Sahotokense tsi Herod raoianerenserakon roia-
tontieton. Eh kati iahotori, Jerusalemke oni neneh
ihresk8e ne Herod neh non8e ni8enniseratek8e.

8 Herod Sahatsennonni shahoken ne Iesos : aseken
onen 8aonnise sihaskaneks nahoken ne tsi eso iori8ake
rari8aronkask8e ne raonha raiatatake ; rerhak8e kati
enhatkatto kenh othenon iori8anerak8at tsinenhaiere.

9 Eso kati iori8ake Sahori8anononnonhase, iah
tanon oni nenskat tethotati ne Iesos.

10 Nok ne ratitsihenstak8eniios oni ne ratiiatons,
Sathonenonhianite tsi nahon8ari8arho.

11 Kenh kaien ne Herod oni ne raonk8eta, Saho-
kenron ok oni tahoieron, Sahatennhane kenraken
8ahon8aseronniate nok Pilatne ionsahotenniete.

12 Nok neh 8enniserate Saiatenroseronni ne Pilat
tanon ne Herod : tethiatasts8ensk8e se nohenton.

13 Ethone ne Pilat iasakohnonke ne ratitsihensta-
tsiokon, ronaterionton, onk8eokon nok Sahenron :

14 Kenhiken ronk8e hetsise8aiatte se8aton ranen-
raksata : nok ak8a ise se8attonte tsi Sahiri8anonton-
nionhase, iah nii othenon tekatkattos nahonnhikon
tsiniiot tsi hetsise8ari8arhos.

15 Iah oni ne Herod : eh se Sahi iehiiatorionne,
nok iah othenon tethoiatonk8en ne tahotentson naren-
heiate.

16 Ne kati ok nii nenkatennhane enhon8asok8a-
8esson nok enhsiiatk8e.

17 Onon are siieiohe ne saiatat ahonsahon8annhotonko tsinihati ratinnhoton netsi 8entanoronsere.

18 Ak8ekon ok tontahotihenrete ronton : ehren hetsiatenha8it kehiken nok Barabas sasteennhotonko.

19 Neh rannhotonk8enne ne kenh kaien ne tsi onk8e sakorio.

20 Pilat sekon tontabatati, roskennhen naonsahotka8e ne Iesos.

21 Ok eken tontahotihenrete, ronton : tetsientannharen ! tetsientannharen !

22 Nok tontahenron onen neh nasen-aton : oh ne kenh ak8a nahoten shoteri8ate8aton ? iah othenon tekestsenries nahonnhikon nahostonte arenheiate ; neok kati nenhon8asok8a8eshon nok hensiiatka8e.

23 Nok tanon taonk8isronne tsi ratiri8anontons tahon8aiantannharen : takanerak8atane oni tsi tehotihenreta ne ratitsihenstatsi oni nonk8eokon.

24 Ethone onen ne Pilat tahari8ente etho naia8enne tsini hatiri8anontonsk8e.

25 Ethone oni nonsahon8annhotonko ne shoteri8ate8atonne, aseken eh ki oni nihatiri8anontonsk8e nok 8asakotsiak8arisien ne Iesos.

26 Nok nonen sihon8asarine, saiatat 8ahon8aonkariake, Simon ron8aiasts Cyrean-ronon ahotiasakotastse ne Iesos.

27 Kentioko8anen nonk8eokon ron8anonteratiene oni tsionathon8isen, iontatonstsk8enaiaakhonnionne nok teionsenthosere ron8annhatens.

28 Nok ne Iesos tontahatkarhateni nok 8ahenron : Jerusalem-ronon, tosa tese8asenthon nii akeri8ake ; ise tanon tese8atatasenthos, nok oni neh ne ietsiienhokonha.

29 Aseken ien8atenniserihe8e nenhiontonheke : Iakotaskasts ne iah teionte8etons, oni ne iah teioti8iraientaon nok oni ne iah teionaststaronte.

30 Ethone onen ienhiahironnion tsi ionontenion : Kase8atenontient ; oni tsi ionniaronnion : Tak8aiataset.

31 Tokat non8a eh nãkon8aierase noientãse, oh kati nehneh nenhkon8aierase noientakaion?

32 Teniãse oni ne tenonk8etaksensk8a iahon8a-tiiatenha8e nenskatne iahon8atirio.

33 Nonen siiahonne8e tsi iohnontokeronte etho non8e nahon8aiasakestsko, nok oni ne teniãse, saiatat tsi ra8eientetakon nok ne saiatat sanek8ati.

34 Ratonhak8e ne Iesos: Rakeni! Shetenr! Kati-ken ronaterientare tsini hontierha. Ethone oni onen 8ahontatiakhonhase ne rao8enksonha, nok 8ahati-8astotsi.

35 Etho oni kakenniotak8e teiekaneronnion; oni ne ratikorasson tihon8aieronhak8e, ronton: Sakoia-takennhaon notiake: ratatiatakennha tanon non8a onen ne Keristos, oni Niio Roienha akenhake.

36 Oni ne Sotar thihon8aieronhak8e, akta niiahon-ne nok iotsitsiatken 8ahon8anekanonte.

37 Rontonnes: Nene aiesanontioke ne Sitaeronon satatiatakennha nok sasatateniakent.

38 Ehneken tsi rotenontsistate ios8enkaranenta-konne, nok eh kaiaton, Grek, Roman, tanon Hebraik ka8ennontak8en, Saton: Neh Kehiken ne Sitaeronon Ron8anontiiio.

39 Saiatat ne ronk8etaksensk8a oni ne ronahris-konhon, niatekon ra8ennihak8e, rosentanionnis raton: neh ne Keristos nasiatoten asatatiakakennha, nok oni nii.

40 Nok tahatati ne saiatat, 8ahori8asten 8ahenron: Iah kenh tetsestsanis ne Niio ehse oni nise niiesari-8enton?

41 Ehse nii nateiontietenstson; aseken ehki niion-keninnhikon; nok nerahonha iah othenon tehoston-tou.

42 Nok iahatati tsi roiatenton ne Iesos, 8ahenron: Se8enniiio! aonsaskeiarane nonen saiatanerak8atsera-kon natentese.

43 Iesos tontaho8enna8eron 8ahenron: ori8iio ak8a ori8iio tsi 8akonrori tsi on8a kenh Senniserate entenik8ekhene karonhiakon.

44 Neh nahoten ne iaiak siio8istahehatie on8entsia-k8ekon taiokara8e tsiniiore ne tioton.

45 Onterak8aton, Ononsatokentike oni iohniata-rentonhak8e asennen Sate8atoren.

46 Ethone ne Iesos Sathohenrete, Sahenron : Ra-keni sakonhion nakatommests ; ak8a neok Sahate8en-nokten nok Sahatonniseraton.

47 Tsinaha8enne tsi Sahatkatho ne Sotarko8a, Sa-hononton ne Niio, nok Sahenron : ori8iio tsi thori8a-ierik8e ne kenh ronk8ekenha.

48 Tsi oni niaakon ne iakotenroronne sahontkato-seron tsi naha8enseron, sahontentionko nok rontaton-stsk8enaiahakhonnionne.

49 Kenh kaien ne ron8aienterine, oni tsionathon-8isen neh ne Galile thon8aseronton ihsi niiore thon-nete tohatikaneronnion tsiniia8ens.

50 Nok saiatat ne ronk8e Sose ron8aiasts, ratsien-haiens tronk8etaieri oni roianere.

51 N'iah othenon tehorisanon8ehon tsini hotiriSi-son oni ne raoti8eienna ; Arimathée thanakerek8e Sitaeronon raonatenata, neh oni nenskat ne rorha-rek8e ahatkatto ne Niio raonakerasera.

52 Pilat Sahoiatoreenne, nok Sajorisanontonse ne Iesos raoieronta.

53 Sahoiatanentahsi ne kaiasake, ohniatarahano Saho8enonni, nok kenstenrarakon eh Sahoiatata, tsi-non8e nareko non8enton onka tetiontatiataten.

54 Neh Senniseratenionk8e neh non8e tsinon8e ni-iek8atak8as, oni onen si8entanoronsere.

55 Kenh kaien ne tsionathon8isen Galile thon8a-seron ne Iesos, Saho8asere ne Sose Sakontikahenhion tsiniiossonhioten tsinon8e nahaien ne Iesos raoieron-ta.

56 Nok sakontenti, oni Sakontik8atako 8en8iana-konhonsson ; ken8entatie Sakontorissen na8entato-kentike, tsiniiot tsi iotsiate ne kaianerensera.

*Teſasen kaiſeri aton iaſenre teioteriſasonterakſen Oriſa-
tokenti tſini hoiaton Roiatatokenti-Luc.*

Nok tſi ſahententane orhonketsi eh ſakonnete tſi
thaiatatakſe neh kontihaſi ne ſenhienakonhonson no-
nonha iotikſatakſen.

2 ſakontkatto kanenhiarakſen ne kanontektonne
tſi iokaronte.

3 Nok iakonſtsnente, iah kahneka tetsionatkattōn
ne Ieſos raoieronta.

4 ſekon ok kati etho niotinerakohon, teniiſe ro-
tiiatanerakſat eh ſahotiketote.

5 Nok tſi nahonateronhienten neok ne takontinia-
renne; ſaniron kati: ohniotieren tſi ehnonh nitsi-
ſeſaiatisaks neronnhe tſinonh niiekeron ne iakoſen-
taon.

6 Iah kentho tehenteron; onen tanon ſhotonnhe-
ton, ſaſeſeiarann tſiniiot tſi hetsiſeſarorihakſe ſekon
Galile ſhitres.

7 Tſi raſen: iatekakonte tſi enhonſaiena ne roti-
riſaneraakſkon n'Onkſe Roienha, tenhonſaientann-
haren, enſhatatonnhete naſen-aton nenſata.

8 Nok ſakonneiarane neh nikaſennotens.

9 Oksaok kati ſakontenti, ionſaiakotirori nenskat
iaſenre Nihatikſekonne oni notiake.

10 Onſari-ſatere, tſiann, tanon Onſari ſak ronisten-
ha ne ſkontiriſenhuſine oni ſaiakotirori neh nekari-
hotens ne Ieſos Ratikſekonne.

11 Eh nehne nahaſenne tſi ronathonte ſkonttrori
ne tſionathonſiſen tſiniiot nahakoteſtſhen: neſe ſa-
onni iah othenon tethonetakon.

12 Nok ki ſane, Tier tontahatane nok ſahatkense-
ra; iahatketoten noſhonſakon, neok ſahatkatho no-
niataraha akta kaien; neok ne ſhonerakohonhatie
tſinahaſenne.

13 Ok neh ſahennisera, teniiſhe iathahine, Em-
mauſke niahonenonhatie, neh nahoten ne iaiak niſa-
ſen niſateniententſerake natetiatere ne Jeruſalem.

14 Nok neh rotitharak8enhatiene tsi niia8enseron.

15 Tsi kati nahe neh rotitharak8enhatie, eh 8asa-kohnonterahne ne Iesos, nok 8ahonne.

16 Tsi niit noiah naha8enne ne nikarake nese 8a-onni iah tehon8a'interes8e.

17 Nok 8ahenron: oh nekenh nahoten tesenitha-rak8enhatie? oh oni niitieren tsi seninikonraksens.

18 Saiatat Cleophas ron8aiasts tahatati, 8ahenron: Sonhaa onteken nekenh ne Jerusalem-ronon ne iah taseri8a'enterihake tsini ia8enseron non8a kenh8enni-seratenionk8e?

19 Tontahenron, oh nekenh nahoten: tontaniron: Iesos 8ahi Nazaretronon raiatatake, Rotokensehak8e, ra8eiennanoron, ra8ennanoron oni rahohenton ne Niio oni akohenton nonk8eokon;

20 Tsinihon8aierase ne ratitsihenstatsiokon oni ne ratikorasson, ron8ari8enton narenheie, nok tehon-8a'ientannhare.

21 Iak8erhak8e rahonha onte enseshakoskontako n'Israerronon; nok sane onen neh on8a asen-aton nonta etho nitia8enhon.

22 Sekon ki neneh sane ionerak8at tsinaha8enne: otiake nonk8athon8isentsera eh iekonnesk8e tsi thon-Saiataten.

23 Nok iah tetsiohnatkathon ne raoieronta, 8akon-niron oni, ratironhiakeronon 8asakotirori tsi sronnhe.

24 Otiake tsini iakion eh 8ahonnete 8ahontkensera, eh ki niit tsi 8ahontkatho tsiniit tsi tsionatrori, nok ne raonha iah ki nehne kaneka teshon8aken.

25 Ethone onen tahenron: kanoron ki oni tsi iah tese8anikonra, tsi oni nise8atenno8entastskon nahon-tese8etak8e tsinithonatati ne Rotitokensehak8e.

26 Iah kenh tateioton8entsiohonne neh niit tsi haharonhiaken ne Keristos, nok ahonsahata8eiate ra-oiatanerak8atserakon?

27 Ethone oni 8asakohnikonraientaten tsini hotiia-ton n'Oiatonseratokenlike, ne Mo'is oni ne Rotitoken-sehak8e ne raonha raiatatake.

28 Nok nonen siiahonne8etsi iohnatak8enrare, eh nahaieresi tsiiniiot nahotoheststak8enhatie.

29 Nok ne rohnonha 8ahon8aiatannhe, 8aniron : onen iokara, onen oni thoha aontaiokara8e, testann niha. Enskatne kati 8ahonta8eiate anioh 8asakoriskonte.

30 Tsi kati shathonstskaon, 8ahanatararako, nok 8ahaiatateriste ; 8athaiake nok tashakahon.

31 Ethone onen tonsaiatkak8arisi nok 8ahon8aienterene ; Nok ne raonha ok eh tonsahatatonte.

32 Nok 8aniron : Iah kenh naha oni tetiotarihens-
k8e nonkeneriane sontasonkenirorianionne ohahake-
son tsiini ka8ennoten n'Oiatonseratokenti ?

33 Nok tontanitane, Jerusalem niionsane, tsi thati-
teron nenskat ia8enre nihati, neh ne ronatiake ;

34 Rontonhak8e oni neneh : ori8iio tsi shotonnhe-
ton ne Roianer, Simon shoken.

35 Nok oni ne kenh kaien saiatrori tsi nahotiata-
8en n'ohahakeson, oni eh nonsahon8aienterene sasa-
konataranonte.

36 Tsinikari8es neh rotitharak8en eh 8ahoketote ne
Iesos, nok 8asaka8enhase : skennen tikenhak niseke !

37 Nok ne rononha, tsi nontahontonneke oni 8aho-
titeronne 8ahonnere 8ahonk8atianeronne 8ahi.

38 8asaka8enhase : oh nontieren se8ahterons nok
niatekon se8anontonnions ?

39 Se8atkatho kesnonke oni kasike, ak8a se ii :
kenh oni niitatak8aier nok tak8akaenhion ; kati kenh
neneh io8arare oni iostientare nakon8ara tsi nii niio.

40 Nok 8asakohnatonhase ne rasnonke oni rasike.

41 Nok iah te8atons nahontahonnetak8e tsi nahon-
tonnharen oni rotinerakohon, 8asaka8enhase : se8ak-
k8aien kenh ?

42 Kentsiakenrita tanon otsinakontak8ane otsik-
heta 8ahon8aerhase ;

43 8atrak8e nok rahotihenton 8athastskaon.

44 Nok 8asakorori 8ahenron : eh 8ahi ni8akieren
tsi k8arori sekon shite8es : tsi iatekonte enkanane tsi-

ni hotiiaton ne Moïs oni Rotitokensehak8e nok oni ne Karennakon nii kiatatake.

45 Ethone onen 8atesakohnikonras8athete nahotikononraientane tsinika8ennoten n'Oiatonseratokenti.

46 Oni 8ahenron: etho niiot tsi kiaton; eh oni nateioton8entsiohonne neh naharonhiaken ne Keristos, nok nasen-aton nonta tahontahatkestske ne kenheiatne.

47 Nok raonha raosennakon aionteri8anoton aia-kohnikonkararen, nok tsi entsiakoterake8ase ne kari8aneren akaon8entsiak8ekon nonk8e, kenthon Jerusalemi en8atasa8en.

48 Ise 8ahi nori8ak8ekon se8atkathon; onen kati entk8atennietase tsini horharastston ne Rakeniha.

49 Niare kati Jerusalem se8enterontak tsiniiore ien8e8ahrane n'Enekenkha ahosaststensera.

50 Ethone onen astste niiasakohiaten8e tsiniiore Bethani, nok ehneken iathatsiatate oni 8asakoiatariste.

51 Nok tsinikari8es sakoterennaiennihatie eh tonsahontekhasi, karonhiakon niionsare.

52 Nok ne rononha 8ahon8asennaen, nok shonatsennonnihatie Jerusalem niionsahonne.

53 Nok ken8entatiesson ononsatokentike ronaterennaien tehon8anon8erennions oni ron8atsennonniasne Niio. Amen!

JOHN.

Raori8iiotsera ne Sonk8aianer Iesos Keristos tsini hoiaton ne Roiatatokenti San.

Tsi tiotasa8e Ranakerek8e n'O8enna, nok n'O8enna Niio nik8ekonne, nok kehiken O8enna Niio kenhne.

2 Ok Niio sinik8ekon tsi tiotasa8e.

3 Ori8ak8ekon Raonha roson, iah othenon tekason n'iah raonha tahoson.

4 Raonhake kaientak8e n'atonnhest, nok n'atonnhest neh akos8athetsera kenhne nonk8eokon.

5 Asatakon 8atios8athene nok nasatakonronon iah tehon8anikonraientaon.

6 Saiatat tahotori ne Nii Sa8atis ron8aiastsk8e.

7 Neh raniente nahatkatto nok ahatrori tsinonkati ne kas8athetsera eh naonta8e 2k8ekon aontaiaketak8e Raonhake.

8 Iah raonha tehken ne kas8athetsera, ne ok tanon tsi thon8atoriaton nahatrori tsinonkati ne Kas8athetsera.

9 Ne oni ne tokenske kas8athetsera, n'ak8ekon nonk8e teiakos8athetennis naonnakerate tsi ion8entsiate.

10 Ranakerek8e tsi ion8entsiate raonha roson tsi ion8entsiate, nok ki iah tehon8athontati ne iakon8entsiakeronon.

11 Rok8athon tsi roton8entsiate, nok iah tatehon8arhoton ne ronhion8entsiakeronon.

12 Nok tsiniiakon tehon8arhoton, sako8i ne Nii sakoienhokonha aionton. Nehne tsiniiakon tiaka8etakon ne raosennakon.

13 Nehne iah Onek8ensake tetiakoientakon, iah oni onk8e tehotennikonra ; ak8a tanon Niione tiakoientakon.

14 Nok Onk8e rotatonni n'O8enna, on8entsiake 8arennakerate, nok ionk8atkatton ne rahoiatanera-k8atsera, eh nihoiatanera-k8atseroten tsini hoiatanera-k8atseroten n'enskat ok Nii Roienha, titkahere atanitenrasera oni ateri8ak8arisionsera.

15 Neh ratroriathak8e ne Sa8atis, satehohenreta tsi ratonhak8e: neh 8ahi ne ritonhak8e sikaton: rihentestonhatie ne raknonteratie aseken onen sihanakere, nii sakehnakerenne.

16 Nok ak8ekon ionk8ata8eiaton ne raotanitenraserakon, ak8a neok n'atanitenron n'atanitenron.

17 Aseken ne kaianerensera Moïs roson; nok kenhkaian natanitenron oni ne kari8ak8arisionsera, Ieos Keristos nehneh raha8ine.

18 Iah non8enton onka tehon8aken ne Niio ; neh nak8a Ronineha thoiakenhon neh oni nenskat ok Roienha sonk8arori neh nikarihoben.

19 Kenh niio tsi rori8ak8arision ne Sa8atis : sahon8ari8anontonse ne ratitsihenstatsi okon iesakohnatorionne, Sahonniron : oh nasiatoten ?

20 Aseken ak8a tahari8aierite, iah oni tehotonnhiien tsi 8ahenron : Iah ii teken ne Keristos.

21 Nese 8aonni tontahon8ari8anontonse : Onka kati nise ? Ise ken n'Elie ? tahehron iah ii teken. Satokense kati ken ? Tontasako8enna8eron, nok 8ahenron : iah.

22 Sekon tontahonniron : tak8arori niha oh nasiatoten aontiesenhake iaonsaiakhirori ne tionkhiia-torion ? ohnahoben satatenatonk8a ?

23 8ahenron : ii ne karhakonson ra8ennotaties, raton : se8ahahak8arisi ne Roianer raohaha, tsini ha8en ne Rotokensehak8e Esaï.

24 Pharisian are neneh ne iesakonatorionne.

25 Sekon sahon8ari8anontonse, Sahonniron : oh kati nontieren tsi senek8ahesta ; iah se ise tehken ne Keristos, iah oni ne Elie, iah oni tesatokense ?

26 Tontahenron ne Sa8atis : neok nii na8enke khenek8ahesta nok tanon saiatat se8entiok8akon renteron nehne iah tetsise8aienteri.

27 Neh tenhiatiasonterako, takhenteston, oni ; neh oni neiah te8akerionte neok oni nahiiennikatse-nanerensi.

28 Bethani non8e kehiken naha8enseron ihsi nakaihionhati ne Jourdain tsinon8e nisakohnek8ahes-tak8e ne Sa8atis.

29 Tsi Sahorhenne Sa8atis Sahoken ne Iesos eh nontaha8enonhatie tsi ihres, 8ahenron : neh kehiken ne Niio Roienha, oni sarake8as nonk8e akori8anera-aksera.

30 Nehne ritonhon tsi 8aken : saiatat tenhiatiasonterako neh ne takhenteston aseken ohenton sihanakere tsi nii niio.

31 Iah sano nii tehiienterine: nok ki ne 8ene akenhake tsinonk8ati n'Israerronon neh 8ahonni a8enke tekhenek8ahestanon.

32 Ethone oni nihatrori ne Sa8atis tsi raton: 8ahiken ne Rotkon Roiatatokenti Orite kenraken rotiatontak8enhatie tsi 8ahotienhase.

33 Iah ki oni tethiienterine: rahonhaki ne iehakatorion akenek8ahestana na8enke ra8en: neh nenst-sken enhotienhase ne Rotkon Roiatatokenti neh ensakohnek8aheste nonikonratokentike.

34 Nok riken, eh oni niiot tsi Sakatrori tsi nehne Niio Roienha.

35 Tsi are saiorhenne, 8athatane ne Sa8atis teniase ronnene ne raotiok8a.

36 Nok tehakanere tsi rotoheststonhatie ne Iesos, 8ahenron: Neh kehiken ne Niio Roienha.

37 Nok ne teniase ne raotiok8a, oni ne ron8a-thonte tsiniiot tsi tahatati, oksaok Iesos 8ahon8atera-mentakten.

38 Nok ne Iesos tontahatkarhateni, 8ahonikon-raientane tsi ron8anonteratie, 8asaka8enhase: Nahoten Seniniente? tontahon8a8enna8eron 8aniron: Rabbi! (neh sakat naiahiiron, Saianer) kah non8e nisiteron?

39 Tontahenron: kasene nok tsiatkatto. Eh niahane nok Saiatkatto tsinon8e nihenterontak8e; etho oni ne rononha 8ahiatien nehneh Senniserate, aseken onen oieri siiio8istahehatie tsini 8atenniserine.

40 André, Simon Tier iatatekenha nekenhen saiatat ne teniase ron8a8ennaronken ne Sa8atis, neh oni ne roseron ne Iesos.

41 Raonha oni tahatierente iahoken ne iatatekenha Simon, 8aha8enhase: 8asakeniken nii ne Keristos.

42 Nok eh niahoiatenha8e tsi ihtres ne Iesos: 8ahenron ne Iesos nonen sahoken: Ise ne Simon Jonas iahienha; Cephas entsiesanatonk8ake (neh sakat naiahiiron oststenra).

43 Tsi 8ahorhenne Galile niionsare ne Iesos, eh 8ahoken ne Philip, 8aha8enhase oni neneh: takser.

44 Betsahida oni neneh thanakerek8e ne Philip tsinon8e tñinakerek8e ne André tanon ne Tier.

45 Nok ne Philip Nathanael ionsahoken nok 8ahenron : Onen nii sak8aken neh rotonhon tsi roiaton ne Moïs, oni ne Rotitokensehak8e ron8atro-riaton : nehne Iesos Nazaretronon Sose Roienha.

46 Tontahenron ne Nathanael: kah nekenh naonta8e naontaionk8etaierike Nazaretke ahontahaiakenne. Tontahenron ne Philip : kastski nok hetsiatkatto.

47 Iesos iahoken Nathanael eh nontaha8enonhatie, 8aha8enhase tsi 8ahenron : neh kehiken ne tokenske on8e Israerhaka niah tekaïen naïenikonrhate.

48 Nathanael tahenron : katke sistienteri ? Iesos tontaho8enna8eron nok 8ahenron ohenton siïaien-nonke ne Philip ok8irokon tesiterontak8e satekonkanerak8e.

49 Nathanael tontaho8enna8eron, nok 8ahenron : Saïaner ! ise ne Niio laïenha, ise iesanontiiio n'Israerhaka.

50 Tontahenron ne Iesos : neh tsi 8akonrori tsi tekonkanerak8e n'ok8irokon sitesiterontak8e neh ahori8a tasetak8e ; ensatkatoseron ne senha kari8anorons tsiniïot ne kehiken.

51 8aha8enhase oni : ori8iïo, ori8iïo tsi 8akonrori : tsi ensatkatto tenhioteronhiakhasion eh niïenshone-nonhatie ne Niio Raoronhiakeronon en honastsnentonhatie oni tsinon8e nenhenterontake n'onk8e Roienha.

*Tekenihaton teioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiata-
tokenti San.*

ASEN nonta onakenke taïontennioten Cana Galile non8e, etho i8esk8e ne Iesos ronistenha.

2 8ahon8aonkaron oni nehne ne Iesos ... ne rao-
tiok8a.

3 Nok 8ahontnekokten n'otsitsia, nok ne Iesos roni-
stenha 8aha8enhase : iah teshotinekaïen n'otsitsia.

4 Nok ne Iesos tontaha8enna8eron, 8ahenron : nahoten kati nii ahetiaterista'8ake tsi sathon8isenha? areko tehio tsi ka8istaeks nii aka8enk.

5 Ronistenha ionsaiaka8enhase ne kannhatseraakon : eh nase8aier tsi ok oni niot tsi hentsise8annhane.

6 Iaiak nikatsetake otara etho katsetotonk8e, neh ronststane tsini hotirennhaonne ne Sitaeronon neh non8e nikaha8is tsini 8entanoron toka asenson nikanak8ake niotieni.

7 8ahenron kati ne Iesos : se8anekanann kehiken katsetoton onekanos; nok ak8a 8ahatinane.

8 Ethone sahenron : se8anekarako onen, nok hetsise8anatonnira ne rosts8enkaraniionte. Nok iahon8anatonhase.

9 Ne kati nonen sahatkense ne rosts8enkaraniionte n'onekanos otsitsia iotonbon (iah ki tanon tehoterien-tarak8e kah nonta8e, kenh kaien ne kannhatsera ne rotinekatén ronaterientaratsion nehneh) 8aha8enhase ne roniakon.

10 Nok 8ahenron : Neh ens niare taontierente 8alenekira ne kanekiio; nok ak8a skenenha entkaiothiiate nonen eso iakohnekiren; nok nise sekon neh nisate8eienton ne kanekiio.

11 Nehne tontierente iori8anerak8at tsinahaiere ne Iesos Cana-Galile non8e, nok 8ehne 8aronni ne raoiatanerak8atsera, nok taon8etak8e ne raotiok8a.

12 Ethone onen Kapharnaumke niiahare ronhne ne ronistenha rontatekenhokonha, oni ne raotiok8a, iah ki tanon tiiehoniskohon.

13 Aseken onen thoha iakahe8e tsini honentanonse ne Sitaeronon kon8anatonk8a Shotonnhestston, Jerusalem niionsare ne Iesos.

14 Iahara8e, Ononsatokentike 8asakoken ronatenak8atkeronton, tionnhonsk8aron, teiotinakaron-tonha,orite etho oni ronatekk8aratseroton ne téhon-tat8ista8is.

15 Ok aseriie tahatk8ironniate, nok ak8ekon sa-

sakotek8ate n'Ononsatokentike oni ne rahotitsenen-
hokon; Sathat8istok8atanion nok 8ahatekk8aratse-
rakarhathoseron.

16 Nok 8asaka8enhase n'Orite ronatenask8atkeron-
tak8e, ehren se8aha8it kehiken ne kenh non8e, t8a
iontkerontak8a se8atatenonsonniaten ne Rakeniha
raononsa.

17 Ethone ne raotiok8a sahonneiarane tsini8aton
tsi kaiaton: Sanonsa aok8eniat onkiatakari.

18 Tahontati ne Sitaeronon Sahonniron: oh naho-
ten enhiak8atokatak8e tsi sak8eniatseraien neh na-
siere?

19 Iesos tontasako8enna8eron 8ahenron: sase8a-
nonsarisi ne kenh Ononsatokenti, nok asen nen8ata
enskenon8isa.

20 Tontahonniron ne Sitaeronon: Kaieri niiosera-
sen nok iaiak niiekanonsison ne kenh kanonsote, nok
nise asen ok nen8ata ensesenonsisa.

21 Nehse neneh rentonhak8e tsinenhioiata8en ne
raoieronta.

22 Nese 8aonni nonen sonsahatonnhete, sahonneia-
rane ne raotiok8a tsinahoten ra8en; taonnetak8e tsini
kaiaton, oni tsinithotati ne Iesos.

23 Tsinikari8es Jerusalem ihres, kentioko8anen
taon8etak8e, netsi iontkathos iori8anerak8atenions
tsini haierhak8e.

24 Iah ki tanon ne Iesos ak8a tetesaka8etak8enne
aseken ak8ekon niiesakoienterisk8e.

25 Nok oni tsi iah teresaksk8e onka nonk8e ahon-
8ari8aniratse: aseken ak8ekon raienteri tsini iaka8e-
riasotens nonk8e.

*Asenhaton nateioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiata-
tokenti San.*

SAIATAT raiatarak8e tsinihati ne Pharisian Nicodem
ron8aiastsk8e, oni ron8ako8anen ne Sitaeronon.

2 Asonthenne 8ahoiatorennene ne Iesos, nok 8ahen.

ron : Se8ennii, ionk8aterientare tsi Nii thiatennieton neh nasiere tsi ask8arihonnien tsiniiot ne Sakotatis : aseken iah onka takak8eni neh nakaiere tsi nisierha ne iah tanik8ekon ne Nii.

3 Sahenron ne Iesos tsi tontaho8enna8eron : Ori8iio tsi Sakonrori tsi iah teienta8eiatane ne Nii rao-nakeraserakon ne iah ase tentsionnakerathe.

4 Tontahenron ne Nicodem : oh nekenh naia8enne ne sekon ahonsarennakerate nonen rokstenha ? en8a-ton kenh ne iaonsahata8eiate ronistenha kaiatakon nok sekon ahonsarennakerate ?

5. Tontahenron ne Iesos : Ori8iio ak8a ori8iio tsi konrori, ne iah ten8rennakerathe n'onekanosne nok kanikonrake, iah ki non8enton tiiahata8eiate ne Karonhiake.

6 Tsinikon no8aronne tioientakon o8aronk ki ihken, nok n'onikonrake tioientakon onikonra ki ihken.

7 Tosa kati sanekheren tsi konrori, tsi iatekakonte ase ensesennakerate.

8 Ok Sabi ten8anonton kah niienka8erenha8e tsi iahote, nok sathonte tsi iorakare, iah tanon tesaterientare kah nonta8e, iah oni tsi niaha8enonhatie ; etho kati niiot tsiniiakon n'onikonrake iakohnakeraton.

9 Sekon tontahenron ne Nicodem : oh nekenh naia8enne neh naia8enne ?

10 Iesos tontaho8enna8eron nok Saha8enhase : Sherihonniennis n'Israerronon tanon iah tesaterientare neh nikarihoten.

11 Ori8iio, ori8iio tsi konrori : tsi neok iak8atroris tsinahoten ionk8aterientare, oni iak8ari8anirasts tsi nahoten ionk8atkathon : nok sane iah tesataonsatasts tsi nahoten iak8aton.

12 Nese ok sane konroris non8entsiakekha ; oh kati nekenh naia8enne naontasetak8e ne Karonhiakexha akonrori ?

13 Aseken iah non8enton onka tiieiakok8athon ne

Karonhiake, nakoren akenbake, neh ok neh nitha8e-non ; neh n'Onk8e Roienha Karonhiake thanakere.

14 Nok tsini hoieren ne Moïs tsi roniarakestsk8en Kahentake ko8a ; etho oni neneh nenhia8enne n'Onk8e Roienha enhon8aiatakaratate.

15 Netho naonta8e tosa aiahiheie tsini iakon entia-ka8etakon ne raosennakon, aiakoientake tanon n'aiontsennonni-on8e.

16 Aseken ne Niio tsini sakohnoronk8ahon nonk8e, iah tatesakohnnonhianiheki n'enskat ok ro8iraien, asakaon tosa aiahiheie tsini iakon tiaka8etakon raonhake, ok eken tanon neh aiakoientake ne raonhake aietsenri atsenmonniat.

17 Aseken ne Niio, iah neh tethotoriaton ne Roienha tsi ion8entsiate naiontkaronniat nonk8e, neh tanon raniente naontonseke raonhake aietsenri atsenmonniat.

18 Iah non8enton tiiahatkaronni ne tha8etakon raonha raosennakon, nok tanon neiah tetha8etakon, onen ok neneh rotkaronnihon : aseken iah ki tetha8etakon ne Raosennakon tsi neok enskat Niio Roienha.

19 Kenh kaien enhiakokaronniat : Netsi iioh ne teios8athe nonk8ehne, nok nonk8e senha neh iakohnon8ehon ne taontaiakokaraseke tsiniot ne taiakos8atheke ; aseken sotsi ie8eiennaksen.

20 Aseken onka neok iaka8esakonhaties ne iotaksen, ies8enski ne teios8athe, iah oni akta teientha ts-teios8athe, on8a sotsi enhiontatattokase tsi ie8eiennaiksen.

21 Nok tanon neneh iakesaks ne tkari8aiieri akta ki ientha tsi teios8athe, nok eh nahonta8e sehne aonton nako8eienna, aseken Niiohne tiotiientakon.

22 Ethone are onen ne Iesos Judé niionsare, ronhne ne raotiok8a, etho oni non8e iahotinisko, nok sakohnek8ahestak8e.

23 Nok ne Sa8atis Enon neneh non8e nisakonek8ahestak8e akta ne Salim ne tsi eh non8e nikaihionhatenionk8e, eh kati non8e ieienthak8e ne ionskaneks naiontenek8aheste.

24 Aseken areko sihonSannhoton ne SaSatis neh non8e sikaha8is.

25 SaSatis raotiok8a tanon Sitaeronon Sathatiri8a-tiron ten atatenek8ahestak ahori8ake.

26 Etho sahonne8e tsi renteron ne SaSatis, shontonne: Saianer, Sakohnek8ahesta se ken oni neneh onen thohiken tisenesk8e ihsi nakaihionhati Jourdan neh oni ne hetseri8anirati, ak8a oni ihken tsi raonk8e-tanakerens.

27 Tontahenron ne SaSatis: iahse othenon taha-k8eni ne ronk8e neiah Karonhiake tahontahon8aten-nietasere.

28 Se8athonte oni Sahi nise tsi 8aken: iah ii teh-ken ne Keristos neok tsi ohenton tionkatorion.

29 Onka teniase ne rone neh ki Sahi neh rone: nok tanon ne ronatenro ro8ennarak8a oni rotahonsate, nok neh ratonnharak8a tsi ro8ennaronkas; eh kati oni nii niot, onen tokenske Sakahnane tsi8akatonn-hahere.

30 Aseken enhasenno8annha nok nii tentkastohne.

31 Ak8ekon niiesakosennakenhnion ne Karonhiake nitha8enon; aseken non8entsiake nitha8enon, ron8en-tsiakeronon ki nehneh, eh oni niot tsi ratatis tsi niot nonk8esonha; nok tanon ne Karonhiake nitha-8enon, ak8ekon niiesakok8enion.

32 Nok neh rattoris tsinihotkatton oni tsini ho-ronken, nok iah onka tehon8atahonsatatis.

33 Nok onka rotaonsatati, rori8aniraton ki tsi Niio ihken ne Niio.

34 Aseken ne Niio thotennieton nekiok rattori ne Niio rao8enna aseken iah ki ok tiieroheststa ne Niio tsini honikonra8is.

35 Roniha ronoronk8a ne Roienha, ak8ekon oni nihiehoris8a8i.

36 Karonhiake enhatsennonni nentretak8e raosen-nakon ne Roienha; nok ne iah tetha8etakon raosen-nakon ne Roienha iah non8enton tiiahatkatto ne Ka-ronhiake, ok eken tanon neh enhorane ne Niio raona-k8ensera.

*Kaieri-haton natchioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roia-
tatokenti San.*

SAHOTOKENSE ne Iesos tsi ronton ne Pharisian tsi raonha senha rotioko8annhaonhatie, senha oni raonha eso sakohnnek8ahesta tsiniiot ne Sa8atis.

2 Iah sane ak8a rahonha ne Iesos tesakohnnek8ahes-
tak8e nehne raotiok8a sakotinek8ahestak8e.

3 Sahatenti ne Judé non8e, nok Galile niionsare.

4 Samari kati nonk8ati sahatohesttak8e.

5 Iahanatarane Samari-ronon ratinakere Sychar
kon8aiasts iah ihnon tehken tsinon8e ne Jacob niha-
on8entsia8i ne roienha Sose.

6 Eh oni non8e nihotna8erotak8e ne Jacob: 8atha-
8ishenheie ne Iesos tsi rathahine, eh 8ahatorishen
akta tsi iona8erote, onen toka neh nahoten ne iaiakha-
ton siii8istaheratie.

7 Etho kanekotsienhe tsiiothon8isen Samaritan-
ronon, 8ahenron ne Iesos: taknekanont.

8 Aseken ne raotiok8a kanatakon iehonenonne
ronatennatseraninonronne.

9 Takenron ne kenhen tsiiothon8isen Samaritan-
ronon: oh neneh niiotieren tsi takeri8anonttonni akon-
hnekanonte Sitaeronon 8ahi nasiatoten nok nii Sama-
ritan-ronon? Iah 8ahi naha tatehatitarha ne Sitaero-
non tanon ne Samaritan-ronon.

10 8ahenron ne Iesos tsi tontaha8enna8eron: Neh
nasienterihake ne Niio raotanitenresera, hatsienterihake
oni onka ne 8aiari8anonttonse atsekanante, ise
aontesatierenton atseri8anonttonni, nok ne raonha
aonsaianekanonten ne kanekiio.

11 Tontakenron ne tsiiothon8isen: Saianer! iah
otheron tesaien nasetsientak8e tanon ioshon8es; kah
kati nekenh naontesanekenha ne kanekiio?

12 Senha onteken ise tsiatanoron tsiniiot ne sak8a-
nikenba Jacob neh sonk8a8i ne kenh iohna8erote, eh
ranekirathak8e, oni ne sakoienhokonha oni ne rao-
tsenenhokon?

13 Tontaha8enna8eron ne Iesos, 8ahenron : tsiniakon enhienekira kehiken iohna8erote sekonse entsiakohniatathen.

14 Nok tanon nenhakekira nenhinekanonte iah non8enton tiiahonsahoniatathen, aseken ok nehe nenhinekanonte ien8atna8eronni ne rahonhake ne iah taonsteske tiotkon tanon enhiohnekotake tsi niienhen8e.

15 Sakenron ne tsiiothon8isen : Se8enniiio ! asknekanonte neh nikanekoten ne tosa non8enton aonsonkehniatathen, tosa oni non8enton sekon taontakneko-tsienha.

16 8ahenron ne Iesos : 8as iatsihnonk ne tesenite-ron, kenhnitre.

17 Tontakenron ne tsiiothon8isen : iahse te8akeniakon. 8ahenron ne Iesos : taseri8aierite tsi 8asiron iah te8akeniakon.

18 Aseken onen 8isk nisaniakon, nok ne tetsiseni-iashe iah teseniniakon : ne kati 8aonni taseri8aierite ki tsi nasiere tsi tasatati.

19 Nok tontakenron, ne tsiiothon8isen : Se8enniiio ! Ori8iio tsi Satokense.

20 Iakhinihokonkenha Ron8asennaientak8ak8e kehiken tsi iohnonte ; nok nise saton Jerusalem se non8e niioteri8ison naon8asennaien ne Niio.

21 Iesos tontaha8enna8eron, 8ahenron : tsi sathon8isen, kataketak, tsi ta8e nennisera, tsi iah, tsi ok iohnonte iah oni ne Jerusalem tatsise8asennaien ne Ron8aniha.

22 Neh se8asennaiens tsinahoten n'iah tese8aienteri : nok nii, neh nii iak8asennaiens tsinahoten iak8aienteri, aseken Sitaerononke entkaientak8e ne kaia-takennhatsera.

23 Nok tanon ienkahe8e onen oni ieiohe nori8iio on8e Ron8asennaiens enhon8asennaien ne Roniha kanikonrake oni ori8iio : Ethose oni niio tsi rari8a-nontons ne Roniha tsi ahon8asennaien.

24 Raonikonroskon ne Niio ; eh kati oni neneh niio

ne ron8asennaiens ak8a onikonroskon tsi Ron8asen-
naiens.

25 Tontakenron ne tsiiothon8isen : 8akaterientare
kineneh tsi entre nonk8e Sesakoskontakohe (Ron8ana-
tonk8a Keristos) ne kati nonen enbra8e neh ensonk8a-
rori ori8ak8ekon.

26 Iesos tontahenron : ak8a ii non8a ne kenh
teionkehnithare.

27 Onen eh sahonne8e ne raohtiok8a, 8ahotinekhe-
ren tsi tsiiothon8isen tehotithare ; iah ki sane onka
tehon8ari8anontonni, nai8enke : nahoten seri8anon-
tons ? oh oni nahoten senitharak8en tsi tesenithare ?

28 Ok hkeh iekatasetaien naotse, kanatakon niion-
sakatakhe, nok 8ahakororianion nonk8eokon, 8atonne.

29 Kasene ehtsise8atkensera kenh thenteron ne
ronk8e ak8ekon 8ahakrori tsini 8akieranion. Tokat-
senon8a nehne Keristos.

30 Saheiakenne, nok eh 8ahente tsi thenteron.

31 Onen nehne ne raotiok8a ron8asteron8i ronton :
Saianer ! tesastskaon niha.

32 Tontasako8enna8eron, 8ahenron : iah tese8ate-
rientare tsini ka8aroten kekhe.

33 8athontatsahonnionhase ne raotiok8a nok 8ahon-
niron : onka kiok kati naha 8ahi ron8anonten ?

34 Tontahenron ne Iesos : nese nii akatennatsera
nahinikonraierite ne takatorion, oni nakierite ne rao-
iotensera.

35 Iah kenh naha tese8aton, sekon kaieri ni8enni-
take onen ienkahe8e tsini ieienthok8as ? Nok nii
k8arori katon : Se8atarakestsko, nok se8akaenhion,
onense iohnorarihonhatie, onen oni ieiohe nakaient-
8ak8en.

36 Tehon8ari8aserak8enni ne raienthok8as, nok
raroroks tsini iotonnison tsi nonkati ne tsiniienhen8e
aionnheke ; eh naonta8e ok sataiatonnharen ne raien-
thos tsiniiot ne raient8ak8as.

37 Ionton's en's' oni 8ahi naha : saiatat tahoien-
thonhatie nok tihaiatate tahoient8ak8enhatie, ak8a
neneh tokenske.

38 Iek8atorion oniken nise naese8aienthokoha tsinon8e n'iah othenon tese8aiotenhon, thihatite thotiottenhen, nok eh ionsese8atasa8en.

39 Kent'oko8anon neh non8e niienakore Samaritan taiaketak8e ne raonhake. Tsi kari8anirastsk8e ne tsiothon8isen tsi 8atonhak8e; ak8ekon 8ahakrori tsini 8akieranion.

40 Nonen eh sahonne8e ne Samaritan tsinon8e nihenteron, 8ahon8aneken nostonha ahonisko rahotinatakan; te8enniserake kati nikari8es 8ahoni8sko ne rahotinatakan.

41 Nok senha kentioko8anen taiaketak8e nonen 8ahon8a8ennaronke.

42 Nok skon8ennihak8e ne tsiothon8isen: iah onen ise tesa8enna tetsiak8asere: aseken ak8a ii onen sak8a8ennaronken, nok ionk8aterientare tsi tokenske nehe ne Keristos sesakoskontakohi n'onk8e.

43 Te8enniserake onakenke sahatenti neh non8e Galile niionsare.

44 Aseken onen shihotreri ne Iesos tsi raonakera-serakon ok iah tatehon8arensarons ne Rotokense.

45 Ori8iio tsi tahon8ate8eionton ne Galileenronon siionsara8e ne Galile, aseken rohnatkatoseron tsini hoieranion ne iori8anerak8atenions tsini kari8es 8entanorons Jerusalem non8e, ehse oni ne rononha ichonnesk8e.

46 Sonsahatenti ne Iesos ne Galile non8e, Kana niionsare tsinon8e tethonekatenion nonekanos Otsitsia rahonniaton. Saiatat Rasenno8anen Capernaïim non8e nihanakerek8e neh kati ne roienha ronon8ak-tanihak8e neh non8e sikaha8is.

47 8ahari8aronke tsi onen tethotention ne Iesos ne Judé, Galilene niiesha8enon, 8ahoiatisakha nok 8ahoneken neh iare aonsahotsientana ne roienha trenheions.

48 Tahenron ne Iesos: Katiken oni nise entise8e-tak8e neiah tenhse8atkatosere ne iori8anerak8at.

49 Tontahenron ne Rasenno8anen: Saianer! eh niha iahase ohenton arenheie ne riienha.

50 Sahenron ne Iesos! Sas sasatenti; shoieSentaon n'etsienha. Taretak8e tsi nahoten Sahenron ne Iesos nok sahatenti.

51 Nok tsiniiohahes tonsahonterane ne raonnha-tsera okon, ron8aroriane, rontonne: onen shoie8en-taon n'etsienha.

52 Nok Sahari8anonton kah sikaha8is nitsioiane-renhon. Nok tahonniron: tetenre neh nahoten tsiatat-aton sio8istabehatie nahentonk8anoste.

53 Sathaiatorete tsi ak8a eh sikaha8is sahenron ne Iesos: shoie8entaon ne etsienha; taretak8e nok oni ne rao8atsire.

54 Neh kehiken ne tekenihaton ne teiori8anera-k8at tsi nahaie ne Iesos n'onen Galile sisro Judé sahtetha8enon.

Sisk-aton nateioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatato-kenti San.

ETHONE are onen ionsakae8e tsini honentanoronse ne Sitaeronon'Jerusalem niiahare ne Iesos.

2 Jerusalem non8e, akta tsi iontenask8atkerontak8a teiotinakarontonha, niiona8erote, nehne Bethesda rati-natonk8ak8e ne Hebreh neh oni ne Sisk niionekoten-tonhak8e.

3 Kentioko8anen etho non8e niieiatakerontatiene ne iakohnon8aktanionni, teieron8ekon, ionstshino-kata, nok oni ne iakohiatakenheion neh iakorhare ne taontneka8enrie.

4 Aseken 8atoken tsi natekaron tatsnentak8e raronhiakeronon, nok tenhaneka8enrie nekenh iohna-8erote, nok's' en's' ne rahente iahatsnente sahaie8en-tane's' tsi ok oni nikannroten ahonon8aktanittake.

5 Etho saiatat rentakere onen asen niioserasen nok satekon tsinahe sihonon8aktani.

6 Sahoken ne Iesos eh raiationni, roterientaratsihon oni tsi onen Saonnise etho satehoterientakarien, Saha8enhase, Sahenron : tesaton8entsioni ken naon-sasio8entane ?

7 Tontahenron ne rohnon8aktani : Saianer ! iah te8akonk8etaien ne iahakiatente tsi iona8erote nonen tekaneka8enrie ; nok teionkiataskennies tsiniore niienhenke, akorens ens iahastsnente.

8 Sahenron kati ne Iesos : Satkestsko, tesek ne sanakta nok sasatenti.

9 Neh nak8a oksaok sahaie8entane, nok 8atrak8e ne raonakta nok sahatenti ; A8entatokentike kenhiken Senniserate eh naha8en.

10 Sahon8enhase are ne Sitaeronon ne kenh shoie8entaonhatie, Sahonniron : ia8entatokenton non8a Satia8enre nasatketate ne sanakta.

11 Tontahenron, neh ki ne sahaketsiente raton : tesek ne sanakta nok sasatenti.

12 Ethone sahon8ari8anontonse, Sahonniron : Kah nires neneh raton : tesek ne sanakta nok sasatenti ?

13 Iah tanon tehoterientare onka ; aseken ne Iesos ok eh kanenrakon tishotatonton.

14 Onakenke kati ne Iesos ionsahoken Ononsatokentike, Saha8enhase : onen Sahi tsi saie8entaon, tosa kati saseri8anerak, on8a's' en's' naha senha isinon8e tsi nensaiata8en.

15 Oksaok sasakororiana ne Sitaeronon tsi Iesos ne shotsienton.

16 Nese Sahonni ron8aseresk8e ne Sitaeronon, ronnasaksk8e oni kah naontahatiierate ahon8ario ; ne tsi a8entatokentike rotetsienton.

17 Nok tanon ne Iesos tontasako8enna8eron, Sahenron : Iah tehatorishenhe ne Rakeniha tsi roiotatie, eh kati oni nii niio8 8akiotatie ki.

18 Onen tanon ne Sitaeronon senha tahonk8isron tsi 8athonhionnharikhon, iah neok teiori8ake tsi roiotens na8entatokentike, neh oni tsi raton. Niio ne Rakeniha ak8a kati eh nithatattasts tsi niio8 ne Niio.

19 Tontasako8enna8eron kati ne Iesos, 8ahenron : Ori8iio ak8a Ori8iio tsi k8aroris : tsi iah othenon tahak8eni ne Roienha ne raonhaa akenhake, ne iah tatahokanerake ne Roniha othenon nahaiera ; aseken tsiki nenhaiera ne Roniha, eh ki nenhaiera ne Roienha.

20 Aseken ne Roniha ronoronk8a ne Roienha, nok a8kekon ronatonnihatie tsinihatierha, sekon oni senha iori8anerak8atenions enshorihonniens tsiniot ne kenh kaen, nese 8aonni ak8a ise ense8anerak8enhaton.

21 Tsi ki niiot, tsi sesakaonnhests ne Roniha ne iaka8enheion, eh ki oni neneh niiot ne Roienha ok tenhanonton onka ensesakaonnhete.

22 Aseken iah onka tatasakoiatorete ne Roniha, ori8ak8ekon tanon nehne Roienha rok8eniatsera8i ne tahaiatorete.

23 Eh naonta8e ak8ekon ahon8akonnienste ne Roienha, tsi nihon8akonniensta ne Roniha. Onka iah tehokonniensta ne Roienha iah ki tehokonniensta ne Roniha, aseken raonha thotennieton.

24 Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8arori, onka kiok enha-taonsatate nake8enna entretak8e oni raosennakon ne thakatorion, roien naronnheke on8e, iah oni tahorane ne kare8atatsera, onen ok tanon tehotoheston ne kenheiatne tsinonk8ati tsi iensronnheke on8e.

25 Ori8iio ak8a ori8iio tei k8arori, tsi ien8atenniserihe8e onen oni ieiohe, tsinon8e nenhon8a8ennaronke niaka8enheion ne Niio Roienha, nok tsiniiakon enhon8a8ennaronke enhiakonnheke.

26 Aseken tsiniot ne Roniha roien ne rahonhake tharonnheke, eh ki niiot tsi ro8i ne Roienha ahoientak ne raonhake tharonnheke.

27 Raonha oni rok8eniatsera8i ne tasakoiatorete, aseken Onk8e Roienha.

28 Tosa kati neneh se8anerako, tsi ien8atenniserihe8e tsiniiakon non8entsiokon iciekeron enhon8a8ennaronke ne Niio Roienha.

29 Nok tsiniiakon entiakori8aieriton, neh tentie-

iakenstak8e non8entsiokon ne Karonhiake iaionta8e-iate; kenh kaen ne iah tetiakori8aieriton neh tentie-iakenstak8e non8entsiokon naiontetsirate on8e.

30 Iah othenon takeri8ak8eni ne ok ii taontakantonon. Neh tetiatoretak8a tsiniiot tsi karonkas, nok iottak8arision nakiatoretatsera; aseken iah neh tek-sere nakatennikonra, neh tanon rinikonrasere ne Rakeniha thakatorion.

31 Nene ok ii akatateri8aniratiheke, iah othenon tekasta, iah oni teiori8iio.

32 Tihate tanon ne rakeri8anirati, 8akaterientare oni tsi ori8iio ioteri8ak8arision tsinihakeri8anirati.

33 Ieietsiimatorion tsi itresk8e ne Sa8atis, thori8ak8-arision tsi rotrori nori8iio.

34 Iah sane tekesaks nonk8e aionkeri8aniratse, neki ok nise se8atsennonniat tsi katrori neh nikariho-ten.

35 Ak8a neh teskaierontare tsinonk8a ne Sa8atis, tsiniiot ne kahaseriio oni teios8athe, nese oni 8aonni 8es8aianerase ki nikari8esha aetsionnharak8e tsi teios8athe ne raos8athetsera.

36 Senha tanon ii ioriho8anens 8akeri8anirati tsiniiot ne Sa8atis: aseken tsi nikaiotenserotens ne Rakeniha rakk8eniatsera8i tsi nakiere, neh kati tsi eh nikierha, neh 8akeri8anirati tsi Rakeniha takatorion.

37 Nok oni ne Rakeniha takatorion, ak8a raonha rakeri8anirati; iah non8enton tetsise8a8ennaronken, iah oni tetsise8akonsaken.

38 Nok iah tese8aienas ne rao8enna, aseken iah ki tehsise8ataonsatati ne thotennieton.

39 Se8atennikonraren tsi se8a8ennanotons ne kaia-tonseratokenti, nese 8ahi se8aniahesen ahese8anaton-hase tsiniieiothahinon ne Karonhiake, neh oni kari8a-nirasts nakeri8asonha.

40 Iah ki tanon tese8athontasts niine aese8atsenri naetsionneheke on8e.

41 Iahse Onk8ene tetekhas nakiatanerak8atsera.

42 Nok ki tanon k8aienteri; 8akaterientare oni tsi iah tse8aien ne Niio raonoronk8atsera.

43 Rakeniha raosennakon te8akientakon, nok iah tatesk8arhotonnis; tihaiatate, raonha oni rahotenni-kontra tsi ahontare, tentsise8arhoton neneh.

44 Oh nab oni naia8enne naontese8etak8e, ise neneok se8esaks nonk8esonha akorensarontsera, nok iah neh tesc8esaks ne Niio ok raorensarontsera?

45 Tosa se8erhek ii kenh enk8ari8arho rahohenton ne Rakeniha; kaien onka enhietsiri8arho, Moïs, nehne se8arharek8en, neh entsise8ari8arho.

46 Aseken natsise8a8ennarak8ake ne Moïs, ask8a Sennarak8ake ki oni nii: aseken ii akatennikonra tsini hoiaton.

47 Toka se8atenno8entta tsini hoiaton, oh kati naia8enne nahontese8etak8e tsini k8aroris?

*Iaiak-aton nateioteri8asonterak8en tsini hoiaton ne Roia-
tatokenti San.*

ETHONE aro onen ne Iesos tonsahaiiaike ne Galilo tsi kaniatare ne Tiberiad.

2 Kentioko8anen ron8anonteratiene; ne tsi iontkat8e ne iori8anerak8atenions tsinisakotierasehak8e ne iakohnon8aktanionni.

3 Onontoharake kati niihare ne Iesos, eh iahatien nok oni ne raotiok8a.

4 Onen thoha siiakahe8e tsini honentanoronse ne Sitaeronon nehne Shotonnhestston.

5 8ahatarake8tsko ne Iesos, 8ahatkatto tsini iotio-k8atsanit ron8anonteratie: 8aha8enhase ne Philippe, 8ahenron: kah non8e iente8anataraninon naiethi-nonte neh nikentiok8a?

6 Neok nahotenienten tsi neh 8ahenron, aseken roterientarak8e tsi nenhaiere.

7 Tontahenron ne Philippe: ok oni ne tekeni te8en-nia8e nikak8enistake aete8anataraninonte, sekon ki iah takak8eni ne ok oni nostonhasonha aiakoniato-sere.

8 Tihaiatate enskat ne raotiok8a, nehne Simon Tier iatateken^ha André ron8aiasts, tahehron.

9 Ken^{ho} ihres raksaa, 8isk nihonataraien teiotikonstonres tanon tekentsiake: nahoten kati neneh kasta neh nikentiok8a?

10 Sahenron kati ne Iesos: iestshirori ehtake iontien. Kahentiiohne neh non8e; neh nahoten ne 8isk ni8ennia8ehetserasen niionk8etake neh non8e nahontien.

11 Satrak8e kati ne Iesos ne kanatarok nok 8ahaiatateriste, 8asakotiiakonhase ne raotiok8a tsⁱniiaikon ieterontak8e; 8asakohnon oni neneh ne tekentsiake tsinikon teiakoton8entsioni.

12 Nok nonen sahakohtane, 8asaka8enhase ne raotiok8a: satsioronko ne iotatenronokonha tosa othenon akaiesha.

13 Sahatiroroke kati, nok tekeni ia8enre ni8atherake 8akanane tsinikon 8ahotatenre ne 8isk nikanatarake teiotikonstonres, neh nonen ak8ekon siiakotaon.

14 Tsi 8aontkatto nonk8esonha tsi nahaiere ne Iesos; iontonnionsk8e: Ori8iio tsi neh kehiken ne Rotokense tare on8entsia^he.

15 Nok tanon ne Iesos roterientaratsion tsi enthone ienhon8aiatenha8e nahon8anontiioste, ehren sarete, onontoharake raonhatsi8a iahatek8ashen.

16 Nok nonen siiokarasneha tontahonnontastsnente ne raotiok8a kaniatarakta niiaonne.

17 Sahontita rahotiniarotakon, nok tonsahatiiaiake Kapernaumke niiaonne; ok eh iahokara8e iah tsesakohronteraon ne Iesos.

18 Onen oni tontasa8en 8atka8erak8e.

19 Nok tanon nonen neh nahoten nasen ni8asen ni8ateniententserake siiehonenon tehonatkarerak8astonhatie, iahontkatto onekakesson tare ne Iesos, eh niiaba8enonhatie tsinon8e nihatihonhientie; ori8iio tsi 8ahonateronhienten.

20 Iahenron kati: iise, tosa se8ateronn.

21 Ori8iio tsi sahontsennonni ne on sonsahatita,

oksaok oni eh iahonrarho tsi non8e niahonenonha tiene.

22 Nok ne tsi Sahorhenne, tsiniiakon ne kenh nakanatarati ieterontak8e, iakoterientaratsion tsi neok enskat kaniarotaientak8e ne raotiok8a shonatitahk8en nok oni tsi iah teshotiten ne Iesos rononhaa ok ne raotiok8a teshotiiiaikon.

23 Nok tanon nonen etho sonsakontkennisa noniarotasonha Tiberiad natontakonne akta tsi non8e ne Iesos nibaiatateriston ne Sisk nikanatarake oni sakonnten.

24 Sahotinikonraientane tsi iah eh tehaiataratie ne Iesos oni ne raotiok8a, ok kati neh 8aontitak8e netho skaniarotakerontak8e, nok Kapernaiimke iathonnoiake ron8aiatisakonhatie ne Iesos.

25 Sahonniron nonen sijaon8aiatatsenri ihsi nakanatarati : Saianer ! katke kenthon nitisa ?

26 Tontahenron ne Iesos tsi tontasako8enna8eron : Ori8iio Ori8iio, tsi k8arori, tsi iah neh tesk8aiatisakonhaties tsi 8ese8atkatto ne iori8anerak8at, neh tanon tsi k8anataranonten nok oni tsi se8atahon.

27 Tosa neok se8aser tsinahoten ne kenheions, neh tanon ne ionnhe on8e oni iaiakohiathe8e Karonhiake, neh oni n'onk8e Ron8aienha hentsitsion : Aseken ne Roniha Niio, ak8a raonhake tehonetorarakon ne raonikonra.

28 Tontahonniron : oh kati naiak8aiere naontasak8anikonraierite ne Niio ?

29 Tontahenron ne Iesos : kenh kaici. rari8anontons ne Niio : ahontatsise8e8etak8e ne totorion.

30 Tontahonniron : oh nisierha naiori8anerak8aton iak8atkatto, nok entiak8etak8e ? oh nisaiotenseroten ?

31 Iakhinihokonkenha Kanataranoro rotinatara-kon kahentakeko8a tsiki niio tsi kaiaton : Sakonataranonten ne karonhiake nitiotenatarinon.

32 Tontahenron ne Iesos tsi tontasako8enna8eron : Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8aroris ; iahse karonhiake tethonatarenha ne Moïs ne etsise8anataranonten.

non Tier

n teioti-
n neneh

ake ion-
ne Sisk
e nahan-

ok 8aha-
'niiakon
entsiake

e ne rao-
othenon

ni8athe-
nikanata-
iakotaon.
aiere ne
hiken ne

i enthon-
en sarete,

astsnente

atiiaiake
ah tese-

ni8asen
erak8as-
Iesos, eh
; ori8iio

ahatita,

Rakeniha tanon tokenske etsise8anataranontens ne karonhiake nitia8enon.

33 Aseken nehe rahonatarok ne Niio ne karonhiake nitha8enon, nok sakaonnhests nonk8e.

34 Tontahonniron kati: Saianer neh ki tiotkon ask8anataranontenseke.

35 Tontahenron ne Iesos: Ii ne ionnhe ne kanatarok, iah non8enton tiiahatonkariake nenhakeniahese; iah oni tahonsahoniatathen nentretak8e nak sennakon.

36 Onen ki sane k8arori, tsi tak8atkattos, iah ki sane tetise8etak8en.

37 Tsinikon raka8is ne Rakeniha, ak8ekon en8ak-rane, nok iah tahonsahiiatineken8e nenhakeniahese:

38 Aseken tsi te8akastsnenton ne karonhiake, iah neh tete8akenienton nii akatatenikonraierite neh tanon nahinikonraierite ne thakatennieton.

39 Kenh kati nihonikonroten ne Rakeniha ne thakatennieton: nene tosa othenon aonkatons tsinikon raka8i, ak8ekon tanon aonsakheionnhete nonen en8atenniserokten.

40 Kenh oni natehoton8entsioni ne thakatennieton; tsiniiakon enhon8anoronk8e entiaketak8e oni raosen-nakon ne thotennieton Karonhiake aiontsennonni, nok ensekheionnhete nonaken tsi te8enniseronte.

41 Sahonerientaksenne ne Sitaeronon tsi ronattonte, 8ahenron: Ii, ne karonhiake nitiotenatarinon.

42 Aseken rontonhak8e: iah kenh naha neh teken ne Sose Roienha ak8ekon nietsite8aienti ne ronihani ne ronistenha? Oh kati naha niitieren ne raonha tsi raton: karonhiake nite8akenon?

43 Tontasako8enna8eron ne Iesos, 8ahenron: Tosa sotsi se8ari8akatat.

44 Iah onka takak8eni aonkiatorene; ne iah Rakeniha ne oni ne thakatorion taontahoiatatiron-tane, nok nii enshionnhete nonen onaken te8enniseronte.

45 Saton tsi rotiiaton ne Rotitokensehak8e: Niio ne entkaientak8e tsi enbon8atirihonniën. Neh kati nonka kiok enho8ennarak8en ne Rakeniha, Raonha oni enhorihonniën, neh tohiken enhakiatorene.

46 Iah ki sane non8enton onka nakoren tehoken ne Roniha, neok nak8a Niione nitha8enon neh roken ne Roniha.

47 Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8aroris, onka entre-tak8e n'aksennakon henronnheke on8e.

48 Ii ne kanatarok niakonnhek8en.

49 Se8asotsera rotinatarakon ne kanataranoron kaentakeko8a, nok ronah8entaon.

50 Kenh kaien nehne karonhiake nitiotenatarinon; neh neiah terenheionsere onka enhanatarake ne kenh kanatarok.

51 Ii ne kanatarok ne ionnhe, nehne karonhiake nitia8enon; toka onkakiok neh enhanatarake henronnheke on8e, nok ne kanatarok nenthiion neh nak8a ii ake8aronk, neh oni ne khea8ire naiakonnhek8en nonk8e okon.

52 Ronateri8ak8eksene kati ne Sitaeronon, nok rontonhak8e; oh ne kenh neneh nenhaiere kehiken nasonk8anonte ne rao8aronk?

53 Tontasaka8enhase ne Iesos: Ori8iio Ori8iio tsi k8aroris niah tense8a8arakhe nonk8e Roienha rao8aronk, iah oni tense8anekirane ne raonek8ensa iah ki taetsionnheke ne tsionhake.

54 Onka kiok ihraks nake8aronk oni ranekirha nakenek8ensa, roien naronnheke On8e, nok enshionnhete nonaken te8enniseronte.

55 Aseken ak8a ori8iio tsi kakk8a nake8aronk, nok ienekirata nake nek8ensa.

56 Onka enha8arake nake8aronk oni enhanekira nakenek8ensa nehtohiken tenhiakenik8ekhene.

57 Tsikiniiot ne Rakeniha ne takatorion Ronnho nok raonhake konnhe, eh kati oni nii nenhiionnhete nenhake8arake.

58 Kenh kaien ne karonhiake nitiotenatarinon, iah

oh tekanataroten tsiniiot ne ietsinihokonkenha rotinatarakon tanon rona8entaon ; nok ne kenh kaien enhronnheke On8e neneh nenhanatarake.

59 Tsi ionterennaientak8a non8e kehiken neh niha8en sissakorionnenni Kapernaiinnke.

60 Ronentioko8anen ne raotiok8a nahonniron sahati8ennaronke neh nika8ennoten : Ori8iio tsi ka8ennasatste tsinahoten raton.

61 Koterientaratsion se ne Iesos tsini hotinikonra-8ensk8e ne raotiok8a 8asaka8enhase kati : Se8ari-8aientatenni kati kenh tsinahoten katon ?

62 Oh kati ne kenh naia8enne natsise8aken nonk8e Roienha eh niaaonsare tsi non8e thenterontak8e ne tiotierenton ?

63 Kanikonra se iakaonnhests nok no8aronk iah neneh othenon tekastak : kehiken nika8ennoten k8aroris neh nak8a aoskon kanikonra oni ionnhe.

64 Nok sane sekon otiake tsinitsion neh iah teti-se8etak8en : aseken ok sihoterientare ne Iesos, onka neiah taontaretak8e, onka oni ienhotenninon.

65 8asaka8enhase kati : neh 8ahi 8aonni 8aken tsi k8arori : iah onka takak8eni aonkrane ne iah Rakeniha tenho8ire.

66 Ethone onen kentioko8anen tsini hati ne raotio-
k8a sahon8ate8entete nok ehren saonnete.

67 Iesos 8asaka8enhase ne tekeni ia8enre Nihati : iah oniken oni nise tese8ere ahonsese8atenti ?

68 Simon Tier tahatati, 8ahenron : Saianer ! onka aonsaiakhiateranentakten ? ise isha8e no8enna ne ionnhe on8e.

69 Nok tionk8etak8en ionk8aterientare oni tsi ise ne Keristos Niiio Roienha.

70 Tontahenron ne Iesos : iah kenh naha ii tek8a-
iatarak8en ne tekeni ia8enre Nitsion ? nok sane sekon saiatat ak8a ranessonronon.

71 Sitas Iskariot rotonhak8e tsineh 8ahenron, Simon roienha, aseken raonha kenhne nenhotenninon, raiataresane ne tekeni ia8enre Nihati.

*Tsiatak-aton nateioteri8asonterak8en tsinihoiaton
Roiatatokenti San.*

GALILE ok toshastekafask8e ne Iesos, aseken iah
tehoianerasehak8e ne Iesos ne Judé niiaonsaro, neh
tsi ron8aiatisaksk8e ne Sitaeronon nahon8ario.

2 Onen are thoja iaonsakahe8e tsini onentanoronse
ne Sitaeronon Ratinatonk8a 8entanoronson.

3 Nok ne tehontennontere 8ahon8enhase : Sasa-
tenti ne kenthon nok Judé niionsase, aontiesenhake
ahontkatto oni nehne ne sentiok8a tsini saiotensc-
roten.

4 Iah se's' 8ahi teiakotasetonhaties tsi iakoiotaties
nijenre 8akeri8ak8arision. Tsi eh nisierha, satotasi
ki tsinonkati nonk8ene.

5 Aseken ak8ekon netehontennontere iah tethonSe-
tak8enne.

6 Iesos tontasaka8enhase : Areko teio nakennisera ;
ok tanon tiotkon nise tise8atesenniiio.

7 Iah teietsi8iens nonk8eokon, nok tanon ionks8ens,
neh tsi kheri8as8ase tsini ie8eiennaksen.

8 8asene nise non8a nekenh 8entanoron ; iah nii
sekon non8a eh tiiake ne kenh 8entanoron, aseken
areko tiieiohe nakennisera.

9 Neok ne 8asakorori neh nikarihonen nok ok
iehenteron Galile.

10 Nok tanon nonen shihonatention ne rontateken-
hokonha, ethone onen ne raonha 8ahatenti eh 8arete,
iah ki tanon 8ene tekenhatie ok otasetonkeha.

11 Sitaeronon ron8aiatisakonhatiesk8e tsini8en-
tancrons, nok rontonnionsk8e : Kah niros ?

12 Eso tsi iakottaronnionk8e nonk8eokon ne raonha
raiatatake. Otiake iontonhak8e tronk8etaieri. Nok
otiake iontonhak8e : iah sakonikonrhatenni nonk8e-
sonha.

13 Iah ki sane ak8a onka totkari8ak8arisiatak8e
ne raiatatake, netsi ron8atitsanisk8e ne Sitaeronon.

14 Nok onen neh nahoten asennen siiotennisero-

hestston ne 8entanorons, Onen 8ahata8eiate ne Iesos ononsatokitiko8ane, nok eh sakotatisk8e.

15 Nok ne Sitaeronon rotinerak8ask8e, ronton : Kah neneh nithoha tsi rari8aiaiteris tsini kaiaton Oiatonseratokitike, iah se8ahi non8enton tethote8eienston ?

16 Iesos tontasako8enna8eron, nok 8ahenron ; Iah iihne tetioientakon nakeri8atatsera ; eh tanon nonkati tioientakon tsinonkati ne thakatorion.

17 Toka onka kiok enhonikonraierite, enhaiaiterhane ne kari8atatsera ; Katehsiken, niiohne kenh nitia8enon, toka ken ok ii ti8akatennikonra tsi 8akta-re.

18 Onka raonha raotennikonra raststa tsi ratatis, ne ki neraonha rahorensarontsera rehsaks ; nok tanon neneh rehsaks raorensarontsera ne thotorion, neh ori8iio, iah oni tekaie ne kanikonrhaton ne raonhake.

19 Iah kenhna Moïs tetsise8aianeren8era8i ? Nok sane iah onka tsi nitsion tekakaenbions tsiniiothare ne kaianeren8era. Nahoten tak8aiatisakta nask8ario ?

20 Tontahonniron nonk8eokon : Sanesonronontseraien 8ahi. Onka iesaiatisaks naiesario ?

21 Iesos tontahari8aserako, nok 8asaka8enhase : Enskat iakate8eiennonni, nok ak8ekon ok se8anera-kohon.

22 Nok sane nise, ne tsi Moïs etsihse8a8i ne iontate8arak8etarons, iahse sane Moïs-ne tetiohientakon neh tanon tsinonkati ne kanisera, hetsise8a8arak8etarons ne ronk8e n'a8entatokitike.

23 Toka non8a a8entatokitike rate8arak8etarons ne ronk8e, neneh tosa aonsonte8ate tsiniiotsiate ne Moïs raoianeren8era, oiahi kati kenh nitise8atierase niihne neh tsi raiautak8ekon ne ronk8e sahitsiente a8entatokitike 8enniserate.

24 Tosa neok tese8aiatoret tsiniiot tsi kaieronni, neh tanon tehse8aiatoret tsinitkari8aieri.

25 Ethone otiake ne Jerusalem-aka Saonniron : iah kenh naha neh teken ne tehon8aton8entsioni ahon8ario ?

26 Onen tanon non8a kenh iatesakorihoseratha tsi rothare, nok iah othenon tehon8enni : tokase non8a onen enhotiri8aienteron ne ratikorason tsi ori8iio on8e neh kehiken ne Keristos ?

27 Ionk8aterientare sane tsinitha8enon ne kenh kaien ; nok nonen enhra8e ne Keristos, iah onka taoterientarake kah nitha8enon.

28 Ok tatehohenretak8e ne Iesos tsi Sakotatis n'ononsatokentiko8ane nok raton : 'ak8aienteri, se8aterientare oni tsini te8akenon : nok iah ii te8akatenikonra tsi te8akenon ; nok ki tanon rori8atoken ne thakatorion, nok iah tetsise8aienteri nise.

29 Rienteri tanon nii : aseken raonhake te8atien-takon, raonha oni thakatorion.

30 Ethone onen 8ahontenienten ahon8aiena ; iah kitanon onka tiiateionisnonsaere neraiatake, aseken areko siiehoteri8ihe8i.

31 Nok kentioko8anen nonk8eokon tahon8etak8e, nok iontonhak8e : nonen henra8e ne Keristos senha onte kenh isinon8e tsinenhaiere niori8anerak8atenion tsinihoieren ne kenh kaien ?

32 Pharisian 8asakoti8ennaronkanion tsini iontonnions nonk8eokon ; nok iathonteri8atieste ne ratitsihenstak8eniios, ratiriton iasakonatori ahon8aiena.

33 Nok ne Iesos 8asaka8enhase : Sekon kenh nika-ri8essa ente8ak8ekon, onen etho niienke tsi thente-ron ne takatennieton.

34 Ensk8aiatisake, iah ki tanon task8aiatatsenri, nok tsinon8e nenkiterontake, iah tahese8ak8eni iahe-se8a8e.

35 8ahonnironnion ne Sitaeronon : Kah onte niienhenre tsi iah tatsite8aiatatsenri ? Eh onte kenh nonk8ati niienhenre tsiniieiaka8enon ne tiiateiakorenihon akonakeraserakon ne Grek, nok Grek ensakorionnion ?

36 Nahoten kati neneh kenton tsi raton : Ensk8a-
iat8a8ake, iah ki tanon task8aiatatsenri ; nok tsinon8e
nenkiterontake, iah taese8ak8eni iahese8a8e ?

37 Nok nonen neh nonaken iotenniseroheststak8en
ne Sentanorons, etho ihres ne Iesos, tehohenretta
raton : tokasenon8a onkakiok roniatathens, karo itret,
nok ihine ranekira.

38 Onka ta8etakon niihne, tsiniot tsi kaiaten
n'Oiatonseratokentike, kaihionhiios entkana8eroten
rahonek8entakon.

39 (Neh rentonhak8e, tsihenshakotienhase ne Rot-
kon Ronikonrioston tsini iakon tiaka8etakon ne raon-
hake : Aseken arekoki shiton8atka8en ne Rotkon
Roiatatokenti, ne tsi areko tehoronhiakenserentaon
ne Iesos.)

40 Kentioko8anen tsiniiaikon 8aonronke neh nika-
8ennoten, iontonhak8e : Ori8iio on8e kehiken tsi Ro-
tokense.

41 Otiake iontonhak8e : neh kehiken ne Keristos.
Nok notiake iontonhak8e : Galile kati kenh nentre ne
Keristos ?

42 Iah kenh naha te8aton ne kaiatonseratokenti,
tsi Ta8it ra8atsirakon nentre ne Keristos, tsi oni tio-
hnatak8enrare ne Bethlehem, tsi non8e nihanakere-
k8e ne Ta8it.

43 8ationteri8atihanion kati nonk8eokon neraonha
raiatatake.

44 Otiake tsini hati ronnerhak8e ahon8aiena ; iah
ki tanon onka tiiateiosnonsaraon ne raiatatake.

45 Nese 8aonni ne ratiriton sahontenti, eh sahon-
nete tsi thatiteron ne ratitsihenstak8eniios oni ne
Pharisian : tahonniron neneh : oh niitieren tsi iah
tetetsise8aiatenha

46 Tontahonniron ne ratiriton : Areko non8enton
teiotetsenrion enskat ne ronk8e eh nahoieren tsi
abatati tsiniot ne kenhkaien.

47 Nok ne Pharisian tontahonniron : Tokasenon8a
oni nise onen 8atetsise8anikonratsa ?

48 Iah onte ken onka ne Ratikorason, ok ne's 'en's ne Pharisian tethonSetakon ?

49 KariSanoron ki onte oni tsini ionk8etotens niah othenon teiakoterientare nahoten ne kaianerensera, ak8a aoskon neok ne iotak8as8at.

50 Nicodeme (neh tohiken nasonthenne rotkense-ronnonne ne Iesos neh oni etho raiatare) 8asaka8enhase :

51 Tekaiatoreta kenh nonk8aianerensera ohenton nahoken ne ronk8e nok oni naiotokense tsini hotieren ?

52 Tontahon8a8enna8eron, nok 8ahon8enhase : iah oni kenh naha nise Galile tetisenon ? Seri8isak, nok seri8aiaenterihak tsi iah non8enton Galile tethoientakon ne Rotokense.

53 Nok tonsahonreni skatson tsi rotinonsoton.

Satekon-aton nateioteri8asonterak8en n'Ori8atokenti tsini hoiaton Kti San.

Nok ne Iesos tsi tiononte Olivier niahare.

2. Nok ak8a neok satontahentarenho sekon Onon-satokentiko8ane sara8e ak8ekon ek nonk8eokon 8ahon8aiatorene ; nok 8ahatien oni 8asakotati.

3 Nok ne ratiatons oni ne Pharisian etho 8akon-8aiathe8e ; tsiiothon8isen nehne kari8aneraakserakon kon8aiena.

4 8ahon8enhase : Saianer ! Kehiken tsiiothon8isen neh nak8a ahonnhiserakon kon8aiena, kari8aneraksk8e kentesera.

5 Kenh kati niot tsi sonk8ari8atati ne Moïs kaianerenserakon, naiontatenenhioiake netho niaakonnhiseroten : nahoten kati nise ensiron ?

6 Neok se are ne ron8a8ennisaks tsi neh rontonhak8e, nahatiri8atsenri nahon8ari8arho. Nok tanon ne Iesos, 8athastsakete ehtake, nok rasnonsake 8arat8ahaiaton on8entsiake.

7 Sekon ok nihon8ari8anonttonni, sahattak8arisi, Sasaka8enhase: Onka tsinitsion n'iah othenon tehoris8aneraakseraien, neh thatierent ichonenhionti.

8 Nok sekon tonsahatsakete on8entsiake sahahiaton.

9 Neh kati nonen sahonronke neh nika8ennoten, Sahontatienterene ne raonerientakon; satiiatatshonha sahatiiakenne, neh taontierente nesenha rotikstenha tsiniiore ak8a iahontsahate; nese 8aonni, iatonsahaonhahaste ne Iesos tanon ne kenh tsioton8isen ehto katak8e

10 Ethone ne Iesos sahattak8arisi, nok iah onka nakoren teseshakoken neok ne tsiiothon8isen, 8arenhase: tsi sathon8isen, kah niahonne ne iesari8arhosk8e? iah kenh onka teiesari8enton?

11 Tontakenron; iah onka, Saianer! Nok ne Iesos tontarenhase: iah ki oninii takonri8ente, 8as, nok tosa saseri8anerak.

12 Nok ne Iesos sekon are ionsahatati, 8ahenron: Ii ahos8athesera tsi ion8entsiate, iah tahontahokara8e nenhaknonteratie, neh tanon tenhos8atheke ne ionnhe.

13 Ethone ne Pharisian 8ahon8enhase, 8ahonniron: ok ise tisatateri8anirati: iah tsi satekena naontaiaketak8e ne sari8aniratsera.

14 Iesos tontasako8enna8eron, 8ahenron: ethonehne tsi ok ii tikatateri8anirati, satekena ki naontaiaketak8e nakeri8aniratsera; aseken 8akaterientare tsinite8akenon, tsi oni niaonkenonhatie; iah tanon nise tese8aterientare kah nite8akenon, kah oni 8ake.

15 Neh nise tese8aiatoreta tsiniiorihoten no8aronk: iah tanon onka nii tatekheiatoretta.

16 Nok ki sane ne takiatorete, iottak8arision ki nakiatoretatsera: aseken iah te8akonhaa; neh tanon iakenik8ekonhatie ne Rakeniha, oni neh thakatorion.

17 Ieiohe eh niiot tsi kaiaton ne Se8aianerensera-kon, tsi satekena naontaiaketak8e ka8enniioki ok neh sakat tsi iatrori ne teniase.

18 Ii katateri8anirati, nok oni ne Rakeniha ne thakatorion rakeri8anirati oni neneh.

19 Ethone tontahonniron : kah nihenteron ne Ianiha ? Iesos tontahari8aserako : iah tese8aterientare onka nii, iah oni ne Rakeniha ; aseken nask8aientiari, atsise8aientiari ki oni neneh ne Rakeniha.

20 Tsi ie8istaroroksta non8e nontaha8enninekenne neh nika8ennotens shisakotatis Ononsatokentiko8ane ; iah ki tanon onka tehon8aiena, netsi areko sieiotenniserihe ne ra8ennisera.

21 Nok ne Iesos tontasaka8enhase are. Skatentionhe, nok ensk8aiatisake ; nok kitanon se8ari8aneraakserakon ense8enheie : tsinon8e 8ake, iah taese8ak8eni iahese8a8e.

22 Rontonhak8e kati ne Sitaeronon : Raonha onteken enhatateriio, tsi raton : tsinon8e 8ake, iah taese8ak8eni iahese8a8e ?

23 Ethone 8asaka8enhase : ehtake nise se8anakere ; nok tanon nii ehneken tkenakere : kenthon nise tsion8entsiakeronon ; iah tanon nii kenthon tekon8entsiakeronon.

24 Nese 8aonni k8arori 8akenh se8ari8aneraakserakon ense8a8entane : aseken ne iah tentise8etak8ane tsi ii, se8ari8aneraakserakon ki ense8enheie.

25 Ethone tontahonniron : oh nise nasiatoten ? nok ne Iesos tontasaka8enhase : tsi ki niit tsi k8arori tsi tiotasa8e.

26 Eso 8akeri8aien nak8enhase oni nak8ari8entak8e ; 8akaterientare ki tanon tsi rori8atoken ne thakatorion, neh kati tsinahoten tsioni nikon ri8ennaronken nehe sekheroris nonk8eokon.

27 Iah tehotinikonraientaon tsi Roniha roton tsinahoten 8ahenron.

28 Tontahenron kati ne Iesos : tsi nentsise8aia takaratate nonk8e Roienha ethone ense8atokense tsi ii, tsi iah oni othenon nii te8akaterienta tsi nikierha, neh tanon katroris tsinahoten ne Rakeniha rakerionnienni.

29 Aseken iakenik8ekonhaties ne thakatorion : iah tehakate8enteton ne Rakeniha ; aseken tiotkon tahnikonpriihonhatie tsini 8akierenhatie.

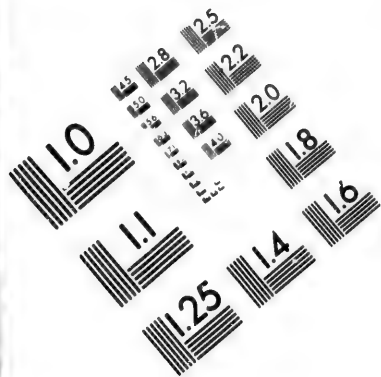
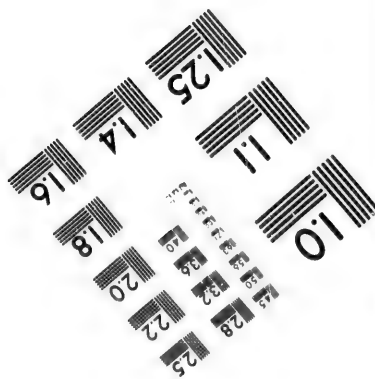
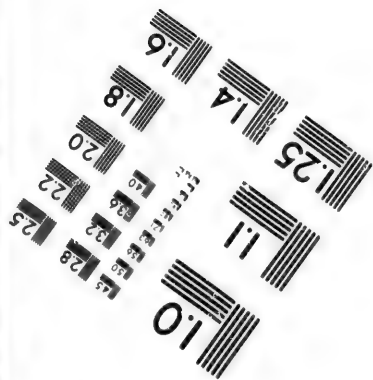
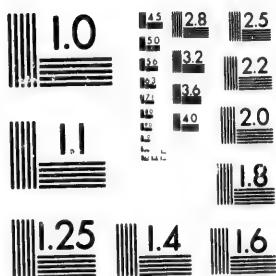
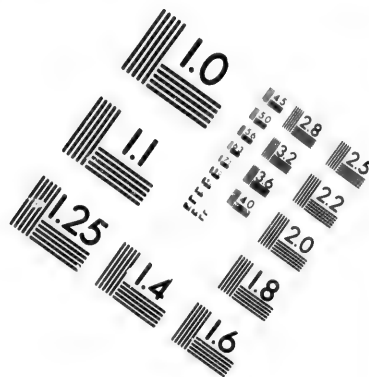

IMAGE EVALUATION TEST TARGET (MT-3)

28 25
22

10

30 Kentioko8anen tahon8etak8e tsinikari8es rotha-rak8e.

31 Nok 8asaka8enhase ne Iesos tsinihati ne Sitae-ronon thonetak8en ne raonhake : Toka ense8atiena-8aston nake8enna, ori8iio tsi akitiok8a ense8aton :

32 Nok ense8ari8aienterhane nori8iio, nok neh no-ri8iio ense8anerensi.

33 Tontahonniron : ii ne tsi ra8atsiratatie n'Abra-ham, nok iah non8enton onka teionkhinaskonni ; oh kati niitieren tsi saton : ense8atnerensi ?

34 Iesos tontasako8enna8eron 8ahenron : ori8iio ak8a ori8iio tsi k8aroris : onka kari8aneren tsini ho-ierenhaties, kari8anerenki ahostsenen tsi ronnye.

35 Iah 8ahi tehenteron on8e kanonskon ne ranas-k8a ; neh 8ahi ne Roienha renteron on8e.

36 Tokat kati non8a nehne Roienha entsise8ane-reksi, ori8iioon8eki tsi ense8atnerensi.

37 8akaterientare tsi Abraham rao8atsire nise ; nok ki sane se8atenientens nask8ario, ne tsi iah tiiekaien-tas nako8enna ne Se8erianeson.

38 Neh k8arori tsinahoten 8akatkaton Rakenineha ; nok oni nise neh se8aiotaties tsinise8atkaton netsise-8anihneha.

39 Tontahon8a8enna8eron, nok 8ahonniron : Neh nak8a Abraham sak8aniha, Iesos tontahenron : Toka non8a Abraham etsise8aiehokonha akenhake, eh ki oni nise nahese8aiere tsini hoieren n'Abraham.

40 Kenh tanon non8a se8ari8aiote nask8ario, ii en-skak ne konk8e neok k8arori nori8iio neh nak8a Niihne te8akaronken : iah naha eh tehoieren n'Abra-ham.

41 Neh ki hetsise8a8eiennasere ne etsise8aniha. Tontahonniron : iah se ok tiionkhiiate8eton : enskat ionk8anisen, neh nak8a nehne Niio.

42 Nok tanon tontahenron ne Iesos : Toka non8a Niio etsise8aniha akenhake, tiakari8akenniate ori8iio tsi ask8anoronk8e, aseken Niihne te8akiakenhon, nok raonhake nite8akenon : aseken iah ok te8akaten-nikonra tsi te8akenon, raonha tanon thakatorion.

43 Oh kati niotieren tsi iah tese8anikonraientas tsini ke8ennoten ? neki tsi iah taese8ak8eni naese8a-taonsatate nake8enna.

44 Neh nak8a Ranesonronon ne etsise8aniha tsi-non8e oni tise8aientakon, neh kati oni ise8ere atsi-se8anikonraierite tsini hoskanektseroten ne etsise-8aniha. Ok onk8e shiraks tsi tiotasa8e, iah oni teho-k8enion nahori8atokenhake, aseken iah tehoien ne tkari8aieri. Ne hens nak8a ra8erientakesson naha-no8ente ; aseken rono8en, neh oni Ron8aniha ne kohno8en.

45 Nok nii nehtsi ori8iio tsini k8arori, iah tetes-k8etak8en.

46 Onka tsinitsion enhak8eni ahakeri8arho ne ka-ri8aneren ? Nok toka non8a ori8iio tsini k8arori, ohni-hiotieren tsi iah tetesk8etak8a ?

47 Onka Niio raonk8eta ihken, rataonsatasts ki ne Niio rao8enna, nok nise iah tese8ataonsatasts, neki tsi iah Niio tehaonk8eta tehken nise.

48 Ethone ne Sitaeronon tontahon8a8enna8eron nok 8ahonniron : Iah kenh naha tetionk8aieriton tsi ionk8en Samaritan nasiatoten, nok sanesonronontse-raien ?

49 Iesos tontahari8aserako : iah te8akenesonronon-tseraien ; Rikonniesta tanon ne Rake8iha, nok nise tak8ari8akenronni.

50 Iah othenon tekesaks nii akerensarontsera, tih-aiatate nehne reh8aks nok tehaiatoretta.

51 Ori8iio, ori8iio tsi k8aroris, onka enhake8enna-rak8e, iah non8enton tharenheie.

52 Tontahonniron kati ne Sitaeronon : Onen tokens-ke ori8iio 8ahationni tsi sanesonronontseraien : Abraham ra8enheion, Rotitokensehak8e oni, nok sa-ton : onka enhake8ennarak8e iah non8enton tharen-heie.

53 Senha kenh ise tsiatanoron tsiniiot ne Sak8ani-ha Abraham nonen ra8enheion ? Rotitokensehak8e oni rona8entaon : Onka kati nekenh nise Satatounis ?

54 Iesos tontahari8aserako, 8ahenron : Tokat non8a ok ii tatakataterensaron, iah othenon tekastak nake-rensarontsera; Rakenihase tehakerensarons, nehne se8atons neh etsyse8a Niio akenhake.

55 Iah se sane tetsyse8aienterhaon; nok tanon nii riienteri: nok nakiron iah tehiiienteri, eh ki naonkeno8enseke, tsiki nise niiot: riienteri ki neneh nok ri8ennarak8a oni.

56 Abraham etsyse8aniha, ko8anen tsi rotonnhahere nahattkatto enska nii akennisera; rotkatton katon nok rotsennonnihon.

57 Tontahonniron neh non8e ne Sitaeron : areko Sisk tesoserassen, nok hestsken n'Abraham!

58 Nok ne Iesos tontasaka8enhase: ori8iio ori8iio tsi k8aroris ohenton sarennakerate n'Abraham sikenakere.

59 Ethone are onen 8athatinenhiak8anion nahon8aiente; nok tanon ne Iesos 8ahatatasete tontahaikenhne n'ononsatokentiko8ane, tehatiatokensson sahatohestste; nok eh niiot tsi sahatenti.

Tioton-aton nateioteri8asonterak8en Nori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

Tsi ihre ne Iesos etho 8ahoken ne ronk8e ok sateharon8ekon sarennakerate.

2 8ahon8ari8anontonse ne raotiok8a 8ahonniron : Suianer! onka iakori8aneren: kenhiken, katen neneh ronihia ok ne's'ens ne ronistenha tsi eh niiot tsi rona-keraton?

3 Tontasako8enna8eron ne Iesos, 8ahenron: iah ne raonha tehori8aneren, iah oni ne ronihia, iah oni ne ronistenha; neki tanon netho naonta8e 8ehne aonton ne Niio raotiensera.

4 Iatekakonte tsi eh nenkiere tsini hakennhaon ne takatorion, iotieson'k' sekon niia8enniserote; ta8e

tsinon8e nentiokara8e tsinon8e ne iah onka taonsaia-koieten.

5 Tsini kari8es Onk8ene ihkes, akos8atetsera ihken nonk8eokon.

6 K8ennii'o'k' iahate8ennokten nensok on8en-tsiake8ahonistskeronti nok rakarake ne teharon8ekon 8ahana8aststarho.

7 Nok 8aha8enhase: 8as, nok ionsasatkonsohare tsi tiona8eroto ne Siloe' (nehneh sakah naiahiro te8atennieton) eh kati niiahare nok ionsabatkonsohare, nok shaken nonen etho satontare.

8 Iontonhak8e ne tehonnonsanekhaon oni tsi ni iakon ne iakoterientare tsi teharon8ekon: iah kenh naha neh teken nokens ens tenstsk8ahere oni tehatsarites?

9 Otiake iontonhak8e: raonha: nok notiake iontonhak8e: ak8a ihken tsi teshiatieren, nok ne raonha, ratonhak8e: Ak8ase ii.

10 8ahon8ari8anontonse kati 8ahonniron: ohniia8enhon tsi sesken?

11 8ahenron tsi tontasako8enna8eron: neh thiken Iesos ron8anatonk8a 8ahana8aststonni tanon kkarake 8aharho, tanon 8ahenron 8as sasatkonsohareha tsi tiona8erote ne Siloe. Ne kati nonen eh siiahake8e nok 8akatkonsohare ethone nonsakken.

12 8ahon8ari8anontonse 8ahonniron: kah nihres netho ronk8e? Tontahenron iah othenon te8akaterientare.

13 Tsi thatiteron ne Pharisian niiahon8aiatenha8e ne tetharon8ekonne.

14 Ia8entatokentonne sahana8aststonni ne Iesos oni sonsahotsiente ne teharon8ekonne.

15 Nese 8ahonni 8ahon8ari8anontonse ne Pharisian, oh ak8a niia8enhon tsi shaken. Nok tontahenron: 8ahana8aststarho kkarake, nok sakatkonsohare nok ok saok sakken.

16 Nese 8aonni otiake ne Pharisian 8aonniron: thohiken ronk8e iah Niio tethotennieton asoken iah

tehentanorousta ne Niiohne: Nok rontonhak8e notiake: aonton ken neronk8etaksen neh niiori8anerak8at tsi nahaiere? nese8aonni 8attonteri8atihanon.

17 Sekon sahon8enhase ne teharon8ekonne: nahoten nise isere raiatatake ne tessiaron8ekhsion? Tontahari8aserako: Rotokense.

18 Nok tanon ne Sitaeronon 8ahontenno8ente tsi teharon8ekonne oni tsi aonsahoie8entaon: tsiniiore iahon8atinonke ne ron8aienha ne teharon8ekonna.

19 8ahon8atiri8anontonse 8aonniron: Neh kenh kehiken n'etsiseniienha ne tsiaton ok sateharon8ekon sarennakerate? oh kati nia8enhon tsi shaken non8a?

20 Tontaniri8aserako ne ron8aienha, nok 8aniron: iontiaterientare tsi neh ne sakeniienha nok oni tsi ok sateharon8ekon sarennakerate.

21 Kenh kaien oh nia8enhon tsi shaken onka oni ahonsahotsienton iah neneh othenon teiontiaterientare. Onen eso tehahoseriiakon, hetsiseniri8anontons nok raonha enhatrori neh non8e niiori8ake.

22 Neh 8aonni eh naniiere ne ron8aienha tsi taia-tati ne tsi sakotitsanisk8e ne Sitaeronon: Aseken ne Sitaeronon otiake onen sisakotitaston ne ionton oni ne tiaka8etakon tsi raonha ne Keristos, oni sesakotiiatinekenhon tsi ionterennaientak8a.

23 Neh kati ahori8a ne roniha oni ne ronistenha 8ahniron: iatekaieri tsi natehaoseriiakon hetsiseniri8anontons ak8a raonha.

24 Ionsahon8ennonke kati onen oni neh ne tekenihaton, kehiken teharon8ekonne, nok 8aon8enhase: Niiio tet-enon8eraton; ionk8aterientare thohiken ronk8e tsi onk8etaksensk8a.

25 Tontasako8enna8eron, nok 8ahenron: iah te8akaterientare naionk8etaksenhake; tsiori8at ki tanon nii 8akaterientare: ne tsi tekeron8ekonne nok tsi sekken non8a.

26 Sekon are tontahonniron: oh nihoieren? oh naha8en tsi tonsaiaron8eksi?

27 Tontasako8enna8eron: onen k8arori nok iah tese8ataonsataton. Oh kati nahoten se8ari8anon-tonta ne sekon aonsese8aronke? ise8ere oniken nise hatsise8entiok8aiesten?

28 Ethone onen 8ahon8akenrenseronni, nok 8ahon8enhase: ise niha hetsitiok8aiesten; Aseken nii Mois raotiok8ake iak8aiatare.

29 Ionk8aterientare ne Mois tsi tehotithare ne Niio, nok ne kenh kaien ak8ekon iah teionk8aterientare kah nitha8enon.

30 Tontahenron tsi tontasako8enna8eron: Nioh ke nienh, iori8anerak8at 8ahi tsi iah tese8aterientare kah nitha8enon; tanonse raonha shaketsienton ne kkarake.

31 Ionk8aterientare 8ahi tsi iah tesako8ennarak8a ne Niio n'ionk8etaksen, nok tanon ne Niio raonk8eta oni ron8a8ennarak8a neh sako8ennarak8a.

32 Iah 8ahi non8enton areko teionk8ari8aronken n'onka ne ronk8e onen aonsasakotsienton neok saterion8ekon saonnakerate.

33 Neh kati kehiken n'iah Niio thahontahotorion iah ki othenon tahari8ak8eni neh nahaiere tsini haierna.

34 Tontahon8a8enna8eron 8ahonniron: kari8aneraakserakon sennakeraton tanon ken ise ensk8arionnien, nok 8ahon8aiatineken8e.

35 8ahari8aronke ne Iesos tsi tethon8aiatinekenhon; iatonsaiatatken are, nok 8aha8enhase: tisetakon ken raosennakon Niio Roienha?

36 Tontahenron ne kenhkaien; onkah neneh Se8enniio! aontaketak raonhake?

37 Tontahenron ne Iesos: hestsken, nok ak8a oni raonha non8a tesenittare.

38 Ethone tontahenron: te8aketakon Se8enniio! nok 8ahosennaaien.

39 Nok sahenron ne Iesos: neh keniente tsi 8akonon8entsiake nakk8atako ne kaiatohretatsera, ahontonsseke aonsaieken ne teieron8ekon; nok ne ieken taieron8eke.

40 Neh 8aonni otiake ne Pharisian netho ronnesk8e, 8ahon8ari8anontonse, 8aonniron: Nok nii, teiak8aron8ekon oniken nii?

41 Tontasako8enna8eron ne Iesos, nok 8ahenron: iah othenon taese8ari8aneraakseraientake ne tokenske taese8aron8ekon: Nok ki tanon tsi se8aton; iak8aken, neh ahori8a se8ari8aneraakseraien.

Oieriaton nateioteri8asonterak8en n'Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

ORI8IIO ak8a ori8iio tsi k8arori; onka iah kannhohak8eniioke tethata8eiatak8a tsinonh nikontiteron ne teiotinakarontonha, akte tanon non8e thaientak8a tsi iehata8eiata, neh tohiken naieron oni ranensk8as.

2 Kenh kaien nak8a tsi kannhokaronte nitres tsi iehata8eiata, neh tohiken tokenske rahotsenenhokon ne teiotinakarontonha.

3 Enhonnhotonk8ase ne tehonnhohaien, ron8a8ennaienteri ne teiotinakarontonha; ak8a oni entesakohnatonhnion tsi iensakohnorke ne raotsenenhokon nok astste nienshakoiatenha8e.

4 Nok nonen sakoiatinekenhon ne rahotsenenhokon, ohentonson 8are, nok ron8anonteraties ne rahotsenenhokon aseken ron8aienteri.

5 Iah tanon tahon8asere neiah tehon8aienteri; ok eken tanon enkonteko, aseken iah teiakoti8ennaienteri ne thiiete.

6 Eh nahaiera tsi 8atesakori8akentonk8en ne Iesos, nok iah tehotinikonraientaon tsi nahoten renhton.

7 Sekon kati ne Iesos sahenron: Ori8iio ak8a ori8iio tsi Ii ne tsi kannhokaronte tsi non8e nitkonnetta ne teiotinakarontonha.

8 Ak8ekon kati tsinihati nohenton rotik8athon tsiniiore n'ii, ak8ekon neh n'aieron oni ratinensk8as; iah ki oni tehon8anatahonsatati ne teiotinakarontonha.

9 Ii ne tsi kannhokaronte ; onka iihne enhionta-
Seiate neh enhieniakenne, enhiontaSeiate oni entsie-
iakenne nok enhiestsenri ne kakkSiio.

10 Neok tanientes naieron nahatieronk8e, ahario
oni ahatonte : neh n'ii kehniente tsi 8ako n'akheion-
nhete, neh oni nak8a ok taontiesen.

11 Ii ne ranonnhatseriio : ranonnhatseriio sako8is
ne rahotsenenhokon tsi ronnhe.

12 Nok ne rannhatsera, oni ne iah tehanonno ne
katsenen, iah oni raonha tehotsenenhokon, ok eh
tensakotsiak8arisi ne katsenen nenhaken ta8e
ohk8aho nok 8ahateko ; nok n'ok8aho ok tontate-
8enniioste oni 8ate8anitiokok8ate ne katsenen.

13 Neh 8ahonni 8ahateko ne tsi rannhatsera, iah
otheron tehanhatens ne katsenen.

14 Kehnonnhatseriio n'ii, keienteris nakatsenen,
oni ionkienteri n'ononha.

15 Tsi kiniiot tsi rakienteri ne Rakeniha eh oni
n'ii nihiienteris ne Rakeniha. Nok akatsenenhokon
koa8is tsi konnhe.

16 Sekon eso 8akenask8aien nareko akatehenrakon
teiohnataSeiaton, toioton8entsiohon kati oni neneh
aontakheiaten8a8e, nok enhionke8ennarak8ake,
enskat ok enkentiok8aientak saiatat oni nensakosts-
teristake.

17 Ne 8aonni rakenoronk8a ne Rakeniha, neh tsi
ok tikiens tsi konnhe, neh nataonta8e aonsakiena.

18 Iah onka taionkekk8a, ak8a ki Ii akatennikonra
tsi kat iak8arisions ; 8akk8eniatseraien n'akatken-
rate 8akk8eniatserrien oni naonsakiena ; Rakeniha
eh niiot tsi rakrori.

19 Sekon are tonsahatiri8atiron-tonko ne Sitaero-
non tsini ka8ennoten 8ahonronke.

20 Aseken kentioko8anen ne iontonhak8e : Rot-
konseraien, tehanon8ara8enrie oni ohniiotieren tsi
hetsise8ataonsate ?

21 Nok notiake ionton : iahse eh teha8ennoten ne
Rotkonseraien ; enhak8eni ken n'otkon taonsasakoka-
k8arisi ne teieron8ekon ?

22 Ethone are onen Sontontanoronne ne Jerusaleme, Koserake kenhne.

23 Nok ne Iesos kanonskonson tehateratanions, tsi ronnhokaronte ne Salomon.

24 Eh kati Sathon8anenronni ne Sitaeronon nok 8ahon8enhase: tohak8a nen8e ensk8anikonrorarakon? Toka ise enkenhake ne Keristos tak8ari8ak8arisien onen tsi tak8arori.

25 Iesos tontasako8enna8eron, nok 8ahenron: Onen k8arori nok iah tetise8etak8en; neh 8akeri8anirati tsini kaiotenscroten 8akiote Raosennakon ne Rakeniha.

26 Neh 8aonni iah tetise8etak8en ne tsi iah ise teken naketsenenhokon, tsini8akieren tsi k8arori.

27 Konronkas naketsenen nakebenna, kheientoris oni n'ii, nok nononha ionknonteraties.

28 Nok n'ii neh kheia8is ne ionnheon8e, iah oni non8enton tiiakontiessa, iah oni onka tataonsaionkhsiotarisi.

29 Rakeniha rakenask8a8i, neh thaonhaa thohsastensero8anen, iah tateshon8asiotarisionhe ne Rakeniha.

30 Ii tanon ne Rakeniha ak8a ok neh sakat.

31 Ethone are onen ne Sitaeronon tonsahatinenhiak8e nahon8anenhioiake.

32 Iesos tontasako8enna8eron nok 8ahenron: Eso tiori8ake 8ak8anatonhase ne tkari8aieri neneh Rakenineha te8akha: kah kati non8a nikaien tak8anenhiohiahaktane?

33 Tontahonniron ne Sitaeronon; iah tek8anenhioiahaktane ne tsiori8at aontesari8aieriton; neh 8ahi tsi 8asate8ennaiesate, oni tsi thisonk8eha, Niio satatonnis.

34 8ahenron ne Iesos tsi tontasako8enna8eron: Iah kennah tekaiaton ne se8aiatonserakon: 8aken: Niio nese8aiatotens?

35 Toka kati non8a Niio iakohnatonk8en tsini-iakon iontataronkatenni ne Niio rao8enna (iahse sane tese8ate8atane tsini kaiaton).

36 Se8aton ken Sakate8ennaiesate Ii ne Rakeniha rakiatatokentiston nok on8entsiake takatorion, tsi Sakiron: Niio Rakiienha?

37 Toka iah Rakeniha tehoiotensera ten8akio-tek8en, tosa ki katak3etak.

38 Kenh kaien neh nen8akioerenhatie, nok iah taontask8etak8ane, tase8etak neh nika8eiennoten; eh naonta8e aese8aterientarane oni aontese8etak8e tsi iakehnik8ekon ne Rakeniha.

39 Neh Sakarionni sekon are sonnerhak8e ahonsa-sak8aiena; nok kiok eh tahatatonte rabotihenton.

40 Nok sekon are iatonsahaiaiake ne Jordan, tsinon8e Sa8atis thonekoserhon sontahatasa8en, nok eh oni non8e ionsahatatiteron.

41 Nok kentioko8anen 8ahon8aiatoreenne, nok ion tonhak8e: iah othenon tehahotasion ne iori8anerak8a ne Sa8atis; nok ki tsinikon tho8enninekenhon ne kenh kaien raiatatake ak8ekon ori8iio.

42 Nok kentioko8anen are eh non8e tontahon8eta-k8e.

Enskat-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

BETHANI non8e aiatat nihonon8aktanihak8e Lazar ron8aiastsk8e, eh non8e niionatenatak8enrare n'On-8ari tanon Marta rontennosenha.

2 Neh kehiken On8ari ne Senhienakon oni Senhienanoron 8ahahoka8e ne Roianer, nok ok neh naho-nonk8is sakarake8ate; nok ne Lazar rohnnon8aktanihak8e aonha iatennosenha.

3 Iatiateri8aniete kati ne rontennosenha tsi itres ne Roianer tiatonne: Saianer onen rohuon8aktani ne hetsenoronk8a.

4 Nok 8ahenron ne Iesos tsi 8ahari8aronke: iah ki neneh teiakoriortha neh nikannroten, neok tanon

ne Niio raoiatanerak8atserat, eh naonta8e ahon8asen-
no8anate ne Niio Roienha.

5 Iesos ranoronk8ak8e ne Marta, nok oni ne tiata-
tekenha, oni ne Lazar.

6 Nok nonen sahari8aronke tsi rohnnon8aktani ne
Lazar, sekon te8enniserake sahonisko tsinon8e nires-
k8e.

7 Ethone onen 8asaka8enhase ne raotiok8a : Judé
onen niietsite8e.

8 Tontahonniron ne raotiok8a : Saianer ! on8ar ok
tokara nonta tiesaiatisaksk8e ne Sitaeronon naiesa-
nenhioiake, onen kati ok are eh iensese.

9 Tontahenron ne Iesos : iah kenh tekeni ia8enre
teka8istaeks ne se8ennisera ? onka entiekene enha-
tenti iah ki tahositiake : aseken neh tehos8athetak8a
tsi teios8athe tsi ion8entsiate.

10 Kenh kaien nasonthenne enhatenti enhositiake,
aseken iah ki tatehos8athe tsi teios8athe.

11 Nonen saharihokten, ethone 8asaka8enhase :
Lazar onk8atenro rohtas. Eh tanon 8ake sahiietane.

12 Tontahon8a8enna8eron ne raotiok8a, nok 8aon-
niron : Saianer ! onenki enshaie8entane nenhotas-
seke.

13 Nehse neneh 8ahenton ne Iesos tsi ra8enheion,
ronnerhak8e ne rohnnonha neh kenh renton nahako-
ta8e.

14 Ethone onen ne Iesos iatharihoserate 8ahenron :
Lazar ra8enheion ;

15 Nok 8akatonnhahere nise se8ari8ake ne tsi iah
eh tekesk8e. Toka eh naonta8e aontese8etak8e. En-
hnio tanon eh iete8e.

16 Ethone n'Aton8a Didyme ron8anatonk8a, 8asa-
ka8enhase ne rontenro : Etho oni n'ii iete8e aonton-
seke enskatne ahete8enheie.

17 Nonen siiahara8e ne Iesos, 8ahari8aronke tsi
onen kaieri nonta sithon8aiataten ne Lazar.

18 Neok nahoten ne Sisk ia8enre stade natetiatero
ne Bethani tanon ne Jerusalem.

19 Kentioko8anen sitaeronon etho iehotine tsi tiononsote ne Marta tanon n'On8ari, kon8atinikonranirathe tsi teiohnatennonterak8en.

20 Ak8a neok 8akari8aronke ne Marta tsi tare ne Iesos, oksaok 8athoteratana, nok n'On8ari ok iekenteron.

21 Sakenron ne Marta tsi 8aho8ennarane ne Iesos: Saianer! kenthos en's asesেকে iah naha taha8enheion nontiatennosenkenha.

22 Nok ki tanon 8akaterientare non8a tsinikon enhtseneken ne Niio, enthion ne Niio.

23 Tontahenron ne Iesos: enshatonnhete ne tsiatennosenha.

24 Tontakenron ne Marta; 8akaterientare tsi enshatonnhete nonen tentiontkestsko ak8ekon nonk8e neh nonen onaken tsi te8enniseronte.

25 Tontahenron ne Iesos: Ii ne tsi tsiontonnhets oni ne iakaonnhets; onka ta8etak8en niihne ia8eronhatien nenha8enheion, enhronnheke.

26 Onka ronnh, tha8etakon niihne iah nonSenton tiiarenheie, tisetak8en kenh neneh?

27 Tontakenron: Tokenske Saianer! Te8aketakon tsi ise ne Keristos, Niio Iaienha karharastton entesete tsi ion8entsiate.

28 Nok nonen sakarihokten otasetonke saiohnonksa ne tiatatekenha On8ari, Sakenron: kenh itres ne Roianer nok thiennonks.

29 Ak8a neok onronke tontakatenstak8e nok eh 8ahete.

30 Areko siiehero ne Iesos tsi tionatak8enrare; sekon eh niresk8e tsi nonh Marta natehonatatken.

31 Kenh kaien ne Sitaeronon neh ratiterontak8e kon8anikonrorihak8e n'On8ari, 8ahontkatto tsi sotsi tontakatenstatsi oni iakaiakenne, 8akon8asere ronton: tsi thaiatat 8ate8asenthosere.

32 Siiaon8e n'On8ari tsi itres ne Iesos, onen oni sahoken, rasiakta 8ate8atonstsoten, nok Sakenron: Saianer! nene kenthos asesেকে iahse thaha8enheion n'ontiatennosenkenha.

33 Iesos Sahaken te8asenthos oni ne Sitaeronon ne kon8anonteratiene Sahoiatissok8e nok 8ahonikonkararen.

34 Nok 8ahenron : kah non8e nise8aien ? Tontahoniron : Saianer kasts nok satkatho.

35 Nok 8athasenthos ne Iesos.

36 Neh 8aonni 8ahonniron ne Sitaeronon ; ori8iio 8ahi tsi rohnorok8ak8e.

37 Nok otiake iontonhak8e : neh kehiken shotsienton ne tcharon8ekonne, iah kati onteken tahok8enion ne tosa aha8enheion ne kenh ronk8e ?

38 Ethone are sekon sahonikonranon8ake 8ahatkatho tsi non8e nihaiatat (ioshonio8anen kassonhionnine nok ohnenhia kanontektonne.)

39 8ahenron ne Iesos : Se8anenhiarako. Nok tanon ne Marta iatennosenha ne ra8enheion 8akenron : Saianer ! Onen ne kenh 8akeras ; aseken onen kaieri nonta eh sihaiatat.

40 Tontahenron ne Iesos : iah kenh tekonorri, nentisetak8en ensatkatho ne Niio raoiatanerak8atsera ?

41 8ahatinnenhiarako kati ne kanontekton tsi raiaatat. Nok ne Iesos Karonhiake iahatkatto nok 8ahenron : Rakeni tekonnos8eratons tsi take8ennarak8en, konhiatsennonniase tsi takathontatis.

42 Ok se sane si8akaterientare tsi take8ennarak8a ; neki ne teionkatiataton raotiri8a tsi nahoten katon, toka naha eh naonta8e ahonthontate tsi ise teskatennieton.

43. Nok nonen saharihokten, 8athohenrete : Lazar tontatsiakenn.

44 Ne nak8a oksaok tontahatkestsko ne ra8enheion, tehanenststerenhatie tehasitaneren oni, nok iakotasta rohnon8aroron, 8ahenron ne Iesos : hetsise8anerensi n3k hetsise8atka.

45 Nese 8aonni kentioko8anen ne Sitaeronon n'On8ari kon8anonsorenhonne, 8ahontkatho tsi nahaiere ne Iesos tahonnetak8e rahonhake.

46 Nok notiake, Pharisian neneh sahon8atiroriana tsi nahaiere ne Iesos.

47 Ethone onen ne ratitsihenstak8eniios oni ne Pharisian 8aontkennisa nok 8ahatitsienhaien, nok 8ahonniron: oh nite8akierha? Aseken kehiken ronk8e tehaterihok8atha ne iori8anerak8atenions.

48 Tokat ok tatentsite8akanerake ak8ekon ok enthon8etak8e; nok enthonne ne Romain enhionkhi-iatonte, ii, onk8anakerasera, oni n'onk8entiok8a.

49 Ethone saiatat Caiph ron8aiasts, neh ratsibens-to8anenne neh sikaha8is, tahatati, 8ahenron: iah othenon tese8anikonraientas.

50 Nok, iah oni tatese8aiatoretta tsi onk8atsennon-niat ne saiatat harenheie, ne kanenrak8ekon akori8a-ke, ka8enniio ki tosa aete8anitiok8ahton.

51 Iah raonha tehotennikonra tsi nahoten 8ahenron; nok tanon ne tsi raonha Ratsihenstatsiko8a kenhne n'ethone, tsi kati niot ne 8ahonikonrahentete nok tahonenne tahatrori tsi saka8enheiasere ne Iesos ne Sitaeronon.

52 Iah oni neh ok teken ne Sitaeronon, neh oni nasakoiataroroke nok oni iatasakoiestste ne Niio sakoienhokonha n'ok tiiateiakorehnihonne.

53 Neok kati onen sahatiri8isake oh onte nahatiiere nahon8arie.

54 Nese 8aonni ne Iesos iah ki onk8ene tesretha-k8e; ok eken tanon ehren 8arete neh non8e, kahen-takta tkanataien Ephraim kon8aiats eh niiahare; eh oni iahatien nok oni ne raotiok8a.

55 Onen thoha siikahe8e tsini honentanoronse ne Sitaeronon (kon8anatonk8a Shotonnhestston); kentio-ko8anen kati neh tienakere Jerusalem 8ahente saion-tonnhakanonhniahna tsi onen 8entanoronsere.

56 Nok Iesos ron8aiatisaksk8e, tehontateri8ahnon-tonnionnisk8e oni Ononsatokentike rontonhak8e: nahoten ise8ere? ise8ere onteken iah tahontare tsini-kari8es 8entanoron?

57 Kenh kaien ne ratitsihenstak8eniios oni ne

Pharisian sakotirihontonk8e, n'onka aiakoterienta-
rake kah non8e nires, ahon8atirori, eh naonta8e aon-
tiesenne ahon8aiehna.

*Tekeni-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti San.*

IAIAK nonta ohenton naontanoronne ne Shotonnhe-
stston, Betani sara8e ne Iesos tsi non8e nihanakere-
k8e ne Lazar nehne ra8enheionne, neh oni ne shahon-
nheton.

2 Nok eh non8e nahon8akhonnien nokarasa, Marth
ontsteriste natekk8arane, nok ne Lazar etho oni neneh
rotekk8arak8e.

3 Nok ethone n'On8ari niihate8ak8e nak8a ihken
8enhieniiio oni 8enhienanoron nok Iesos rasike ton8e-
ron nok ok neh nahononk8is tontakarake8ate, nok
ak8a Sakanonsine tsini 8enhienakon.

4 Ethone saiatat tsini hotiok8a, neneh Sitas Iskariot
neh oni ne ienhotenninon 8ahenron ne rahonikon-
rakon.

5 Oh niotieren kehiken tsi iah te8atenhienaninon
asen nika8istake iataiohnenon, nok iakotent aionta-
tatitenraton ?

6 Eh niot tsi tahatati, iah sane ne teiori8ake tsi
asakotenrheke ne iakotent, neh tanon tsi ratieronk8a,
nok raonha ranatatserenha8ak8e raonha oni raha-
8isk8e tsinahoten iaketahask8e.

7 Tontaho8enna8eron, nok 8ahenron: Tosa othe-
non saststerist; aseken neh ontenti oni enskat tes-
kaierontare tsinenhia8enne nonen enhionkiatata.

8 Aseken tiotkon ense8aientake ne iakotent; nok
n'ii iah tiotkon taete8ak8ekon.

9 Kentioko8anen ne Sitaeronon 8ahakotokense tsi
eh renteron, eh 8aontkennisa, iah Iesos ok tehon-
8aniente, neh oni nahonsaon8aken ne Lazar shotonn-
heton tsi ra8enheionne.

10 Nok ne ratitsihenstak8eniios 8ahatiri8isa nahon-
Sario oni neneh ne Lazar.

11 Ne tsi kentioko8anen ne Sitaeronon eh ieient-
tak8e raonha raori8ake nok tiaketak8ak8e Iesos
Raosennakon.

12 Tsi 8ahorhenne, tsini iotiok8atsanit iakohne neh
non8e sikaha8i ne tsi Sentanoronsere, 8aeri8aronke
tsi Jerusalem nontaha8enonhatie ne Iesos.

13 8ahatik8iriake ne teioteneratak8enouni nok
ontenenratenti 8athon8ateratana nok tehotihenretane
rontonne: Hosanna! Ahon8anenton ne Israeronon
Ron8anontiiio, nehue Raosennakon ne Ra8enniiio
tahoientakonhatie.

14 Nok ne Iesos 8ahanask8atsenri kenseri katsinn,
neh 8ahosaten tsiki niiot tsi kaiaton.

15 Tosa sateronn Sion saienha: Onen tare ne
Iantoniiio kenseri o8ira tahose.

16 Iah othenon ak8a tehoneron ne raotiok8a tsi
naha8en, tsi kati niiore onen iaon8asennen8anate,
onen sahonneiirane tsi raonha rohton tsi eh niiot tsi
kaiaton, nok tsi nahatiere neh 8atrori tsi onen ia-
kaierite.

17 Kentioko8anen ne tsiniiakon teiekanerak8e
satontahokestsko ne Lazar osson8akon oni sahaonn-
hete, ak8ekon ok ron8ari8aniratihak8e.

18 Neh oni senha 8akentioko8anate sathon8atera-
tana neh tsi iakoronken tsi eh nihoieren.

19 8ahontonnion8e ne Pharisian: se8atkattos 8ahi
tsi iah othenon tete8atk8enies, onen are kenh non8a
ak8ekon ok nonk8eokon ron8anonteraties.

20 Otiake ratiatarak8e ne Grek tsiniiakon iakohne
oni ron8asennaennire ne Niio neh non8e si8enta-
noronsere.

21 Neh kati 8ahon8aiatorenne ne Philippe Galile-
ronon, Betsaida kanatakon non8e nihanakerek8e,
8ahon8aneken, 8ahonniron: Se8enniiio; iak8askaneks
n'asak8aken Iesos.

22 Philippe sara8e, André sahorori, nok n'André
tanon Philippe ionsahon8arori ne Iesos.

23 Tontahenron ne Iesos tsi tontasako8enna8eron : Onen iakahe8e tsi sasenna8annha n'Onk8e Roienha.

24 Ori8iio ak8a eri8iio tsi k8arori: Onatsia kanen on8entsiake enhiakoti, neiah tenkenheionsere enskat ki ok tsi enkaientake; nok nenkenheie, esoki enka-nenhonten.

25 Onka ranoronk8a tsi ronnhe, enhotonse; nok ne iah tehononste tsi ronnhe ne kenthon8entsiake, neh enhaha8ake tsiniienhen8e! iah oni takari8entane.

26 Onka rakeri8a8ase raknonteratie ki, nok tsi-non8e nenkeseke etho oni nehne enreseke nakennha-tsera, nok nenhakeri8a8ase enhokonnienste ne Rake-niha.

27 Onen non8a ok os'sonti8akonnha8ens; oh onte nahoten akerase? O rakeni! askiatanonstate non8a nikaha8is; nese sane te8akenienton tsi te8akehnon.

28 Rakeni! tsennanoronst ne sasenna. Ethone karonhiake nontonte8ennine 8akenron: Onen risen-anoronston nok sekon ki henshisennanoronste.

29 Nok tsiniiakon netho iienk8e, oni ne 8aon-ronkanion neh nika8ennoten, iontonhak8e 8aka8ere onte 8ahi; nok notiake iontonhak8e neneh: Raron-hiakeronon 8ahi 8atnitharen.

30 Tontahatati ne Iesos, 8ahenron: iah ii te8akeri-8ake kehiken niku8ennoten tsi 8ese8a8ennaronke, ise tanon se8ari8ake.

31 Onen on8e naori8entatsera tsi ion8entsiate; Onen oni astste enhon8aiatontiete ne ron8ako8anen tsi ion8entsiate.

32 Nok nii nonen ense8akateratak8en ne kenthon8entsiate, ak8ekon nonk8e akonhake entekeiatati-henthon.

33 Neh 8ahenton8e tsi neh 8ahenron tsini 8enheion-toten henrenheiate.

34 Tontahonniron nonk8eokon: Onk8aiatonsera ionk8arori tsi henronnheke on8e ne Keristos: oh kati nekenh niotieren tsi saton enshatharatate n'Onk8e Roienha? Onka kati nekenh nonk8e Ro-ienha?

35 Tontahenron ne Iesos; Sekon nikari8essa tese8as8athetseraien: se8atenti kati sekon ok natese8as8athe, sotsi iotteron on8a tentise8akara8e: aseken nasatakon rotentionhatie, iah ki tehoterientare kah8are.

36 Tase8etak8enhak tsini kari8es tese8as8athe-tseraien, netho naonta8e os8athesera se8aienha aese8aton. Nonen saharihokten ne Iesos, oksaok ehren sarete, nok sasakotatonten.

37 Nok saetho sane eso ne iori8anerak8atenion tsini hoieranion rahotihenton, iah ki othenon tetiorak8en tsi iah tethonetak8en ne raosennakon.

38 Ne kati 8ahonni takaierine tsini ka8ennoten tho8enninekenhon ne Rotokenseak8e Isai: Saianer! Onka tiaka8etakon nonk8a8ennake, nok onka ron8a-tokatenti ne Roianer raonentsa?

39 Neh 8ahonni iah tethonetakon, ne tsi sekon saton ne Isai:

40 8atesakoron8eke, nok 8asaka8eriasanirate, tosa rat8arake ahontkahtot, nok raoneriane iahotinikon-raientane, nok ahonsahontatre8ate, nok ahonsakhe-tsiente.

41 Eh niiot tsi thotati n'Isai, sahatkatho ne raoia-tanerak8atsera, raonha onirohton shihothare.

42 Ronentioko8anen sane ne ratitsihenstak8eniios tahonnetak8e raosennakon, iah ki tanon 8ehne tehonnonnisk8e, ne tsi sakotitsanisk8e ne Pharisian, on8a sotsi tenthon8atiiatinek8e tsi ionterennaientak8a.

43 Aseken neki 8ahatirako n'onk8e akorensaron-tsera tsiniiot ne Niio raorensaront-sera.

44 Ok tathohenrete ne Iesos nok 8ahenron: Onka kiok akonhake ta8etak8en, iahse akonhake ok tetha8etak8en, nese oni tsinonkati ne takatorion.

45 Onka tehakkanere tehokanere ki oni ne takatorion.

46 Neh keniente tsi 8ako non8entsiake, ne taks8a-thete, nene tosa taontaiakokarasseke tsiniakon entia-ketak8e niihne.

47 Nok nonka kiok enhionke8ennaronke, nok iah taontaiaketak8e iah ki tatakheiatorete : Aseken iah ki neh tekeniente ne takheiatorete nonk8e, neok tanon n'akheniakente.

48 Onka enhakkenron iah oni tahataonsatate nake8ennaokon ; raha8e ne tenhoiatorete, ok neh n'O8enna ne 8akerio8anaton neh tenhoiatorete n'onaken te8enniseronte.

49 Aseken iah ii te8akatennikonra tsiniiot tsi 8akatati ; Rakenihase ne takatorion raonha rakrori oni rakerionnienni tsinenkiere tsi enkatati oni tsi enke8enninekenne.

50 Nok 8akaterientare tsi iakaonnhests ne raori8aokon ; tsi kati nikon katroris, eh ki nikierha tsi skatrori, tsinihoieren tsi rakrori ne Rakeniha.

Asen-haton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

ONEN thoa aa8entanoronne ne Shotonnhestston, roterientare ne Iesos tsi onen ieiohe nahonsahatenti tsi ion8entsiate, Ronineha niiahonsare, tsini sakoh-noronk8ak8e ne raonk8eta on8entsiakeronon, ok ki eh niieheiot tsiniore ieiotokte.

2 Nok nonen sahatik8entane n'okarassa, onen sihonikonraten n'otkon ne Sitas-Iskariot Simon roienha, nahotenninon.

3 Nok tsi roterientare ne Iesos tsi ak8ekon niiehoiatak8eniioston ne Roniha, nok tsi Niiohne thoientakon, tsi oni Niiohne niionsaha8enonhatie.

4 Tahanistak8arako natek8aratserakta, 8ahatiata8itasi ; ohuiataraha 8ahateniionten nok tahatiatannhake.

5 Nok akeratne 8ahanekaren, nok tasakositohare ne raotiok8a, nok neh tontasakositoke8atonhatie ne roteniionte.

6 Kahre onen iahara8e tsi tenstsk8ahere ne Simon Tier; tahanan neneh ne Tier: Saianer! enskasitohare kenh nokenhen?

7 Tontaho8enna8eron ne Iesos, nok 8ahenron: iah non8a tesaterientare tsini 8akierenhatie, onakenke ki ensatokense.

8 Tontahenron ne Tier; iah ki nah non8enton tiaskasitohare. Tontahenron ne Iesos: nene iah tenkonbiasitoharehe, iah ki taetenik8ekhene.

9 Simon Tier tontahenron; Senha ioianere ak8ekon ne kesnonsake oni kenontsine asenohare.

10 Tontahenron ne Iesos: nonen rotiatohare, neok tetsioton8entsiohon naonsaon8asitohare, nok ak8ekon en8atenohare; onen kati se8atiatohare iah ki tanon ak8ekon tehken.

11 Aseken roterientare onka rotenninon8; nese 8aonni 8ahenron: iah ki ak8ekon tehken.

12 Nok nonen sasakositoharesi, sahatseronni nok sahanistsk8aren atekk8aratserakta nok 8asaka8enhase; se8aterientare kenh nahoten 8atenientenstakon tsi nak8aierase?

13 Roianer nok Ra8enniiio tak8anatonk8a, ak8a neneh tise8ari8aierists: aseken tokenske Ii.

14 Ne kati kehiken ts Ii ine Roianer, oni ne Ra8enniiio tanon Ii 8ak8asitohare; etho kati cni nise nense8aiere enhietsiiiasitohare nakoren.

15 Aseken 8ak8anatonhase, neh naonsese8aiere, tsi nak8aierase.

16 Ori8iiio ak8a ori8iiio tsi k8arori, tsi iah senha kannhatsera tehaiatanoron tsiniiot ne raiatak8enniiio, oni ne rari8en8a8i tsiniiot ne thotorion.

17 Toka se8aterientare neh nikarihotens, ense8aiatateri neh nense8aiere.

18 Iah ki tanon tiiek8ak8ekta, aseken kheienteri ki nonka kheiatarak8en; Nok ki tanon iatekakonte tsi enkahnane tsinikaiaaton, tsi 8aton: nehne teiakiaatonsts 8ahakatkarb:teni.

19 Tahonenne ok tk8aroris ohenton eh naia8enne; n'aia8ens n'onen ienkae8e eh oni nenhia8enne aontese8etak8e tsi Ii takatorion ne Rakeniha.

20 Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8arori: nonkakiok ienhiiatenniete nok enthon8akonnienste, enhakkonnienste ki oni ni; nok nenhakkonnienste enhakonnienste ki ne thakatorion.

21 Nonen saharihokten ne Iesos, ak8a aniö tsiniiot nahonikonranon8ake, nok ok tiiahatreriko8a, nok 8ahenron: Ori8iio, ori8iio tsi k8arori, saiatat tsini-tсион enhakatenninon.

22 8athontatkathoseron ne raotiok8a ok tihotini-konroht thiken onka onte sakohton.

23 Saiatat tsinihati, nehne ronoronk8ak8e ne Iesos, ak8a kati rak8istsake iehakonhen rohtas.

24 Simon Tier iahotkatho tsiniiot nahorori nahari-8anonton, kah nihaiatare ne rohton.

25 Eh kati iahattate tsi rotte ne Iesos, nok 8ahenron: Saianer! onka nekenhen?

26 Tontahenron ne Iesos, neh nonthiion kanatara-na8enton. Nok 8ahanatarana8ente ni8aha Sitas Iskariot tahaon, Simon roienha.

27 Nok nonen siiarennek8ane, onen 8ahotienhase n'otkonseraksen: Nok ne Iesos 8aha8enhase: tesas-terihen eh natsier tsinahoten sari8aien.

28 Iah tanon onka teiohnikonraientaon tsinihati tehonatekk8aratserannhenne tsi nahoten 8ahenton tsi nahoten 8ahenron.

29 Aseken otiake 8aonnere, ne 1 enh tsi Sitas rana-tatserenha8e, tsi kati niiot nahororike ne Iesos ne Sitas nahaninon tsinahoten teioton8entsiohon tsi 8entanoronsere; ok ne ens nasakotenrate ne iakotent.

30 Ak8a neok siiarennek8ane ne Sitas ne kanata-rok oksaok 8ahatenti; onen asonthenne sihken.

31 Nok nonen siiehoiakenhon, 8ahenron ne Iesos: On8a onen enhasennanoronne n'Onk8e Roienha, nok raonhake enhasennanoronne ne Niio.

32 Ne kati tsi raonhake enhasennanoronne ne Niio, raonhake kati oni ne Niio enshosennanoronste; ak8a ok oni iosnore tsi enhosennanoronste.

33 K8aienhokonha, niskari8esha onen tsi tsite8a-

k8ekon. Ensk8aiatisake, nok tsini8akieren tsi kherori ne Sitaeronon, tsi iah thiihonne8e tsinon8e 8ake, onen lati oni nise 8ak8arori.

34 Tsiori8at nori8ase 8ak8atenienthase; nehne, taese8atatenoronk8ake tsi ki n'i nik8anoronk8a eh nataese8atatenoronk8ake.

35 Neh enkaieronni8atak8en tsi ise nakitiok8a ne tense8atatenoronk8ake.

36 Simon Tier tahatati, 8ahenron : Saianer ! kah 8ase ? tontahenron ne Iesos : Tsinon8e 8ake, iah task8ehni non8a naskere ; nok tanon niare ohna-kenke eh niienhense.

37 Tontahenron ne Tier : Saianer ! oh niitieren tsi iah kenh non8a takk8eni nakonsere ? enkate8entete tsi konnhe nise sari8ake.

38 Tontahenron ne Iesos : ensate8entete tsi sonnhe n'i akeri8ake ! Ori8iio ak8a ori8iio tsi konrori tsi iah taontontati ne kitkit n'iah asen taskatonnihiasere.

Kaieri-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

Tosa tase8atatenikonrharen tise8etak8en Niiohne, tase8etak8enhak kati oni niuhne.

2 Eso nah kanaktake tkanaktenion ne Rakeniha raononskon, aseken nohia naiotonhake ak8arorike ki ; 8ak8anaktaseronniennire kati.

3 Nok nonen ense8akatention, enk8anaktaseronnienni oni, tentke nok iensk8aiatenhase ; n'etho ki oni nise non8e naese8senterontake tsinon8e neakiterontake.

4 Nok se8aterientare tsi non8e sake, se8ahahaienteri oni.

5 Aton8a tahatati, 8ahenron : Saianer ! iah othenon teionk8aterientare kah 8ahse ; oh kati naiia8enne naiak8ahaienterihake.

6 Tontahenron ne Iesos: Ii nohaha, oni nori8iio, oni ne ionnbe: iah onka tiiaon8e ne Rakeninoha n'iah iihne taontaieientak8ane.

7 Neh nensk8aienterihake, entsise8aienterhane ki oni ne Rakeniha; onen ki tanon lon8a 8atsise8aienterhane, 8atsise8aken oni.

8 Philipp tahatati, 8ahenron: Saianer! tak8anatonhas ne Roniha; etho ok natetsionk8aton8entsioni.

9 Tontaho8enna8eron ne Iesos, 8ahenron: Onen nahe site8ak8ekonhaties nok iah tesk8aienteri! Philipp onka kiok rakken, rokenki ne Rakeniha; oh kati niitieren tsi saton, tak8anatonhas ne Roniha?

10 Iah kenh tetisetak8en tsi iakenik8ekon ne Rakeniha? tsini io8ennake konrori iah ii te8akatenni-konra; nese ne Rakeniha iakenik8ekon eh nihote8e-iennisonhonhaties.

11 Tasetak8enhak tsi iakenik8ekon, teiakenik8ekon oni ne Rakeniha; Toka iah arahona ki neh aontasetak8e tsini 8akieranion.

12 Ori8iio ak8a ori8iio tsi 8ak8arori: n'onka entha8etakon n'aksennakon, eh nenhaiere tsi ni 8akieranion, nok senha sekon ihsinonh tsinenhaiere, aseken rakenineha sake.

13 Nok tsi ok nahoten ense8ari8anonton n'ii aksennakon eh se nenkiere; eh naonta8e Roienha aharihonni ahon8asenna8anate ne Roniha.

14 Saeto sane niiori8aha ense8ari8anonton naksennakon ehki nenkiere.

15 Toka tak8anoronk8a se8ate8eienton ki nakeri8aakon.

16 Nok enhineken ne Rakeniha, nok oia8 ensetstion ne sakohnikonriiosta, neh tiotkon ense8ak8ekonhatieseke.

17 Neneh Ronikonriioston, nene iah onka tehon8aienteri nonk8e; aseken iah ki tehon8akons, iah oni tehon8aienteri: hetsise8aienteri ki tanon nise; aseken se8ak8ekonhaties, tiotkon oni ense8ak8ekonhatie.

18 Iah ki taese8ententane ne kanisera ; tentk8at kenserase.

19 Onen iah taonsaionnise, iah nonk8e taonsaionken ; ensk8akenseke ki tanon nise ; nok tsinikonnhe etho oni nise nentsionnheke.

20 Etho non8e te8enniserate ense8atkatho tsi iakenik8ekon ne Rakeniha, nok oni nise tsi te8ak8ekonhatie.

21 Onka enhate8eienton nakeri8asonha enhari8aierite oni, neh tohiken rakenoronk8a ; nok ne rakenoronk8a, enhonoronk8e ne Rakeniha, enhinoronk8e oni nii, nok 8ene enhiiatonnien.

22 Jude (iah Iskariot tehken) tahatati 8ahenron : Saianer ! oh niitieren tsi ontionhake ok 8ehne ensatatonni nok iah nonk8ene ?

23 Tontaho8enna8eron ne Iesos, nok 8ahenron : n'onka rakenoronk8a enhate8eienton nake8enna, neh enhonoronk8e ne Rakeniha ; nok nii entsite8aiatorene nok raonhake iente8atien.

24 Kenh kaien ne iah tehakenoronk8a, iah honi tehake8ennanoronk8a, neh oni ne se8a8ennaronken n'iah ii te8ake8enna, neh tanon ne Rakeniha ne takatorion.

25 Onen k8arori neh nikarihoten sekon ok nite8ak8ekonhaties.

26 Nok tanon ne Sakohnikonriiosta, nehne Ronikonriioston, aksennakon enthotenniete ne Rakeniha, ak8ekon niientsise8arionnien, ensatsise8eiarak8en oni tsini iori8ake k8arori.

27 Sakion ne skennen, neh oni nak8a ii aka8enk ne skennen neh k8a8is, iah eh tekierha tsi k8a8is tsiniot nonk8e tsi iontata8ia. Tosa kati othenon tese8eriasishonk, tosa oni se8ateronsek.

28 Se8aronken tsi k8arori 8aken. Skatentionhe, nok tentk8atkensera. Ne nask8anoronk8ake ori8iio tsi aese8atonnharake tsi katon : Rakenineha sake, aseken senha ki Rakeniha raiatanoron tsi nii niit.

29 Nok non8a onen ok tk8arori ohenton eh naia-

8enne; toka nah aontese8etak8e nonen ienkabe8e oni eh nenhia8en.

30 Onen thoha aontiake tsi tote8atharha: aseken tare ne ron8ako8anen tsi ion8entsiate; iah sane othenon tehorisake niihne.

31 Ne kiok aietokatak nonk8eokon tsi rinoronk8a ne Rakeniha, tsi neok oni eh ni8akiere etie tsini-thanon8es, tese8atann nok ehren ite8e. o kenh non8e.

Sisk-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

1 Ii ne kanenharak8eniio, nok ne Rakeniha ranen-haraienthos.

2 Ak8ekon rannhatiaks tsinikon ne iah te8aiiani-iontha nakonhake, sakoratensta tsinikon ne 8aiiani-iontta, naiasens kenha senha eso aonhianiionten.

3 Onen ok se8ak8ekon neh tsise8atiatoke8aton tsini ka8ennoten k8arionnienni.

4 Akonhake ok kati se8atennikonranentaktonhak, nok nii iseke. Tsiki niit n'onenhare onnhata iah taonhianiionten ne iah kanenharak8eniioke taontaiionnhatotake, iah kati oni nise othenon taese8ak8eni n'iah iihne taese8enterontake.

5 Ii ne kanenharak8eniio, nok ise n'onnhatasonha. Eso enhotonnienn nenhiakenik8ekon, aseken n'ehren non8e iah othenon taese8ateiaronhase.

6 Nonka iah teiakenik8ekon, astste iehon8aiation tsiki niit n'onnhata, nok en8astatten; nok tentiakoronko otsirake ien8ation eh cni en8astsha.

7 Ne toka ente8ak8ekonhake nok ense8aha8ake nake8enna, tsi ok nahoten se8ari8anonton eh se nenhia8enne.

8 Neh enhase8eno8anatak8e ne Rakeniha n'eso ense8ateiaronhase, nok ethone akitiok8a ense8aton.

9 Tsini hakenon8ehon ne Rakeniha, etho kati oni nii nik8anon8ehon; akehnnon8etserakon kati tsionnhek.

10 Nense8ate8eienton nakeri8asonha akenon8etserakon ki entsionnheke; tsi ki nii ni8akenonstaton ne Rakeniha raori8aokon nok raonon8etserakon konnhe.

11 Neh aori8a 8ak8arori, niseke aonkatonnharake, nok aontonnharatseriiohake oni nise tsi aese8atonnharen.

12 Kenh kaien nakateniententsera: taese8atatonon8ehake tsi nii nik8anon8ehon.

13 Iah onka senha ihsinonka teionoronk8atseraien teiniore nasakote8entetase tsi ronnhe ne rontenronson.

14 Onk8atenro enkenhake neh nense8aiere tsini k8annhas.

15 Iah kannhatsera tesk8anatank8a, aseken ne rannhatsera iah tehoterientaro tsini hatierha ne raia-tak8eniio: onk8atenro tanon k8anatank8en, aseken ak8ekon niiek8anatanni tsinikon Rakenineha te8aka-ronken.

16 Iah 8ahi ise tesk8aiatarak8en, ii tanon 8ahi k8aiatarak8en, k8anaktaseronnienni oni, naontonseke ak8ekon naontese8ete, nok aese8ateiaronhase, tiotkon oni eh naiotonhatie, neh oni ne tsi ok nahoten atsise-8ari8anontonse ne Rakeniha ii aksennakon, entetsi-tсион.

17 Ne kati kehiken enskat 8ak8atenientense, nehne taese8atatenon8ehake tsinatetsion.

18 Toka enhietsis8en nonk8eokon, se8ari8aienti-rihak tsi ii 8akhenton naionks8en.

19 Ne netho naese8a8eiennoten tsiniot nonk8e-sonha ori8iio tsi aietsinoronk8e, nok tsi iah eh teiot, ok eken tanon k8aiatotarhon nonk8ene, neh 8aonni iestsis8ens nonk8eokon.

20 Sase8eiarann tsini ka8ennoten k8arori, tsi iah senha tehaiatak8eniio ne rannhatsera tsiniot ne caiatak8eniio. Toka ionkkenrenseronni enhiestsi-

kenrenseronni ki oni nise; toka ionke8ennarak8en, onhiesti8ennarak8e ki oni nise.

21 Aksenna enkarionni tsi eh nenhiestiierase, aseken iah tehon8aienteri ne thakatorion.

22 Iah tahotinnhitseraientake ne iah taontonkenon, iah oni takheiatatike, nok tanon non8a rotikete ne raotiri8aneraaksera.

23 Onka raks8ens, ros8ens ki oni ne Rakeniha.

24 Ne ne iah eh taontieranionke rahotihenton tsi nahoten ne iah onka nakoren eh teioieren, iah tahotiri8aneraakseraientake; onen sane non8a ronatkathon nok sanesekon niionkhis8ens, ii nok oni ne Rakeniha.

25 Neh ki tanon nehne ne iakaierine tsini kaiaton ne raotiatonserakon : ok ti8akstonstston tsi ionks8enhon.

26 Nok tanon nonen henra8e ne Sakohnikonriiosta, nehne Rakenineha enthiiatenniete, nehne Ronikonriioston, Rakenineha oni thoientakon, raonha enha-keri8aniratse.

Iaiak-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

NEH 8aonni 8ak8arori neh nikarihotens nene tosa aese8atateri8aientaten.

2 Enhietsiiatek8ate tsi ronterennaientak8a: ien-kae8e oni nenhietsirio, ronhnere taiak8ari8aierite, tsi nonkati ne Niio.

3 Neh 8aonni eh nenhietsiierase ne tsi iah teionkhiienterhaon ne Rakeniha, iah oni nii.

4 Neh 8aonni 8ak8arori, nonen ienkae8e aonsese8eiarane tsi k8arori; nok iah oksaok tetk8arori tsi tiotasa8e neh ki tsi te8ak8ekonhatiesk8e.

5 Onen tanon non8a eh sake tsi thenteron ne takatorion; nok iah onka tsinitision te8akeri8anontonnis nakenron kah8ase?

6 Ok eken tsiniiot ne Sese8anikonrario tsi 8ak8a-rori neh nikarihoten.

7 Ori8iiose sane tsinik8arori : Se8atsennonniat oni naonsakatenti. Aseken ne iah tenskatentionhe iah ki tahontare ne Sakohnikonriiosta, nok tanon nenska-tenti enthiiatenniete iseke.

8 Nok nonen enhra8e, raonha ensakohnikonrasenni nonk8eokon kari8anerenhenne, ateri8ak8arisiontse-rakon nok kaiatoretatserakon.

9 Kari8anerenhenne, ne tsi iah tethonetak8en n'aksennakon.

10 Ateri8ak8arisiontserakon ne tsi Rakenineha sake, nok iah taonsask8akenseke.

11 Kaiatoretatserakon ne tsi onen tekon8aiatore-tak8enthon non8entsiakeronon kon8ako8anen.

12 Sekon eso iori8ake 8akeri8aien nak8arori ; iah ki taese8ak8eni naese8aronke non8a.

13 Nok tanon nonen enhra8e ne Ronikonratoken-ton, kari8iitserakon enstsise8asharine, aseken iah tehaonhaa tsi enhatati ; neh tanon enshatrori tsinikon enhoronken, nok neh oni enhtsise8arori tsi nenhia 8enseronne.

14 Raonha enhaksenno8anate ; aseken tenrak8e naka8enk nok enhtsise8arori.

15 Tsinikon roien ne Rakeniha, aka8enk ; nese aori8a 8akiron, tenrak8e naka8enk nok neh hentsise-8arorianion.

16 Ak8a niskari8essa onen iah taonsask8akon ; nok iah tekari8es onakenke onen are ensesk8aken : aseken Rakenineha sake.

17 Otiake ne raetiok8a 8ahonniron : nahoten renton tsi raton : iah teskari8es onen iah taonsask8aken ; nok kenh nikari8essa ohnakenke onen are ensesk8aken : aseken Rakenineha sake.

18 Rontonhak8e kati : nahoten kenton neh nika-8ennoten : nikari8esha ? Iah teionk8anikonraientas tsinahoten renton.

19 Nok ne Iesos roterientaratsion tsi ronnere asa-

k8ari8anontonse, 8asaka8enhase: tese8atateri8anon-
'onnionni tsi nahoten 8akiton tsi 8akiron: kenh nen-
8eha onen iah taonsask8aken: nok kenhnen8eha
onakenke onen are ensesk8aken.

20 Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8arori, tsi tense8asen-
thoseron, nok entsionsenanion; nok enhiontonnharon-
nion nonk8eokon: katon ense8anikonraksenseran, nok
ki tanon atonnharatsera tenstiatteni ne se8anikonrak-
sentsera.

21 Tsiniiot ne tsiothon8isen io8iraientasere, 8atto-
kas eso oni tsi ioronhiaken aseken onen ieiotenniseri-
he8i; nok tanon nonen teiotohestston, iah othenon
tese8eiare naoronhiakensera, neok enskat tsi tsioton-
nhahere tsi onen are enskat n'onk8e saionnakerate.

22 Etho kati non8a oni nise niot se8anikonrak-
sens; sekon ki tanon ensk8aken nok entsise8atonnh-
aren, nok iah onka taonsaietsik8a ne se8atsennonnia-
tsera.

23 Nok ethone iah othenon taonsask8ari8anon-
tonse. Ori8iio, ori8iio, tsi k8arori ak8a tsi ok naho-
ten entsise8ari8anontonse ne Rakeniha nii aksenna-
kon ak8ekon entsitsion.

24 Tsiniiore non8a, areko othenon tese8ari8anonton
naksennakon; se8ari8anonton nok ense8arane, naese-
8atsennonniatseriiohake.

25 Tekerisakentonk8a non8a tsi k8arori; ien8aten-
niserihe8e tanon nonen iah tataonsak8ari8akenton-
k8enniheke tsi enk8arori, ak8a tanon entkerisak8ari-
siate tsi enhiiatrori ne Rakeniha.

26 Ethone aksennakon ense8ari8anonton, nok iah
takiron enhineken kenh ne Rakeniha nise se8ari8ake.

27 Aseken hetsise8anoronk8a oni neneh ne Rake-
niha, aseken tak8anon8ehon, nok tise8etakon tsi
Niione nite8akehnon.

28 Rakenineha nite8akehnon, on8entsiake te8ake-
hnton; nok non8a skatkenratane non8entsiake,
nok Rakenineha sake.

29 Tahonniron ne raotiock8a: onen tokenske sari-

8ak8arision, iah oni tesesaststa ne tekari8akenton-
k8en.

30 Onen ori8iio 8ahationni tsi ori8ak8eko nniiesa-
terientare, iah oni tateioton8entsiohon naiesar8ainon-
tonse; neh kati 8aonni tionk8etakon tsi Niione tisa-
ientak8en.

31 Tontahenron ne Iesos, onen kenh tise8etak8en ?

32 On8atsiok ienkahe8e, onen ki oni ieiohe ne
taietsiiareniate, tsise8aiateton tsiniienhense8e, nok
akonhaa iense8akatatenre; iah ki nehne te8akonhaa.

33 Aseken iakenik8ekon ne Rakeniha.

34 Neh 8aonni 8ak8arori neh ne skennen aese8a-
nontonnionheke nii akeri8ake, se8anikonranon8akhe
nonk8ehne; se8anikonranironhak tanon, kesennion
non8entsiakekha.

*Tsiatak-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti San.*

NE nonen saharihokten ne Iesos; Karonhiake ia-
hatkatho, 8ahenron : Rakeni ! onen ieiohe; ehtsenno8a-
nat ne Etsienha, naiassenno8anate oni nise n'Etsienha.

2 Tsiniiot tsi hetak8eniatsera8i nonk8ene, nasaka-
onnhete on8e tsiniiakon hetserak8enni.

3 Kenh kaien enhiakaonnhete on8e: neh naiakote-
rientarake tsi sonhaa ok ne Niio, nok ne tetsiatorion,
Iesos-Keristos.

4 Konsenno8anaton non8entsiake, onen 8akeri8aie-
riton tsini skennhaon.

5 Onen kati non8a ise tontaksenno8anat Rakeni !
ise tsiatakta te8akha ne kasenna ohenton saontonton-
8entsiatasa8en.

6 Khetokatenni ne Sasenna tsinihati takonk8eta8i;
ise sonk8etakenha nok tontaka8i; nok iesa8ennano-
ronston.

7 Onen oni ronaterientare tsi iseke nitia8enon tsi-
nikon taka8i.

8 Aseken sekhe8enna8i tsinikon take8enna8i, no'k rotiiena; thonetakon oni tsi iseke te8akientakon tsi ise oni teskatorion.

9 Kheiatereennaiennis; iah onk8eokon tekheiatere-naiennis; ne tanon ne tsinihati takonk8eta8i, aseken iseki oni sonk8eta.

10 Nok tsinikon 8akien, sa8enk; nok tsinikon sa8enk aka8enk oni nii, nok rononha enhionksenno-sanato.

11 Nok onen iah onk8ene teskes, nok tanon ne rononha ethonehehe ronnes; nok nii iseke sake. Seniseratokenti! sheiatanonstat sasennakon, neh kehiken kheton tsinihati ne takonk8eta8i, aia8ens skari8at ahononniha ke tsiki nii niot tsi ok seteniata.

12 Tsinikari8es iak8ak8ekonhatiesk8e nonk8ene, sasennakon kheiatanonstatonhatiesk8e; kheiatanonstaton ne takonk8eta8i; iah oni nenskat teha8enheion, neok ne kaiatonsera roienha neh naonta8e akaierine tsinikaiaton.

13 Nok onen non8a iseke sake8e, sekon ok on8entsiake nikes kihiken non8a 8aktare, aia8ens akatsennonniatserakon ahontonnharen.

14 Kheia8i ne sa8enna, nok ron8atis8enhon nonk8eokon, neh tsi iah onk8ene tehotiia tontieton, tsi ki niiniot iah onk8ene te8akiatontieton.

15 Iah neh tekonnekennitha ne taonsaseiatak8e non8entsiake, seiatanonstat tanon tsini iakokaronniatha.

16 Iah se tehotinikonranentakon non8entsiake tsi ki nii niot iah te8akenikonranentakon.

17 Sheiatatokentist sari8ak8arisiontserake; sa8enna aonhaa iottak8arision.

18 Tsi niot tsi teskatorion nonk8ene, eh kati oni nii ni8akieren iesekheiatorion onk8ene.

19 Nok ak8a ok ti8akatonnhahere ne rononhake, aia8ens oni ne rononha ateri8ak8arisiontserakon aontonnhakanonni.

20 Iah rononha ok tekheiatereennaiennis, neh oni

teiniakon nentiaketak8e n'aksennakon tsi ensakoh-natati.

21 Aia8ens tiotkon skari8at ahononnihake, tsi ki niiot, nise Rakeni, iihne nise, nok nii iseke; aia8ens kati oni ne rohnnonha enskat akenhake n'iihne nok n'onk8eokon aontaiaketak8e tsi ise teskatorion.

22 Nok sekheia8i tsiniska8i ne kasenna, neh naonta8e skari8at ahonnonni tsi ki niiot nii tsi saonkeniri8at.

23 Iak8ak8ekon, nok nise ii tenik8ekon; aia8ens enskatne tsi iahati8eiennentane, nok nonk8eokon aieri8aenterene tsi ise teskatorion, nok shenoronk8a, tsiki nii nisenoronk8aon.

24 Rakeni! Kaskaneks ne tsinihati takonk8eta8i, ne tsinon8e nikiteron etho oni neneh ahatiterontake aiak8ak8ekonhake; naontkatho nakiatanerak8atsera, neh nise taka8i aseken ok siskehnon8ehon ohenton saontonton8entsiatasa8en.

25 Seniseratokenti! iah teiesaientereon n'onk8eokon; nok tanon nii konhientereon, nok oni ne rononha thonetakon tsi ise teskatorion.

26 Kherori oni ne Sasenna, nok sekon ensekherori; naontonseke tsinikanon8etseroten tsi takehnon8ehon neh ahonatienhase, nok oni nii akheiatienhase.

Satekon-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

NONEN saharihokten ne Iesos, ethone Cedron tsi tkana8ahere niahare ronhne ne raotiok8a, ethonon8e ni8atehenraientak8e iontiata8aststa, eh kati iahata8eiate oni ne raotiok8a.

2 Sitas ne rotenninonrene raienterine oni neneh nehnon8e: aseken iotkate ki ne Iesos eh iehontero-roksk8e ne raotiok8a.

3 Sahonhionk8eton kati ne Sitas, ne ratitsihensta-

k8eniios oni ne Pharisian, Sotar tanon ratiriton, nok etho 8arete ratihaseren8a8inontie, oni ne iontatientta.

4 Nok ne Iesos roterientaratsion tsini hoiata8en8ere, iahatenti nok 8ahenron : Onka hetsise8aiatisaks ?

5 Tontahonniron, Iesos Nazaretronon. Tontahenron ne Iesos : Ii 8ahi. Etho oni neneh raiaataratie ne Sitas nene rotenninonrene.

6 Ne kati nonen sasakorori ne Iesos tsi 8ahenron : Ii ; ohnaken 8ahonatentiate, nok ehtake iahatiia-takerontane.

7 Sekon tontasakori8anontonse : onka hetsise8aiatisaks ? nok tontahonniron : Iesos Nazaretronon.

8 Tontahenron ne Iesos, k8arori 8ahi tsi Ii ; neh kati nensk8aiatisakseke, tosa ki othenon ietsiiastate-rist ne kenh kaien.

9 Neh 8aonni eh naha8enne nakaierine tsini ha8en ; iah enskatha te8akatonk8etattonni tsinikon takonk8eta8i.

10 Kenh kaien ne Simon Tier, rotasaraniiionte asareko8a, tahassarotsiate, nok saiatat 8ahoiente ne ratsihensto8anen rahonnhatsera, nok iahohontiaakte tsi nonkati ra8eientetakon : Malchus ron8aiastsk8e ne kenh kannhatsera.

11 Nok tanon ne Iesos 8aha8enhase ne Tier : sasa-te8eienton ne sasareko8a. Iah kenh teknekirane tsini haknekarani ne Rakeniha ?

12 Ethone onen ne ron8ako8anen ne shotitiok8a tanon ne Sitaeronon raotiriton 8ahon8uiena ne Iesos nok 8ahon8anerenke.

13 Nok oksaok Annke niihon8asarine : aseken ra8ennhonsa kenhne ne Caïph, neh ratsihensto8anen kenhne neh sikaha8is.

14 Ok neh sahaiatat ne Caïph, sakobnikonratenhenne ne Sitaeronon tsi tei-ton8entsiohon ne saiatat arenheie tsiniiot ne kanenrak8ekon.

15 Simon Tier tanon sekon saiatat ron8anonterateiene ne Iesos ; nok ne saiatat roienterine ne ratsihensto8anen, ok ihne ne Iesos tsi iahata8eiate raho-tenhrakon ne ratsihensto8anen.

16 Astste nenneh nakannhohati ratak8e ne Tier, nok ne saiatat, ne teiatatienterine ne ratsihensto8anen, ionsahaiakenne, nok iatnitharen ne te8itennhohanonne, aonha kati iahohiatinionte ne Tier.

17 Nok ne kenh kannhatsera te8utennhohanonne, 8aha8enhase ne Tier : iah kenh nise tesiatare raotio- k8akon ne kenh ronk8e ? tahenron : iah Ii tēhken.

18 Kenh kaien ne ratinnhatsera oni ne ratiriton 8ahontsienhonni, eh ronhnes aseken iothorek8e, nok shontenhiensk8e ; etho kati oni neneh raiatarak8e ne Tier, rotenhientak8e oni neneh.

19 Nok ne ratsihensto8anen 8ahori8anontonse ne Iesos, ne raotio k8a ratiiatatake tsi oni nihorihoten.

20 Tontahenron ne Iesos tsi tontaho8enna8eron : 8akeri8ak8arision tsini kherori nonk8eokon ; tiotkon tsi ionterennaientak8a kherionnienni, ononsatoken- tike oni tsinon8e nihontkennisahata ne Sitaeronon, nok iah te8akatoriaton naioteri8aseton.

21 Oh kati niotieren tsi takeri8anontonnis ? neh sheri8anontons n'iakoronkanion tsinahoten 8aken, aseken iakoterientare tsini te8akatati.

22 Nonen neh sahenron ne Iesos, saiatat karihton eh rahtak8e, ok neh ne rahonnia 8ahoiante ne Iesos nok 8ahenron : Etho kenh nise nise8eiente ne taonta- tse8enna8eron ne ratsihensto8anen ?

23 Tontahenron ne Iesos : toka onke8ennannhike, satrori ; nok toka non8a takeri8aierite oh kati niotie- ren tsi 8askiente ?

24 Ranerenhatiene ne Iesos ne Ann sihiahotori Caiphe ratsihenstak8eniioke.

25 Nok ne Siman Tier etho oni neneh ihresk8e, nok rotenhientak8e ; 8ahon8enhase kati : iah oni kenh nise tesiatare tsinihati ne raotio k8a ? 8ahatonnhiie, nok 8ahenron : iah Ii tehken.

26 Nok saiatat ne ratsihensto8anen raonnhatsera iatatenonk8e ne Tier rohontiakonne, 8ahenron : iah kenh nah oni nise eh tetkonken atehenrakon ?

27 Sekon are sahatonnhiie ne Tier, nok ok eh ka- 8ennaratie ne kitkit tontati.

28 Satontahon8aiatineken8e ne Iesos ne Caiphke, tsi teieiatoretak8a niionsahon8asarine (onen siiorh-onkene nonkatik8en), iah tanon tiiehonata8eiaton tsi teieiatoretak8a, ne neh tosa ahotinnhistak8e, senha ok oni anati8arake no Teiotinakarontonha OSira Shontonnhestston.

29 Nese 8aonni tahaiakenne ne Pilat nok 8ahenron: oh nahoten shoteri8ate8atonhatie ne kenh ronk8e?

30 Tontahon8a8erna8eron nok 8ahonniron: iah se kenthoh tahontasak8aiatenha ne iah onk8etaksensk8a takenhake.

31 Tontasaka8enhase ne Pilat: ise ki hotsise8aiena nok tetsise8aiatoret tsini se8aianerenseroten. Tontahonniron kati ne Sitaeronon: iah teionk8ateri8aienni nonka kiok aiakhiiionnnhiake.

32 Nok nehneh 8aonni eh naha8enne, ne iakaierite tsini ka8ennoten thotati ne Iesos, sahatorori tsini 8enbeiontoten renheiatane.

33 Sekon kati ionsahata8eiate tsi tehaiatoretak8a ne Pilat, nok iahononke ne Iesos, nok 8ahenron: iseken iesanontiiio ne Sitaeronon?

34 Tontahenron ne Iesos: ise ken satennikonra tsinahoten saton, kah niiehonenon notiake ne iesarori nii kiataake?

35 Pilat tontahenron: Sitaeronon kenh nakiatoten? ne 8ahi ne sonk8eta oni ratitsihenstak8eniios 8aonkatsiak8arisien tsi sonnhe; oh nisatieren?

36 Tontahenron ne Iesos: Iah on8entsiake tekeh-nakeraseraien. Tokanon8a on8entsiako akaientake nakenakerasera, ahonteriiiose nakonk8eta ne tosa aionkiena ne Sitaeronon; ok ki tia8eri8akon iah se kenh tekenakeraseraien.

37 Ethone saenron ne Pilat: sanontiiio kenh? tontahenron ne Iesos: neh ki n'ak8a neh 8akennakeras-ttak8en, neh oni te8akenienton tsi te8akenon non8entsiake nakeri8anirate ne tkari8aieri. Onka rori8atoken, roronken nake8enna.

38 Pilat tontahenron : nahoten nebeh n'Ori8iio ?
Nok neh sahenron, ionsahaiakenne tsi thatiteron ne
Sitaeronon niionsare, nok Sasaka8enhase : iah othe-
non teketsenries nahonnhikon.

39 Ne kati kehiken tsi nise8arenhaon, nene enskat
ensk8atsiak8arisien tsinihati ratinnhoton tsini Senta-
noronsere ne Shotonnhestston ; aese8athontate kati-
ken neneh ahonsuhiiatsiak8arisi ne Sitaeronon Ron-
Sanontiio ?

40 Nok ak8ekon ok are tontahotihenrete Sahonni-
ron : tosa rahonha kenhak, Barabas niha, onk8etak-
sens8a kenhne ne Barabas.

*Tioton aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti San.*

ETHONE onen ne Pilat 8ahatennhane 8ahon8aiena
ne Iesos nok 8ahon8asok8a8esson.

2 Nok ne Sotar ohikta 8ahonnon8arotseronni nok
neh 8ahon8anon8aroroke, tanon kanetarhon tahon8a-
seronniate.

3 Tanon ron8ennihak8e. Sitaeronon Iesanontiio !
8atk8anon8eraton ; nok ok neh ne rahotinnhuia ron-
8aientak8e.

4 Sekon are ionsahaiakenne ne Pilat, nok Sasaka-
8enhase : kenh riiatenha8i, naese8ari8aiaenterihake
tsi iah othenon tekeri8atsenries nahonnhikon.

5 Tontahaiakenne kati ne Iesos ohikta ronon8aro-
ronhatie tanon kanetarhon rotseronniatonhatie. Nok
8ahenron ne Pilat : Neh ne ronk8e !

6 Ak8a neok 8ahon8aken ne ratitsihenstak8eniios
oni ratirihon 8athotihenrete, ronton : teststientann-
haren ! teststientannharen ! tontahenron ne Pilat, ise
niha hetsise8aiena nok tetsise8aientannharen ; aseken
nii, iah othenon tekeri8atsenries nahonnhikon.

7 Tontahonniron ne Sitaeronon : ionk8aianerense-

raien, nok tsini ionk8aianerenseroten henrenheie : aseken Niio Roienha ratatonnis.

8 Pilat saha8ennaronke neh nika8ennoten onen senha 8ahoteronhienten.

9 Nok ionsahata8eiate tsi teieiatoretak8a, nok 8aha8enhase ne Iesos : kah nitisenon ? iah othenon tate, hori8aserak8en ne Iesos.

10 Nok 8ahenron ne Pilat : iah kenh tataontaskeri8aserak8ase ? iah kenh tesaterientare tsi 8akk8eniatse raien nakatennhane taiesaiantannharen, nok oni naonsaiesatka8e ?

11 Tontaenron ne Iesos : iah se othenon taesak8eniatseraientake nii kiatatake ne iah ehneken taontaiesasi ; nese 8aonni senha ko8anen ronnhikon ne rakatenninon.

12 Eh nontahatasa8en ne Pilat 8ahaskennha naho-
niakente ; nok ne Sitaeronon tehotihenreta ronton : toka hentseniakente kehiken, iah ki tetsiatenro ne Cesar : aseken onka iontenontiiosta iah ki teiatenro ne Cesar.

13 Saharonke neh nika8ennoten ne Pilat. Astste niiahoiatenha8e ne Iesos nok 8ahanistsk8aren Anistsk8aratseranoronke, tsinon8e nikon8anatonk8a kens-
tenrak8entarhon, nok ne Hebreh Cabbatha.

14 Onen neh entakta ne 8entanoron Shotonnhests-
ton, nok neh nahoten iaiak sii8istahehatie neh sika-
ha8i ; nok ne Pilat 8asaka8enhase ne Sitaeronon : Neh
ne Etsise8anontiiio !

15 Tontahotihenrete : ehren, ehren ehtsiatenha8it !
testshientannharen ! tontahenron ne Pilat : Tenhiien-
tannharen kenh ne kenh ne Etsise8anontiiio ? tonta-
honniron ne ratitsihensto8anens : iah sekon noiah
teionk8anontiiotseraien neok enskat ne Cesar.

16 Ethone onen 8asakotsiak8arisien ne tahon8aien-
tannharen, 8ahon8aiena kati ne Iesos nok iah 8aia-
tenha8e.

17 Nok ne Iesos Sahatiasaketate tsiniiore iahara8e
tsinonh nikon8anatonk8a, Calvaire, nok ne Hebreu
Golgotha.

18 Eh non8en'athon8aientannharen, teniase 8ahon-
8ariskonte raiataktatie rotiiatenton, nok raonha
Ie os asennen nihoiatenton.

19 Pilat 8ahatennhane 8aeiatonk8aieronnistste,
kaiasake 8aharanentakte eh kaiaton kehiken nika8en-
noten : Iesos Nazaretronon Sitaeronon Ron8anon-
tiio.

20 Nok kentioko8anen ne sitaeronon 8ahati8enna-
noton ne ioiatonk8anentakon, aseken kanatakta ki
roiatementonhak8e ne Iesos, tanon kehiken ioiatonk8a-
nentakon, Hebreu, Greek tanon Latin ka8ennonta-
k8en.

21 Nese 8aonni ne sitaeronon ron8atitsihenstak8e-
niios 8ahon8enhase ne Pilat : tosa siaton : Sitaeronon
Ron8anontiiio, neh ki tanon tsinahoten nak8a raonha
ra8en : Ii ionkenontiiio ne Sitaeronon.

22 Tontahenron ne Pilat : tsinahoten 8akkiaton,
kaiaton.

23 Nonen 8ahati8eiennentane ne sotar, 8ahon8aia-
tiharen ne Iesos, 8ahatiroroke ne raotseronniat, nok
kaiari nathatikhasi skastshon 8ahatiiena, 8athonnek8e
oni neneh ne raokhare ; iah tanon neneh tekanikhon,
iatekaieston tsi ionhni tsi ok niions.

24 Nok 8ahonniron : tosa tanon neneh tete8arit,
te8u8astotsi tanon nok enhionk8atokense onka rao-
8enk en8aton. Neh 8aonni eh naha8enne neneh iaka-
ierine tsini kaiaton, tsi 8aton : 8ahontatiakhonhase
naka8ensonkenha, nok nakekkare 8ahati8astotsi neh
neh. Eh kati nahatiiere ne Sotar.

25 Akta tsi roiatementonhak8e ne Iesos nikerteron-
tak8e ne ronistenha, oni ne ronistenha tiatatekenha
nene Cleophas rone nok oni ne 8aritere.

26 Nok ne Iesos 8ahatkatho ne ronistenha, tanon
kaiatakta eh 8ahoken ne ronoronk8ak8e, 8arenhase
ne ronistenha : tsi sathon8isen, neh kehiken ne eh-
tsienha !

27 Tanon ionsaha8enhase ne Nik8ekonne : neh ke-
hiken ne sanistenha, nok eh nontontasa8en 8attiatia-
sete.

28 Ethone kati onen ne Iesos tsi roterientaratsion tsi onen ak8ekon ieioieriton, 8ahenron naontakaierite tsini kaiaton : 8akeniatathens.

29 Nok etho katsetaientak8e iotsitsiatken ikare. Tekanekak8ake kati 8ahatinekata nok kanakarakenhiate iahonnoharen, eh nahatiere tsi 8aon8anekanonte.

30 Nok nonen sahanekira ne Iesos ne iotsitsiatken, 8ahenron : Onen ak8ekon onte8eiennentane. Nok tahananenne, nok 8ahatonni-seraton.

31 Ne kati kehiken tsi ronentanoronsere ne Sitae-ronon, netosa kaiasake ahotiientonheke naSentatokenonke, aseken neh ki 8entanoronsere ne 8entanor-ron, 8ahon8aneken ne Pilat ne tahon8atisiniakon, nok ahonsahon8atiata-iiiontako.

32 Eh kati 8aonne8e ne Sotar, nok 8athon8asiniakon ne tiotierenton roiatenton, nok oni ne saiatat nenskatne rotiiatentonhak8e.

33 Nok nonen kenh siiahatiire tsi roiatenton ne Iesos, 8ahonttoko tsi onen ra8enheion, iah kati tatehon8asiniakon.

34 Saiatat tanon ne Sotar, asik8e 8ahohastste rana-hatake, onek8ensa kontihente takontiiakenne nok ethone n'onekanos.

35 Neh ne rotkatton, neh rotrori, nok satekena naontaiaketak8e ne raotroriat ; neh oni roterientave tsi thari8aierist tsini hatrori, eh naonta8e aontese8e-tak8e.

36 Neh 8aonni eh naha8enseron ne iakaierine tsini kaiaton : iah oni nenskat ne raostiensonha tatakaia-akon.

37 Nok sekon oia kaiaton ne 8aton : enshon8aken ne ron8ahason.

38 Ethone onen kehiken onakenke, ne Sose Arima-tironon, otasetonkeha tsi raatarak8e Iesos raotiok8a-ke aseken sakotsanisk8e ne sitaeronon, 8ahoneken ne Pilat nahote8entetase ne Iesos raoieronta ; 8ahote-

Sentetase neneh ne Pilat, eh Sarete nok sahoiatanen-tasi.

39 Nicodeme oni nehne asonthenne rotke seron-nonne ne Iesos, eh Sasa8e, raha8inontio ne Senhienanorons enskat te8ennia8e nikakontserake tsi satekena.

40 Satnek8e kati ne Iesos raoieronta nok oniatarahane Satni8a8enheke oni Satnieste ne Senhienakons, tsiki nihotiiannerenseroten oni nihotirennhaon ne Sitaeronon nasakotiiatata.

41 Atehenrakon kenhne tsi non8e natehon8aiientan-nhare, etho oni atehenrakon ioshon8e on8ar ok sika-shon8ison, areko oni onka teiontatiatatahaston.

42 Etho kati iahon8aiatente ne Iesos, neh tsi onenronentanoronsere ne Sitaeronon oni tsi ka8eiennentaon kashon8ison.

Te8asen-aton teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

A8ENTENTAONKE, Sari8atere eh 8ahete tsi thaiata-tak8e sekon ok satetiokaras, nok ontkatho tsi kanenhiarak8en ne kanontektonne.

2 Tonsonratate saiakororiana ne Simon Tier tanon ne Iesos ronoronk8ak8e, Sakenron : Son8aiatatak8en ne Roianer n'oshon8akon ; iah oni teionk8aterientare kah niiehon8aiatenha.

3 Nensok rotection ne Tier tanon ne saiadat, nok eh 8anete tsi tioshon8e.

4 Nok tetsiaron tenitakke ; ne tanon ne saiadat ne tehoka tsiniiot ne Tier, neh kati rahente iahara8e tsi tioshon8e.

5 Nok iathastsakete iahatketoten, 8ahatkatho n'oniatarahasonha eh kakeron ; iah ki non tiiehosts-nenton.

6 Ethone ne Simon Tier ohnaken ratakke eh Sasa8e,

nok iahastsnente oshon8akon Sahatkatho oni ne raonha noniatarahasonha ehtake kakeron.

7 Nok ne rotenontsistoroktonne ne Iesos iah tiiatekaieston n'otiake oniatarasonha ak8a neneh akte nikaien tanon ka8enonni.

8 Ethone onen ne rahentene siihane8e tsi iokaronte, iahastsnente oni neneh nok Sahatkatho taretak8e oni.

9 Aseken areko sihoterientare tsiniiot tsi kaiaton tsi enshatonnhet.

10 Nok saiatenti.

11 Kenh kaien n'On8ari antste naoshon8ati kenterton te8asenttos; tsi kati nikari8es te8asenttos, iaontketoten oshon8akon.

12 Nok eh Sahakoken Tenironhiakeronon kenrakerseroskon ronastston, nistsk8ahere saiatat tsi rakonhentak8e, nok saiatat tsi iatehasitaientak8e ne Iesos.

13 Nok Sakon8enhase: oh niitieren tsi tesasenthos? tontakenron: ne ki tsi teionkek8enni ne Roianer, tanon iah te8akaterientare kah onte niiehon8aiatenha.

14 Nok nonen siiante8ennokten, Sate8atkarhateni, nok Sahoken oh ihrate neneh Iesos; iah ki tanon tetoterientare iah oni teia8eron neh ontekenh ne Iesos.

15 Sahenron ne Iesos: oh niitieren tsi tesasenthos? onka seiatisaks, Sahere naonha tsi onnontonnion neh kenh ne ratsitsiaienthos, Saha8enhase kati: Saianer: toka ise iestsiatenha, takrori tsinon8e nisaen nok iensekko.

16 Sarenhase ne Iesos: Sari! nok tonsontkarhateni, Saha8enhase: Rabbonni!

17 Tontahenron ne Iesos tosa kenh niiatatier: aseken areko Rakenineha tiiese8akenon; 8as tanon seroriana n'iak8atatekenha: Rakenineha sake, nok etsise8anineha oni nise; Ake-Niione, Etsise8a-Niione oni nise.

18 Sari-tere ionson8e nok saiakorori ne raotiok8a tsi sahoken ne Roianer nok oni tsi raonha rarori neh nikarihoten.

19 Nok okarasneha nonk8ati, neh 8enniserate ne tiotenniseratierenton noiaiaxserake, ak8ekon kannhoton tsinikon kannhokaronte tsinon8e nihonatken-nison ne raotiok8a ne tsi sakotistsanisk8e ne Sitaeronon, eh 8ahata8eiate ne Iesos, rahotinenrihen etho 8athatane nok 8asaka8enhase : skennen tikenhak !

20 Nok nonen saharihokten, 8asakonatonhase rassonsakesson oni ranahatake ; nok ne raotiok8a 8ahontonnahren tsi sahon8aken ne Roianer.

21 Nok sekon sahenron ne Iesos : skennen takenhake niseke ! Tsiniiot tsi takatorion ne Rakeniha etho oni nise niiot tsi iak8atori.

22 Nok nonen saharihokten, raonnisera iasakoron-tate nok 8ahenron ; se8aiana ne Bonikonriioston.

23 Onka kiok,entsiestsirake8ase nakori8aneraakse-ra, entsiakoterake8ase ; nok nenhietsinerenkse, enhiakotnerenkse.

24 Kenh kaien n'Aton8a ron8ananonk8a Dydime, enskat raiaarak8e ne tekeni ia8enre Nihati, iah eh tehenterontak8e sahak8atho ne Iesos tsinon8e notiake nihatiterontak8e.

25 Nok ne ronatiake, sahon8arori 8ahonniron : sesak8aken ne Roianer. Nok tahehron : toka iah tenkatkatosere tsi karon8araieronnianion, iah oni tiakanisnonsorokhe tsi non8e nikaron8arotonk8e, iah oni tiiakienasere ne ranahatake, iah ki taontaketak8e.

26 Nok satekon nonta ohnakenke, kanonskon are ratiteron ne raotiok8a, raiaatare oni n'Aton8a, Iesos eh 8ahoketote, kannhotonnion sane tsi kannhokaron-ton, rahotinenrihen eh 8athatane, nok 8ahenron : skennen tikenhak niseke !

27 Ethone iaha8enhase n'Aton8a ; kenh iasanisnon-soten, nok skahenhion ne kesnonke ; iatsiena oni ne kenahatake ; nok tosa sasatenno8entastskonhak, sari-8atokenhak tanon.

28 Nok n'Aton8a tahehron : Saianer nok Ake-Niio.

29 Nok ne Iesos tontahenron : neh tsi 8ascken Aton8a, tasetak8e ; iakotaskat nonka iah teiakotkat-hon nok tiaka8etakon.

30 Sekon eso tsinihoieren ne Iesos rahotihenton ne ratikSekonne ne iah tekaiaton ne kenthō kaiatonserakon.

31 Nok tsi kaiaton ne kenh kaien, neh ki naonteseSetak8e tsi Keristos ne Iesos, Niio Roienha, nok tsi entihseSetak8e ne raosennakon ense8aientane naetsionnheke on8e.

Te8asen enskat ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

SEKON are onakenke sasakototasiase ne raotiok8a, kaniatarakta ne Tiberiade, nok kenh nahaiere tsi 8asakototasiase.

2 Simon Tier, nok Aton8a Didyme ron8anatonk8a tanon Natanael Galile Cana thanakerek8e, nok Zebede sakoienhokonha, tanon sekon teniase ne raotiok8a, enskatne ratiterontak8e.

3 Simon Tier Sasaka8enhase; Sakarioka8inehe, tontahonniron: ente8e ki. Sahontenti kati, nok kaon8akon iahontita; iah tanon othenon tehatiskok8en ne-neh 8asontate.

4 Nok siiorhenhonhatie nonkati atsiakta eh tontahatane ne Iesos; iah tanon tehon8aientereon ne raotiok8a tsi raonha ne Iesos.

5 Nok Sasaka8enhase ne Iesos: k8aienhokonha seSentsiaien kenh ostonha naiehke? tontahon8a8enna8eron, tahonniron: iah.

6 Nok sahenron ne Iesos: tsi ka8eientetakon nakaon8ati se8aharonti nok ense8askoko. 8ahonaharonti kati, nok iah teshatik8eniesk8e taontahontihenthō nahare, tsini ia8eto8anen Sahotiiena.

7 Nese 8aonni ne Iesos ronoronk8ak8e, 8aha8enhase ne Tier: nehne Roianer tohiken: nok saharonke ne Tier tsi nehne Roianer, sahatekharen aseken rahonekon kenhne tanon tontahatiatannhake, nok kaniatarake iahatatiatonti.

8 Nok ne ronatiake kaon8akon neneh nontahonne, aseken iah ki sotsi kaniatarhen tiiehonnesk8e neok ne toka tekeni te8ennia8e nikaiosake, ronharisere titken-tsiahere.

9 Nok nonen sonsahontitako ehtiioke, Sahontkatho iotsiraststokote ak8a otsiroskon nok eh kentsiaronnion oni kanatarok.

10 Sahenron ne Iesos : kase8entsienhaf non8ar ok se8askok8enhatie.

11 Simon Tier eh niahare nok tahaharatironten, Sisk iosenserote asen ia8enre nak8a ihken kentsio8a-nens kontiataratie ; saeto sane nia8eta kontiataratiene iah ki tateiotahariakon.

12 Nok ne Iesos 8asaka8enhase : kasene tese8asts-kaon nentie. Nok iah onka tsinihati ne raotiok8a tekak8eniesk8e ahori8anontonse akenron : onka nise ? Rotinikonraientas tsi raonba ne Roianer.

13 Eh kati nontare ne Iesos, Satrak8e ne kanatarok nok tasako8ihon, oni ne kentsionk.

14 Onen neh nasen-aton sonsasakotasiase ne Iesos ne raotiok8a tsinahe satethotonnheton.

15 Nok nonen sahatik8entane, Iesos 8aha8enhase ne Simon Tier : Simon Jonas iaienha ihsiken non8e nikenoronk8a tsiniiot ne ronatiake ? tontahenron : henh Se8enniiio ! saterientare tsi konnoronk8a. Tontahenron shenont kinio naketsenenhokon teiotinakarontonha o8ira.

16 Tontahenron sekon : Simon Jonas iaienha, takenoronk8a ken ? tontahenron : henh se8enniiio ! saterientare tsi konnoronk8a. Sahenron shenont kinio naketsenenhokon.

17 Sekon are sahenron onen neh nasenhaton : Simon Jonas iaienha takenoronk8aken ? Sahonikonrak-sen ne Tier tsi asen natontahatnaneta tsi raton : takenoronk8a ken ? tontahenron kati : saianer ise nori8ak8ekon tsienteri, saterientare tsi konnoronk8a. Tontahenron ne Iesos : shenont kinio naketsenenhokon.

18 Ori8iio, ori8iio tsi konrori : ase sisonnhe satia-

tannhaks8e tsi oni nitesenon8es eh niiehesesk8e; nok nonen ensatiatisa tensate8eiatate nok akoren enhiaiatannhake eh oni niienhiaiaten8e tsinon8e iah tiiesanontonnon.

19 Neh aori8a neh 8ahenron nahotokaten tsini 8enheiontoten ienhrenheiate ne Niiro raori8ake; nok nonen neh sahenron, 8aha8enhase: taknonteratie.

20 Nok tsi 8ahatkarhateni ne Tier, iahoken tare ne Iesos ronoronk8ak8e neh oni ne Iesos rak8istsake rakonhentak8e tsini kari8es tehonastskaon, neh oni ne rori8anontonni ra8en: Saianer! onka nekenh enhia-tenninon?

21 Ne kati tsi 8ahoken ne Tier, 8ahori8anontonse ne Iesos 8ahenron: Saianer! nok ne kenh kaen oh neneh nenhoiata8en.

22 Tontahenron ne Iesos: ok takanonton nahenterontake tsiniore tentke, iah ki neneh othenon tesarisake? taknonteratie nise.

23 8ate8ateri8areni neh nika8ennoten raonatatekenserakon, tsi iah tharenheie ne thohiken. Iah sane teha8en ne Iesos iah tarenheie; neok ne: ok takanonton nahenterontake tsiniore tentke, sari8ake kati-kenh?

24 Ne thohiken roiaton kehiken nikarihotens oni ratrori, nok ionk8aterientare tsi ioteri8ak8arision ne raotroriat.

25 Sekon eso iori8ake tsini hoieren ne Iesos, neh nak8a otokenhon ak8ekon aontaieiaton iah tekere akak8eni onteken non8entsia aontha8a tsini kaiatonserake aieiatonk8e. Amen!

esk8e;
en en-
8e iah

ni 8en-
ok no-

are ne
ke ra-
oni ne
enhia-

tonse
en oh

ente-
tesa-

atale-
sane
anon-
kati-

s oni
on ne

, neh
ekere
iaton-